

Europos Sąjungos oficialusis leidinys

L 347

Leidimas
lietuvių kalba

Teisės aktai

49 tomas
2006 m. gruodžio 11 d.

Turinys

I Aktai, kuriuos skelbti privaloma

- ★ 2006 m. lapkričio 28 d. Tarybos direktyva 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos 1

Kaina: 26 EUR

LT

Aktai, kurių pavadinimai spausdinami paprastu šriftu, yra susiję su kasdieniu žemės ūkio reikalų valdymu ir paprastai galioja ribotą laikotarpį. Visų kitų aktų pavadinimai spausdinami ryškesniu šriftu ir prieš juos dedama žvaigždutė.

I

(Aktai, kuriuos skelbti privaloma)

2006 m. lapkričio 28 d.

TARYBOS DIREKTYVA 2006/112/EB

dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos

EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 93 straipsnį,

atsižvelgdama į Komisijos pasiūlymą,

Atsižvelgdama į Europos Parlamento nuomonę,

atsižvelgdama į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę,

kadangi:

- (1) 1977 m. gegužės 17 d. Tarybos direktyva 77/388/EEB dėl valstybių narių apyvartos mokesčių įstatymų derinimo – Bendra pridėtinės vertės mokesčio sistema: vienodas vertinimo pagrindas ⁽¹⁾ keletą kartų buvo iš esmės keista. Dar kartą iš dalies keičiant minėtą direktyvą, aiškumo ir racionalumo tikslais direktyvą reikėtų išdėstyti nauja redakcija.
- (2) Į nauja redakcija išdėstytą tekstą turėtų būti įtrauktos visos 1967 m. balandžio 11 d. Tarybos direktyvos dėl valstybių narių teisės aktų, reglamentuojančių apyvartos mokesčius, suderinimo ⁽²⁾ nuostatos, kurios dar taikomos. Todėl minėta direktyva turėtų būti panaikinta.
- (3) Siekiant užtikrinti geresnio reglamentavimo principą atitinkantį, aiškų ir racionalų nuostatų išdėstymą, tikslinga direktyvą išdėstyti nauja struktūros ir formulavimo redakcija, nors iš esmės tai nereikš esminių galiojančių teisės aktų pakeitimų. Vis dėlto reikėtų padaryti nedaug esminių pakeitimų, kurie yra neatsiejami nuo direktyvos išdėstymo nauja redakcija. Kai daromi tokie pakeitimai, išsamus jų sąrašas pateikiamas nuostatose, reglamentuojančiose jų perkėlimą į nacionalinę teisę ir įsigaliojimą.
- (4) Daroma prielaida, kad pasiekus tikslą sukurti vidaus rinką, valstybėse narėse bus taikomi tokie apyvartos mokesčius reglamentuojantys teisės aktai, kurie neiškraipo

konkurencijos sąlygų ir netrukdo laisvai judėti prekėms ir paslaugoms. Dėl to reikalingas toks apyvartos mokesčius reglamentuojančių teisės aktų suderinimas naudojant pridėtinės vertės mokesčio (PVM) sistemą, kuris panaikins, kiek tai įmanoma, veiksnius, kurie gali iškreipti konkurencijos sąlygas nacionaliniu arba Bendrijos lygiu.

- (5) PVM sistema yra paprasčiausia ir neutraliausia tada, kai mokestis yra taikomas kiek įmanoma bendresniu būdu ir kai jo taikymo sritis apima visus gamybos ir paskirstymo bei paslaugų teikimo etapus. Dėl to vidaus rinkai ir valstybėms narėms yra naudinga sukurti bendrą sistemą, kuri būtų taikoma ir mažmeninei prekybai.
- (6) Tai reikia įgyvendinti palaipsniui, nes derinant apyvartos mokesčius valstybėse narėse atsiranda pokyčių mokesčių struktūroje ir pastebimos pasekmės biudžeto, ekonomikos ir socialinėje srityse.
- (7) Net jeigu mokesčio tarifai ir neapmokestinimo atvejai nebus visiškai suderinti, taikant bendrą PVM sistemą turėtų būti sudarytos neutralios konkurencijos sąlygos, kuriomis kiekvienos valstybės narės teritorijoje panašioms prekėms ir paslaugoms taikomi vienodi mokesčiai nepriklausomai nuo gamybos ir paskirstymo grandinės ilgio.
- (8) Pagal 2000 m. rugsėjo 29 d. Tarybos sprendimą 2000/597/EB, Euratomas dėl Europos Bendrijų nuosavų išteklių sistemos ⁽³⁾ Europos Bendrijų biudžetas, nepriklausomai nuo kitų įplaukų, turi būti finansuojamas tik iš Bendrijų nuosavų išteklių. Šiems ištekliams priskiriamos įplaukos iš PVM, gaunamos vienodai pagal Bendrijos taisykles nustatytam apmokestinimo pagrindui taikant bendrą mokesčio tarifą.
- (9) Būtina numatyti pereinamąjį laikotarpį, per kurį būtų galima palaipsniui suderinti nacionalinius teisės aktus nurodytose srityse.

⁽¹⁾ OL L 145, 1977 6 13, p. 1. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Direktyva 2006/98/EB (OL L 221, 12.8.2006, p. 9).

⁽²⁾ OL 71, 1967 4 14, p. 1301. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Direktyva 69/463/EEB (OL L 320, 1969 12 20, p. 34).

⁽³⁾ OL L 253, 2000 10 7, p. 42.

- (10) Šiuo pereinamoju laikotarpiu sandoriai, kuriuos Bendrijos viduje vykdo neatleisti nuo mokesčio apmokestinamieji asmenys, turėtų būti apmokestinami paskirties valstybėje narėje taikant tos valstybės narės nustatytus mokesčių tarifus ir tos valstybės narės nustatytais sąlygomis.
- (11) Taip pat yra tikslinga, kad pereinamoju laikotarpiu tam tikros vertės įsigijimo Bendrijos viduje sandoriai, kuriuos sudarė atleisti nuo mokesčio asmenys arba neapmokestinamieji juridiniai asmenys, taip pat tam tikra nuotolinė prekyba ir naujų transporto priemonių tiekimas Bendrijos viduje privatiems asmenims arba atleistiems nuo mokesčio ar neapmokestinamiesiems asmenims turėtų būti apmokestinami paskirties valstybėje narėje taikant tos valstybės narės nustatytus mokesčių tarifus ir tos valstybės narės nustatytais sąlygomis, jeigu tokie sandoriai, nesant specialių nuostatų, gerokai iškreiptų konkurenciją tarp valstybių narių.
- (12) Ši direktyva neturėtų būti taikoma tam tikrose teritorijose dėl priežasčių, susijusių su tų teritorijų geografine, ekonomine ir socialine padėtimi.
- (13) Siekiant užtikrinti nediskriminacinį apmokestinimo pobūdį, „apmokestinamojo asmens“ sąvoka turėtų būti apibrėžta taip, kad valstybės narės galėtų ją taikyti asmenims, kurie tik retkarčiais vykdo tam tikrus sandorius.
- (14) „Apmokestinamojo sandorio“ sąvoka gali sudaryti keblumą, visų pirma, sandorių, kurie laikomi apmokestinamaisiais sandoriais, atvejais. Todėl šias sąvokas reikėtų paaiškinti.
- (15) Siekiant pagerinti Bendrijos vidaus prekybą kilnojamojo materialiojo turto aptarnavimo srityje, tikslinga nustatyti apmokestinimo procedūras, taikomas tokiems sandoriams, kurie vykdomi pirkėjui, įregistruotam PVM mokėtoju kitoje valstybėje narėje, nei ta, kurioje sandoris yra fiziškai vykdomas.
- (16) Valstybės narės teritorijoje atliktas gabenimas turėtų būti laikomas Bendrijos viduje atliktu prekių gabenimu, jei jis tiesiogiai susijęs su tarp valstybių narių atliktu gabenimu, siekiant supaprastinti ne tik principus ir procedūras, skirtas toms vidaus transporto paslaugoms apmokestinti, bet ir taisykles, taikomas pagalbinėms paslaugoms bei paslaugoms, kurias teikia tarpininkai, dalyvaudami įvairių paslaugų teikime.
- (17) Nustatant vietą, kur vykdomi apmokestinamieji sandoriai, gali atsirasti jurisdikcijos kolizijų tarp valstybių narių, visų pirma dėl montavimui skirtų prekių tiekimo ir paslaugų teikimo vietos. Nors paslaugų teikimo vieta iš esmės turėtų būti paslaugų teikėjo pagrindinė verslo vieta, tačiau ši vieta turėtų būti apibrėžiama kaip esanti pirkėjo valstybėje narėje, visų pirma tuo atveju, kai apmokestinamieji asmenys teikia vieni kitiems tam tikras paslaugas, kurių kaina įtraukiama į prekių kainą.
- (18) Vykdam tam tikrus sandorius laivuose, orlaiviuose ar traukiniuose, kai keleiviai gabenami Bendrijos viduje, reikia patikslinti tokių sandorių apmokestinimo vietos sąvokos apibrėžimą.
- (19) Apmokestinimo PVM tikslais elektros energija ir dujos laikomos prekėmis. Tačiau yra itin sunku nustatyti tiekimo vietą. Siekiant išvengti dvigubo apmokestinimo ar neapmokestinimo atvejų ir sukurti tikrą vidaus rinką be kliūčių, susijusių su PVM režimu, dujų tiekimo gamtinių dujų paskirstymo sistemomis ir elektros energijos tiekimo vieta iki galutinio šių prekių vartojimo etapo turėtų būti ta vieta, kur išsigyjantis asmuo yra įsteigęs savo verslą. Elektros energijos ir dujų tiekimas galutiniame etape, tai yra, prekybininkų ir platintojų atliekamas šių prekių tiekimas galutiniam vartotojui, turėtų būti apmokestintas toje vietoje, kur pirkėjas faktiškai naudoja ir vartoja prekes.
- (20) Kilnojamojo materialiojo turto nuomai taikant bendrąją taisyklę, kad paslaugų teikimas yra apmokestinamas toje valstybėje narėje, kurioje paslaugų teikėjas yra įsteigęs, konkurencija gali būti labai iškraipoma, jei nuomotojas ir nuomininkas yra įsteigę skirtingose valstybėse narėse ir šiose valstybėse taikomi skirtingi mokesčio tarifai. Dėl to reikia nustatyti, kad paslaugų teikimo vieta yra ta vieta, kurioje pirkėjas yra įsteigęs savo verslą arba turi nuolatinį padalinį, kuriai teikiamos paslaugos, arba, nesant verslo vietos ar nuolatinio padalinio, vieta, kur jis turi nuolatinę gyvenamąją vietą ar paprastai gyvena.
- (21) Tačiau, transporto priemonių nuomos atveju kontrolės tikslais tikslinga griežtai taikyti bendrąją taisyklę ir paslaugų teikimo vieta laikyti tą vietą, kurioje paslaugų teikėjas yra įsteigęs.
- (22) Visos Bendrijoje vartojamos telekomunikacijų paslaugos turėtų būti apmokestinamos siekiant išvengti konkurencijos iškraipymo šioje srityje. Dėl to telekomunikacijų paslaugos, teikiamos Bendrijoje įsisteigusiems apmokestinamiesiems asmenims arba trečiojoje šalyje įsisteigusiems pirkėjams, turėtų iš esmės būti apmokestinamos toje vietoje, kurioje yra įsteigęs paslaugas išsigyjantis asmuo. Siekdamas užtikrinti, kad telekomunikacijų paslaugos, kurias trečiojoje teritorijoje ar šalyje įsteigę apmokestinamieji asmenys teikia Bendrijoje įsisteigusiems neapmokestinamiesiems asmenims ir kurios faktiškai vartojamos ar kuriomis naudojamosi Bendrijoje, būtų apmokestinamos vienodai, valstybės narės vis dėlto turėtų nustatyti, kad jų tiekimo vieta yra Bendrijoje.
- (23) Be to, siekiant užkirsti kelią konkurencijos iškraipymui, radijo ir televizijos transliavimo paslaugos bei elektroniniu būdu teikiamos paslaugos, kurios teikiamos iš trečiųjų teritorijų ar trečiųjų šalių Bendrijoje įsisteigusiems asmenims arba iš Bendrijos trečiojoje teritorijoje ar trečiojoje šalyje įsisteigusiems pirkėjams, turi būti apmokestinamos pirkėjo įsisteigimo vietoje.

- (24) Apmokestinimo momento ir prievolės apskaičiuoti PVM sąvokos turėtų būti suderintos, nes bendra PVM sistema turi būti įdiegta ir bet kurie kiti jos pakeitimai turi išsigalioji visose valstybėse narėse tuo pačiu metu.
- (25) Apmokestinamoji vertė turėtų būti suderinta taip, kad būtų galima palyginti PVM taikymo apmokestinamiesiems sandoriams rezultatus visose valstybėse narėse.
- (26) Siekiant išvengti mokesčių pajamų netekimo, kai mokesinės naudos tikslu pasinaudojama susijusiais asmenimis, konkrečiomis aplinkybėmis valstybėms narėms turėtų būti sudaryta galimybė išsikišti sprendžiant klausimus dėl prekių tiekimo ar paslaugų teikimo apmokestinamosios vertės nustatymo ir prekių išsigijimo Bendrijos viduje, susijusio su tokia tiekėjų ir gavėjų kategorija.
- (27) Siekiant kovoti su mokesčių slėpimu ar vengimu valstybėms narėms turėtų būti sudaryta galimybė į sandorio, kuris apima kliento pateikto investicinio aukso apdirbimą, apmokestinamąją vertę įtraukti to investicinio aukso vertę, jei dėl apdorojimo auksas praranda investicinio aukso statusą. Šias priemones valstybės narės turėtų galėti iš dalies taikyti savo nuožiūra.
- (28) Panaikinus fiskalinę kontrolę pasienyje, jei siekiama išvengti iškraipymų, valstybėse narėse reikalinga ne tik taikyti vienodą apmokestinimo PVM pagrindą, bet ir pakankamai suderinti tarifų skaičių ir dydžius.
- (29) Įvairiose valstybėse narėse galiojantis standartinis PVM tarifas kartu su pereinamojo laikotarpio sistemos mechanizmu užtikrina priimtina šios sistemos veikimo laipsnį. Siekiant išvengti struktūrinio disbalanso Bendrijoje ir konkurencijos iškraipymų kai kuriuose veiklos sektoriuose, kuriuos galėtų sukelti valstybių narių taikomų standartinių PVM tarifų skirtumai, reikėtų nustatyti 15 % minimalų standartinį tarifą, kuris turėtų būti peržiūrimas.
- (30) Siekiant išsaugoti PVM neutralumą, valstybių narių taikomi tarifai turėtų būti tokie, kad paprastai būtų galima atskaityti ankstesniame etape taikytą PVM.
- (31) Pereinamuoju laikotarpiu turėtų būti galima taikyti tam tikras leidžiančias nukrypti nuostatas, susijusias su tarifų skaičiumi ir dydžiais.
- (32) Siekiant geriau suprasti lengvatinių tarifų poveikį, Komisijai reikia parengti įvertinimo ataskaitą apie lengvatinių tarifų, taikomų vietiniu lygiu teikiamoms paslaugoms, poveikį, ypač darbo vietų kūrimui, ekonominiam augimui ir tinkamam vidaus rinkos veikimui.
- (33) Siekiant išspręsti nedarbo problemą, valstybėms narėms turėtų būti leidžiama, jei jos pageidauja, pabandyti taikyti lengvatinį PVM tarifą darbui imlioms paslaugoms ir tokiu būdu nustatyti lengvatinio tarifo poveikį naujų darbo vietų kūrimui. Taikant lengvatinį tarifą taip pat tikėtina, kad atitinkamos verslo įmonės bus labiau suinteresuotos nesiimti šešėlinės veiklos arba ją nutraukti.
- (34) Tačiau taikant lengvatinį PVM tarifą neišvengiama pavojaus sklandžiam vidaus rinkos veikimui ir mokesčių neutralumui. Todėl reikėtų numatyti nuostatą, kad leidimo taikyti lengvatinius tarifus procedūra įvedama nustatytu laikotarpiu, kuris yra pakankamai ilgas, kad būtų galima įvertinti vietiniu lygiu teikiamoms paslaugoms taikomų lengvatinių tarifų poveikį. Siekiant užtikrinti, kad tokią priemonę būtų galima patikrinti ir apriboti, reikėtų tiksliai apibrėžti jos taikymo sritį.
- (35) Tam, kad Bendrijos nuosavi išteklių galėtų būti surenkami vienoda tvarka visose valstybėse narėse, turėtų būti sudarytas bendras neapmokestinimo atvejų sąrašas.
- (36) Tam, kad tai būtų naudinga asmenims, kuriems tenka prievolė sumokėti PVM, ir kompetentingoms administracinės valdžios institucijoms, PVM taikymo tam tikram akcizais apmokestinamų produktų tiekimui ir jų išsigijimui Bendrijos viduje metodai turėtų būti suderinti su tokių produktų gabenimo į kitą valstybę narę procedūromis ir deklaravimo prievolėmis, nustatytomis 1992 m. vasario 25 d. Tarybos direktyvoje 92/12/EEB dėl bendros tvarkos, susijusios su akcizais apmokestinamais produktais, ir jų laikymu, judėjimu ir kontrole⁽¹⁾.
- (37) Dujų tiekimas gamtinių dujų paskirstymo sistemomis ir elektros energijos tiekimas apmokestinamas pirkėjo buvimo vietoje. Todėl, siekiant išvengti dvigubo apmokestinimo, šių produktų importas turėtų būti neapmokestinamas PVM.
- (38) Būtina numatyti supaprastinimo priemones, užtikrinančias, kad visose valstybėse narėse būtų laikomasi vienodo požiūrio į apmokestinamąsias vidaus rinkos operacijas, susijusias su prekyba prekėmis Bendrijos viduje, kurias pereinamuoju laikotarpiu atlieka apmokestinamieji asmenys, neišsisteigę valstybės narės teritorijoje, kurioje atliekamas prekių išsigijimas Bendrijos viduje, įskaitant grandininis sandorius. Dėl to turėtų būti suderintos nuostatos dėl mokesčių sistemos ir dėl asmenų, kuriems tenka prievolė sumokėti už tokias operacijas mokėtiną PVM. Vis dėlto būtina iš esmės tokių procedūrų netaikyti prekėms, kurios skirtos tiekimui mažmeninėje prekyboje.
- (39) Turėtų būti suderintos PVM atskaitą reglamentuojančios taisyklės atsižvelgiant į tai, kad jos daro įtaką faktiškai surenkamoms sumoms. Atskaitoma procentinė dalis turėtų būti apskaičiuojama panašia tvarka visose valstybėse narėse.
- (40) Schemą, pagal kurią leidžiama ilgalaikio turto atskaitą tikslinti turto naudojimo laikotarpiu, atsižvelgiant į jo faktinį panaudojimą, taip pat turėtų būti galima taikyti tam

⁽¹⁾ OL L 76, 1992 3 23, p. 1. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Direktyva 2004/106/EB (OL L 359, 2004 12 4, p. 30).

tikroms ilgalaikio turto pobūdžio paslaugoms.

- (41) Reikėtų apibrėžti asmenis, kuriems tenka prievolė sumokėti PVM, visų pirma tuo atveju, kai paslaugas teikiantis asmuo nėra įsisteigęs valstybėje narėje, kurioje PVM yra mokėtinas.
- (42) Konkrečiais atvejais valstybėms narėms turėtų būti sudaryta galimybė nustatyti, kad prievolė sumokėti PVM tenka prekes ar paslaugas gaunančiam asmeniui. Tai turėtų padėti valstybėms narėms supaprastinti taisykles ir užkirsti kelią mokesčio slėpimui ir vengimui nustatytuose sektoriuose bei sudarant tam tikrų rūšių sandorius.
- (43) Valstybės narės turėtų turėti visišką laisvę paskirti asmenį, kuriam tenka prievolė sumokėti PVM už importą.
- (44) Valstybėms narėms turėtų būti užtikrinta galimybė numatyti, kad kitas asmuo, nei tas, kuriam tenka prievolė sumokėti PVM, būtų solidariai atsakingas už PVM sumokėjimą.
- (45) Siekiant užtikrinti, kad PVM būtų renkamas vienodai visose valstybėse narėse, būtina kiek įmanoma labiau suderinti apmokestinamųjų asmenų prievoles.
- (46) Sąskaitų-faktūrų išrašymo elektroniniu būdu sistema turi būti naudojama taip, kad mokesčių institucijos galėtų vykdyti kontrolę. Todėl, siekiant užtikrinti tinkamą vidaus rinkos veikimą, yra tikslinga sudaryti Bendrijos lygiu suderintą duomenų, kurie turi būti nurodyti sąskaitose-faktūrose, sąrašą ir nustatyti bendras procedūras, reglamentuojančias sąskaitų-faktūrų išrašymo elektroniniu būdu naudojimą, sąskaitų-faktūrų saugojimą elektroninėmis priemonėmis, sąskaitų-faktūrų išrašymą sau ir su sąskaitomis-faktūromis susijusių operacijų vykdymo perdavimą kitiems asmenims.
- (47) Vadovaudamasi savo nustatytais sąlygomis, valstybės narės turėtų leisti tam tikras ataskaitas ir mokesčių deklaracijas perduoti elektroninėmis priemonėmis, ir gali reikalauti naudoti elektronines priemones.
- (48) Siekis sumažinti administracinius ir statistinius formalumus, su kuriais susiduria įmonės, visų pirma mažosios ir vidutinės įmonės, turėtų būti suderintas su veiksmingos kontrolės priemonių įgyvendinimu ir poreikiu, tiek dėl ekonominių, tiek dėl mokesčių prižasčių, išlaikyti Bendrijos statistikos priemonių kokybę.
- (49) Taikant bendras nuostatas ir siekiant glaudesnio suderinimo, valstybėms narėms turėtų būti leidžiama toliau taikyti smulkaus verslo įmonėms skirtas specialias schemas.
- (50) Valstybės narės turėtų turėti galimybę ūkininkams, kuriems netaikoma įprastinė schema, laisvai taikyti specialią vienodo tarifo schemą, skirtą kompensuoti pirkimo PVM. Siekiant užtikrinti nuosavų išteklių surinkimą turėtų būti nustatyti tokios specialios schemas pagrindiniai principai ir patvirtintas bendras tokių ūkininkų sukurtos pridėtinės vertės apskaičiavimo metodas.
- (51) Tikslinga patvirtinti Bendrijos apmokestinimo tvarką, taikytiną naudotoms prekėms, meno kūriniams, antikvariniams daiktams ir kolekcionavimo objektams, siekiant išvengti dvigubo apmokestinimo ir konkurencijos tarp apmokestinamųjų asmenų iškraipymo.
- (52) Auksui taikomos įprastinės PVM taisyklės labai trukdo naudoti jį finansinio investavimo tikslais, ir todėl specialios mokesčių schemas taikymas yra pagrįstas siekiant taip pat sustiprinti tarptautinį Bendrijos aukso rinkos konkurencingumą.
- (53) Aukso tiekimas investavimo tikslais yra iš esmės panašus į kitas finansines PVM neapmokestinamas investicijas. Todėl tinkamiausias sprendimas yra investicinio aukso tiekimo neapmokestinti PVM.
- (54) Investicinio aukso sąvoka turėtų apimti aukso monetas, kurių vertė visų pirma nurodo jose esančio aukso kainą. Siekiant skaidrumo ir teisinio tikrumo turėtų būti sudarytas metinis investicinio aukso schemai priklausančių monetų sąrašas, kuriuo galėtų remtis tokiomis monetomis prekiaujantys ūkio subjektai. Šis sąrašas neturėtų trukdyti neapmokestinti monetų, kurios nėra įtrauktos į sąrašą, bet atitinka šioje direktyvoje nustatytus kriterijus.
- (55) Siekiant užkirsti kelią mokesčių vengimui, tuo pačiu sumažinant aukso, kurio grynumas viršija tam tikrą lygį, tiekimo kainą, tikslinga leisti valstybėms narėms nustatyti, kad prievolė sumokėti PVM tenka pirkėjui.
- (56) Siekiant sudaryti palankesnes mokesčių prievolių vykdymo sąlygas elektroniniu būdu paslaugas teikiantiems operatoriams, kurie nėra įsisteigę ir kuriems nereikia registruotis PVM mokėtojais Bendrijoje, turėtų būti nustatyta speciali schema. Taikant šią schemą, bet kuris tokias paslaugas elektroninėmis priemonėmis neapmokestinamiesiems asmenims Bendrijoje teikiantis ūkio subjektas galėtų, jei jis nėra kitaip įregistruotas PVM mokėtoju Bendrijoje, pasirinkti juo registruotis vienoje valstybėje narėje.
- (57) Pageidautina priimti tik laikinas nuostatas dėl radijo ir televizijos transliavimo ir tam tikrų elektroniniu būdu teikiamų paslaugų, kurios būtų peržiūrimos atsižvelgiant į per trumpą laikotarpį įgytą patirtį.
- (58) Būtina skatinti vienodą šios direktyvos nuostatų taikymą, ir tuo tikslu turėtų būti įsteigtas patariamasis pridėtinės vertės mokesčio komitetas, kuris padėtų valstybėms narėms ir Komisijai glaudžiai bendradarbiauti.

- (59) Valstybėms narėms turėtų būti leidžiama, neperžengiant tam tikrų ribų ir tam tikromis sąlygomis, pradėti ar toliau taikyti specialias priemones, nukrypstančias nuo šios direktyvos, siekiant supaprastinti apmokestinimą arba užkirsti kelią sukčiavimui ar mokesčio vengimui.
- (60) Siekiant užtikrinti, kad valstybei narei, kuri pateikia prašymą leisti taikyti leidžiančią nukrypti nuostatą, nekiltų abejonių dėl veiksmų, kurių Komisija ketina imtis, turėtų būti nustatytas laikotarpis, per kurį Komisija turi pateikti Tarybai pasiūlymą dėl leidimo taikyti leidžiančią nukrypti nuostatą suteikimo arba komunikatą, kuriame išdėstytos prašymo atmetimo priežastys.
- (61) Yra svarbu užtikrinti vienodą PVM sistemos taikymą. Siekiant šio tikslo tikslinga patvirtinti įgyvendinimo priemones.
- (62) Šios priemonės turėtų visų pirma būti taikomos sprendžiant dvigubo tarpvalstybinių sandorių apmokestinimo problemą, kuri gali atsirasti valstybėms narėms skirtingai taikant apmokestinamųjų sandorių vietos nustatymą reglamentuojančias taisykles.
- (63) Nors įgyvendinimo priemonių taikymo sritis būtų ribota, šių priemonių taikymo įtaka biudžetui galėtų būti svarbi vienoje ar keliose valstybėse narėse. Dėl to Taryba pagrįstai sau pasilieka teisę vykdyti įgyvendinimo įgaliojimus.
- (64) Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu, turėtų vieningai patvirtinti įgyvendinimo priemones, atsižvelgdama į ribotą jų taikymo sritį.
- (65) Kadangi dėl šių priežasčių šios direktyvos tikslų valstybės narės negali deramai pasiekti, ir todėl tų tikslų geriau siekti Bendrijos lygiu, Bendrija gali patvirtinti priemones pagal Sutarties 5 straipsnyje nustatytą subsidiarumo principą. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti.
- (66) Prievolė perkelti šios direktyvos nuostatas į nacionalinę teisę turėtų apsiriboti tomis nuostatomis, kurios pakeistos iš esmės lyginant su ankstesnėmis direktyvomis. Prievolė perkelti nepakitusias nuostatas į nacionalinę teisę nustatyta ankstesnėse direktyvose.
- (67) Šia direktyva neturėtų būti pažeidžiamos valstybių narių prievolės dėl XI priedo B dalyje išvardytų direktyvų perkėlimo į nacionalinę teisę terminų.

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

TURINYS

I ANTRAŠTINĖ – DALIS DALYKAS IR TAIKYMO SRITIS	9
II ANTRAŠTINĖ – DALIS TERITORINIO TAIKYMO SRITIS	10
III ANTRAŠTINĖ – DALIS APMOKESTINAMIEJI ASMENYS	11
IV ANTRAŠTINĖ – DALIS APMOKESTINAMIEJI SANDORIAI	12
1 skyrius – Prekių tiekimas	12
2 skyrius – Prekių įsigijimas Bendrijos viduje	13
3 skyrius – Paslaugų teikimas	14
4 skyrius – Prekių importas	14
V ANTRAŠTINĖ – DALIS APMOKESTINAMŪJŲ SANDORIŲ VIETA	14
1 skyrius – Prekių tiekimo vieta	14
1 skirsnis – Prekių tiekimas nenaudojant transporto	14
2 skirsnis – Prekių tiekimas naudojant transportą	14
3 skirsnis – Prekių tiekimas laivuose, orlaivuose arba traukiniuose	15
4 skirsnis – Prekių tiekimas naudojant paskirstymo sistemas	16
2 skyrius – Prekių įsigijimo Bendrijos viduje vieta	16
3 skyrius – Paslaugų teikimo vieta	16
1 skirsnis – Bendroji taisyklė	16
2 skirsnis – Specialios nuostatos	17
1 poskirsnis – Tarpininkavimo paslaugų teikimas	17

2 poskirsnis – Su nekilnojamoju turtu susijusių paslaugų teikimas	17
3 poskirsnis – Transporto paslaugų teikimas	17
4 poskirsnis – Kultūros ir panašių paslaugų, pagalbinių transporto paslaugų ir su kilnojamoju materialiuoju turtu susijusių paslaugų teikimas	17
5 poskirsnis – Įvairių paslaugų teikimas	18
6 poskirsnis – Faktinio vartojimo ir naudojimo kriterijus	19
4 skyrius – Prekių importo vieta	19
VI ANTRAŠTINĖ – DALIS APMOKESTINIMO MOMENTAS IR PRIEVOLĖ APSKAIČIUOTI PVM	19
1 skyrius – Bendrosios nuostatos	19
2 skyrius – Prekių tiekimas ir paslaugų teikimas	19
3 skyrius – Prekių įsigijimas Bendrijos viduje	20
4 skyrius – Prekių importas	20
VII ANTRAŠTINĖ – DALIS APMOKESTINAMOJI VERTĖ	20
1 skyrius – Sąvokos apibrėžimas	20
2 skyrius – Prekių tiekimas ir paslaugų teikimas	20
3 skyrius – Prekių įsigijimas Bendrijos viduje	22
4 skyrius – Prekių importas	22
5 skyrius – Įvairios nuostatos	23
VIII ANTRAŠTINĖ – DALIS TARIFAI	23
1 skyrius – Tarifų taikymas	23
2 skyrius – Tarifų struktūra ir dydis	23
1 skirsnis – Standartinis tarifas	23
2 skirsnis – Lengvatiniai tarifai	23
3 skirsnis – Specialios nuostatos	24
3 skyrius – Tam tikroms darbui imlioms paslaugoms taikomos laikinos nuostatos	24
4 skyrius – Iki galutinių procedūrų priėmimo taikomos specialios nuostatos	25
5 skyrius – Laikinos nuostatos	26
IX ANTRAŠTINĖ – DALIS NEAPMOKESTINIMAS PVM	27
1 skyrius – Bendrosios nuostatos	27
2 skyrius – Tam tikros su visuomenės interesais susijusios veiklos neapmokestinimas PVM	27
3 skyrius – Kita PVM neapmokestinama veikla	28
4 skyrius – Sandorių Bendrijos viduje neapmokestinimas PVM	29
1 skirsnis – Prekių tiekimo neapmokestinimas PVM	29
2 skirsnis – Prekių įsigijimo Bendrijos viduje neapmokestinimas PVM	30
3 skirsnis – Tam tikrų transporto paslaugų neapmokestinimas PVM	30
5 skyrius – Importo neapmokestinimas PVM	31
6 skyrius – Eksporto neapmokestinimas PVM	32
7 skyrius – Neapmokestinimas PVM, susijęs su tarptautiniu transportu	32
8 skyrius – Tam tikrų eksportu laikomų sandorių neapmokestinimas PVM	33
9 skyrius – Tarpininkavimo paslaugų teikimo neapmokestinimas PVM	33
10 skyrius – Su tarptautine prekyba susijusių sandorių neapmokestinimas PVM	33
1 skirsnis – Muitinės sandėliai, kiti (ne muitinės) sandėliai ir panašios procedūros	33
2 skirsnis – Valstybių narių tarpusavio prekybos sandorių, vykdomų eksporto tikslais, neapmokestinamas PVM ..	35
3 skirsnis – 1 ir 2 skirsniams bendros nuostatos	35

X ANTRAŠTINĖ – DALIS ATSKAITA	35
1 skyrius – Teisės į atskaitą atsiradimas ir taikymo sritis	35
2 skyrius – Proporcinė atskaita	35
3 skyrius – Teisės į atskaitą apribojimai	37
4 skyrius – Teisės į atskaitą įgyvendinimo taisyklės	37
5 skyrius – Atskaitos tikslinimas	38
XI ANTRAŠTINĖ – DALIS APMOKESTINAMŲJŲ ASMENŲ IR TAM TIKRŲ NEAPMOKESTINAMŲJŲ ASMENŲ PRIEVLĖS	39
1 skyrius – Prievolė sumokėti PVM	39
1 skirsnis – Asmenys, kuriems tenka prievolė sumokėti PVM mokesčių institucijoms	39
2 skirsnis – Mokėjimo procedūros	41
2 skyrius – Registravimasis	41
3 skyrius – Sąskaita-faktūra	42
1 skirsnis – Sąvokų apibrėžimai	42
2 skirsnis – Sąskaitos-faktūros sąvoka	42
3 skirsnis – Sąskaitų-faktūrų išrašymas	42
4 skirsnis – Sąskaitų-faktūrų turinys	43
5 skirsnis – Sąskaitų-faktūrų siuntimas elektroninėmis priemonėmis	44
6 skirsnis – Supaprastinimo priemonės	45
4 skyrius – Apskaita	45
1 skirsnis – Sąvokų apibrėžimai	45
2 skirsnis – Bendrosios prievolės	45
3 skirsnis – Specialios prievolės, susijusios su visų sąskaitų-faktūrų saugojimu	45
4 skirsnis – Teisė susipažinti su kitoje valstybėje narėje elektroninėmis priemonėmis saugomomis sąskaitomis-faktūromis	46
5 skyrius – Deklaracijos	46
6 skyrius – Sumuojančios ataskaitos	47
7 skyrius – Įvairios nuostatos	49
8 skyrius – Su tam tikrais importo ir eksporto atvejais susijusios prievolės	49
1 skirsnis – Importas	49
2 skirsnis – Eksportas	50
XII ANTRAŠTINĖ – DALIS SPECIALIOS SCHEMOS	50
1 skyrius – Speciali smulkaus verslo įmonėms skirta schema	50
1 skirsnis – Supaprastintos PVM apskaičiavimo ir rinkimo procedūros	50
2 skirsnis – Neapmokestinimas PVM arba laipsniškos lengvatos	50
3 skirsnis – Pranešimai ir peržiūra	52
2 skyrius – Ūkininkams skirta bendra vienodo tarifo schema	52
3 skyrius – Speciali kelionių agentūroms skirta schema	53
4 skyrius – Naudotoms prekėms, meno kūriniams, kolekcionavimo objektams ir antikvariniams daiktams skirtos specialios procedūros	54
1 skirsnis – Sąvokų apibrėžimai	54
2 skirsnis – Apmokestinamiesiems prekybininkams taikomos specialios procedūros	55
1 poskirsnis – Maržos apmokestinimo schema	55
2 poskirsnis – Naudotoms transporto priemonėms taikomos pereinamojo laikotarpio procedūros	56
3 skirsnis – Pardavimui aukcione skirtos specialios procedūros	57
4 skirsnis – Konkurencijos iškraipymo ir mokesčių vengimo prevencijos priemonės	58

5 skyrius – Investiciniam auksui skirta speciali schema	58
1 skirsnis – Bendrosios nuostatos	58
2 skirsnis – Neapmokestinimas PVM	59
3 skirsnis – Apmokestinimo galimybė	59
4 skirsnis – Sandoriai reguliuojamoje aukso rinkoje	59
5 skirsnis – Specialios prekybininkų investiciniu auksu teisės ir prievolės	59
6 skyrius – Speciali schema, skirta neįsisteigusiems apmokestinamiesiems asmenims, teikiantiems elektronines paslaugas neapmokestinamiesiems asmenims	60
1 skirsnis – Bendrosios nuostatos	60
2 skirsnis – Speciali schema, skirta elektroniniu būdu teikiamoms paslaugoms	60
XIII ANTRAŠTINĖ – DALIS NUKRYPTI LEIDŽIANČIOS NUOSTATOS	61
1 skyrius – Iki galutinių procedūrų priėmimo taikomos nukrypti leidžiančios nuostatos	61
1 skirsnis – Nukrypti leidžiančios nuostatos valstybėms, kurios 1978 m. sausio 1 d. buvo Bendrijos narės	61
2 skirsnis – Nukrypti leidžiančios nuostatos valstybėms, kurios įstojo į Bendriją po 1978 m. sausio 1 d.	62
3 skirsnis – 1 ir 2 skirsniams bendros nuostatos	63
2 skyrius – Nukrypti leidžiančios nuostatos, kurias taikyti reikalingas leidimas	63
1 skirsnis – Supaprastinimo priemonės ir mokesčių vengimo ar sukčiavimo prevencijos priemonės	63
2 skirsnis – Tarptautiniai susitarimai	64
XIV ANTRAŠTINĖ – DALIS KITOS NUOSTATOS	64
1 skyrius – Įgyvendinimo priemonės	64
2 skyrius – PVM komitetas	64
3 skyrius – Valiutų perskaičiavimo kursai	64
4 skyrius – Kiti mokesčiai ir rinkliavos	65
XV ANTRAŠTINĖ – DALIS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS	65
1 skyrius – Valstybių narių tarpusavio prekybos apmokestinimo pereinamojo laikotarpio procedūros	65
2 skyrius – Pereinamojo laikotarpio priemonės, taikomos dėl įstojimo į Europos Sąjungą	65
3 skyrius – Perkėlimas į nacionalinę teisę ir įsigaliojimas	66
I PRIEDAS – 1 I PRIEDAS 13 STRAIPSNIO 1 DALIES TREČIOJE PASTRAIPOJE NURODYTŲ VEIKLOS RŪŠIŲ SĄRAŠAS	67
II PRIEDAS – 56 STRAIPSNIO 1 DALIES K PUNKTE NURODYTŲ ELEKTRONINIU BŪDU TEIKIAMŲ PASLAUGŲ ORIENTACINIS SĄRAŠAS	68
III PRIEDAS – PREKIŲ IR PASLAUGŲ, KURIAS TAIKANT IR TEIKIANT GALI BŪTI TAIKOMI 98 STRAIPSNYJE NURODYTI LENGVATINIAI TARIFAI, SĄRAŠAS	69
IV PRIEDAS – 106 STRAIPSNYJE NURODYTŲ PASLAUGŲ SĄRAŠAS	70
V PRIEDAS – PREKIŲ KATEGORIJOS, KURIOMS TAIKOMOS KITOS SANDĖLIAVIMO PROCEDŪROS NEI MUITINĖS SANDĖLIAVIMAS, KAIP NUMATYTA 160 STRAIPSNIO 2 DALYJE	71
VI PRIEDAS – 199 STRAIPSNIO 1 DALIES D PUNKTE NURODYTŲ PREKIŲ TIEKIMO IR PASLAUGŲ TEIKIMO RŪŠIŲ SĄRAŠAS	72
VII PRIEDAS 295 STRAIPSNIO 1 DALIES 4 PUNKTE NURODYTŲ ŽEMĖS ŪKIO GAMYBOS VEIKLOS RŪŠIŲ SĄRAŠAS	73
VIII PRIEDAS 295 STRAIPSNIO 1 DALIES 5 PUNKTE NURODYTŲ ŽEMĖS ŪKIO PASLAUGŲ ORIENTACINIS SĄRAŠAS	74
IX PRIEDAS 311 STRAIPSNIO 1 DALIES 2, 3 IR 4 PUNKTUOSE NURODYTI MENO KŪRINIAI, KOLEKCIonavimo OBJEKTAI IR ANTIKVARINIAI DAIKTAI	75
A dalis – Meno kūriniai	75
B dalis – Kolekcionavimo objektai	75
C dalis – Antikvariniai daiktai	75

X PRIEDAS– SANDORIŲ, KURIEMS TAIKOMOS 370 IR 371 STRAIPSNIUOSE BEI 375–390 STRAIPSNIUOSE NURODYTOS LEIDŽIANČIOS NUKRYPTI NUOSTATOS, SAŪAŠAS	76
A dalis – Sandoriai, kuriuos valstybės narės gali ir toliau apmokestinti PVM	76
B dalis – Sandoriai, kurių valstybės narės gali ir toliau neapmokestinti PVM	76
XI PRIEDAS	78
A dalis – Panaikinamos direktyvos su jų vėlesniais pakeitimais	78
B dalis – Perkėlimo į nacionalinės teisės aktus terminai (nurodyti 411 straipsnyje)	79
XII PRIEDAS– KORELIACIJOS LENTELE	81

I ANTRAŠTINĖ DALIS

DALYKAS IR TAIKYMO SRITIS

1 straipsnis

1. Šia direktyva nustatoma bendra pridėtinės vertės mokesčio (PVM) sistema.

2. Pagal bendros PVM sistemos principą prekės ir paslaugos apmokestinamos bendru vartojimo mokesčiu, kuris yra proporcingas prekių bei paslaugų kainai, nors daugelis sandorių vykdomi gamybos ir paskirstymo metu iki to etapo, kai skaičiuojamas mokestis.

Už kiekvieną sandorį PVM apskaičiuojamas taip – iš PVM, apskaičiuoto prekių ar paslaugų kainai taikant toms prekėms arba paslaugoms nustatytą PVM tarifą, atimama įvairioms sąnaudų sudedamosioms dalims tiesiogiai priskirtino PVM suma.

Bendra PVM sistema taikoma visuose etapuose, įskaitant ir mažmeninę prekybą.

2 straipsnis

1. PVM objektas yra šie sandoriai:

- a) prekių tiekimas už atlygį valstybės narės teritorijoje, kai prekes tiekia apmokestinamasis asmuo, veikdamas kaip toks;
- b) prekių įsigijimas už atlygį Bendrijos viduje, kai jas valstybės narės teritorijoje įsigyja:

- i) apmokestinamasis asmuo, veikiantis kaip toks, arba neapmokestinamasis juridinis asmuo, kai pardavėjas yra apmokestinamasis asmuo, veikiantis kaip toks, kuris neturi teisės į mažųjų įmonių atleidimą nuo mokesčio, kaip numatyta 282–292 straipsniuose, ir kuriam netaikomas 33 arba 36 straipsnis;
- ii) kai įsigyjamą naujos transporto priemonės – apmokestinamasis asmuo arba neapmokestinamasis juridinis asmuo, kurio kiti įsigijimai nėra PVM objektas pagal 3 straipsnio 1 dalį, arba kitas neapmokestinamasis asmuo;

iii) kai įsigijami akcizais apmokestinami produktai, kuriuos įsigyjant Bendrijos viduje apmokestinama akcizu valstybės narės teritorijoje pagal Direktyvą 92/12/EEB – apmokestinamasis asmuo arba neapmokestinamasis juridinis asmuo, kurio kiti įsigijimai nėra PVM objektas pagal 3 straipsnio 1 dalį;

c) paslaugų teikimas už atlygį valstybės narės teritorijoje, kai paslaugas teikia apmokestinamasis asmuo, veikdamas kaip toks;

d) prekių importas.

2. a) Taikant 1 dalies b punkto ii papunktį „transporto priemonės“, jei jos skirtos keleivių arba prekių gabenimui, yra apibrėžiamos taip:

i) motorinės sausumos transporto priemonės, kurių variklio cilindrių darbinis tūris yra didesnis kaip 48 kubiniai centimetrai arba variklio galia didesnė kaip 7,2 kilovatai;

ii) laivai, ilgesni kaip 7,5 metro, išskyrus laivybai atviroje jūroje naudojamus laivus, gabenančius keleivius už atlygį arba skirtus komercinei, pramoninei ar žvejybos veiklai, arba gelbėjimui ar pagalbai jūroje, arba pakrančių žvejybai;

iii) orlaiviai, kurių maksimali kilimo masė yra didesnė kaip 1 550 kilogramų, išskyrus orlaivius, kuriuos naudoja oro transporto įmonės, gabenančios už atlygį daugiausia tarptautiniais maršrutais.

b) Transporto priemonės laikomos „naujomis“ šiais atvejais:

i) motorinės sausumos transporto priemonės, kai jų tiekimas įvyksta per šešis mėnesius nuo eksploataavimo pradžios arba transporto priemonė yra nuvažiavusi ne daugiau kaip 6 000 kilometrų;

ii) laivai, kai jų tiekimas įvyksta per tris mėnesius nuo eksploataavimo pradžios arba laivas yra plaukęs ne daugiau kaip 100 valandų;

iii) orlaiviai, kai jų tiekimas įvyksta per tris mėnesius nuo eksploataavimo pradžios arba orlaivis yra skridęs ne daugiau kaip 40 valandų.

4 straipsnis

c) Valstybės narės nustato sąlygas, kuriomis gali būti nustatyti b punkte nurodyti faktai.

Be 3 straipsnyje nurodytų sandorių PVM objektu nėra šie sandoriai:

a) 311 straipsnio 1 dalies 1–4 punktuose apibrėztų naudotų prekių, meno kūrinių, kolekcionavimo objektų arba antikvarinių daiktų įsigijimas Bendrijos viduje, kai pardavėjas yra apmokestinamasis prekybininkas, veikiantis kaip toks, ir prekės pagal 312–325 straipsniuose numatytą maržos apmokestinimo schemą buvo apmokestintos PVM valstybėje narėje, kurioje prasidėjo jų siuntimas ar gabenimas;

b) 327 straipsnio 3 dalyje apibrėztų naudotų transporto priemonių įsigijimas Bendrijos viduje, kai pardavėjas yra apmokestinamasis prekybininkas, veikiantis kaip toks, ir transporto priemonės buvo apmokestintos PVM pagal naudotoms transporto priemonėms skirtas pereinamojo laikotarpio nuostatas valstybėje narėje, kurioje prasidėjo jų siuntimas ar gabenimas;

c) 311 straipsnio 1 dalies 1–4 punktuose apibrėztų naudotų prekių, meno kūrinių, kolekcionavimo objektų arba antikvarinių daiktų įsigijimas Bendrijos viduje, kai pardavėjas yra aukciono organizatorius, veikiantis kaip toks, ir prekės pagal specialias pardavimo aukcione procedūras buvo apmokestintos valstybėje narėje, kurioje prasidėjo jų siuntimas ar gabenimas.

3 straipsnis

1. Nukrypstant nuo 2 straipsnio 1 dalies b punkto I papunkčio, šie sandoriai nėra PVM objektas:

a) prekių, kurias įsigyja apmokestinamasis asmuo arba neapmokestinamasis juridinis asmuo, įsigijimas Bendrijos viduje, kai tokių prekių tiekimas įsigijimo valstybės narės teritorijoje būtų neapmokestinamas pagal 148 ir 151 straipsnius;

b) a punkte ir 4 straipsnyje nenurodytų prekių ir kitų prekių, išskyrus naujas transporto priemones ar akcizais apmokestinamus produktus, įsigijimas Bendrijos viduje, kai juos apmokestinamasis asmuo įsigyja savo veiklos žemės ūkyje, miškininkystės ar žuvininkystės ūkyje tikslais, kuriam taikoma ūkininkams skirta vienodo tarifo schema, arba apmokestinamasis asmuo, tiekiantis tik tas prekes ar teikiantis tik tas paslaugas, kurioms PVM atskaita negalima, arba neapmokestinamasis juridinis asmuo.

2. 1 dalies b punkto nuostata taikoma tik tada, kai tenkinamos šios sąlygos:

a) einamaisiais kalendoriniais metais bendra prekių įsigijimo Bendrijos viduje vertė neviršija ribos, kurią nustato valstybės narės ir kuri negali būti mažesnė nei 10 000 EUR ar lygiavertė suma nacionaline valiuta;

b) praėjusiais kalendoriniais metais bendra prekių įsigijimo Bendrijos viduje vertė neviršijo a punkte nustatytos ribos.

Šią ribą sudaro bendra prekių įsigijimo Bendrijos viduje, kaip nurodyta 1 dalies b punkte, vertė be PVM, mokėtino ar sumokėto valstybėje narėje, kurioje prasidėjo prekių siuntimas ar gabenimas.

3. 1 dalies b punkto reikalavimus atitinkantiems apmokestinamiesiems asmenims ir neapmokestinamiesiems juridiniams asmenims valstybės narės suteikia teisę pasirinkti 2 straipsnio 1 dalies b punkto I papunktyje numatytą bendrą schemą.

Valstybės narės nustato išsamias taisykles, kaip naudotis pirmoje pastraipoje nurodyta galimybe, kuri bet kuriuo atveju taikoma dvejus kalendorinius metus.

II ANTRAŠTINĖ DALIS

TERITORINIO TAIKymo SRITIS

5 straipsnis

Taikant šią direktyvą naudojami šie sąvokų apibrėžimai:

1) „Bendrija“ ir „Bendrijos teritorija“ – 2 punkte apibrėžtos valstybių narių teritorijos;

2) „valstybė narė“ ir „valstybės narės teritorija“ – Bendrijos kiekvienos valstybės narės teritorija, kuriai taikoma Europos bendrijos steigimo sutartis, kaip apibrėžta jos 299 straipsnyje, išskyrus šios direktyvos 6 straipsnyje nurodytas teritorijas;

3) „trečiosios teritorijos“ – 6 straipsnyje nurodytos teritorijos;

4) „trečioji valstybė“ – valstybė ar teritorija, kuriai netaikoma Sutartis.

6 straipsnis

1. Ši direktyva netaikoma šiose teritorijose, priklausančiose Bendrijos muitų teritorijai:

a) Atos kalne;

b) Kanarų salose;

- c) Prancūzijos užjūrio departamentuose;
- d) Alandų salose;
- e) Normandijos salose.

2. Ši direktyva netaikoma šiose teritorijose, nepriklausančiose Bendrijos muitų teritorijai:

- a) Heligolando saloje;
- b) Büsingen teritorijoje;
- c) Seutoje;
- d) Melilijoje;
- e) Livigno;
- f) Campione d'Italia;
- g) Lugano ežero Italijos vandenyse.

7 straipsnis

1. Atsižvelgiant į konvencijas ir sutartis, kurios yra atitinkamai sudarytos su Prancūzija, Jungtine Karalyste ir Kipru, Monako Kunigaikštystė, Meno sala ir Jungtinės Karalystės Akrotirio ir Dekelijos suverenios bazių teritorijos, taikant šią direktyvą, nelaikomos trečiosiomis šalimis.

2. Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad Monako Kunigaikštystėje sudaryti arba jai skirti sandoriai būtų laikomi Prancūzijoje sudarytais ar jai skirtais sandoriais, Meno saloje sudaryti ar jai skirti sandoriai būtų laikomi Jungtinėje Karalystėje sudarytais arba jai skirtais sandoriais ir Jungtinės Karalystės Akrotirio ir Dekelijos suvereniose bazių teritorijose sudaryti ar joms skirti sandoriai būtų laikomi Kipre sudarytais ar jam skirtais sandoriais.

8 straipsnis

Jei Komisija mano, kad 6 ir 7 straipsniuose nustatytos nuostatos nebegali būti pagrįstos, visų pirma sąžiningos konkurencijos ar nuosavų išteklių atžvilgiu, ji pateikia Tarybai atitinkamus pasiūlymus.

III ANTRAŠTINĖ DALIS

APMOKESTINAMIEJI ASMENYS

9 straipsnis

1. „Apmokestinamasis asmuo“ – asmuo, kuris savarankiškai bet kurioje vietoje vykdo ekonominę veiklą, neatsižvelgiant į tos veiklos tikslą ar rezultata.

„Ekonominė veikla“ – gamintojų, prekybininkų ar paslaugas teikiančių asmenų veikla, įskaitant kasybą bei žemės ūkio veiklą ir laisvųjų profesijų veiklą. Visų pirma ekonomine veikla

laikomas materialiojo ar nematerialiojo turto naudojimas siekiant gauti nuolatinių pajamų.

2. Be 1 dalyje nurodytų asmenų, apmokestinamuoju asmeniu laikomas asmuo, retkarčiais tiekiantis naujas transporto priemones, kurias išigyjančiam asmeniui siunčia ar gabena pardavėjas arba prekes išigyjantis asmuo, arba tai atliekama jų vardu, į paskirties vietą už valstybės narės teritorijos ribų, bet Bendrijos teritorijoje.

10 straipsnis

Tenkinant 10 straipsnio 1 dalyje nurodytą sąlygą, kad ekonominė veikla turi būti vykdoma „savarankiškai“, PVM neapmokestinami samdomi ir kiti asmenys, jei jie yra sudarę darbo sutartį su darbdaviu ar yra susieti kitais teisiniais ryšiais, kuriais sukuriama darbdavio ir dirbančiojo santykiai, susijusiais su darbo sąlygomis, atlyginimu ir darbdavio atsakomybe.

11 straipsnis

Pasikonsultavusi su patariamuoju pridėtinės vertės mokesčio komitetu (toliau – PVM komitetas), kiekviena valstybė narė gali atskiru apmokestinamuoju asmeniu laikyti tos valstybės narės teritorijoje įsisteigusius asmenis, kurie, būdami teisiškai savarankiški, yra glaudžiai susiję finansiniais, ekonominiais ir organizaciniais ryšiais.

Valstybė narė, pasinaudodama pirmoje pastraipoje numatyta galimybe, gali patvirtinti visas priemones, kurių reikia siekiant užkirsti kelią mokesčio slėpimui ar vengimui pasinaudojant šia nuostata.

12 straipsnis

1. Valstybės narės apmokestinamuoju asmeniu gali laikyti bet kurį asmenį, kuris retkarčiais vykdo su 9 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje nurodyta veikla susijusį sandorį, ypač kurį nors iš šių sandorių:

- a) pastato ar pastato dalių ir žemės, ant kurios jis pastatytas, tiekimą iki pirmo pastato panaudojimo;
- b) žemės statybai tiekimą.

2. Taikant 1 dalies a punktą, „pastatas“ – bet koks žemėje įtvirtintas statinys.

Valstybės narės gali nustatyti 1 dalies a punkte nurodyto kriterijaus taikymo pastatų pertvarkymui išsamias taisykles ir apibrėžti, ką reiškia sąvoka „žemė, ant kurios stovi pastatas“.

Valstybės narės gali taikyti ne tik pastato pirmo panaudojimo, bet ir kitus kriterijus, pavyzdžiui, laikotarpio nuo pastato užbaigimo iki jo pirmo tiekimo dienos arba laikotarpio nuo pastato pirmo panaudojimo iki jo vėlesnio tiekimo dienos, jei pirmu atveju laikotarpis ne ilgesnis kaip penkeri metai, o antru atveju – ne ilgesnis kaip dveji metai.

3. Taikant 1 dalies b punktą, „žemė statybai“ – neparuošta ar paruošta žemė, kaip ją apibrėžia valstybės narės.

13 straipsnis

1. Valstybinės, regioninės ir vietinės valdžios institucijos ir viešosios teisės reguliuojamos kitos įstaigos nelaikomos apmokestinamaisiais asmenimis, kai vykdo veiklą ar sandorius, kuriuos jie vykdo kaip valdžios institucijos, net renkant mokesčius, rinkliavas, įmokas ar kitus su šia veikla ar sandoriais susijusius mokesčius.

Tačiau joms vykdam tą veiklą ar sandorius jos laikomos apmokestinamaisiais asmenimis, jei laikant jas neapmokestinamaisiais asmenimis būtų labai iškraipoma konkurencija.

Visais atvejais viešosios teisės reguliuojamos įstaigos laikomos apmokestinamaisiais asmenimis, kai jos vykdo I priede išvardytą veiklą, jei toji veikla nėra vykdoma tokiu smulkiu mastu, kad ją būtų galima laikyti visiškai nereikšminga.

2. Valstybės narės gali viešosios teisės reguliuojamų įstaigų vykdomą veiklą laikyti veikla, kurią šios įstaigos vykdo kaip valdžios institucijos, kai ta veikla neapmokestinama pagal 132, 135, 136, 371, 374–377 straipsnius, 378 straipsnio 2 dalį, 379 straipsnio 2 dalį arba 380–390 straipsnius.

IV ANTRAŠTINĖ DALIS

APMOKESTINAMIEJI SANDORIAI

1 SKYRIUS

Prekių tiekimas

14 straipsnis

1. „Prekių tiekimas“ – teisės kaip savininkui disponuoti materialiuoju turto perdavimas.

2. Be 1 dalyje nurodyto sandorio prekių tiekimu laikomas bet kuris iš šių sandorių:

- nuosavybės teisės į turą perdavimas už atlyginimą valdžios institucijos ar jos vardu duotu nurodymu arba pagal įstatymus;
- faktinis prekių perdavimas pagal prekių nuomos tam tikram laikotarpiui arba pagal prekių pardavimo atidedant apmokėjimo terminą sutartį, kurioje numatyta, kad paprastai nuosavybės teisė pereina vėliausiai tada, kai sumokama paskutinė įmoka;
- prekių perdavimas pagal sutartį, kurioje numatoma, kad perkant arba parduodant yra mokamas komisinis atlyginimas.

3. Valstybės narės prekių tiekimu gali laikyti tam tikrų statybos darbų perdavimą.

15 straipsnis

1. Elektros energija, dujos, šiluma, šaldymas ir panašūs dalykai laikomi materialiuoju turto.

2. Valstybės narės materialiuoju turto gali laikyti:

- tam tikras teisės į nekilnojamąjį turą;
- teisės *in rem*, pagal kurias jų turėtojai suteikiama teisė naudotis nekilnojamuoju turto;
- akcijas ar akcijoms lygiavertes turtines teises, pagal kurias jų savininkui *de jure* ar *de facto* suteikiamos nekilnojamojo turto ar jo dalies nuosavybės ar valdymo teisės.

16 straipsnis

Tačiau prekių tiekimu už atlygį nelaikomas toks prekių sunaudojimas, kai veikloje jos naudojamos kaip pavyzdžiai ar mažavertės dovanos.

Prekių, sudarančių apmokestinamojo asmens veiklai skirto turto dalį, sunaudojimas privatiems apmokestinamojo asmens ar jo darbuotojų poreikiams tenkinti, arba jų realizavimas neatlygintinai, arba, platesne prasme, jų panaudojimas kitais nei verslo tikslais, laikomas prekių tiekimu už atlygį, kai PVM, sumokėtas už tas prekes ar jų sudedamąsias dalis, buvo visiškai arba iš dalies atskaitytas.

17 straipsnis

1. Jei prekes, sudarančias apmokestinamojo asmens veiklai skirto turto dalį, šis asmuo perveža į kitą valstybę narę, šis pervežimas laikomas prekių tiekimu už atlygį.

„Pervežimas į kitą valstybę narę“ – kilnojamojo materialiojo turto siuntimas ar gabenimas į paskirties vietą už valstybės narės, kurioje yra turtas, teritorijos ribų, bet Bendrijos teritorijoje, kai gabenimą ar siuntimą savo verslo tikslais atlieka apmokestinamasis asmuo arba tai atliekama jo vardu.

2. Pervežimu į kitą valstybę narę nėra laikomas prekių siuntimas ar gabenimas, kai vykdomi šie sandoriai:

- prekių tiekimas, kai prekes 33 straipsnyje nustatytais sąlygomis tiekia apmokestinamasis asmuo valstybės narės teritorijoje, kurioje baigiasi prekių siuntimas ar gabenimas;
- prekių, kurias turi instaliuoti ar surinkti tiekėjas ar tai atliekama jo vardu, tiekimas, kai prekes 36 straipsnyje nustatytais sąlygomis tiekia apmokestinamasis asmuo valstybės narės, kurioje baigiasi prekių siuntimas ar gabenimas, teritorijoje;
- prekių tiekimas, kai prekes 37 straipsnyje nustatytais sąlygomis tiekia apmokestinamasis asmuo keleivius gabenančiame laive, orlaivyje arba traukinyje;

- d) dujų tiekimas gamtinių dujų paskirstymo sistemomis ar elektros energijos tiekimas 38 arba 39 straipsnyje nustatytais sąlygomis;
- e) prekių tiekimas, kai prekes 138, 146, 147, 148, 151 ar 152 straipsniuose nustatytais sąlygomis tiekia apmokestinamasis asmuo valstybės narės teritorijoje;
- f) paslaugos teikimas apmokestinamajam asmeniui, kai su atitinkamomis prekėmis susijęs darbas faktiškai atliekamas valstybės narės teritorijoje, kurioje baigiasi prekių siuntimas ar gabenimas, jeigu po to prekės grąžinamos tam pačiam apmokestinamajam asmeniui į valstybę narę, iš kurios jos buvo išsiųstos ar išgabentos;
- g) laikinas prekių naudojimas valstybės narės, kurioje baigiasi prekių siuntimas ar gabenimas, teritorijoje, kai teikdamas paslaugas prekes naudoja apmokestinamasis asmuo, įsisteigęs valstybėje narėje, kurioje prasidėjo prekių siuntimas ar gabenimas;
- h) laikinas prekių naudojimas, kuris negali būti ilgesnis kaip 24 mėnesiai, kitos valstybės narės teritorijoje, į kurią importuojant šias prekes iš trečiosios šalies laikinam panaudojimui būtų taikomos laikinojo įvežimo procedūros visiškai neapmokestinant importo muitais.

3. Jei kuri nors iš 2 dalyje nurodytų tinkamumo sąlygų nebetenkinama, laikoma, kad prekės buvo pervežtos iš vienos valstybės narės į kitą. Tokiais atvejais pervežimas laikomas įvykęs tuo momentu, nuo kurio sąlyga nebetenkinama.

18 straipsnis

Valstybės narės gali laikyti prekių tiekimu už atlygį šiuos sandorius, kai:

- a) apmokestinamasis asmuo savo veikloje naudoja prekes, kurios pagamintos, pastatytos, išgautos, apdorotos, įsigytos ar importuotos vykdam tą veiklą, kai ne visa PVM už tokias prekes suma, jas įsigijus iš kito apmokestinamojo asmens, galėtų būti atskaityta;
- b) apmokestinamasis asmuo prekes naudoja neapmokestinamoje veiklos srityje, kai PVM už šias prekes, jas įsigijus ar panaudojus a punkte nurodytais aplinkybėmis, buvo visas ar iš dalies atskaitytas;
- c) apmokestinamasis asmuo arba jo teisių perėmėjai pasilieka sau prekes, apmokestinamajam asmeniui nustojus vykdyti apmokestinamą ekonominę veiklą, o PVM už šias prekes, jas įsigijus arba panaudojus a punkte nurodytais aplinkybėmis, buvo visas ar iš dalies atskaitytas, išskyrus 19 straipsnyje nurodytus atvejus.

19 straipsnis

Jei visas turtas arba jo dalis perleidžiama už atlygį ar neatlygintinai, arba perduodamas kaip įnašas į bendrovę, valstybės narės gali laikyti, kad prekių tiekimas nebuvo vykdomas ir kad asmuo, kuriam perleidžiamas turtas, laikomas turtą perleidusio asmens teisių perėmėju.

Tais atvejais, kai prekes ar paslaugas gaunantis asmuo nėra vien apmokestinamąją veiklą vykdamasis asmuo, valstybės narės gali imtis būtinų priemonių užkirsti kelią konkurencijos iškraipymui. Jos taip pat gali patvirtinti visas priemones, kurių reikia siekiant užkirsti kelią mokesčio slėpimui ar vengimui naudojantis šiuo straipsniu.

2 SKYRIUS

Prekių įsigijimas Bendrijos viduje

20 straipsnis

„Prekių įsigijimas Bendrijos viduje“ – teisės disponuoti kilnojamuoju materialiuoju turtu kaip savininkui įsigijimas, kai prekes įsigyjanti asmeniui į kitą valstybę narę nei tą, iš kurios prekės yra išsiųstos ar išgabentos, siunčia ar gabena pardavėjas arba prekes įsigyjantis asmuo ar kitas asmuo pardavėjo ar prekes įsigyjanti asmens vardu.

Jei neapmokestinamasis juridinis asmuo įsigytas prekes siunčia ar gabena iš trečiosios teritorijos ar trečiosios šalies ir jas importuoja į kitą valstybę narę, kurioje nėra užbaigiamas prekių siuntimas ar gabenimas, laikoma, kad šios prekės buvo siųstos ar gabentos iš importo valstybės narės. Ta valstybė narė importuotojui, pagal 201 straipsnį paskirtam ar pripažintam asmeniui, kuriam tenka prievolė sumokėti PVM, suteikia teisę susigrąžinti už prekių importą sumokėtą PVM, jeigu importuotojas įrodo, kad jo prekių įsigijimas buvo apmokestintas PVM valstybėje narėje, kurioje baigėsi prekių siuntimas ar gabenimas.

21 straipsnis

Prekių įsigijimu už atlygį Bendrijos viduje laikomas prekių panaudojimas apmokestinamojo asmens verslo tikslais, jei tas prekes apmokestinamasis asmuo arba kitas asmuo jo vardu atsiuntė arba atgabeno iš kitos valstybės narės, kurioje jos buvo pagamintos, išgautos, apdorotos, nupirktos ar įsigytos, kaip apibrėžta 2 straipsnio 1 dalies b punkte, arba į kurią tas apmokestinamasis asmuo savo verslo tikslais jas importavo.

22 straipsnis

Kai valstybės, kuri yra Šiaurės Atlanto sutarties narė, karinės pajėgos prekes, kurias jos nusipirko nesilaikydamos bendrųjų apmokestinimo valstybės narės vidaus rinkoje taisyklių, panaudoja savo tikslais arba šias prekes panaudoja juos lydintis civilinis personalas, šis naudojimas yra laikomas prekių įsigijimu Bendrijos viduje už atlygį, kai tų prekių importas negalėtų būti neapmokestinamas pagal 143 straipsnio h punktą.

23 straipsnis

Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad prekių įsigijimu Bendrijos viduje būtų laikomas sandoris, kuris būtų buvęs laikomas prekių tiekimu, jei jį jų teritorijoje būtų vykdęs apmokestinamasis asmuo, veikdamas kaip toks.

3 SKYRIUS

Paslaugų teikimas

24 straipsnis

1. „Paslaugų teikimas“ – sandoris, kuris nėra prekių tiekimas.
2. „Telekomunikacijų paslaugos“ – paslaugos, susijusios su signalų, žodžių, vaizdo ir garso duomenų arba kitokios informacijos perdavimu, siuntimu arba priėmimu laidinėmis, radijo, optinėmis arba kitomis elektromagnetinėmis sistemomis, įskaitant su tuo susijusį teisės naudotis šio perdavimo, siuntimo arba priėmimo pajėgumais perdavimą arba suteikimą, įskaitant teisės naudotis pasauliniais informacijos tinklais suteikimą.

25 straipsnis

Paslaugų teikimu gali būti *inter alia* šie sandoriai:

- a) nematerialiojo turto, kurio nuosavybės teisė patvirtinta arba nepatvirtinta dokumentu, perleidimas;
- b) įsipareigojimas susilaikyti nuo veiksmo arba toleruoti veiksmą ar aplinkybę;
- c) paslaugų atlikimas vykdant valdžios institucijos ar jos vardu duotą nurodymą arba laikantis įstatymų.

26 straipsnis

1. Paslaugų teikimu už atlygį laikomi šie sandoriai:
  - a) veiklai skirto turto dalį sudarančių prekių naudojimas apmokestinamojo asmens arba jo darbuotojų privatiems poreikiams arba, platesne prasme, šių prekių sunaudojimas ne verslo tikslais, kai PVM už šias prekes galėjo būti visiškai arba iš dalies įtrauktas į atskaitą;
  - b) paslaugų teikimas, kurį neatlygintinai atlieka apmokestinamasis asmuo savo arba jo darbuotojų privatiems poreikiams tenkinti arba, platesne prasme, ne savo verslo tikslais.

2. Valstybės narės gali nukrypti nuo 1 dalies, jei taip neiškraipoma konkurencija.

27 straipsnis

Siekdamos užkirsti kelią konkurencijos iškreipimui ir pasikonsultavusios su PVM komitetu, valstybės narės paslaugų teikimu už atlygį gali laikyti tokią paslaugų teikimą, kurį

apmokestinamasis asmuo atlieka savo verslo tikslais, kai ne visa PVM suma už tokią paslaugą, ją įsigijus iš kito apmokestinamojo asmens, galėtų būti įtraukta į atskaitą.

28 straipsnis

Kai apmokestinamasis asmuo, veikdamas savo paties vardu, bet kito asmens naudai, dalyvauja teikiant paslaugas, laikoma, kad tas paslaugas jis gavo ir suteikė pats.

29 straipsnis

20 straipsnis paslaugų teikimui taikomas ta pačia tvarka.

4 SKYRIUS

Prekių importas

30 straipsnis

„Prekių importas“ – prekių, kurios nėra išleistos į laisvą apyvartą, kaip nustatyta Sutarties 24 straipsnyje, įvežimas į Bendriją.

Be pirmoje pastraipoje nurodyto sandorio, prekių importu laikomas prekių, kurios išleistos į laisvą apyvartą, įvežimas į Bendriją iš Bendrijos muitų teritorijai priklausančios trečiosios teritorijos.

V ANTRAŠTINĖ DALIS

APMOKESTINAMŲJŲ SANDORIŲ VIETA

1 SKYRIUS

Prekių tiekimo vieta**1 skirsnis****Prekių tiekimas nenaudojant transporto**

31 straipsnis

Kai prekės nėra siunčiamos ar gabenamos, prekių tiekimo vieta yra laikoma vieta, kurioje prekės yra tiekimo momentu.

2 skirsnis**Prekių tiekimas naudojant transportą**

32 straipsnis

Kai prekes siunčia ar gabena tiekėjas ar prekes įsigyjantis asmuo, arba trečiasis asmuo, prekių tiekimo vieta yra laikoma šių prekių buvimo vieta tuo momentu, kai pradėdamas jų siuntimas ar gabenimas prekes įsigyjančiam asmeniui.

Tačiau laikoma, kad, kai prekių siuntimas ar gabenimas prasideda trečiojoje teritorijoje ar trečiojoje šalyje, importuotojo, pagal 201 straipsnį paskirto ar pripažinto asmens, turinčiu prievolę mokėti PVM, atliekamo tiekimo vieta ir vėlesnių tiekimų vieta yra

valstybėje narėje, į kurią prekės importuotos.

33 straipsnis

1. Nukrypstant nuo 32 straipsnio, laikoma, kad prekių, kurias siuntė ar gabeno tiekėjas arba kurios buvo siunčiamos ar gabenamos jo vardu, iš kitos valstybės narės nei tos, kurioje baigiasi prekių siuntimas ar gabenimas, tiekimo vieta yra šių prekių buvimo vieta tuo momentu, kai baigiasi prekių siuntimas ar gabenimas prekes įsigyjančiam asmeniui, jei tenkinamos šios sąlygos:

- a) prekės tiekiamos apmokestinamajam asmeniui arba neapmokestinamajam juridiniam asmeniui, kurio prekių įsigijimai Bendrijos viduje nėra PVM objektas pagal 3 straipsnio 1 dalį, arba kitam neapmokestinamajam asmeniui;
- b) tiekiamos prekės, kurias tiekia tiekėjas arba kurios siunčiamos ar gabenamos jo vardu, nėra naujos transporto priemonės ar prekės, tiekiamos po jų surinkimo ar instaliavimo (atlikus bandomąjį jų patikrinimą arba be jo).

2. Kai tiekiamos prekės yra siunčiamos arba gabenamos iš trečiosios teritorijos ar trečiosios šalies ir tiekėjas jas importuoja į kitą valstybę narę nei tą, kurioje baigiasi prekių siuntimas ar gabenimas prekes įsigyjančiam asmeniui, laikoma, kad šios prekės buvo išsiųstos ar išgabentos iš valstybės narės, į kurią jos buvo importuotos.

34 straipsnis

1. 33 straipsnis netaikomas tiekiant prekes, kurios visos siunčiamas arba gabenamas į tą pačią valstybę narę, tuo atveju, kai ši valstybė narė yra valstybė narė, kurioje baigiasi prekių siuntimas ar gabenimas, jei tenkinamos šios sąlygos:

- a) tiekiamos prekės nėra akcizais apmokestinami produktai;
- b) bendra tokio tiekimo, įvykdyto 33 straipsnyje nustatytais sąlygomis valstybėje narėje, vertė be PVM per vienerius kalendorinius metus neviršija 100 000 EUREUR ar lygiavertės sumos nacionaline valiuta;
- c) bendra prekių, išskyrus akcizais apmokestinamus produktus, tiekimo, įvykdyto 33 straipsnyje nustatytais sąlygomis valstybėje narėje, vertė be PVM praėjusiais kalendoriniais metais neviršijo 100 000 EUR ar lygiavertės sumos nacionaline valiuta.

2. Valstybė narė, kurios teritorijoje prekės yra tuo momentu, kai baigiasi jų siuntimas ar gabenimas prekes įsigyjančiam asmeniui, gali apriboti 1 dalyje nurodytą ribinę vertę iki 35 000 EUR ar lygiavertės sumos nacionaline valiuta, kai ta valstybė mano, kad nustačius 100 000 EUR ribinę vertę gali būti labai iškraipoma konkurencija.

Valstybės narės, kurios naudojasi pirmoje pastraipoje nurodyta galimybe, imasi būtinų priemonių atitinkamai informuoti valstybės narės, kurioje prasideda prekių siuntimas arba gabenimas, kompetentingas valstybines institucijas.

3. Komisija kuo greičiau pateikia Tarybai pranešimą apie 2 dalyje nurodytos specialios 35 000 EUR ribinės vertės taikymo poveikį, prireikus, su atitinkamais pasiūlymais.

4. Valstybė narė, kurios teritorijoje prekės yra tuo momentu, kai prasideda jų siuntimas ar gabenimas, suteikia tiems apmokestinamiesiems asmenims, kurie tiekia 1 dalyje nustatytas prekes, teisę pasirinkti, kad tiekimo vieta būtų nustatyta pagal 33 straipsnį.

Atitinkamos valstybės narės nustato išsamias taisykles, kaip naudotis pirmoje pastraipoje nurodyta galimybe, kuri bet kuriuo atveju taikoma dvejus kalendorinius metus.

35 straipsnis

33 ir 34 straipsniai netaikomi 311 straipsnio 1 dalies 1–4 punktuose apibrėžtų naudotų prekių, meno kūrinių, kolekcionavimo objektų ir antikvarinių daiktų tiekimui, taip pat 327 straipsnio 3 dalyje apibrėžtų naudotų transporto priemonių tiekimui, kuris apmokestinamas PVM pagal atitinkamas specialias procedūras.

36 straipsnis

Kai prekes, kurias siuntė ar gabeno tiekėjas ar jas įsigyjantis asmuo, arba trečiasis asmuo, instaliuoja arba surenka tiekėjas, arba tai atliekama tiekėjo vardu (atlikus bandomąjį patikrinimą arba be jo), laikoma, kad tiekimo vieta yra ten, kur prekės instaliuotos ar surinktos.

Jei instaliavimo ar surinkimo darbai atliekami ne tiekėjo valstybėje narėje, valstybė narė, kurios teritorijoje instaliavimo ar surinkimo darbai atliekami, imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad nebūtų dvigubo apmokestinimo atveju toje valstybėje narėje.

3 skirsnis

Prekių tiekimas laivuose, orlaiviuose arba traukiniuose

37 straipsnis

1. Kai prekės tiekiamos laivuose, orlaiviuose arba traukiniuose keleivių vežimo Bendrijoje maršruto dalyje, tiekimo vieta yra keleivių vežimo maršruto pradžia.

2. Taikant 1 dalį, „keleivių vežimo Bendrijoje maršruto dalis“ – be tarpinio sustojimo už Bendrijos ribų atlikto vežimo maršruto dalis nuo keleivių vežimo maršruto pradžios iki pabaigos.

„Keleivių vežimo maršruto pradžia“ – pirmoji pagal tvarkaraštį keleivių įlaipinimo Bendrijoje vieta, tam tikrais atvejais po tarpinio sustojimo už Bendrijos ribų.

„Keleivių vežimo maršruto pabaiga“ – paskutinė pagal tvarkaraštį Bendrijoje įlaipintų keleivių išlaipinimo Bendrijoje vieta, tam tikrais atvejais prieš tarpinį sustojimą už Bendrijos ribų.

Kelionės į abi puses atveju kelionė atgal laikoma atskiru vežimo maršrutu.

3. Komisija kuo greičiau pateikia Tarybai pranešimą, prireikus, su atitinkamais pasiūlymais dėl laivuose, orlaiviuose ar traukiniuose vartoti skirtų prekių tiekimo ir paslaugų, įskaitant maitinimo paslaugas, teikimo keleiviams laivuose, orlaiviuose ar traukiniuose apmokestinimo vietos.

Kol bus priimti pirmoje pastraipoje nurodyti pasiūlymai, valstybės narės gali neapmokestinti ar toliau neapmokestinti, suteikdamos teisę atskaityti anksčiau sumokėtą PVM, laivuose, orlaiviuose ar traukiniuose vartoti skirtų prekių tiekimo, kurio apmokestinimo vieta nustatoma pagal 1 dalį.

4 skirsnis

Prekių tiekimas naudojant paskirstymo sistemas

38 straipsnis

1. Jei apmokestinamajam prekybininkui tiekiamos dujos gamtinių dujų paskirstymo sistemomis ar tiekama elektros energija, tiekimo vieta laikoma ta vieta, kur šis apmokestinamasis prekybininkas yra įsteigęs savo verslą ar turi nuolatinį padalinį, kuriam tiekiamos prekės, arba, nesant tokio verslo ar nuolatinio padalinio, vieta, kur jis turi nuolatinę gyvenamąją vietą arba kur paprastai gyvena.

2. Taikant 1 dalį „apmokestinamasis prekybininkas“ – apmokestinamasis asmuo, kurio pagrindinė veikla yra perparduoti nupirktas dujas ar elektros energiją ir kuris saviems poreikiams šių produktų sunaudoja nedaug.

39 straipsnis

Tiekiant dujas gamtinių dujų paskirstymo sistemomis ar elektros energiją, kai tokiam tiekimui netaikomas 38 straipsnis, tiekimo vieta laikoma vieta, kur prekes išsigyjantis asmuo faktiškai naudoja ir vartoja prekes.

Kai prekes išsigyjantis asmuo faktiškai nesuvartoja visų dujų ar elektros energijos arba jų dalies, laikoma, kad šios nesuvalytos prekės buvo naudojamos ir vartojamos toje vietoje, kur jis yra įsteigęs savo verslą ar turi nuolatinį padalinį, kuriam tiekiamos prekės. Nesant tokio verslo ar nuolatinio padalinio, laikoma, kad prekes išsigyjantis asmuo sunaudojo ir suvartojo

prekes vietoje, kur jis turi nuolatinę gyvenamąją vietą arba kur paprastai gyvena.

2 SKYRIUS

Prekių išsigijimo Bendrijos viduje vieta

40 straipsnis

Prekių išsigijimo Bendrijos viduje vieta laikoma ta vieta, kur baigiasi prekių siuntimas ar gabenimas jas išsigyjantiam asmeniui.

41 straipsnis

Nepažeidžiant 40 straipsnio laikoma, kad prekių išsigijimo Bendrijos viduje, kaip apibrėžta 2 straipsnio 1 dalies b punkto i papunktyje, vieta yra valstybės narės, suteikusios PVM mokėtojo kodą, kuri prekes išsigyjantis asmuo nurodo išsigydamos prekes, teritorijoje, jeigu tas prekes išsigyjantis asmuo nenurodo, kad šis išsigijimas buvo apmokestintas PVM pagal 40 straipsnį.

Jei išsigijimas apmokestinamas PVM pagal pirmą pastraipą, o vėliau – pagal 40 straipsnį valstybėje narėje, kurioje baigiasi prekių siuntimas ar gabenimas, apmokestinamoji vertė atitinkamai sumažinama valstybėje narėje, suteikusioje PVM mokėtojo kodą, kuri prekes išsigyjantis asmuo nurodo išsigydamos prekes.

42 straipsnis

41 straipsnio pirmą pastraipą netaikoma ir laikoma, kad prekių išsigijimas Bendrijos viduje apmokestinamas PVM pagal 40 straipsnį, kai tenkinamos šios sąlygos:

- prekes išsigyjantis asmuo nurodo, kad jis prekes išsigijo Bendrijos viduje tam, kad paskui jas tiekėtų valstybės narės, kuri nustatoma pagal 40 straipsnį, teritorijoje ir už jas pagal 197 straipsnį prievolė sumokėti PVM tenka asmeniui, kuriam skirtos prekės;
- prekes išsigyjantis asmuo įvykdė 265 straipsnyje nustatytas prievoles, susijusias su sumuojančios ataskaitos pateikimu.

3 SKYRIUS

Paslaugų teikimo vieta

1 skirsnis

Bendroji taisyklė

43 straipsnis

Paslaugų teikimo vieta laikoma ta vieta, kur paslaugų teikėjas turi įsteigęs savo verslą arba turi nuolatinį padalinį, iš kurios teikia paslaugas, arba, nesant tokios verslo vietos ar nuolatinio padalinio, vieta, kur jis turi nuolatinę gyvenamąją vietą arba kur paprastai gyvena.

2 skirsnis

48 straipsnis

Specialios nuostatos**1 poskyris****Tarpininkavimo paslaugų teikimas**

44 straipsnis

Paslaugų, kurias tarpininkas teikia veikdamas kito asmens vardu ir jo naudai, teikimo, išskyrus 50 ir 54 straipsniuose bei 56 straipsnio 1 dalyje nurodytą paslaugų teikimą, vieta yra vieta, kurioje vykdomas pagrindinis sandoris pagal šią direktyvą.

Tačiau, kai tarpininko teikimas paslaugas išsilygijantis asmuo yra įregistruotas PVM mokėtoju kitoje valstybėje narėje nei ta, kurios teritorijoje vykdomas šis sandoris, laikoma, kad šių paslaugų, kurias teikia tarpininkas, teikimo vieta yra valstybės narės, suteikusios paslaugas išsilygijančiam asmeniui PVM mokėtojo kodą, kurį nurodžius jam buvo suteikta paslauga, teritorijoje.

2 poskirsnis**Su nekilnojamoju turtu susijusių paslaugų teikimas**

45 straipsnis

Su nekilnojamoju turtu susijusių paslaugų, įskaitant nekilnojamojo turto agentų ir ekspertų paslaugas, bei statybos darbų parengimo ir koordinavimo paslaugų, pavyzdžiui, architektų ar statybos vietoje priežiūrą vykdančių firmų paslaugų teikimo vieta yra ta vieta, kur yra tas nekilnojamas turtas.

3 poskirsnis**Transporto paslaugų teikimas**

46 straipsnis

Transporto paslaugų, išskyrus prekių gabenimą Bendrijos viduje, teikimo vieta yra gabenimo vieta, nustatoma proporcingai atsižvelgiant į nuvažiuotus atstumus.

47 straipsnis

Prekių gabenimo Bendrijos viduje paslaugų teikimo vieta yra gabenimo maršruto pradžia.

Tačiau, kai prekių gabenimo Bendrijos viduje paslaugos teikiamos jas išsilygijantiems asmenims, įregistruotiems PVM mokėtojais kitoje valstybėje narėje nei ta, kurioje prasideda gabenimo maršrutas, laikoma, kad paslaugų teikimo vieta yra valstybės narės, suteikusios paslaugas išsilygijančiam asmeniui PVM mokėtojo kodą, kurį nurodžius jam buvo suteikta paslauga, teritorijoje.

„Prekių gabenimas Bendrijos viduje“ – prekių gabenimas, kai maršrutas prasideda vienos valstybės narės teritorijoje ir baigiasi kitos valstybės narės teritorijoje.

„Maršruto pradžia“ – vieta, kur faktiškai prasideda prekių gabenimas, neatsižvelgiant į atstumą iki prekių buvimo vietos.

„Maršruto pabaiga“ – vieta, kur faktiškai baigiasi prekių gabenimas.

49 straipsnis

Prekių gabenimas, kai maršrutas prasideda ir baigiasi tos pačios valstybės narės teritorijoje, laikomas prekių gabenimu Bendrijos viduje, jeigu šis gabenimas yra tiesiogiai susijęs su prekių gabenimu, kai maršrutas prasideda vienos valstybės narės teritorijoje ir baigiasi kitos valstybės narės teritorijoje.

50 straipsnis

Paslaugų, kurias tarpininkas teikia veikdamas kitų asmenų vardu ir jų naudai, kai tarpininkas dalyvauja gabenant prekes Bendrijos viduje, teikimo vieta yra maršruto pradžia.

Tačiau, kai paslaugas, kurias teikia tarpininkas, išsilygijantis asmuo yra įregistruotas PVM mokėtoju kitoje valstybėje narėje nei ta, kurioje prasideda prekių gabenimas, laikoma, kad šių paslaugų, kurias teikia tarpininkas, teikimo vieta yra valstybės narės, suteikusios paslaugas išsilygijančiam asmeniui PVM mokėtojo kodą, kurį nurodžius jam buvo suteikta paslauga, teritorijoje.

51 straipsnis

Valstybės narės neprivalo apmokestinti PVM tos prekių gabenimo Bendrijos viduje dalies, kuri vykdoma Bendrijos teritorijai nepriklausančiais vandenimis.

4 poskirsnis**Kultūros ir panašių paslaugų, pagalbinių transporto paslaugų ar su kilnojamoju materialiuoju turtu susijusių paslaugų teikimas**

52 straipsnis

Šių paslaugų teikimo vieta yra vieta, kur jos fiziškai suteikiamos:

- kultūros, meno, sporto, mokslo, švietimo, pramogų ar panašios veiklos, įskaitant tokios veiklos organizatorių darbą, ir tam tikrais atvejais pagalbines paslaugas;
- pagalbinės transporto veiklos, pavyzdžiui, pakrovimo, iškrovimo, krovinių tvarkymo ir panašios veiklos;
- kilnojamojo materialiojo turto vertinimo ar tokio turto aptarnavimo paslaugų.

53 straipsnis

Nukrypstant nuo 52 straipsnio b punkto, laikoma, kad teikiant paslaugas, apimančias prekių gabenimo Bendrijos viduje pagalbines paslaugas, jas išsigyjantiems asmenims, įregistruotiems PVM mokėtojais kitoje valstybėje narėje nei ta, kurios teritorijoje fiziškai vykdoma veikla, jų teikimo vieta yra valstybės narės, suteikusios paslaugas išsigyjantiui asmeniui PVM mokėtojo kodą, kurį nurodžius jam buvo suteikta paslauga, teritorijoje.

54 straipsnis

Paslaugų, kurias tarpininkas teikia veikdamas kitų asmenų vardu ir jų naudai, kai jis dalyvauja teikiant prekių gabenimo Bendrijos viduje pagalbines paslaugas, teikimo vieta yra vieta, kurioje ši pagalbinė veikla vykdoma fiziškai.

Tačiau, kai paslaugas, kurias teikia tarpininkas, išsigyjantis asmuo yra įregistruotas PVM mokėtoju kitoje valstybėje narėje nei ta, kurios teritorijoje pagalbinė veikla vykdoma fiziškai, laikoma, kad šių paslaugų, kurias teikia tarpininkas, teikimo vieta yra valstybės narės, suteikusios paslaugas išsigyjantiui asmeniui PVM mokėtojo kodą, kurį nurodžius jam buvo suteikta paslauga, teritorijoje.

55 straipsnis

Nukrypstant nuo 52 straipsnio c punkto, laikoma, kad teikiant paslaugas, apimančias kilnojamojo materialiojo turto vertinimo ar tokio turto aptarnavimo paslaugas, jas išsigyjantiems asmenims, įregistruotiems PVM mokėtojais kitoje valstybėje narėje nei ta, kurios teritorijoje paslaugas fiziškai teikiamos, teikimo vieta yra valstybės narės, suteikusios paslaugas išsigyjantiui asmeniui PVM mokėtojo kodą, kurį nurodžius jam buvo suteikta paslauga, teritorijoje.

Pirmojoje pastraipoje nurodyta leidžianti nukrypti nuostata taikoma tik tuo atveju, kai prekės išsiunčiamos ar išgabenamos iš valstybės narės, kurioje fiziškai buvo suteiktos paslaugas.

5 poskirsnis**Įvairių paslaugų teikimas***56 straipsnis*

1. Kai toliau išvardintos paslaugas teikiamos asmenims, įsisteigusiems už Bendrijos ribų, arba apmokestinamiesiems asmenims, įsisteigusiems Bendrijoje, bet ne toje pačioje šalyje, kurioje įsisteigęs paslaugų teikėjas, paslaugų teikimo vieta yra ten, kur paslaugas išsigyjantis asmuo yra įsteigęs savo verslą arba turi nuolatinį padalinį, kuriam teikiamos paslaugas, arba, nesant tokios vietos, nuolatinė gyvenamoji vieta arba vieta, kur jis paprastai gyvena:

- a) autorinių teisių, patentų, licencijų, prekių ženklų ir panašių teisių perdavimas ar perleidimas;

- b) reklamos paslaugos;

- c) konsultantų, inžinierių, konsultacinių biurų, teisininkų, apskaitos ir kitos panašios paslaugos, taip pat duomenų apdorojimo ir informacijos teikimo paslaugos;

- d) įsipareigojimas visiškai arba iš dalies nevykdyti šioje dalyje nurodytos komercinės veiklos ar neįgyvendinti teisės;

- e) banko, finansiniai ir draudimo sandoriai, įskaitant perdraudimą, išskyrus seifų nuomą;

- f) aprūpinimas personalu;

- g) kilnojamojo materialiojo turto, išskyrus visas transporto priemones, nuoma;

- h) teisės naudotis gamtinių dujų ir elektros paskirstymo sistemomis, teisės transportuoti bei perduoti elektros energiją ir gamtines dujas šiomis sistemomis suteikimas ir kitų, tiesiogiai susijusių paslaugų teikimas;

- i) telekomunikacijų paslaugos;

- j) radijo ir televizijos transliavimo paslaugos;

- k) elektroniniu būdu teikiamos paslaugos, pavyzdžiui, II priede nurodytos paslaugos;

- l) paslaugos, kurias tarpininkai teikia veikdami kitų asmenų vardu bei jų naudai, kai tarpininkai dalyvauja teikiant šioje dalyje nurodytas paslaugas.

2. Jeigu paslaugos teikėjas ir paslaugas išsigyjantis asmuo bendrauja elektroniniu paštu, tai nereiškia, kad suteikta paslauga yra elektroniniu būdu teikiama paslauga, kaip apibrėžta 1 dalies k punkte.

3. 1 dalies j ir k punktai bei 2 dalis taikomi iki 2006 m. gruodžio 31 d.

57 straipsnis

1. Kai valstybėje narėje įsisteigusiems ar joje turintiems nuolatinę gyvenamąją vietą ar paprastai gyvenantiems neapmokestinamiesiems asmenims 56 straipsnio 1 dalies k punkte nurodytas paslaugas teikia apmokestinamasis asmuo, kuris yra įsteigęs savo verslą arba turi nuolatinį padalinį, iš kurio teikia paslaugas, už Bendrijos ribų, arba kuris, nesant tokios verslo vietos ar nuolatinio padalinio, turi nuolatinę gyvenamąją vietą arba paprastai gyvena už Bendrijos ribų, paslaugų teikimo vieta yra ten, kur neapmokestinamasis asmuo yra įsisteigęs, arba vieta, kur jis turi nuolatinę gyvenamąją vietą arba kur paprastai gyvena.

2. 1 dalis taikoma iki 2006 m. gruodžio 31 d.

6 poskirsnis

Faktinio vartojimo ir naudojimo kriterijus

58 straipsnis

Teikiant 56 straipsnio 1 dalyje nurodytas paslaugas ir transporto priemonių nuomos paslaugas, valstybės narės, siekdamos išvengti dvigubo apmokestinimo, neapmokestinimo ar konkurencijos iškreipymo atvejų, gali laikyti, kad:

- a) kai kurios nors ar visos šios paslaugos teikiamos jų teritorijoje, šių paslaugų teikimo vieta yra už Bendrijos ribų, jei paslaugos faktiškai vartojamos ir naudojamos už Bendrijos ribų;
- b) kai kurios nors ar visos šios paslaugos teikiamos už Bendrijos ribų, šių paslaugų teikimo vieta yra jų teritorijoje, jei paslaugos faktiškai vartojamos ir naudojamos jų teritorijoje.

Tačiau ši nuostata netaikoma 56 straipsnio 1 dalies k punkte nurodytomis paslaugoms, kai šios paslaugos teikiamos neapmokestinamiesiems asmenims.

59 straipsnis

1. Valstybės narės 58 straipsnio b punktą taiko telekomunikacijų paslaugoms, kurias valstybėje narėje įsisteigusieji ar joje turintieji nuolatinę gyvenamąją vietą, ar paprastai gyvenantiems neapmokestinamiesiems asmenims teikia apmokestinamasis asmuo, kuris yra įsteigęs savo verslą arba turi nuolatinį padalinį, iš kurio teikia paslaugas, už Bendrijos ribų, arba kuris, nesant tokios verslo vietos ar nuolatinio padalinio, turi nuolatinę gyvenamąją vietą arba paprastai gyvena už Bendrijos ribų.

2. Iki 2006 m. gruodžio 31 d. valstybės narės 58 straipsnio b punktą taiko 56 straipsnio 1 dalies j punkte nurodytomis radijo ir televizijos transliavimo paslaugoms, kurias valstybėje narėje įsisteigusieji arba joje turintieji nuolatinę gyvenamąją vietą ar paprastai gyvenantiems neapmokestinamiesiems asmenims teikia apmokestinamasis asmuo, kuris yra įsteigęs savo verslą arba turi nuolatinį padalinį, iš kurio teikia paslaugas, už Bendrijos ribų, arba kuris, nesant tokios verslo vietos ar nuolatinio padalinio, turi nuolatinę gyvenamąją vietą arba paprastai gyvena už Bendrijos ribų.

4 SKYRIUS

Prekių importo vieta

60 straipsnis

Prekių importo vieta yra valstybė narė, kurios teritorijoje yra prekės, kai jos įvežamos į Bendriją.

61 straipsnis

Nukrypstant nuo 60 straipsnio, kai į Bendriją įvežtoms prekėms, kurios nėra išleistos į laisvą apyvartą, taikoma viena iš 156 straipsnyje nurodytų procedūrų ar aplinkybių, arba laikinojo įvežimo visiškai neapmokestinant importo muitais procedūros,

arba išorinio tranzito muitinės procedūros, šių prekių importo vieta yra valstybė narė, kurios teritorijoje prekėms nebetaikomos šios procedūros ar aplinkybės.

Atitinkamai, kai į Bendriją įvežtoms prekėms, kurios išleistos į laisvą apyvartą, taikoma viena iš 276 ir 277 straipsniuose nurodytų procedūrų ar aplinkybių, importo vieta yra valstybė narė, kurios teritorijoje prekėms nebetaikomos šios procedūros ar aplinkybės.

VI ANTRAŠTINĖ DALIS

APMOKESTINIMO MOMENTAS IR PRIEVOLĖ APSKAIČIUOTI PVM

1 SKYRIUS

Bendrosios nuostatos

62 straipsnis

Šioje direktyvoje:

- 1) „Apmokestinimo momentas“ – momentas, kada įvykdomos prievolėi apskaičiuoti PVM atsirasti būtinos teisinės sąlygos;
- 2) Prievolė apskaičiuoti PVM atsiranda tada, kai mokesčių institucija įgyja teisę pagal tuo metu galiojantį įstatymą reikalauti mokesčio iš asmens, kuriam tenka prievolė sumokėti PVM, net ir tuo atveju, kai mokėjimo terminas gali būti atidėtas.

2 SKYRIUS

Prekių tiekimas ir paslaugų teikimas

63 straipsnis

Apmokestinimo momentas įvyksta ir prievolė apskaičiuoti PVM atsiranda atlikus prekių tiekimą ar paslaugų teikimą.

64 straipsnis

1. Jeigu atlikus paslaugų teikimą ar prekių tiekimą, išskyrus 14 straipsnio 2 dalies b punkte nurodytą prekių nuomą tam tikram laikotarpiui ar pardavimą atidedant apmokėjimo terminą, sąskaitos pateikiamos ir apmokamos kelis kartus iš eilės, laikoma, kad paslaugų teikimas ar prekių tiekimas yra atliktas tada, kai baigiasi laikotarpis, su kuriuo yra susijusios šios sąskaitos ar apmokėjimas.

2. Valstybės narės gali numatyti, kad tam tikrais atvejais, kai prekės tiekiamos ar paslaugos teikiamos nepertraukiamai tam tikru laikotarpiu, šis tiekimas ar teikimas yra laikomas užbaigtu ne anksčiau kaip pasibaigus vienerių metų laikotarpiui.

65 straipsnis

Kai apmokėjimas atliekamas prieš tiekiant prekes ar teikiant paslaugas, prievolė apskaičiuoti PVM atsiranda gavus atlygį ir apskaičiuojama nuo gautos sumos dydžio.

66 straipsnis

Nukrypdomas nuo 63, 64 ir 65 straipsnių, valstybės narės gali numatyti, kad tam tikrų sandorių atveju ar tam tikrų kategorijų apmokestinamiesiems asmenims prievolė apskaičiuoti PVM atsiranda vienu iš šių momentų:

- a) ne vėliau kaip išrašius sąskaitą-faktūrą;
- b) ne vėliau kaip gavus apmokėjimą;
- c) kai sąskaita-faktūra neišrašoma arba ji išrašoma vėliau – per tam tikrą laikotarpį nuo apmokestinimo momento.

67 straipsnis

1. Kai 138 straipsnyje numatytais sąlygomis tiekiamos prekės, kurios siunčiamos ar gabenamos į kitą valstybę narę nei ta, kurioje prasidėjo prekių siuntimas arba gabenimas, yra neapmokestinamos PVM arba kai apmokestinamasis asmuo neskaičiuoja PVM už pervežamas jo veiklai skirtas prekes į kitą valstybę narę, prievolė apskaičiuoti PVM atsiranda kito mėnesio, einančio po mėnesio, kurį įvyksta apmokestinimo momentas, 15-ąją dieną.

2. Nukrypstant nuo 1 dalies, prievolė apskaičiuoti PVM atsiranda išrašius 220 straipsnyje numatytą sąskaitą-faktūrą, jei ši sąskaita-faktūra išrašoma iki kito mėnesio, einančio po mėnesio, kurį įvyksta apmokestinimo momentas, 15-osios dienos.

3 SKYRIUS

Prekių įsigijimas Bendrijos viduje

68 straipsnis

Apmokestinimo momentas įvyksta tada, kai prekės įsigyjamoms Bendrijos viduje.

Prekių įsigijimas Bendrijos viduje laikomas įvykusiu, kai panašių prekių tiekimas laikomas atliktu atitinkamos valstybės narės teritorijoje.

69 straipsnis

1. Įsigyjant prekes Bendrijos viduje, prievolė apskaičiuoti PVM atsiranda kito mėnesio, einančio po mėnesio, kurį įvyksta apmokestinimo momentas, 15-ąją dieną.

2. Nukrypstant nuo 1 dalies, prievolė apskaičiuoti PVM atsiranda išrašius 220 straipsnyje numatytą sąskaitą-faktūrą, jei ši sąskaita-faktūra išrašoma iki kito mėnesio, einančio po mėnesio, kurį įvyksta apmokestinimo momentas, 15-osios dienos.

4 SKYRIUS

Prekių importas

70 straipsnis

Apmokestinimo momentas įvyksta ir prievolė apskaičiuoti PVM atsiranda tada, kai prekės yra importuotos.

71 straipsnis

1. Kai į Bendriją įvežamoms prekėms taikoma viena iš 156, 276 ir 277 straipsniuose nurodytų procedūrų ar aplinkybių, arba laikinojo įvežimo visiškai neapmokestinant importo muitais procedūros, arba išorinio tranzito procedūros, apmokestinimo momentas nustatomas ir prievolė apskaičiuoti PVM atsiranda tada, kai prekėms nebetaikomos tos procedūros ar aplinkybės.

Tačiau, kai už importuojamas prekes reikia sumokėti muitą, žemės ūkio mokesčius arba pagal bendrąją politiką nustatytas jiems lygiavertes rinkliavas, apmokestinimo momentas ir prievolė apskaičiuoti PVM atsiranda tada, kai įvyksta apmokestinimo tais mokesčiais momentas ir atsiranda prievolė juos apskaičiuoti.

2. Kai importuotoms prekėms netaikomi 1 dalies antroje pastraipoje nurodyti muitai, valstybės narės apmokestinimo momentui bei prievolės apskaičiuoti PVM atsiradimo momentui nustatyti taiko galiojančias nuostatas dėl muitų.

VII ANTRAŠTINĖ DALIS

APMOKESTINAMOJI VERTĖ

1 SKYRIUS

Sąvokos apibrėžimas

72 straipsnis

Šioje direktyvoje „atviros rinkos kaina“ – visa suma, kurią, siekdamas gauti atitinkamas prekes ar paslaugas, tuo pardavimo metu, kuriuo įvyksta prekių tiekimas ar paslaugų teikimas, prekes ar paslaugas įsigyjantis asmuo turėtų sumokėti nepriklausomam tiekėjui ar teikėjui sąžiningos konkurencijos sąlygomis tos valstybės narės, kurioje tiekimas yra apmokestinamas, teritorijoje.

Kai negalima nustatyti palyginamo prekių tiekimo ar prekių teikimo, „atviros rinkos kaina“ – tai:

- 1) prekių atveju – suma, nemažesnė už tų prekių ar panašių prekių įsigijimo kainą, arba, nesant įsigijimo kainos, tiekimo metu nustatyta savikaina;
- 2) paslaugų atveju – suma, nemažesnė už visas apmokestinamojo asmens, teikiančio paslaugas, išlaidas.

2 SKYRIUS

Prekių tiekimas ir paslaugų teikimas

73 straipsnis

Prekių tiekimo ar paslaugų teikimo, išskyrus nurodytąsias 74–77 straipsniuose, apmokestinamoji vertė apima viską, kas sudaro atlygį, kurį prekių tiekėjas ar paslaugų teikėjas gavo arba turi gauti iš prekes ar paslaugas įsigijančio asmens arba iš trečiosios

šalies už prekių tiekimą ar paslaugų teikimą, įskaitant tiesiogiai su šių sandorių kaina susijusias subsidijas.

74 straipsnis

Kai apmokestinamasis asmuo naudoja ar perleidžia jo veiklai skirtą turto dalį sudarančias prekes, ar kai tos prekės lieka apmokestinamajam asmeniui ar jo teisių perėmėjui, kai nutraukiama šio asmens apmokestinamoji ekonominė veikla, kaip nurodyta 16 ir 18 straipsniuose, šių prekių apmokestinamoji vertė yra šių prekių ar panašių prekių pirkimo kaina arba, nesant pirkimo kainos, panaudojimo, realizavimo metu ar tuo metu, kai prekės lieka apmokestinamajam asmeniui ar jo teisių perėmėjui, nustatyta savikaina.

75 straipsnis

Teikiant 26 straipsnyje nurodytas paslaugas, kai veiklai skirtą turto dalį sudarančios prekės yra sunaudojamos privatiems poreikiams tenkinti arba paslaugos teikiamos neatlygintinai, apmokestinamoji vertė yra visos apmokestinamojo asmens išlaidos, patirtos teikiant šias paslaugas.

76 straipsnis

Tiekiant prekes, kai jos pervežamos į kitą valstybę narę, apmokestinamoji vertė yra šių prekių ar panašių prekių pirkimo kaina arba, nesant pirkimo kainos, pervežimo metu nustatyta savikaina.

77 straipsnis

Kai apmokestinamasis asmuo paslaugas teikia savo verslo tikslais, kaip nurodyta 27 straipsnyje, apmokestinamoji vertė yra suteiktos paslaugos atviros rinkos kaina.

78 straipsnis

Apmokestinamoji vertė apima:

- mokesčius, muitus ir rinkliavas, išskyrus patį PVM;
- atsitiktines išlaidas, pavyzdžiui, komisinius mokesčius, pakavimo, gabenimo ir draudimo išlaidas, kurias tiekėjui turi padengti prekes ar paslaugas įsigyjantis asmuo.

Taikant pirmos pastraipos b punktą valstybės narės atsitiktinėmis išlaidomis gali laikyti išlaidas, dėl kurių sudarytas atskiras susitarimas.

79 straipsnis

Apmokestinamoji vertė neapima:

- kainos sumažinimo taikant nuolaidą už greitą apmokėjimą;
- tiekimo metu prekes ar paslaugas įsigyjančiam asmeniui suteiktų ir jo įgytų įvairių kainų nuolaidų;

- sumų, kurias apmokestinamasis asmuo gavo iš prekes ar paslaugas įsigyjančio asmens išlaidoms pastarojo asmens vardu ir jo naudai padengti ir kurios jo apskaitoje įrašytos į tarpinę sąskaitą.

Apmokestinamasis asmuo privalo pateikti faktiškų pirmosios pastraipos c punkte nurodytų išlaidų įrodymus ir negali atskaityti PVM, kuris galėjo būti apskaičiuotas.

80 straipsnis

1. Siekdamas užkirsti kelią mokesčio slėpimui ar vengimui, valstybės narės toliau nurodytais atvejais gali imtis priemonių, kad prekių tiekimo ar paslaugų teikimo, atliekamo dalyvaujant šeimos nariams ar susijusiam su kitais artimais asmeniniais ryšiais, valdymo, nuosavybės, narystės, finansiniais ar teisiniais ryšiais, kaip apibrėžė valstybė narė, apmokestinamoji vertė yra atviros rinkos kaina:

- jeigu atlygis yra mažesnis už atviros rinkos kainą, o prekes ar paslaugas gaunantis asmuo neturi teisės į viso PVM atskaitą pagal 167–171 ir 173–177 straipsnius;
- jeigu atlygis yra mažesnis už atviros rinkos kainą, o prekių tiekėjas ar paslaugų teikėjas neturi teisės į viso PVM atskaitą pagal 167–171 ir 173–177 straipsnius ir prekių tiekimas ar paslaugų teikimas neapmokestinamas pagal 132, 135, 136, 371, 375, 376, 377 straipsnius, 378 straipsnio 2 dalį, 379 straipsnio 2 dalį ar 380–390 straipsnius;
- jeigu atlygis yra didesnis už atviros rinkos kainą, o prekių tiekėjas ar paslaugų teikėjas neturi teisės į viso PVM atskaitą pagal 167–171 ir 173–177 straipsnius.

Taikant pirmą pastraipą teisiniai ryšiai gali apimti darbdavio ir darbuotojo, darbuotojo šeimos ar artimai susijusių su darbuotoju kitų asmenų santykius.

2. Kai valstybės narės pasinaudoja 1 dalyje numatyta galimybe, jos gali apibrėžti prekių tiekėjų, paslaugų teikėjų, įsigyjančių asmenų ir gavėjų kategorijas, kurioms taikomos tos priemonės.

3. Valstybės narės informuoja PVM komitetą apie nacionalinės teisės priemones, patvirtintas pagal 1 dalį, jei jos nėra priemonės, kurias Taryba anksčiau leido taikyti iki 2006 m. rugpjūčio 13 d. laikantis Direktyvos 77/388/EEB 27 straipsnio 1–4 dalių ir kurios toliau taikomos pagal šio straipsnio 1 dalį.

81 straipsnis

Valstybės narės, kurios 1993 m. sausio 1 d. nepasinaudojo 98 straipsnyje numatyta lengvatinio tarifo taikymo galimybe, gali, jei jos naudojasi 89 straipsnyje numatyta galimybe, nustatyti, kad 103 straipsnio 2 dalyje nurodyto meno kūrinių tiekimo apmokestinamoji vertė yra lygi sumos, nustatytos pagal 73, 74, 76, 78 ir 79 straipsnius, daliai.

Pirmoje pastraipoje nurodyta dalis nustatoma taip, kad mokėtinas PVM būtų lygus ne mažiau kaip 5 % sumos, nustatytos pagal 73, 74, 76, 78 ir 79 straipsnius.

82 straipsnis

Valstybės narės gali nustatyti, kad apskaičiuojant prekių tiekimo ar paslaugų teikimo apmokestinamąją vertę būtų įtraukta 346 straipsnyje apibrėžto neapmokestinamo investicinio aukso, kurį tiekė išsigyjantis asmuo, kad jis būtų naudojamas perdirbimui, ir kuris dėl to praranda PVM neapmokestinamo investicinio aukso statusą, vertė, kai tiekiamos tokios prekės ar teikiamos tokios paslaugos. Vertė, kuri turi būti naudojama, yra investicinio aukso atviros rinkos kaina šių prekių tiekimo ar šių paslaugų teikimo metu.

3 SKYRIUS

Prekių įsigijimas Bendrijos viduje

83 straipsnis

Įsigyjant prekes Bendrijos viduje, apmokestinamoji vertė nustatoma atsižvelgiant į tuos pačius veiksnius, kurie pagal 1 skyriaus nuostatas naudojami nustatant tų pačių prekių tiekimo atitinkamos valstybės narės teritorijoje apmokestinamąją vertę. Vykdam sandorius, kurie laikomi prekių įsigijimu Bendrijos viduje pagal 21 ir 22 straipsnius, apmokestinamoje vertė yra šių ar panašių prekių pirkimo kaina arba, nesant pirkimo kainos, tiekimo metu nustatyta savikaina.

84 straipsnis

1. Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad pagal 78 straipsnio pirmos pastraipos a punktą į apmokestinamąją vertę būtų įtraukiamas akcizas, kurį turi sumokėti arba jau sumokėjo asmuo, Bendrijos viduje išsigyjantis akcizais apmokestinamą produktą.

2. Kai Bendrijos viduje išsigijusiam prekes asmeniui sugrąžinamas akcizas, sumokėtas valstybėje narėje, kurioje prasidėjo prekių siuntimas ar gabenimas, apmokestinamoji vertė atitinkamai sumažinama valstybėje narėje, kurios teritorijoje prekės buvo įsigytos.

4 SKYRIUS

Prekių importas

85 straipsnis

Importuojant prekes, apmokestinamoji vertė yra muitinės vertė, nustatyta pagal galiojančias Bendrijos nuostatas.

86 straipsnis

1. Apmokestinamoji vertė apima, jei dar jie nebuvo apimti:

- a) mokesčius, muitus ir rinkliavas, kuriuos reikia mokėti už importo valstybės narės ribų, ir taip pat kuriuos reikia mokėti importuojant prekes, išskyrus privalomą sumokėti PVM;
- b) atsitiktines išlaidas, pavyzdžiui, komisinių mokesčių, pakavimo, transporto ir draudimo išlaidas, atsiradusias iki pirmosios paskirties vietos importo valstybės narės teritorijoje, taip pat atsitiktines išlaidas, atsiradusias gabenant į kitą paskirties vietą Bendrijoje, jei pastaroji yra žinoma apmokestinimo momentu.

2. Taikant 1 dalies b punktą, „pirmoji paskirties vieta“ – vieta, nurodyta važtaraštyje ar kitame dokumente, su kuriuo prekės įvežamos į importo valstybę narę. Jei tokia vieta nenurodyta, pirmąją paskirties vietą laikoma krovinio pirmojo perdavimo vieta importo valstybėje narėje.

87 straipsnis

Apmokestinamoji vertė neapima:

- a) kainos sumažinimo taikant nuolaidą už išankstinį apmokėjimą;
- b) importo metu prekes išsigyjantiui asmeniui suteiktų ir jo įgytų įvairių kainų nuolaidų.

88 straipsnis

Kai laikinai eksportuotos iš Bendrijos prekės yra reimportuojamos atlikus jų remonto, apdorojimo, pritaikymo, komplektavimo ar perdirbimo darbus už Bendrijos ribų, valstybės narės imasi priemonių užtikrinti, kad šios prekės būtų apmokestinamos PVM lygiai taip pat, kaip tai būtų daroma atlikus remonto, apdorojimo, pritaikymo, komplektavimo ar perdirbimo darbus jų teritorijoje.

89 straipsnis

Valstybės narės, kurios 1993 m. sausio 1 d. nepasinaudojo 98 straipsnyje numatyta lengvatinio tarifo taikymo galimybe, gali nustatyti, kad 311 straipsnio 1 dalies 2, 3 ir 4 punktuose apibrėžtų meno kūrinių, kolekcionavimo objektų ir antikvarinių daiktų importo apmokestinamoji vertė yra lygi sumos, nustatytos pagal 85, 86 ir 87 straipsnius, daliai.

Pirmoje pastraipoje nurodyta dalis nustatoma taip, kad mokėtinas importo PVM būtų lygus ne mažiau kaip 5 % sumos, nustatytos pagal 85, 86 ir 87 straipsnius.

5 SKYRIUS

Įvairios nuostatos

90 straipsnis

1. Anuliavimo, atšaukimo, nutraukimo, visiško ar dalinio neapmokėjimo atvejais arba, kai kaina sumažinama įvykdžius sandorį, apmokestinamoji vertė yra atitinkamai sumažinama valstybių narių nustatytais sąlygomis.

2. Visiško ar dalinio neapmokėjimo atveju valstybės narės gali nukrypti nuo 1 dalies.

91 straipsnis

1. Kai į importo apmokestinamąją vertę įtraukiamos sumos yra išreikštos ne tos valstybės narės, kurioje atliekamas apskaičiavimas, valiuta, valiutų keitimo kursas nustatomas pagal Bendrijos nuostatas, kuriomis reglamentuojamas muitinės vertės apskaičiavimas.

2. Kai į importo apmokestinamąją vertę įtraukiamos sumos yra išreikštos ne tos valstybės narės, kurioje atliekamas apskaičiavimas, valiuta, yra taikomas valiutų keitimo kursas, kuris prievolės apskaičiuoti PVM atsiradimo metu užregistruojamas naujausiu pardavimo kursu reprezentatyviausioje atitinkamos valstybės narės valiutų keitimo rinkoje ar rinkose arba kuris nustatomas atsižvelgiant į tą rinką ar tas rinkas pagal tos valstybės narės nustatytas taisykles.

Tačiau tam tikriems pirmoje pastraipoje nurodytiems sandoriams ar tam tikrų kategorijų apmokestinamiesiems asmenims valstybės narės gali toliau taikyti valiutų keitimo kursą, nustatomą pagal Bendrijos nuostatas, kuriomis reglamentuojamas muitinės vertės apskaičiavimas.

92 straipsnis

Grąžintinos pakuotės sąnaudoms valstybės narės gali taikyti vieną iš šių priemonių:

- jų neįtraukti į apmokestinamąją vertę ir imtis būtinų priemonių užtikrinti, kad ši vertė būtų koreguojama, jei pakuotė negrąžinama;
- įtraukti jas į apmokestinamąją vertę ir imtis būtinų priemonių užtikrinti, kad ši vertė būtų koreguojama, jei pakuotė faktiškai grąžinama.

VIII ANTRAŠTINĖ DALIS

TARIFAI

1 SKYRIUS

Tarifų taikymas

93 straipsnis

Apmokestinamiesiems sandoriams taikomas tarifas, kuris galioja apmokestinimo momentu.

Tačiau toliau išvardytais atvejais taikomas toks tarifas, kuris galioja prievolės apskaičiuoti PVM atsiradimo metu:

- 65 ir 66 straipsniuose nurodytais atvejais;
- prekių įsigijimo Bendrijos viduje atveju;
- 71 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje ir 2 dalyje nurodyto prekių importo atveju.

94 straipsnis

1. Prekių įsigijimui Bendrijos viduje taikomas toks tarifas, koks taikomas panašių prekių tiekimui valstybės narės teritorijoje.

2. Pagal 103 straipsnio 1 dalyje numatytą galimybę taikyti lengvatinį tarifą meno kūrinių, kolekcionavimo objektų ir antikvarinių daiktų importui prekių importui taikomas toks tarifas, koks taikomas panašių prekių tiekimui valstybės narės teritorijoje.

95 straipsnis

Pasikeitus tarifams, valstybės narės gali 65 ir 66 straipsniuose nurodytais atvejais atlikti patikslinimus atsižvelgdamos į tarifą, taikomą prekių tiekimo ar paslaugų teikimo metu.

Be to, valstybės narės gali patvirtinti visas tinkamas pereinamojo laikotarpio priemones.

2 SKYRIUS

Tarifų struktūra ir dydis**1 skirsnis****Standartinis tarifas**

96 straipsnis

Valstybės narės taiko standartinį PVM tarifą, kurį kiekviena valstybė narė nustato kaip tam tikrą procentą nuo apmokestinamosios vertės ir kuris turi būti toks pats prekių tiekimui bei paslaugų teikimui.

97 straipsnis

1. Nuo 2006 m. sausio 1 d. iki 2010 m. gruodžio 31 d. standartinis tarifas negali būti mažesnis nei 15 %.

2. Pagal Sutarties 93 straipsnį Taryba nusprendžia, koks turi būti standartinio tarifo dydis, kuris bus taikomas po 2010 m. gruodžio 31 d.

2 skirsnis**Lengvatiniai tarifai**

98 straipsnis

1. Valstybės narės gali taikyti vieną arba du lengvatinius tarifus.

2. Lengvatiniai tarifai taikomi tik III priede nustatytoms kategorijoms priklausančių prekių tiekimui ar paslaugų teikimui.

Lengvatiniai tarifai netaikomi 56 straipsnio 1 dalies k punkte nurodytoms paslaugoms.

3. Taikydamos 1 dalyje numatytus lengvatinius tarifus tam tikrų kategorijų prekėms, valstybės narės gali naudotis Kombinuotąja nomenklatūra, kad nustatytų, kas tiksliai priklauso atitinkamai kategorijai.

99 straipsnis

1. Nustatomi lengvatiniai tarifai yra apmokestinamosios vertės procentinė dalis, kuri negali būti mažesnė nei 5 %.

2. Kiekvienas lengvatinis tarifas turi būti toks, kad jį pritaikius PVM, į kurio atskaitą teisė suteikiama pagal 167–171 ir 173–177 straipsnius, suma gali būti atskaityta visa.

100 straipsnis

Remdamasi Komisijos pranešimu, Taryba kas dveji metai nuo 1994 m. peržiūri lengvatinių tarifų taikymo sritį.

Pagal Sutarties 93 straipsnį Taryba gali nuspręsti pakeisti III priede nustatytą prekių ir paslaugų sąrašą.

101 straipsnis

Ne vėliau kaip iki 2007 m. birželio 30 d. Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai nepriklausomos ekonomikos ekspertų grupės tyrimu pagrįstą bendro įvertinimo ataskaitą apie lengvatinių tarifų, taikomų vietos lygiu teikiamoms paslaugoms, įskaitant maitinimo paslaugas, poveikį, ypač darbo vietų kūrimui, ekonomikos augimui ir tinkamam vidaus rinkos veikimui.

3 skirsnis

Specialios nuostatos

102 straipsnis

Valstybės narės gali taikyti lengvatinį tarifą gamtinių dujų, elektros energijos ar centralizuoto šildymo tiekimui, jei dėl to nekyla konkurencijos iškraipymo grėsmė.

Kiekviena valstybė narė, ketinanti taikyti lengvatinį tarifą pagal pirmą pastraipą, privalo iš anksto apie tai atitinkamai pranešti Komisijai. Komisija nusprendžia, ar yra konkurencijos iškraipymo grėsmė. Jei Komisija nepriima tokio sprendimo per tris mėnesius nuo informacijos gavimo, laikoma, kad konkurencijos iškraipymo grėsmės nėra.

103 straipsnis

1. Valstybės narės gali nustatyti, kad lengvatinis tarifas arba vienas iš lengvatinių tarifų, kurį jos taiko pagal 98 ir

99 straipsnius, taip pat yra taikomas 311 straipsnio 1 dalies 2, 3 ir 4 punktuose apibrėžtų meno kūrinių, kolekcionavimo objektų ir antikvarinių daiktų importui.

2. Jei valstybės narės pasinaudoja 1 dalyje numatyta galimybe, jos taip pat gali taikyti lengvatinį tarifą šiems sandoriams:

- a) meno kūrinių tiekimui, kai kūrinius tiekia autorius arba jo teisių perėmėjai;
- b) atsitiktiniam meno kūrinių tiekimui, kai kūrinius tiekia apmokestinamasis asmuo, išskyrus apmokestinamąjį prekybininką, kuris pats importavo meno kūrinius ar kuriam kūrinius tiekė jų autorius arba jo teisių perėmėjai, arba kuriam suteikta teisė atskaityti už tuos kūrinius visą PVM.

104 straipsnis

Jungholz ir Mittelberg (Kleines Walsertal) komunose Austrija gali taikyti antrą standartinį tarifą, kuris yra mažesnis už atitinkamą likusioje Austrijos teritorijoje taikomą tarifą, bet ne mažesnis nei 15 %.

105 straipsnis

Vykdamas sandorius Azorų ir Maderos autonominiuose regionuose ir atliekant tiesioginį importą į šiuos regionus, Portugalija gali taikyti mažesnius nei žemyne taikomus tarifus.

3 SKYRIUS

Tam tikroms darbui imlioms paslaugoms taikomos laikinos nuostatos

106 straipsnis

Remdamasi Komisijos pasiūlymu, Taryba gali vieningai nuspręsti, kad valstybės narės gali taikyti 98 straipsnyje numatytus lengvatinius tarifus IV priede išvardintoms paslaugoms iki 2010 m. gruodžio 31 d.

Lengvatiniai tarifai gali būti taikomi ne daugiau kaip dviejų IV priede nustatytų kategorijų paslaugoms.

Išimtiniais atvejais valstybei narei gali būti leidžiama taikyti lengvatinius tarifus trijų kategorijų paslaugoms.

107 straipsnis

106 straipsnyje nurodytos paslaugos turi atitikti šias sąlygas:

- a) jos turi būti darbui imlios paslaugos;
- b) jos turi būti iš esmės teikiamos tiesiogiai galutiniams vartotojams;

- c) jos turi būti iš esmės vietinės paslaugos ir neturėtų iškraipyti konkurencijos.

periodinių leidinių gamybos bei su ja susijusių paslaugų teikimo atžvilgiu.

Be to, turi būti glaudus ryšys tarp kainų sumažėjimo pritaikius lengvatinių tarifą ir numatomo paklausos bei užimtumo padidėjimo. Taikant lengvatinių tarifą turi būti nepažeidžiamas sklandus vidaus rinkos veikimas.

112 straipsnis

108 straipsnis

Valstybė narė, norinti vienai ar keletui 106 straipsnyje nurodytų paslaugų pirmą kartą pagal šį straipsnį taikyti lengvatinių tarifą po 2005 m. gruodžio 31 d., turi pranešti apie tai Komisijai ne vėliau kaip 2006 m. kovo 31 d. Iki šios datos ji pateikia Komisijai visą atitinkamą informaciją apie naujas priemones, kurias ji pageidauja įvesti, visų pirma:

Jeigu, taikant 110 straipsnio nuostatas, Airijoje iškraipoma konkurencija tiekiant šildymui ir apšvietimui skirtus energetikos produktus, Airijai, pateikus konkretų prašymą, Komisija gali leisti taikyti lengvatinių tarifą tokiam tiekimui pagal 98 ir 99 straipsnius.

Pirmoje pastraipoje nurodytu atveju Airija pateikia Komisijai prašymą su visa būtina informacija. Jei per tris mėnesius nuo prašymo gavimo Komisija nepriima sprendimo, laikoma, kad Airijai leidžiama taikyti pasiūlytus lengvatinius tarifus.

- informaciją apie priemonės taikymo sritį ir išsamų atitinkamų paslaugų apibrėžimą;
- duomenis, kuriais įrodoma, kad yra įvykdytos 107 straipsnyje nustatytos sąlygos;
- duomenis, rodančius su numatoma priemone susijusias biudžeto išlaidas.

113 straipsnis

4 SKYRIUS

Iki galutinių procedūrų priėmimo taikomos specialios nuostatos

109 straipsnis

Kol bus įvestos 402 straipsnyje nurodytos galutinės procedūros, taikomos šio skyriaus nuostatos.

Valstybės narės, kurios 1991 m. sausio 1 d. pagal Bendrijos teisę, suteikdamos teisę atskaityti anksčiau sumokėtą PVM, neapmokestino III priede neišvardintų prekių ir paslaugų arba joms taikė mažesnius nei 99 straipsnyje numatytus lengvatinius tarifus, gali šių prekių tiekimui ar paslaugų teikimui taikyti 98 straipsnyje numatytą lengvatinių tarifą, arba vieną iš dviejų lengvatinių tarifų.

114 straipsnis

1. Valstybės narės, kurios 1993 m. sausio 1 d. privalėjo daugiau kaip 2 % padidinti jų taikomą standartinį tarifą, galiojusį 1991 m. sausio 1 d., gali III priede nurodytų kategorijų prekių tiekimui ar paslaugų teikimui taikyti mažesnę nei 99 straipsnyje numatytą lengvatinių tarifą.

Pirmoje pastraipoje nurodytos valstybės narės taip pat gali taikyti tokį tarifą maitinimo paslaugoms, vaikų drabužiams ir avalynei bei būsto tiekimui.

2. Valstybės narės negali remtis 1 dalimi siekdamos įvesti PVM neapmokestinimą su teise atskaityti anksčiau sumokėtą PVM.

110 straipsnis

Valstybės narės, kurios 1991 m. sausio 1 d. neapmokestino suteikdamos teisę atskaityti anksčiau sumokėtą PVM arba taikė mažesnius nei 99 straipsnyje numatytus lengvatinius tarifus, gali toliau neapmokestinti PVM arba taikyti tuos lengvatinius tarifus.

115 straipsnis

Pirmoje pastraipoje nurodyti neapmokestinimo atvejai ir lengvatiniai tarifai turi atitikti Bendrijos teisę ir būti priimti dėl aiškiai apibrėžtų socialinių priežasčių bei galutinio vartotojo naudai.

Valstybės narės, kurios 1991 m. sausio 1 d. taikė lengvatinių tarifą maitinimo paslaugoms, vaikų drabužiams ir vaikų avalynei ar būsto tiekimui, gali toliau tokį tarifą taikyti šių prekių tiekimui ar paslaugų teikimui.

111 straipsnis

116 straipsnis

110 straipsnio antroje pastraipoje nustatytomis sąlygomis toliau neapmokestinti suteikiant teisę atskaityti anksčiau sumokėtą PVM gali:

Portugalija gali taikyti vieną iš dviejų 98 straipsnyje numatytų lengvatinių tarifų maitinimo paslaugoms, jei šis tarifas nėra mažesnis nei 12 %.

- Suomija – prenumeruojamų laikraščių ir periodinių leidinių tiekimo bei leidinių, kurie platinami visuomenės labai veiklą vykdančių įmonių nariams, spausdinimo atžvilgiu;
- Švedija – laikraščių tiekimo, įskaitant silpnaregiams skirtus radijo laikraščius bei įrašytus į garsines kasetes laikraščius, į liginines tiekiamų ar išduodamų pagal receptą farmacijos produktų tiekimo ir pelno nesiekiančių organizacijų

117 straipsnis

1. Taikant 115 straipsnį Austrija gali toliau maitinimo paslaugoms taikyti lengvatinių tarifą.

2. Austrija gali taikyti vieną iš dviejų 98 straipsnyje nurodytų lengvatinių tarifų gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto nuomai, jei šis tarifas nėra mažesnis nei 10 %.

118 straipsnis

Valstybės narės, kurios 1991 m. sausio 1 d. taikė lengvatinį tarifą III priede neišvardytų prekių tiekimui ar paslaugų teikimui, gali šių prekių tiekimui ar paslaugų teikimui taikyti 98 straipsnyje numatytą lengvatinį tarifą, arba vieną iš dviejų lengvatinių tarifų, jei tarifas nėra mažesnis nei 12 %.

Pirma pastraipa netaikoma 311 straipsnio 1 dalies 1–4 punktuose apibrėžtų naudotų prekių, meno kūrinių, kolekcionavimo objektų ar antikvarinių daiktų tiekimui, kuris apmokestinamas PVM pagal 312–325 straipsniuose numatytą maržos apmokestinimo schemą arba kuriam taikomos pardavimo aukcione procedūros.

119 straipsnis

Taikant 118 straipsnį, Austrija gali taikyti lengvatinį tarifą vynams, kuriuos žemės ūkio valdoje pagamino ūkininkas-gamintojas, jei tarifas nėra mažesnis nei 12 %.

120 straipsnis

Lesbos, Chijo, Samo, Dodekaneso ir Kikladų departamentuose bei Taso, Šiaurės Sporadų, Samotrakės ir Skyro salose Graikija gali taikyti tarifus, kurie yra iki 30 % mažesni už atitinkamus tarifus, taikomus Graikijos žemyninėje dalyje.

121 straipsnis

Valstybės narės, kurios 1993 m. sausio 1 d. darbų atlikimą pagal sutartį laikė prekių tiekimu, gali darbų atlikimui pagal sutartį taikyti tarifą, taikomą prekėms, gautoms atlikus darbus pagal sutartį.

Taikant pirmą pastraipą, „darbų atlikimas pagal sutartį“ – toks darbų atlikimas, kai rangovas užsakovui perduoda kilnojamąjį turtą, kurį rangovas pagamino arba surinko iš medžiagų ar objektų, kuriuos jam tuo tikslu patikėjo užsakovas, neatsižvelgiant į tai, ar rangovas pats parūpino kokią nors panaudotą medžiagų dalį.

122 straipsnis

Valstybės narės gali taikyti lengvatinį tarifą gyvų augalų ir kitų gėlininkystės produktų tiekimui, įskaitant svogūnėlius, šaknis ir kitas augalų dalis, skintas gėles bei dekoratyvinius žalumynus, bei malkoms skirtos medienos tiekimui.

*5 SKYRIUS***Laikinios nuostatos***123 straipsnis*

Iki 2007 m. gruodžio 31 d. Čekija gali toliau taikyti ne mažesni kaip 5 % lengvatinį tarifą šiems sandoriams:

- šiluminės energijos, kurią šildymui ir karšto vandens gamybai, išskyrus šiluminės energijos gamybai naudojamas žaliavas, naudoja namų ūkiai ir smulkaus verslo įmonės, kurios nėra PVM objektas, tiekimui;

- gyvenamųjų namų statybos darbams, kurių vykdymas nėra socialinės politikos dalis, išskyrus statybinių medžiagų tiekimą.

124 straipsnis

Iki 2007 m. birželio 30 d. Estija gali toliau taikyti ne mažesni kaip 5 % lengvatinį tarifą šiluminės energijos tiekimui, kai ši energija parduodama fiziniams asmenims, gyvenamųjų namų bendrijoms, butų bendrijoms, bažnyčioms, kongregacijoms ir institucijoms ar įstaigoms, finansuojamoms iš valstybės, kaimo savivaldybės ar miesto biudžeto, taip pat durpių, kuro briketų, anglies ir malkų tiekimui fiziniams asmenims.

125 straipsnis

1. Iki 2007 m. gruodžio 31 d. Kipras, suteikdamas teisę atskaityti anksčiau sumokėtą PVM, gali toliau neapmokestinti PVM farmacijos ir maisto produktų, skirtų žmonių maistui, tiekimo, išskyrus ledų, ledų ant pagaliuko, šaldyto jogurto, šerbeto ir panašių produktų bei pikantiškų maisto produktų (bulvių traškučių/lazdelių, sluoksniuotos tešlos pyragaičių ir panašių supakuotų produktų, skirtų žmonėms vartoti be papildomo paruošimo) tiekimą.

2. Kipras gali toliau taikyti ne mažesni kaip 5 % lengvatinį tarifą maitinimo paslaugų teikimui iki ankstesnės iš šių datų: 2007 m. gruodžio 31 d. arba 402 straipsnyje nurodytų galutinių procedūrų priėmimo.

126 straipsnis

Vengrija gali toliau taikyti ne mažesni kaip 12 % lengvatinį tarifą šiems sandoriams:

- iki 2007 m. gruodžio 31 d. – kai tiekiamos anglis, anglių briketai ir koksas, malkos ir medžio anglis bei teikiamos centralizuoto šildymo paslaugos;
- iki ankstesnės iš šių datų: 2007 m. gruodžio 31 d. arba 402 straipsnyje nurodytų galutinių procedūrų priėmimo – kai teikiamos maitinimo paslaugos ir tiekiami maisto produktai, parduodami patalpose, kur teikiamos šios paslaugos.

127 straipsnis

Iki 2010 m. sausio 1 d. Malta, suteikdama teisę atskaityti anksčiau sumokėtą PVM, gali toliau neapmokestinti maisto produktų, skirtų žmonių maistui, ir farmacijos produktų tiekimu.

128 straipsnis

1. Iki 2007 m. gruodžio 31 d. Lenkija, suteikdama teisę atskaityti anksčiau sumokėtą PVM, gali neapmokestinti tam tikrų knygų ir specializuotų periodinių leidinių tiekimu.

2. Iki ankstesnės iš šių datų: 2007 m. gruodžio 31 d. arba 402 straipsnyje nurodytų galutinių procedūrų priėmimo Lenkija gali toliau taikyti ne mažesni kaip 7 % lengvatinį tarifą maitinimo paslaugų teikimui.

3. Iki 2008 m. balandžio 30 d. Lenkija gali toliau taikyti ne mažesnę kaip 3 % lengvatinių tarifą III priedo 1 dalyje nurodytų maisto produktų tiekimui.

4. Iki 2008 m. balandžio 30 d. Lenkija gali toliau taikyti ne mažesnę kaip 3 % lengvatinių tarifą prekių, išskyrus III priedo 11 dalyje nurodytą ilgalaikį turtą, pavyzdžiui, įrengimus ar pastatus, tiekimui ir paslaugų teikimui, kai tų prekių ir paslaugų įprastinė paskirtis yra žemės ūkio gamyba.

5. Iki 2007 m. gruodžio 31 d. Lenkija gali toliau taikyti ne mažesnę kaip 7 % lengvatinių tarifą būsto statybos, renovacijos ir rekonstrukcijos darbams, kurių vykdymas nėra socialinės politikos dalis, išskyrus statybinių medžiagų tiekimą, ir 12 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytų gyvenamųjų pastatų ar gyvenamųjų pastatų dalių tiekimui iki pirmo gyvenamųjų pastatų panaudojimo.

129 straipsnis

1. Iki ankstesnės iš šių datų: 2007 m. gruodžio 31 d. arba 402 straipsnyje nurodytų galutinių procedūrų priėmimo Slovėnija gali toliau taikyti ne mažesnę kaip 8,5 % lengvatinių tarifą maisto ruošimo paslaugoms.

2. Iki 2007 m. gruodžio 31 d. Slovėnija gali toliau taikyti ne mažesnę kaip 5 % lengvatinių tarifą gyvenamosios paskirties būsto statybos, renovacijos ir priežiūros darbams, kurių vykdymas nėra socialinės politikos dalis, išskyrus statybinių medžiagų tiekimą.

130 straipsnis

Slovakija gali toliau taikyti ne mažesnę kaip 5 % lengvatinių tarifą šiems sandoriams:

- a) iki 2007 m. gruodžio 31 d. – gyvenamųjų namų statybos darbams, kurių vykdymas nėra socialinės politikos dalis, išskyrus statybinių medžiagų tiekimą;
- b) iki 2008 m. gruodžio 31 d. – šiluminės energijos, kurią šildymui ir karšto vandens gamybai naudoja namų ūkiai ir PVM neapmokestinamos smulkaus verslo įmonės, išskyrus šiluminės energijos gamybai naudojamas žaliavas, tiekimui.

IX ANTRAŠTINĖ DALIS

NEAPMOKESTINIMAS PVM

1 SKYRIUS

Bendrosios nuostatos

131 straipsnis

2–9 skyriuose numatytais atvejais neapmokestinimas PVM taikomas nepažeidžiant kitų Bendrijos nuostatų ir tokiomis sąlygomis, kurias valstybės narės nustato siekdamos užtikrinti tinkamą ir sąžiningą neapmokestinimo atvejus reglamentuojančių nuostatų taikymą bei užkirsti kelią galimiems mokesčių vengimo, išsisukinėjimo ar piktnaudžiavimo atvejams.

2 SKYRIUS

Tam tikros su visuomenės interesais susijusios veiklos neapmokestinimas PVM

132 straipsnis

1. Sandoriai, kurių valstybės narės neapmokestina PVM:
  - a) paslaugų, išskyrus keleivių gabenimo ir telekomunikacijų paslaugas, teikimas ir su tuo susijusių prekių tiekimas, kai šių tiekimą ir teikimą vykdo viešojo pašto tarnybos;
  - b) ligoninių ir medicininės priežiūros bei glaudžiai su ja susijusi veikla, kai ją vykdo viešosios teisės reglamentuojamos įstaigos arba, tokiomis pat socialinėmis sąlygomis, kokios taikomos viešosios teisės reguliuojamoms įstaigoms, ligoninės, gydymo ar diagnozavimo centrai bei kitos panašaus pobūdžio deramai pripažintos įstaigos;
  - c) medicininės priežiūros paslaugų, kurias teikia gydytojai bei paramedikai, teikimas, kaip jį apibrėžia atitinkama valstybė narė;
  - d) žmogaus organų, kraujo ir motinos pieno tiekimas;
  - e) dantų technikų, kai jie vykdo savo profesinę veiklą, vykdomas paslaugų teikimas ir dantų protezų tiekimas, kai jį vykdo dantų gydytojai ir dantų technikai;
  - f) nepriklausomų asmenų grupių, kurių veikla neapmokestinama PVM arba kuriems vykdant veiklą jie yra neapmokestinamieji asmenys, paslaugų savo nariams teikimas, kai šios paslaugos yra tiesiogiai būtinos jų nariams vykdant šią veiklą ir kai tos grupės iš savo narių reikalauja atlyginti tik jiems tenkančią bendrų išlaidų dalį, jei taip neapmokestinant neiškraipoma konkurencija;
  - g) su globa ir rūpyba bei socialinės apsaugos darbu glaudžiai susijusių paslaugų teikimas ir prekių tiekimas, įskaitant paslaugas ir prekes, kurias teikia ar tiekia senelių namai, viešosios teisės reglamentuojamos įstaigos ar kitos organizacijos, kurias atitinkama valstybė narė pripažino socialine gerove besirūpinančiomis organizacijomis;
  - h) su vaikų ir jaunimo apsauga glaudžiai susijusių paslaugų teikimas ir prekių tiekimas, kurį vykdo viešosios teisės reglamentuojamos įstaigos ar kitos organizacijos, kurias atitinkama valstybė narė pripažino socialine gerove besirūpinančiomis organizacijomis;
  - i) vaikų ar jaunimo švietimas, mokyklinis ar universitetinis švietimas, profesinis mokymas ar perkvalifikavimas, kurį vykdo tokios paskirties viešosios teisės reglamentuojamos įstaigos ar kitos organizacijos, kurias atitinkama valstybė narė pripažino turinčiomis tokią paskirtį, įskaitant su tuo glaudžiai susijusių paslaugų teikimą ir prekių tiekimą;
  - j) mokytojų privačiai teikiamos mokymo paslaugos, susijusios su viduriniu ar universitetiniu išsilavinimu;

- k) aprūpinimas personalu b, g, h ir i punktuose nurodytai veiklai vykdyti, kurią vykdo religinės ar filosofinės pakraipos institucijos, siekiant dvasinės gerovės;
- l) pelno nesiekiančių organizacijų, vykdančių politinio, profsąjungų, religinio, patriotinio, filosofinio, filantropinio ir pilietinio pobūdžio veiklą, vykdomas paslaugų teikimas, su šiomis paslaugomis susijusių prekių tiekimas jų nariams, mokantiems nario mokesčių, nustatytą šių organizacijų taisyklėse, bendram narių labui, jei taip neapmokestinant neiškraipoma konkurencija;
- m) pelno nesiekiančių organizacijų su sportu ir kūno kultūra glaudžiai susijusių tam tikrų paslaugų teikimas sportuojantiems ar kūno kultūra užsiimantiems asmenims;
- n) viešosios teisės reglamentuojamų įstaigų ar kitų kultūros įstaigų, kurias tokiomis pripažino atitinkama valstybė narė, vykdomas tam tikrų kultūros paslaugų teikimas ir su šiomis paslaugomis glaudžiai susijusių prekių tiekimas;
- o) organizacijų, kurių veikla pagal b, g, h, i, l, m ir n punktus yra neapmokestinama, vykdomas paslaugų teikimas ir prekių tiekimas finansinei paramai gauti organizuojamų renginių metu, jeigu surinktos lėšos skiriamos tik jų naudai, jei taip neapmokestinant neiškraipoma konkurencija;
- p) tinkamai įgaliotų organizacijų transporto paslaugų teikimas ligoniams ar sužeistiesiems specialiai tam pritaikytomis transporto priemonėmis;
- q) viešųjų radijo ir televizijos įstaigų vykdoma veikla, išskyrus komercinio pobūdžio veiklą.

2. Taikant 1 dalies o punktą valstybės narės gali nustatyti reikalingus apribojimus, visų pirma nustatyti renginių skaičių ar įplaukų sumą, kurios neviršijus įgyjama teisė neapmokestinti PVM.

133 straipsnis

Valstybės narės gali ir kitas, ne tik viešosios teisės reglamentuojamas, įstaigas, neapmokestinti PVM 132 straipsnio 1 dalies b, g, h, i, l, m ir n punktuose numatytais neapmokestinimo atvejais, jei kiekvienu konkrečiu atveju tenkinama viena ar kelios šios sąlygos:

- a) šios įstaigos neturi nuolat siekti pelno, o gautas pelnas negali būti skirstomas, bet turi būti skiriamas teikiamų paslaugų tęstinumui užtikrinti ir jų kokybei gerinti;
- b) šias įstaigas turi valdyti ir administruoti tik savanoriškais pagrindais asmenys, kurie patys ar per tarpininkus neturi tiesioginės ar netiesioginės naudos iš atitinkamos veiklos rezultatų;

- c) šios įstaigos turi taikyti įkainius, kuriuos patvirtino valdžios institucijos arba kurie neviršija tokių patvirtintų įkainių, arba, teikdamos paslaugas, kurioms tokio patvirtinimo nereikia, – įkainius, kurie mažesni už PVM apmokestinamų komercinių įmonių taikomus įkainius už panašias paslaugas;
- d) neapmokestinant PVM neturi būti iškraipoma konkurencija PVM mokėti turinčių komercinių įmonių atžvilgiu.

Valstybės narės, kurios pagal Direktyvos 77/388/EEB E priedą 1989 m. sausio 1 d. apmokestino PVM 132 straipsnio 1 dalies m ir n punktuose nurodytus sandorius, gali taip pat taikyti pirmos pastraipos d punkte numatytas sąlygas, kai minėtą viešosios teisės reglamentuojamų įstaigų vykdomą paslaugų teikimą ar prekių tiekimą leidžiama neapmokestinti PVM.

134 straipsnis

Paslaugų teikimas ir prekių tiekimas neapmokestinami, kaip numatyta 132 straipsnio 1 dalies b, g, h, i, l, m ir n punktuose, kai:

- a) paslaugų teikimas ir prekių tiekimas nėra būtinas vykdomiems neapmokestinamiems sandoriams;
- b) pagrindinis paslaugas teikiančios ir prekes tiekiančios įstaigos tikslas – gauti papildomų pajamų iš sandorių, kuriuos vykdant tiesiogiai konkuruojama su PVM turinčioms mokėti komercinėmis įmonėmis.

3 SKYRIUS

Kita PVM neapmokestinama veikla

135 straipsnis

1. Sandoriai, kurių valstybės narės neapmokestina PVM:

- a) draudimo ir perdraudimo sandoriai, įskaitant su jais susijusias paslaugas, kurias teikia draudimo brokeriai ir draudimo agentai;
- b) paskolos suteikimas bei derybos dėl paskolos ir suteiktos paskolos priežiūra, kurią atlieka paskolą suteikęs asmuo;
- c) derybos ir visi sandoriai dėl paskolų finansinių garantijų ar laidavimo bei suteiktos paskolos finansinių garantijų priežiūra, kurią atlieka paskolą suteikęs asmuo;
- d) sandoriai, įskaitant derybas, dėl indėlių ir einamųjų sąskaitų, mokėjimų, pervedimų, skolų, čekių ir kitų apyvartinių dokumentų, išskyrus skolų išieškojimą;
- e) sandoriai, įskaitant derybas, dėl valiutos, banknotų ir monetų, naudojamų kaip atsiskaitymo priemonė, išskyrus kolekcionuojamas monetas ar banknotus, pavyzdžiui,

aukso, sidabro ar kitų metalų monetas ar banknotus, kurie paprastai nėra naudojami kaip atsiskaitymo priemonė, arba numizmatinės vertės monetas;

- f) sandoriai, įskaitant derybas dėl akcijų, turtinių teisių bendrovėse ar asociacijose, obligacijų ir kitų vertybinių popierių, išskyrus dokumentus, patvirtinančius nuosavybės teisę į prekes, ir 15 straipsnio 2 dalyje nurodytas teises ar vertybinius popierius, išskyrus sandorius dėl šių dokumentų valdymo ar saugojimo;
- g) specialių investicinių fondų, kaip juos apibrėžia valstybės narės, valdymas;
- h) nominalios vertės pašto ženklų, kuriuos galima naudoti apmokant už pašto paslaugas atitinkamoje jų teritorijoje, fiskalinių ženklų ir kitų panašių ženklų tiekimas;
- i) lažybos, loterijos ir kitų formų azartiniai lošimai, kuriems taikomos kiekvienos valstybės narės nustatytos sąlygos ir apribojimai;
- j) pastatų ar jų dalių ir žemės, ant kurios jie pastatyti, tiekimas, išskyrus 12 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytą tiekimą;
- k) žemės, kuri nėra užstatyta, tiekimas, išskyrus 12 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytos žemės statybai tiekimą;
- l) nekilnojamojo turto lizingas ar nuoma.

2. 1 dalies l punkte numatyta išimtis netaikoma:

- a) apgyvendinimo paslaugų, kaip jas apibrėžia valstybių narių įstatymai, teikimui viešbučiuose ar panašių veiklų vykdančiose įstaigose, įskaitant apgyvendinimą poilsiavietėse ar stovyklauti įrengtose vietose;
- b) transporto priemonių stovėjimui skirtų patalpų ir aikštelių nuomai;
- c) stacionariai įrengtų įrenginių ir mašinų nuomai;
- d) seifų nuomai.

Valstybės narės gali numatyti kitus neapmokestinamus sandorius, kuriems taikomas 1 dalies l punktas.

136 straipsnis

Sandoriai, kurių valstybės narės neapmokestina PVM:

- a) prekių, naudotų tik veikloje, neapmokestinamoje pagal 132, 135, 371, 375, 376 ir 377 straipsnius, 378 straipsnio 2 dalį, 379 straipsnio 2 dalį ir 380–390 straipsnius, tiekimas, jei tiekiant šias prekes nebuvo taikoma PVM atskaita;
- b) prekių, kurias įsigyjant ar naudojant nebuvo taikoma PVM atskaita pagal 176 straipsnį, tiekimas.

137 straipsnis

1. Valstybės narės gali suteikti apmokestinamiesiems asmenims teisę pasirinkti apmokestinti šiuos sandorius:

- a) 135 straipsnio 1 dalies b–g punktuose nurodytus finansinius sandorius;
- b) pastatų ar jų dalių ir žemės, ant kurios jie pastatyti, tiekimą, išskyrus 12 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytą tiekimą;
- c) žemės, kuri nėra užstatyta, tiekimą, išskyrus 12 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytos žemės statybai tiekimą;
- d) nekilnojamojo turto lizingą ar nuomą.

2. Valstybės narės nustato išsamias taisykles, kuriomis reglamentuojamas 1 dalyje nurodytos galimybės naudojimas.

Valstybės narės gali apriboti šios pasirinkimo teisės taikymo sritį.

4 SKYRIUS

Sandorių Bendrijos viduje neapmokestinimas PVM

1 skirsnis

Prekių tiekimo neapmokestinimas PVM

138 straipsnis

1. Valstybės narės neapmokestina prekių tiekimo, kai tas prekes pardavėjas ar prekes įsigyjantis asmuo išsiunčia ar išgabena į paskirties vietą, esančią Bendrijoje, bet ne jos atitinkamoje teritorijoje, kitam apmokestinamajam asmeniui ar neapmokestinamajam juridiniam asmeniui, veikiančiam kaip toks, į kitą valstybę narę nei ta, kurioje pradėtas prekių siuntimas ar gabenimas, arba kai tai atliekama pardavėjo ar prekes įsigyjančio asmens vardu.

2. Be 1 dalyje nurodyto prekių tiekimo valstybės narės neapmokestina šių sandorių:

- a) naujų transporto priemonių tiekimo, kai jas pardavėjas arba įsigyjantis asmuo išsiunčia ar išgabena įsigyjančiam asmeniui į paskirties vietą, esančią Bendrijoje, bet ne jų atitinkamoje teritorijoje, apmokestinamiesiems asmenims ar neapmokestinamiesiems juridiniams asmenims, kai šių asmenų prekių įsigijimai Bendrijos viduje nėra PVM objektas pagal 3 straipsnio 1 dalį, ar kitiems neapmokestinamiesiems asmenims, arba tai atliekama pardavėjo ar prekes įsigyjančio asmens vardu;
- b) akcizais apmokestinamų produktų tiekimo, kai juos pardavėjas arba prekes įsigyjantis asmuo išsiunčia ar išgabena prekes įsigyjančiam asmeniui į paskirties vietą, esančią Bendrijoje, bet ne jų atitinkamoje teritorijoje, apmokestinamiesiems asmenims ar neapmokestinamiesiems juridiniams asmenims, kai šių asmenų prekių,

išskyrus akcizais apmokestinamus produktus, įsigijimai Bendrijos viduje nėra PVM objektas pagal 3 straipsnio 1 dalį, arba kai tai atliekama pardavėjo ar prekes įsigijančio asmens vardu, kai tie produktai siunčiami ar gabenami pagal Direktyvos 92/12/EEB 7 straipsnio 4 ir 5 dalis arba 16 straipsnį;

- c) prekių tiekimo, kai prekės pervežamos į kitą valstybę narę ir šis tiekimas būtų neapmokestinamas PVM pagal 1 dalį bei a ir b punktus, jei prekės būtų tiekiamos kito apmokestinamojo asmens vardu.

139 straipsnis

1. Prekių teikimo neapmokestinamas pagal 138 straipsnio 1 dalį netaikomas, kai prekes tiekia apmokestinamieji asmenys, kuriems taikomas 282–292 straipsnių nuostatos dėl mažųjų įmonių atleidimo nuo PVM.

Prekių tiekimo neapmokestinamas taip pat netaikomas, kai prekės tiekiamos apmokestinamiesiems asmenims ar neapmokestinamiesiems juridiniams asmenims, kurių prekių įsigijimai Bendrijos viduje nėra PVM objektas pagal 3 straipsnio 1 dalį.

2. Akcizais apmokestinamų produktų tiekimo neapmokestinamas pagal 138 straipsnio 2 dalies b punktą netaikomas, kai šiuos produktus tiekia apmokestinamieji asmenys, kuriems taikomos 282–292 straipsnių nuostatos dėl mažųjų įmonių atleidimo nuo PVM.

3. Prekių, kurios apmokestinamos PVM pagal 312–325 straipsniuose numatytą maržos apmokestinimo schemą ar pagal specialias pardavimo aukcione procedūras, tiekimui netaikomas nepamokestinamas pagal 138 straipsnio 1 dalį bei 2 dalies b ir c punktus.

327 straipsnio 3 dalyje nurodytų naudotų transporto priemonių, kurios apmokestinamos PVM pagal naudotoms transporto priemonėms taikomas pereinamojo laikotarpio procedūras, tiekimui netaikomas nepamokestinamas pagal 138 straipsnio 1 dalį ir 2 dalies c punktą.

2 skirsnis

Prekių įsigijimo Bendrijos viduje neapmokestinimas PVM

140 straipsnis

Sandoriai, kurių valstybės narės neapmokestina PVM:

- a) prekių įsigijimas Bendrijos viduje, kai apmokestinamųjų asmenų vykdomas jų tiekimas visais atvejais būtų neapmokestinamas jų atitinkamoje teritorijoje;

- b) prekių įsigijimas Bendrijos viduje, kai jų importas visais atvejais būtų neapmokestinamas pagal 143 straipsnio a, b, c ir e–l punktus;

- c) prekių įsigijimas Bendrijos viduje, kai jas įsigyjantis asmuo visais atvejais turėtų teisę pagal 170 ir 171 straipsnius susigrąžinti visą pagal 2 straipsnio 1 dalies b punktą mokėtiną PVM;

141 straipsnis

Kiekviena valstybė narė imasi konkrečių priemonių užtikrinti, kad prekių įsigijimas Bendrijos viduje, įvykęs jos teritorijoje pagal 40 straipsnį, nebūtų apmokestinamas PVM, kai tenkinamos šios sąlygos:

- a) prekes įsigyja apmokestinamasis asmuo, kuris nėra įsisteigęs atitinkamoje valstybėje narėje, bet yra įregistruotas PVM mokėtoju kitoje valstybėje narėje;
- b) prekes įsigyja a punkte nurodytas asmuo tam, kad paskui šias prekes galėtų tiekti atitinkamoje valstybėje narėje;
- c) prekės, kurias tokiu būdu įsigyja a punkte nurodytas apmokestinamasis asmuo, yra tiesiogiai siunčiamos ar gabenamos iš kitos valstybės narės nei ta, kurioje šis apmokestinamasis asmuo yra įregistruotas PVM mokėtoju, asmeniui, kuriam jis tas prekes patieks vėliau;
- d) asmuo, kuriam prekės bus vėliau patiektos, yra apmokestinamasis asmuo arba neapmokestinamasis juridinis asmuo, kuris yra įregistruotas PVM mokėtoju atitinkamoje valstybėje narėje;
- e) d punkte nurodytam asmeniui pagal 197 straipsnį tenka prievolė sumokėti PVM, kai tiekimą atlieka apmokestinamasis asmuo, kuris nėra įsisteigęs toje valstybėje narėje, kurioje atsiranda prievolė sumokėti PVM.

3 skirsnis

Tam tikrų transporto paslaugų neapmokestinimas PVM

142 straipsnis

Valstybės narės neapmokestina prekių gabenimo Bendrijos viduje, kai prekės gabenamos į salas, kurios sudaro Azorų ir Maderos autonominius regionus, ir iš šių salų, bei prekių gabenimo, kai jos gabenamos iš vienos salos į kitą.

5 SKYRIUS

Importo neapmokestinimas PVM

143 straipsnis

Valstybės narės PVM neapmokestina šių sandorių, pagal kuriuos:

- a) galutinai importuojamos prekės, kurių tiekimas, vykdomas apmokestinamojo asmens, visais atvejais būtų neapmokestinamas jų atitinkamoje teritorijoje;
- b) galutinai importuojamos prekės, kai importą reglamentuoja Tarybos direktyvos 69/169/EEB ⁽¹⁾, 83/181/EEB ⁽²⁾ ir 2006/79/EB ⁽³⁾;
- c) iš trečiosios teritorijos, priklausančios Bendrijos muitų teritorijai, galutinai importuojamos į laisvą apyvartą išleidžiamos prekės, kurių importas būtų neapmokestinamas pagal b punktą, jei jos būtų importuotos, kaip apibrėžta 30 straipsnio pirmoje pastraipoje;
- d) iš trečiosios teritorijos ar trečiosios šalies išsiųstos ar išgabentos prekės importuojamos į kitą valstybę narę nei ta, kurioje užbaigiamas prekių siuntimas ar gabenimas, kai tokias prekes tiekiančio importuotojo, kuriam pagal 201 straipsnį tenka ar pripažįstama tenkanti prievolė sumokėti PVM, vykdomas prekių tiekimas neapmokestinamas PVM pagal 138 straipsnį;
- e) reimportuojamos prekės, kai prekes eksportavęs asmuo jas importuoja į valstybę, iš kurios tos prekės buvo eksportuotos, jei šioms prekėms netaikomi muitai;
- f) pagal diplomatinis ir konsulinius susitarimus importuojamos prekės, kurios neapmokestinamos muitais;
- g) prekes importuoja priimančiosios valstybės narės valdžios institucijų pripažintos tarptautinės organizacijos ar tokių organizacijų nariai laikydamiesi tų organizacijų steigimo tarptautinėse konvencijose arba pagrindinių būstinių susitarimuose nustatytų apribojimų ir sąlygų;
- h) į valstybes nares, esančias Šiaurės Atlanto sutarties narėmis, prekes importuoja kitų šios Sutarties šalių karinės pajėgos, ir prekės yra skirtos tokioms pajėgoms ar jas lydinčiam

⁽¹⁾ 1969 m. gegužės 28 d. Tarybos direktyva 69/169/EEB dėl įstatymais ir kitais teisės aktais nustatytų nuostatų dėl tarptautiniais maršrutais keliaujančių asmenų importuojamų prekių atleidimo nuo apyvartos ir akcizo mokesčių suderinimo (OL L 133, 1969 6 4, p. 6). Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Direktyva 2005/93/EB (OL L 346, 2005 12 29, p. 16).

⁽²⁾ 1983 m. kovo 28 d. Tarybos direktyva 83/181/EEB dėl Direktyvos 77/388/EEB 14 straipsnio 1 dalies taikymo, atleidžiant galutinį tam tikrų prekių importą nuo pridėtinės vertės mokesčio (OL L 105, 1983 4 23, p. 38). Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais 1994 m. Stojimo aktu.

⁽³⁾ 2006 m. spalio 5 d. Tarybos direktyva 2006/79/EB dėl nekomercinio pobūdžio smulkių prekių siuntų importo iš trečiųjų šalių atleidimo nuo mokesčių (kodifikuota redakcija) (OL L 286, 2006 10 17, p. 15).

civiliniam personalui naudoti ar jų valgykloms aprūpinti, kai šios pajėgos dalyvauja bendrose gynybos operacijose;

- i) prekes importuoja Jungtinės Karalystės karinės pajėgos, dislokuotos Kipro saloje remiantis 1960 m. rugpjūčio 16 d. Sutartimi dėl Kipro Respublikos sukūrimo, kai prekės skirtos tokioms pajėgoms ar jas lydinčiam civiliniam personalui naudoti ar jų valgykloms aprūpinti;
- j) importuojamos žuvis, kurias neperdirbtas arba paruoštas prekybai, bet prieš jų tiekimą, jūros žvejybos įmonės įveža į uostus;
- k) auksą importuoja centriniai bankai;
- l) importuojamos dujos, tiekiamos gamtinių dujų paskirstymo sistemomis, ar importuojama elektros energija;

144 straipsnis

Valstybės narės neapmokestina PVM su prekių importu susijusių paslaugų teikimo, kai tokių paslaugų vertė įtraukta į apmokestinamąją vertę pagal 83 straipsnio 1 dalies b punktą.

145 straipsnis

1. Prireikus Komisija kuo greičiau pateikia Tarybai pasiūlymus patikslinti 143 ir 144 straipsniuose išvardintų neapmokestinimo PVM atvejų taikymo sritį ir nustatyti išsamias jų įgyvendinimo taisykles.

2. Kol įsigalios 1 dalyje nurodytos taisyklės, valstybės narės gali taikyti savo galiojančias nacionalines nuostatas.

Valstybės narės gali priimti nacionalines nuostatas siekiant sumažinti konkurencijos iškraipymą ir visų pirma užkirsti kelią neapmokestinimui ar dvigubam apmokestinimui Bendrijoje.

Valstybės narės gali taikyti visas administracines procedūras, kurias jos laiko tinkamiausiomis neapmokestinimui užtikrinti.

3. Valstybės narės praneša Komisijai, kuri atitinkamai informuoja kitas valstybes nares, apie galiojančias nacionalinės teisės aktų nuostatas, jei apie jas dar nepranešta, ir pagal 2 dalį priimtas nacionalinės teisės aktų nuostatas.

6 SKYRIUS

Eksporto neapmokestinimas PVM

146 straipsnis

1. Sandoriai, kurių valstybės narės neapmokestina PVM:
  - a) prekių tiekimas, kai jas pardavėjas išsiuntė ar išgabeno į paskirties vietą už Bendrijos ribų arba tai atlikta jo vardu;
  - b) prekių tiekimas, kai jų atitinkamoje teritorijoje neįsisteigęs prekes įsigyjantis asmuo jas išsiuntė ar išgabeno į paskirties vietą už Bendrijos ribų, arba tai atlikta jo vardu, išskyrus atvejus, kai įsigyjantis asmuo išgabena prekes, skirtas įrengti, aprūpinti kuru pramogų laivus, privačius orlaivius ar kitas asmeniniams poreikiams tenkinti naudojamas transporto priemones arba papildyti jų atsargas;
  - c) prekių tiekimas pripažintoms organizacijoms, kai jos eksportuoja prekes iš Bendrijos vykdydamos humanitarinę, labdaros ar švietimo veiklą už Bendrijos ribų;
  - d) kilnojamojo turto aptarnavimo paslaugų teikimas, kai šis turtas įsigytas ar importuotas turint tikslą Bendrijoje atlikti tokius aptarnavimo darbus, ir šį turtą paslaugos teikėjas ar paslaugas įsigyjantis asmuo, neįsisteigęs jų atitinkamoje teritorijoje, išsiuntė ar išgabeno už Bendrijos ribų arba tai buvo atlikta paslaugos teikėjo ar paslaugas įsigyjančio asmens vardu;
  - e) paslaugų teikimas, įskaitant transporto paslaugas ir pagalbinius sandorius, bet išskyrus neapmokestinamas pagal 132 ir 135 straipsnius paslaugas, kai šios paslaugos yra tiesiogiai susijusios su prekių, kurioms taikomi 61 straipsnis ir 157 straipsnio 1 dalies a punktas, eksportu ar importu.
2. Neapmokestinimas PVM pagal 1 dalies c punktą gali būti įgyvendinamas grąžinant PVM.

147 straipsnis

1. 146 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytas prekių tiekimas, kai prekės išgabenamos asmeniniame keleivio bagaže, neapmokestinamas tik tuo atveju, jei tenkinamos šios sąlygos:
  - a) keleivis nėra įsisteigęs Bendrijoje;
  - b) prekės išgabenamos iš Bendrijos iki trečio mėnesio, einančio po mėnesio, kurį buvo pateiktos prekės, pabaigos;
  - c) bendra tiekimo vertė, įskaitant PVM, yra didesnė nei 175 EUR ar lygiavertė suma nacionaline valiuta, kuri nustatoma kasmet pagal spalio mėn. pirmosios darbo dienos valiutos perskaičiavimo kursą ir išgalioja kitų metų sausio mėn. 1 d.

Tačiau valstybės narės gali neapmokestinti ir tiekimo, kurio bendra vertė yra mažesnė už c punkto pirmoje pastraipoje nurodytą sumą.

2. Taikant 1 dalį, „keleivis, kuris nėra įsikūręs Bendrijoje“ – keleivis, kuris Bendrijoje neturi nuolatinės ar įprastinės gyvenamosios vietos. Tokiu atveju „nuolatinė gyvenamoji vieta ar įprastinė gyvenamoji vieta,“ reiškia vietą, įrašytą pase, asmens tapatybės kortelėje ar kitame dokumente, kurį valstybė narė, kurios teritorijoje vykdomas tiekimas, pripažįsta asmens tapatybę patvirtinančiu dokumentu.

Eksporto faktas įrodomas pateikus sąskaitą-faktūrą ar kitą jai prilyginamą dokumentą, kuris patvirtinamas muitinės įstaigoje išvykstant iš Bendrijos.

Kiekviena valstybė narė pateikia Komisijai antspaudų, kurie naudojami antroje pastraipoje nurodytam patvirtinimui, pavyzdžius. Komisija šią informaciją persiunčia kitų valstybių narių mokesčių institucijoms.

7 SKYRIUS

Neapmokestinimas PVM, susijęs su tarptautiniu transportu

148 straipsnis

Valstybės narės PVM neapmokestina šių sandorių, pagal kuriuos:

- a) tiekiamos prekės, skirtos kuru ir atsargomis aprūpinti laivus, naudojamus navigacijoje atviroje jūroje ir gabenančius keleivius už atlygį arba naudojamus komercinės, gamybinės ar žvejybinės veiklos tikslais, arba paieškos ar gelbėjimo darbams jūroje, arba pakrančių žvejybai, išskyrus pakrančių žvejybos laivų aprūpinimą atsargomis;
- b) tiekiamos prekės, skirtos kuru ir atsargomis aprūpinti kovinius laivus, klasifikuojamus pagal kombinuotosios nomenklatūros (KN) kodą 8906 10 00, išplaukiančius iš jų teritorijos ir plaukiančius į uostus ar priplaukas už atitinkamos valstybės narės ribų;
- c) tiekiami, modifikuojami, remontuojami, prižiūrimi, naudojami užsakomiesiems reisams ir nuomojami a punkte nurodyti jūrų laivai, taip pat tiekiami, nuomojami, remontuojami ir prižiūrimi juose įmontuota ar naudojama įranga, įskaitant žvejybos įrangą;
- d) teikiamos c punkte nenurodytos paslaugos, skirtos a punkte nurodytų laivų ar jais gabenamų krovinių tiesioginėms reikmėms tenkinti;
- e) tiekiamos prekės, skirtos kuru ir atsargomis aprūpinti orlaivius, kuriuos naudoja oro transporto įmonės, už atlygį gabenančios daugiausia tarptautiniais maršrutais;
- f) tiekiami, modifikuojami, remontuojami, prižiūrimi, naudojami užsakomiesiems skrydžiams ir nuomojami e punkte nurodyti orlaiviai, taip pat tiekiami, nuomojami, remontuojami ir prižiūrimi juose įmontuota ar naudojama

įranga;

- g) teikiamos f punkte nenurodytos paslaugos, skirtos e punkte nurodytų orlaivių ar jū krovinių tiesioginėms reikmėms tenkinti.

149 straipsnis

Portugalija tarptautiniu gabenimu gali laikyti gabenimą jūra ir oru tarp salų, kurios sudaro Azorų ir Maderos autonominius regionus, bei tarp šių regionų ir žemyno.

150 straipsnis

1. Prireikus Komisija kuo greičiau pateikia Tarybai pasiūlymus patikslinti 148 straipsnyje išvardintų neapmokestinimo PVM atvejų taikymo sritį ir nustatyti išsamias jų įgyvendinimo taisykles.

2. Kol įsigalios 1 dalyje nurodytos nuostatos, valstybės narės gali apriboti 148 straipsnio a ir b punktuose išvardintų neapmokestinimo PVM atvejų taikymo sritį.

8 SKYRIUS

Tam tikrų eksportu laikomų sandorių neapmokestinimas PVM

151 straipsnis

1. Valstybės narės PVM neapmokestina šių sandorių, pagal kuriuos:

- a) teikiamos prekės ar teikiamos paslaugos pagal diplomatinis ir konsulinis susitarimus;
- b) teikiamos prekės ar teikiamos paslaugos priimančiosios valstybės narės valdžios institucijų pripažintoms tarptautinėms organizacijoms ir tokių organizacijų nariams laikantis tų organizacijų steigimo tarptautinėse konvencijose arba pagrindinių būstinių susitarimuose nustatytų apribojimų ir sąlygų;
- c) teikiamos prekės ar teikiamos paslaugos valstybėje narėje, kuri yra Šiaurės Atlanto sutarties šalis, ir kurios yra skirtos kitų šios Sutarties šalių ginkluotosioms pajėgoms ar jas lydinčiam civiliniam personalui naudoti ar jų valgykloms aprūpinti, kai tokios pajėgos dalyvauja bendrose gynybos operacijose;
- d) teikiamos prekės ar teikiamos paslaugos kitoje valstybėje narėje, kurios yra skirtos bet kurios valstybės narės, kuri yra Šiaurės Atlanto sutarties šalis, bet ne pačios paskirties valstybės narės ginkluotosioms pajėgoms ar jas lydinčiam civiliniam personalui naudoti ar jų valgykloms aprūpinti, kai tokios pajėgos dalyvauja bendrose gynybos operacijose;
- e) teikiamos prekės arba teikiamos paslaugos Jungtinės Karalystės ginkluotosioms pajėgoms, dislokuotoms Kipro saloje remiantis 1960 m. rugpjūčio 16 d. Sutartimi dėl

Kipro Respublikos sukūrimo, ar jas lydinčiam civiliniam personalui naudoti arba jų valgykloms aprūpinti.

Kol bus patvirtintos bendros mokesčių taisyklės, pirmoje pastraipoje nurodytiems neapmokestinamiems sandoriams taikomi priimančiosios valstybės narės nustatyti apribojimai.

2. Tais atvejais, kai prekės neišsiunčiamos ar neišgabenamos iš valstybės narės, kurioje jos tiekiamos, taip pat paslaugų teikimo atveju, neapmokestinimas gali būti taikomas naudojant PVM grąžinimo procedūrą.

152 straipsnis

Valstybės narės neapmokestina aukso tiekimo centriniams bankams.

9 SKYRIUS

Tarpininkavimo paslaugų teikimo neapmokestinimas PVM

153 straipsnis

Valstybės narės neapmokestina paslaugų teikimo, kai paslaugas teikia tarpininkai, veikiantys kito asmens vardu ir jo naudai, dalyvaudami 6, 7 ir 8 skyriuose nurodytuose sandoriuose arba už Bendrijos ribų vykdomuose sandoriuose.

Pirmoje pastraipoje nurodytas neapmokestinimas netaikomas paslaugoms, kurias kelionių agentūros keleivių vardu ir jų naudai teikia kitose valstybėse narėse.

10 SKYRIUS

Su tarptautine prekyba susijusių sandorių neapmokestinimas PVM

1 skirsnis

Muitinės sandėliai, kiti (ne muitinės) sandėliai ir panašios procedūros

154 straipsnis

Taikant šį skirsnį, „kiti (ne muitinės) sandėliai“ akcizais apmokestinamų produktų atveju reiškia vietas, kurias laikomos akcizais apmokestinamų prekių sandėliais pagal Direktyvos 92/12/EEB 4 straipsnio b dalyje pateiktą apibrėžimą, o akcizais neapmokestinamų produktų atveju reiškia vietas, kurias taip apibrėžė valstybės narės.

155 straipsnis

Neapažeisdamos kitų Bendrijos mokesčių nuostatų, valstybės narės, pasikonsultavusios su PVM komitetu, gali imtis specialių priemonių siekiant neapmokestinti visų ar kai kurių šiame skirsnyje nurodytų sandorių, jei jos nėra skirtos taikyti galutinio naudojimo ar vartojimo etape ir jei PVM suma, mokėtina pasibaigus šiame skirsnyje nurodytoms procedūroms arba aplinkybėms, atitinka PVM sumą, kuri turėtų būti mokama, jei kiekvienas šis sandoris būtų buvęs apmokestintas jų teritorijoje.

156 straipsnis

1. Valstybės narės gali PVM neapmokestinti sandorių, pagal kuriuos:

- a) tiekiamos prekės pateikiamos muitinei ir tam tikrais atvejais padedamos laikinai saugoti;
- b) tiekiamos prekės įvežamos į laisvąją zoną arba padedamos į laisvąjį sandėlį;
- c) tiekiamos prekės, kurioms taikomos muitinės sandėliavimo procedūros arba muitinės prižiūravimo perdirbimo procedūros;
- d) tiekiamos prekės įvežamos į teritorinius vandenis tam, kad jos būtų įmontuotos gręžimo ar gavybos platformose vykdant tokių platformų statybą, remontą, priežiūrą, rekonstrukciją ar įrengimą arba siekiant jas sujungti su žemynu;
- e) tiekiamos prekės įvežamos į teritorinius vandenis kuru ir atsargomis aprūpinti gręžimo ar gavybos platformas.

2. 1 dalyje nurodytos vietos apibrėžtos galiojančiomis Bendrijos muitų nuostatomis.

157 straipsnis

1. Valstybės narės gali PVM neapmokestinti sandorių, pagal kuriuos:

- a) importuojamos prekės, kurioms taikomos sandėliavimo procedūros, išskyrus muitinės sandėliavimą;
- b) tiekiamos prekės, kurioms jų teritorijoje taikomos sandėliavimo procedūros, išskyrus muitinės sandėliavimą.

2. Valstybės narės negali numatyti taikyti kitas nei muitinės sandėliavimo procedūras, jei prekės, kurios nėra akcizų objektas, yra skirtos mažmeninei prekybai.

158 straipsnis

1. Nukrypstant nuo 157 straipsnio 2 dalies, valstybės narės be muitinės procedūros gali numatyti kitas sandėliavimo procedūras šiais atvejais:

- a) kai prekės skirtos neapmokestinamoms parduotuvėms siekiant tiekti keleiviams, kurie jas išveža su savo asmeniniame bagaže skrendant arba plaukiant jūra į trečiąsias teritorijas arba trečiąsias šalis, kai toks tiekimas neapmokestinamas pagal 146 straipsnio 1 dalies b punktą;
- b) kai prekės skirtos apmokestinamiesiems asmenims siekiant jas tiekti keleiviams orlaivyje skrydžio metu arba laive keliaujant jūra, kai atvykimo vieta yra už Bendrijos ribų;

- c) kai prekės skirtos apmokestinamiesiems asmenims, kurių vykdomas tiekimas neapmokestinamas PVM pagal 151 straipsnį.

2. Kai valstybės narės naudojami 1 dalies a punkte nurodyta neapmokestinimo galimybe, jos imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad šia neapmokestinimo galimybe būtų naudojama teisingai ir tiesiogiai bei būtų užkirstas kelias mokesčių vengimui, sukčiavimui ar piktnaudžiavimui.

3. Taikant 1 dalies a punktą, „neapmokestinama parduotuvė“ yra oro arba jūrų ooste esanti įstaiga, atitinkanti kompetentingų valdžios institucijų nustatytas sąlygas.

159 straipsnis

Valstybės narės gali neapmokestinti paslaugų teikimo, kuris yra susijęs su 156 straipsnyje, 157 straipsnio 1 dalies b punkte arba 158 straipsnyje nurodytų prekių tiekimu.

160 straipsnis

1. Valstybės narės gali PVM neapmokestinti sandorių, pagal kuriuos:

- a) prekių tiekimas ar paslaugų teikimas vyksta 156 straipsnio 1 dalyje nurodytose vietose, kai kuri nors iš toje dalyje paminėtų aplinkybių vis dar galioja jų teritorijoje;
- b) prekių tiekimas ar paslaugų teikimas vyksta 157 straipsnio 1 dalies b punkte arba 158 straipsnyje nurodytose vietose, kai kuri nors iš 157 straipsnio 1 dalies b punkte arba 158 straipsnio 1 dalyje paminėtų aplinkybių vis dar galioja jų teritorijoje.

2. Kai valstybės narės 1 dalies a punkte nurodytą galimybę naudoja muitinių sandėliuose vykdomiems sandoriams, jos imasi būtinų priemonių numatyti kitas sandėliavimo procedūras nei muitinės sandėliavimą, pagal kurias 1 dalies b punktą galima taikyti tiems patiems sandoriams, kai jie yra susiję su V priede išvardintomis prekėmis ir vykdomi kituose sandėliuose nei muitinės sandėliai.

161 straipsnis

Valstybės narės gali PVM neapmokestinti šio prekių tiekimo ir su juo susijusių paslaugų teikimo:

- a) 30 straipsnio pirmoje pastraipoje nurodytų prekių tiekimo, kai prekėms toliau taikomos laikinojo įvežimo procedūros visiškai neapmokestinant importo muitais arba išorinio tranzito muitinės procedūros;
- b) 30 straipsnio antroje pastraipoje nurodytų prekių tiekimo, kai prekėms toliau taikomos 276 straipsnyje nurodytos vidinio Bendrijos tranzito procedūros.

162 straipsnis

Kai valstybės narės naudojasi šiame skirsnyje nurodyta galimybe, jos imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad prekių, kurioms ketinama taikyti kurią nors iš procedūrų arba kurioms galioja kuri nors iš 156 straipsnyje, 157 straipsnio 1 dalies b punkte ar 158 straipsnyje nurodytų aplinkybių, įsigijimui Bendrijoje taikomos tos pačios nuostatos, kaip ir tomis pačiomis sąlygomis tiekiant prekes valstybių narių teritorijoje.

163 straipsnis

Jei prekės nebetaikomos šiame skirsnyje nurodytos procedūros ar aplinkybės ir tokiu būdu prekės laikomos importuojamomis pagal 61 straipsnį, importo valstybė narė imasi būtinų priemonių dvigubam apmokestinimui išvengti.

2 skirsnis

Valstybių narių tarpusavio prekybos sandorių, vykdomų eksporto tikslais, neapmokestinimas PVM

164 straipsnis

1. Valstybės narės, pasikonsultavusios su PVM komitetu, gali PVM neapmokestinti apmokestinamojo asmens vykdomų ar jam skirtų sandorių, kurių vertė neviršija to asmens per paskutinius 12 mėnesių atlikto eksporto vertės, kai:

- a) apmokestinamasis asmuo įsigyja prekes Bendrijos viduje, taip pat kai prekės importuojamos bei tiekiamos apmokestinamajam asmeniui, siekiant jas eksportuoti iš Bendrijos jų nepakeitus arba jas perdurbus;
- b) teikiamos paslaugos, susijusios su apmokestinamojo asmens eksporto veikla.

2. Kai valstybės narės naudojasi 1 dalyje nurodyta neapmokestinimo galimybe, jos, pasikonsultavusios su PVM komitetu, neapmokestina ir sandorių, susijusių su apmokestinamojo asmens 138 straipsnyje nurodytomis sąlygomis atlikto tiekimu, kurių vertė neviršija to asmens tomis pačiomis sąlygomis per paskutinius 12 mėnesių atlikto tiekimo vertės.

165 straipsnis

Valstybės narės gali nustatyti bendrą maksimalią sandorių vertę, kurios neviršijus sandoriai būtų neapmokestinami pagal 164 straipsnį.

3 skirsnis**1 ir 2 skirsniams bendros nuostatos**

166 straipsnis

Prireikus Komisija kuo greičiau pateikia Tarybai pasiūlymus dėl bendrų procedūrų, kaip PVM turi būti apmokestinami 1 ir 2 skirsniuose nurodyti sandoriai.

X ANTRAŠTINĖ DALIS

ATSKAITA

1 SKYRIUS

Teisės į atskaitą atsiradimas ir taikymo sritis

167 straipsnis

Teisė į atskaitą atsiranda, atsiradus prievolei apskaičiuoti atskaitytiną PVM.

168 straipsnis

Jeigu prekes ir paslaugas apmokestinamasis asmuo naudoja savo apmokestinamiesiems sandoriams, apmokestinamasis asmuo turi turėti valstybėje narėje, kurioje jis vykdo šiuos sandorius, teisę iš PVM, kurį sumokėti jam tenka prievolė, atskaityti:

- a) mokėtiną ar sumokėtą PVM toje valstybėje narėje už prekių tiekimą ar paslaugų teikimą, kurį jam atliko ar turi atlikti kitas apmokestinamasis asmuo;
- b) mokėtiną PVM už sandorius, kurie laikomi prekių tiekimu arba paslaugų teikimu pagal 18 straipsnio a punktą ir 27 straipsnį;
- c) mokėtiną PVM už prekių įsigijimą Bendrijos viduje pagal 2 straipsnio 1 dalies b punkto i papunktį;
- d) mokėtiną PVM už sandorius, kurie laikomi įsigijimu Bendrijos viduje pagal 21 ir 22 straipsnius;
- e) mokėtiną arba sumokėtą PVM už prekių importą į tą valstybę narę.

169 straipsnis

Be 168 straipsnyje nurodytos atskaitos, apmokestinamasis asmuo turi teisę atskaityti tame straipsnyje nurodytą PVM, jei prekės ir paslaugos naudojamos šiais tikslais:

- a) vykdyti sandorius, susijusius su 9 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje nurodyta už valstybės narės, kurioje PVM yra mokėtinas arba sumokėtas, ribų vykdoma veikla, už kuriuos būtų galima atskaityti PVM, jei jie būtų vykdomi toje valstybėje narėje;
- b) vykdyti sandorius, kurie neapmokestinami pagal 138, 142, 144 straipsnį, 146–149 straipsnius, 151, 152, 153 ar 156 straipsnius, 157 straipsnio 1 dalies b punktą, 158–161 straipsnius ar 164 straipsnį;
- c) vykdyti sandorius, kurie neapmokestinami pagal 135 straipsnio 1 dalies a–f punktus, kai paslaugas įsigyjantis asmuo yra įsisteigęs už Bendrijos ribų arba kai tie sandoriai yra tiesiogiai susiję su prekėmis, kurios skirtos eksportuoti už Bendrijos ribų.

170 straipsnis

Visi apmokestinamieji asmenys, kurie, kaip nurodyta Direktyvos 79/1072/EEB ⁽¹⁾ 1 straipsnyje, Direktyvos 86/560/EEB ⁽²⁾ 1 straipsnyje ir šios direktyvos 171 straipsnyje, nėra įsisteigę valstybėje narėje, kurioje jie perka prekes ir paslaugas arba į kurią importuoja PVM apmokestinamas prekes, turi teisę susigrąžinti šį PVM, jei prekės ir paslaugos naudojamos šiais tikslais:

- a) vykdyti 169 straipsnyje nurodytus sandorius;
- b) vykdyti sandorius, už kuriuos PVM turi mokėti tik prekes ar paslaugas įsigyjantis asmuo pagal 194–197 ar 199 straipsnius.

171 straipsnis

1. PVM grąžinamas apmokestinamiesiems asmenims, kurie nėra įsisteigę valstybėje narėje, kurioje jie perka prekes ir paslaugas arba į kurią importuoja PVM apmokestinamas prekes, bet yra įsisteigę kitoje valstybėje narėje, pagal Direktyvoje 79/1072/EEB nustatytas išsamias įgyvendinimo taisykles.

Direktyvos 79/1072/EEB 1 straipsnyje nurodyti apmokestinamieji asmenys, taikant šią direktyvą, taip pat laikomi apmokestinamaisiais asmenimis, kurie nėra įsisteigę atitinkamoje valstybėje narėje, kai valstybėje narėje, kurioje jie perka prekes ir paslaugas arba į kurią importuoja PVM apmokestinamas prekes, jie tik tiekė prekes arba teikė paslaugas asmeniui, kuriam tenka prievolė sumokėti PVM pagal 194–197 ar 199 straipsnius.

2. PVM grąžinamas apmokestinamiesiems asmenims, kurie nėra įsisteigę Bendrijos teritorijoje pagal Direktyvoje 86/560/EEB nustatytas išsamias įgyvendinimo taisykles.

Direktyvos 86/560/EEB 1 straipsnyje nurodyti apmokestinamieji asmenys, taikant šią direktyvą, taip pat laikomi apmokestinamaisiais asmenimis, kurie nėra įsisteigę Bendrijoje, kai valstybėje narėje, kurioje jie perka prekes ir paslaugas arba į kurią importuoja PVM apmokestinamas prekes, jie tik tiekė prekes arba teikė paslaugas asmeniui, kuriam tenka prievolė sumokėti PVM pagal 194–197 ar 199 straipsnius.

3. Direktyvos 79/1072/EEB ir 86/560/EEB netaikomos prekių tiekimui, kuris yra arba gali būti neapmokestinamas pagal 138 straipsnį, kai tokiu būdu tiekias prekes išsiunčia ar gabena prekes įsigyjantis asmuo arba tai atliekama jo vardu.

172 straipsnis

1. Bet kuris asmuo, laikomas apmokestinamuoju asmeniu dėl to, kad retkarčiais tiekia naujas transporto priemones

⁽¹⁾ 1979 m. gruodžio 6 d. Aštuntoji Tarybos direktyva 79/1072/EEB dėl valstybių narių apyvartos mokesčių įstatymų suderinimo – Pridėtinės vertės mokesčio grąžinimo apmokestinamiesiems asmenims, kurie nėra įsisteigę šalies teritorijoje, tvarka (OL L 331, 1979 12 27, p. 11). Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2003 m. Stojimo aktu.

⁽²⁾ 1986 m. lapkričio 17 d. Tryliktoji Tarybos direktyva 86/560/EEB dėl valstybių narių apyvartos mokesčių įstatymų suderinimo – pridėtinės vertės mokesčio grąžinimo apmokestinamiesiems asmenims, kurie nėra įsisteigę Bendrijos teritorijoje, tvarkos (OL L 326, 1986 11 21, p. 40).

138 straipsnio 1 dalyje ir 2 dalies a punkte nurodytomis sąlygomis, valstybėje narėje, kurioje atliekamas tiekimas, turi teisę atskaityti PVM, sudarantį pirkimo kainos dalį, arba PVM, sumokėtą už šios transporto priemonės importavimą arba įsigijimą Bendrijos viduje, neviršijant PVM sumos, kurią jam tektų prievolė sumokėti, jei tiekimas būtų apmokestinamas.

Teisė į atskaitą atsiranda ir ją galima įgyvendinti tik naujos transporto priemonės tiekimo momentu.

2. Valstybės narės nustato išsamias 1 dalies įgyvendinimo taisykles.

2 SKYRIUS

Proporcinė atskaita

173 straipsnis

1. Jeigu apmokestinamasis asmuo prekes ar paslaugas naudoja sandoriams, už kuriuos PVM gali būti atskaitomas pagal 168, 169 ir 170 straipsnius, ir sandoriams, už kuriuos PVM negali būti atskaitomas, yra atskaitoma tik pirmiesiems sandoriams priskirtina proporcinga PVM dalis.

Ši atskaitoma proporcinga dalis nustatoma visiems apmokestinamojo asmens vykdomiems sandoriams laikantis 174 ir 169 straipsnių.

2. Valstybės narės gali imtis šių priemonių:

- a) leisti apmokestinamajam asmeniui kiekvienai savo veiklos rūšiai nustatyti proporcingą atskaitomą PVM dalį, jei kiekvienai veiklos rūšiai apskaita tvarkoma atskirai;
- b) reikalauti, kad apmokestinamasis asmuo kiekvienai savo veiklos rūšiai nustatytų proporcingą atskaitomą PVM dalį ir kiekvienai veiklos rūšiai apskaitą tvarkytų atskirai;
- c) leisti ar reikalauti, kad apmokestinamasis asmuo atliktų atskaitą pagal visų ar dalies prekių ir paslaugų panaudojimą;
- d) leisti ar reikalauti, kad apmokestinamasis asmuo atliktų atskaitą pagal 1 dalies pirmoje pastraipoje nustatytą taisyklę už visas prekes ir paslaugas, naudojamas visiems toje pastraipoje nurodytiems sandoriams;
- e) numatyti, kad tais atvejais, kai apmokestinamojo asmens neatskaitomas PVM yra nereikšmingas, laikoma, kad jis lygus nuliui.

174 straipsnis

1. Atskaitoma proporcinga dalis apskaičiuojama taikant trupmeną, kurios:

- a) skaitiklis – sandorių, už kuriuos suteikiama teisė atskaityti PVM pagal 168 ir 169 straipsnius, visa metinės apyvartos suma be PVM;
- b) vardiklis – skaitiklyje nurodytų sandorių ir sandorių, už kuriuos nesuteikiama teisė atskaityti PVM, visa metinės apyvartos suma be PVM.

Valstybės narės į vardiklį gali įtraukti subsidijų, kurios nėra tiesiogiai susijusios su 73 straipsnyje nurodyto prekių tiekimo ar paslaugų teikimo kaina, suma.

2. Nukrypstant nuo 1 dalies, atskaitoma proporcinga dalis apskaičiuojama neatsižvelgiant į šias sumas:

- a) ilgalaikio turto, naudoto apmokestinamojo asmens veikloje, tiekimo apyvartos suma;
- b) atsitiktinių nekilnojamojo turto ir finansinių sandorių apyvartos suma;
- c) 135 straipsnio 1 dalies b–g punktuose nurodytų sandorių, jei šie sandoriai yra atsitiktiniai, apyvartos suma.

3. Kai valstybės narės naudojasi galimybe pagal 191 straipsnį nereikalauti su ilgalaikiu turtu susijusios atskaitos tikslinimo, jos gali reikalauti, kad apskaičiuojant atskaitomą proporciją būtų atsižvelgta į ilgalaikio turto perleidimą.

175 straipsnis

1. Atskaitoma proporcinga dalis apskaičiuojama kasmet, nustatoma procentais ir suapvalinama iki kito sveiko skaičiaus.

2. Metams laikinai nustatyta proporcinga dalis apskaičiuojama remiantis praėjusių metų sandoriais. Jei nėra sandorių, kuriais būtų galima remtis, arba kai jų sumos yra nedidelės, apmokestinamasis asmuo atskaitomą proporcingą dalį laikinai nustato pagal savo prognozes, prižiūrint mokesčių institucijoms.

Tačiau valstybės narės gali toliau taikyti 1979 m. sausio 1 d. galiojusias taisykles arba, jei valstybės narės įstojo į Bendriją po šios datos, jų įstojimo dieną galiojusias taisykles.

3. Atskaita, atlikta remiantis tokiomis laikinai nustatytomis proporcingomis dalimis, tikslinama, kai kitais metais nustatoma galutinė proporcinga dalis.

3 SKYRIUS

Teisės į atskaitą apribojimai

176 straipsnis

Taryba, spręsdama vieningai ir remdamasi Komisijos pasiūlymu, nustato išlaidas, už kurias PVM neatskaitomas. PVM jokiomis

aplinkybėmis neatskaitomas už išlaidas, kurios nėra vien tik veiklos išlaidos, pavyzdžiui, išlaidos, patirtos įsigyjant prabangos prekes, pramogaujant ar pasilinksminant.

Kol įsigalios pirmoje pastraipoje nurodytos nuostatos, valstybės narės gali toliau taikyti visus atskaitos apribojimus, kurie buvo numatyti jų nacionaliniuose įstatymuose 1979 m. sausio 1 d. arba, jei valstybės narės įstojo į Bendriją po šios datos, jų įstojimo dieną.

177 straipsnis

Pasikonsultavusi su PVM komitetu, dėl ekonominio cikliškumo priežasčių kiekviena valstybė narė gali visiškai arba iš dalies netaikyti atskaitos visam arba tam tikram ilgalaikiam turtui ar kitoms prekėms.

Siekiant išlaikyti tokias pačias konkurencijos sąlygas, užuot ribojusios atskaitą, valstybės narės gali apmokestinti apmokestinamojo asmens pasigamintas ar pirkintas Bendrijoje, ar importuotas prekes, tačiau mokesčio dydis neturi viršyti PVM sumos, kuri būtų mokama įsigyjant panašias prekes.

4 SKYRIUS

Teisės į atskaitą įgyvendinimo taisyklės

178 straipsnis

Kad galėtų įgyvendinti teisę į atskaitą, apmokestinamasis asmuo privalo tenkinti šias sąlygas:

- a) atskaitos tikslais pagal 168 straipsnio a punktą už prekių tiekimą ar paslaugų teikimą jis privalo turėti pagal 220–236 straipsnius ir 238, 239, 240 straipsnius išrašytą sąskaitą-faktūrą;
- b) atskaitos tikslais pagal 168 straipsnio b punktą už sandorius, kurie laikomi prekių tiekimu ar paslaugų teikimu, jis privalo laikytis kiekvienos valstybės narės nustatytą formalumą;
- c) atskaitos tikslais pagal 168 straipsnio c punktą už prekių įsigijimą Bendrijos viduje jis privalo 250 straipsnyje numatytoje PVM deklaracijoje nurodyti visą informaciją, būtiną apskaičiuoti už jo prekių įsigijimą Bendrijos viduje mokėtiną PVM sumą, ir privalo turėti pagal 220–236 straipsnius išrašytą sąskaitą-faktūrą;
- d) atskaitos tikslais pagal 168 straipsnio d punktą už prekių įsigijimą Bendrijos viduje laikomus sandorius jis privalo atlikti kiekvienos valstybės narės nustatytus formalumus;

- e) atskaitos tikslais pagal 168 straipsnio e punktą už prekių importą jis privalo turėti importo dokumentą, kuriame nurodyta, kad jis yra gavėjas ar importuotojas, ir mokėtina PVM suma arba tai sumai apskaičiuoti būtina informacija;
- f) kai apmokestinamasis asmuo turi mokėti PVM kaip paslaugas ar prekes įsigyjantis asmuo pagal 194–197 ar 199 straipsnius, jis privalo laikytis kiekvienos valstybės narės nustatytų formalumų.

179 straipsnis

Apmokestinamasis asmuo teisę į PVM atskaitą įgyvendina taip – iš visos PVM sumos, mokėtinos per atitinkamą mokesčių laikotarpį, atima visą PVM sumą, į kurios atskaitą per tą patį laikotarpį jis įgijo teisę ir ja naudojasi pagal 178 straipsnį.

Tačiau valstybės narės gali reikalauti, kad 12 straipsnyje apibrėžtus atsitiktinius sandorius vykdančys apmokestinamieji asmenys pasinaudotų savo teise į atskaitą tik tiekimo metu.

180 straipsnis

Valstybės narės gali suteikti apmokestinamajam asmeniui teisę į atskaitą, jeigu atskaita nebuvo padaryta pagal 178 ir 179 straipsnius.

181 straipsnis

Valstybės narės gali leisti apmokestinamajam asmeniui, neturinčiam pagal 220–236 straipsnius išrašytos sąskaitos-faktūros, atskaityti PVM pagal 168 straipsnio c punktą už prekių įsigijimą Bendrijos viduje.

182 straipsnis

Valstybės narės nustato 180 ir 181 straipsnių taikymo sąlygas ir išsamias taisykles.

183 straipsnis

Kai tam tikrą mokesčių laikotarpį atskaityta PVM suma viršija mokėtino PVM sumą, valstybės narės gali arba grąžinti šį skirtumą, arba jį perkelti į kitą laikotarpį jų pačių nustatytomis sąlygomis.

Tačiau valstybės narės gali atsakyti grąžinti ar perkelti skirtumą, jei jo suma nedidelė.

5 SKYRIUS

Atskaitos tikslinimas

184 straipsnis

Pirminė atskaita tikslinama, kai atskaityta PVM suma yra didesnė arba mažesnė už sumą, kurią apmokestinamasis asmuo turėjo teisę atskaityti.

185 straipsnis

1. Visų pirma atskaita tikslinama, kai pateikus PVM deklaraciją pasikeičia veiksniai, kuriais remiantis buvo apskaičiuota atskaitytina PVM suma, pavyzdžiui, nutraukiami pirkimo sandoriai ar suteikiamos kainų nuolaidos.

2. Nukrypstant nuo 1 dalies, atskaita netikslinama, kai sandoriai yra visiškai ar iš dalies neapmokėti arba kai deramai įrodoma ir patvirtinama, kad turtas yra sunaikintas, prarastas ar pavogtas, arba kai prekės yra tiekiamos kaip mažavertės dovanos ar pavyzdžiai, kaip nurodyta 16 straipsnyje.

Tačiau valstybės narės gali reikalauti atskaitą patikslinti tais atvejais, kai sandoriai yra visiškai ar iš dalies neapmokėti, arba įvykus vagystei.

186 straipsnis

Valstybės narės nustato išsamias 184 ir 185 straipsnių taikymo taisykles.

187 straipsnis

1. Su ilgalaikiu turtu susijusi PVM atskaita tikslinama penkerius metus, įskaitant prekių įsigijimo ar pagaminimo metus.

Tačiau valstybės narės gali nustatyti, kad PVM atskaita turi būti tikslinama penkerius metus nuo turto pirmo panaudojimo.

Kai įsigytas ilgalaikis turtas yra nekilnojamas, PVM atskaitos tikslinimo laikotarpis gali būti pratęstas iki 20 metų.

2. Kasmet tikslinamas tik penktadalis už ilgalaikį turtą apskaičiuoto PVM arba, pratęsus tikslinimo laikotarpį, atitinkamo jo dalis.

Pirmojoje pastraipoje nurodytas tikslinimas atliekamas remiantis vėlesniais metais atskaitomos sumos metiniais svyravimais lyginant su tų metų, kuriais prekės buvo įsigytos, pagamintos arba tam tikrais atvejais panaudotos pirmą kartą, atskaitoma suma.

188 straipsnis

1. Tikslinimo laikotarpiu tiekiamas ilgalaikis turtas laikomas panaudotu apmokestinamojo asmens ekonominėje veikloje iki tikslinimo laikotarpio pabaigos.

Ekonominė veikla laikoma apmokestinama, kai apmokestinamas ilgalaikio turto tiekimas.

Ekonominė veikla laikoma neapmokestinama, kai ilgalaikio turto tiekimas yra neapmokestinamas.

2. 1 dalyje nurodytas tikslinimas atliekamas tik vieną kartą už visą likusį tikslinimo laikotarpį. Tačiau, kai ilgalaikio turto tiekimas neapmokestinamas, valstybės narės gali atsakyti tikslinimo reikalavimu, jei prekes įsigyjantis asmuo yra apmo-

kestinamasis asmuo, kuris tą ilgalaikį turtą naudoja tik sandoriams, už kuriuos PVM yra atskaitytinas.

189 straipsnis

Taikydamos 187 ir 188 straipsnius, valstybės narės gali imtis šių priemonių:

- a) apibrėžti ilgalaikio turto sąvoką;
- b) nustatyti PVM sumą, į kurią turi būti atsižvelgta tikslinant atskaitą;
- c) imtis visų priemonių, būtinų užtikrinti, kad dėl atskaitos tikslinimo neatsirastų koks nors nepagrįstas pranašumas;
- d) nustatyti supaprastintas administracines procedūras.

190 straipsnis

Taikydamos 187, 188, 189 ir 191 straipsnius, valstybės narės gali ilgalaikiu turtu laikyti paslaugas, kurių savybės panašios į paprastai ilgalaikiam turtui priskiriamas savybes.

191 straipsnis

Jei kurioje nors valstybėje narėje 187 ir 188 straipsnių taikymo praktinis poveikis yra labai mažas, ta valstybė narė, pasikonsultavusi su PVM komitetu, gali netaikyti tų nuostatų, atsižvelgdama į bendrą PVM poveikį atitinkamoje valstybėje narėje bei supaprastintų administracinių procedūrų reikalingumą, jei dėl to neiškraipoma konkurencija.

192 straipsnis

Kai apmokestinamajam asmeniui vietoj įprastos apmokestinimo schemos taikoma speciali apmokestinimo schema ar atvirkščiai, valstybės narės gali imtis visų būtinų priemonių užtikrinti, kad apmokestinamasis asmuo dėl to neįgytų nepagrįsto pranašumo ar nepatirtų nepagrįstos žalos.

XI ANTRAŠTINĖ DALIS

**APMOKESTINAMŲJŲ ASMENŲ IR TAM TIKRŲ
NEAPMOKESTINAMŲJŲ ASMENŲ PRIEVOLĖS**

1 SKYRIUS

Prievolė sumokėti PVM

1 skirsnis

**Asmenys, kuriems tenka prievolė sumokėti
PVM mokesčių institucijoms**

193 straipsnis

PVM moka apmokestinamasis asmuo, vykdamas apmokestinamą prekių tiekimą ar paslaugų teikimą, išskyrus 194–199 ir 202 straipsniuose nurodytus atvejus, kai PVM moka kitas asmuo.

194 straipsnis

1. Kai apmokestinamą prekių tiekimą arba paslaugų teikimą vykdo apmokestinamasis asmuo, kuris nėra įsisteigęs valstybėje narėje, kurioje jis turi mokėti PVM, valstybės narės gali numatyti, kad prievolė sumokėti PVM tenka asmeniui, kuriam prekės yra tiekiamos ar paslaugos yra teikiamos.

2. Valstybės narės nustato 1 dalies įgyvendinimo sąlygas.

195 straipsnis

PVM moka bet kuris asmuo, kuris yra registruotas PVM mokėtoju valstybėje narėje, kurioje priklauso mokėti PVM, ir kuriam prekės yra tiekiamos 38 ar 39 straipsniuose nurodytomis sąlygomis, jei jas tiekia apmokestinamasis asmuo, kuris nėra įsisteigęs toje valstybėje narėje.

196 straipsnis

PVM moka bet kuris apmokestinamasis asmuo, kuriam teikiamos 56 straipsnyje nurodytos paslaugos, arba bet kuris asmuo, kuris yra registruotas PVM mokėtoju valstybėje narėje, kurioje priklauso mokėti PVM, ir kuriam teikiamos 44, 47, 50, 53, 54 ir 55 straipsniuose minėtos paslaugos, jei jas teikia toje valstybėje narėje neįsisteigęs apmokestinamasis asmuo.

197 straipsnis

1. PVM moka asmuo, kuriam tiekiamos prekės, kai tenkinamos šios sąlygos:

- a) apmokestinamasis sandoris yra prekių tiekimas 141 straipsnyje nustatytais sąlygomis;
- b) asmuo, kuriam tiekiamos prekės, yra kitas apmokestinamasis asmuo arba neapmokestinamasis juridinis asmuo, registruotas PVM mokėtoju valstybėje narėje, kurioje vykdomas tiekimas;
- c) sąskaita-faktūra, kurią išrašė apmokestinamasis asmuo, neįsisteigęs asmens, kuriam tiekiamos prekės, valstybėje narėje, yra išrašyta pagal 220–236 straipsnius;

2. Kai fiskalinis agentas laikomas asmeniu, kuriam tenka prievolė sumokėti PVM pagal 204 straipsnį, valstybės narės gali numatyti nuo šio straipsnio 1 dalies nukrypti leidžiančią nuostatą.

198 straipsnis

1. Kai konkretūs su investiciniu auksu susiję apmokestinamojo asmens, kuris yra reguliuojamos aukso rinkos narys, ir kito apmokestinamojo asmens, kuris nėra tos rinkos narys, sandoriai apmokestinami pagal 352 straipsnį, valstybės narės nustato, kad prievolė sumokėti PVM tenka prekes įsigyjančiam asmeniui.

Kai prekes įsigyjantis asmuo, kuris nėra reguliuojamos aukso rinkos narys, yra apmokestinamasis asmuo, kuris turi mokėti PVM ir privalo būti įregistruotas PVM mokėtoju valstybėje narėje, kurioje priklauso mokėti PVM tik už 352 straipsnyje nurodytus

sandorius, pardavėjas įvykdo mokesines prievolės prekes įsigyjiančio asmens vardu pagal tos valstybės narės įstatymus.

2. Kai apmokestinamasis asmuo, naudodamasis kuria nors iš 348, 349 ir 350 straipsniuose numatytų galimybių, tiekia aukso žaliavą ar pusfabrikačius, kurių grynumas yra ne mažesnis kaip 325/1000, arba 344 straipsnio 1 dalyje apibrėžtą investicinį auksą, valstybės narės gali nustatyti, kad prievolė sumokėti PVM tenka prekes įsigyjančiam asmeniui.

3. Valstybės narės nustato 1 ir 2 dalių įgyvendinimo tvarką ir sąlygas.

199 straipsnis

1. Valstybės narės gali numatyti, kad asmuo, kuriam tenka prievolė sumokėti PVM, yra apmokestinamasis asmuo, kuriam yra skirtas šie tiekimo ar teikimo sandoriai:

- a) su nekilnojamuoju turtu susijusių statybos paslaugų, įskaitant remonto, valymo, priežiūros, keitimo ir griovimo paslaugas, teikimas, taip pat statybos darbų perdavimas, kuris pagal 14 straipsnio 3 dalį laikomas prekių tiekimu;
- b) aprūpinimas personalu, vykdančiu a punkte nurodytą veiklą;
- c) nekilnojamojo turto tiekimas, kaip nurodyta 135 straipsnio 1 dalies j ir k punktuose, jei tiekėjas yra pasirinkęs tiekimo apmokestinimo pagal 137 straipsnį galimybę;
- d) panaudotų medžiagų ir panaudotų medžiagų, kurios neperdirbtos negali būti dar kartą panaudotos, laužo, gamybinių ir negamybinių atliekų, perdirbamų atliekų, iš dalies perdirbtų atliekų ir tam tikrų prekių tiekimas ir paslaugų teikimas, kaip išvardyta VI priede;
- e) prekių, kurias vienas apmokestinamasis asmuo kaip garantiją tiekia kitam asmeniui vykdydamas šios garantijos reikalavimus, tiekimas;
- f) prekių tiekimas, teisę į nuosavybę perleidus perėmėjui ir jam pasinaudojus šia teise;
- g) nekilnojamojo turto, kurį skolininkas perleidžia priverstinio pardavimo tvarka, tiekimas.

2. Taikydamos 1 dalyje numatytą galimybę, valstybės narės gali apibrėžti prekes ir paslaugas, kurioms ji taikoma, tiekimą ar teikimą rūšis bei tiekėjų ar teikėjų, įsigyjiančių asmenų ir gavėjų, kuriems gali būti taikomos šios priemonės, kategorijas.

3. Taikydamos 1 dalį, valstybės narės gali imtis šių priemonių:

- a) nustatyti, kad apmokestinamasis asmuo, kuris taip pat vykdo veiklą ar sandorius, kurie nėra apmokestinamasis

prekių tiekimas ar paslaugų teikimas pagal 2 straipsnį, yra laikomas apmokestinamuoju asmeniu jam skirtų prekių tiekimo ar paslaugų teikimo sandorių, nurodytų šio straipsnio 1 dalyje, atžvilgiu;

- b) nustatyti, kad neapmokestinamoji viešosios teisės reglamentuojama institucija laikoma apmokestinamuoju asmeniu jai skirtų prekių tiekimo ir paslaugų teikimo sandorių, nurodytų šio straipsnio 1 dalies e, f ir g punktuose, atžvilgiu.

4. Valstybės narės informuoja PVM komitetą apie nacionalinės teisės priemones, patvirtintas pagal 1 dalį, jei jos nėra priemonės, kurias Taryba leido taikyti iki 2006 m. rugpjūčio 13 d., laikydamosi Direktyvos 77/388/EEB 27 straipsnio 1–4 dalių, ir kurios toliau taikomos pagal šio straipsnio 1 dalį.

200 straipsnis

PVM moka bet kuris asmuo, įsigyjantis apmokestinamąsias prekes Bendrijos viduje.

201 straipsnis

Importo atveju PVM moka asmuo arba asmenys, kurios importas valstybė narė laiko ar pripažįsta turinčiais prievolę sumokėti PVM.

202 straipsnis

PVM moka asmuo, dėl kurio veiksmų nustoja galioti prekėms galiojusios 156, 157, 158, 160 ir 161 straipsniuose išvardintos procedūros ar aplinkybės.

203 straipsnis

PVM moka bet kuris asmuo, nurodęs pridėtinės vertės mokesčių sąskaitoje-faktūroje.

204 straipsnis

1. Kai pagal 193–197, 199 ir 200 straipsnius prievolė sumokėti PVM tenka apmokestinamajam asmeniui, kuris nėra įsisteigęs valstybėje narėje, kurioje turi būti sumokėtas PVM, valstybės narės gali leisti tam asmeniui paskirti fiskalinį agentą, kuriam tektų prievolė sumokėti PVM.

Be to, kai apmokestinamąjį sandorį vykdo apmokestinamasis asmuo, kuris nėra įsisteigęs valstybėje narėje, kurioje turi būti sumokėtas PVM, ir su šalimi, kurioje apmokestinamasis asmuo yra įsisteigęs arba kurioje yra jo buveinė, nėra sudarytas teisinis dokumentas dėl savitarpio pagalbos, kurios taikymo sritis panaši į numatytąją Direktyvoje 76/308/EEB ⁽¹⁾ ir Reglamente (EB)

⁽¹⁾ 1976 m. kovo 15 d. Tarybos direktyva 76/308/EEB dėl savitarpio paramos patenkinant pretenzijas, susijusias su tam tikromis rinkliavomis, muitais ir mokesčiais bei kitomis priemonėmis (OL L 73, 1976 3 19, p. 18). Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2003 m. Stojimo aktu.

Nr. 1798/2003 ⁽¹⁾, valstybės narės gali nustatyti, kad prievolė sumokėti PVM tenka neįsisteigusio apmokestinamojo asmens paskirtam fiskaliniam agentui.

Tačiau valstybės narės negali taikyti antroje pastraipoje nurodytos galimybės neįsisteigusiam apmokestinamajam asmeniui, kaip apibrėžta 358 straipsnio 1 punkte, kuris pasirinko specialią elektroniniu būdu teikiamoms paslaugoms apmokestinti skirtą schemą.

2. Kiekviena valstybė narė nustato 1 dalies pirmoje pastraipoje numatytos galimybės taikymo sąlygas ir tvarką.

205 straipsnis

193–200 ir 202, 203 bei 204 straipsniuose nurodytomis aplinkybėmis valstybės narės gali numatyti, kad kitas asmuo nei tas, kuriam tenka prievolė sumokėti PVM, turi būti laikomas asmeniu, kuriam tenka prievolė solidariai sumokėti PVM.

2 skirsnis

Mokėjimo procedūros

206 straipsnis

Bet kuris apmokestinamasis asmuo, kuriam tenka prievolė sumokėti PVM, privalo sumokėti grynąją PVM sumą, pateikęs 250 straipsnyje numatytą PVM deklaraciją. Tačiau valstybės narės gali nustatyti kitą tos sumos mokėjimo datą arba reikalauti tarpinių mokėjimų.

207 straipsnis

Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad asmenys, kuriems pagal 194–197, 199 ir 204 straipsnius tenka prievolė sumokėti PVM vietoj apmokestinamojo asmens, kuris nėra įsisteigęs jų atitinkamoje teritorijoje, laikytųsi šiame skirsnyje nurodytų mokėjimo prievolių.

Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad asmenys, kuriems pagal 205 straipsnį tenka prievolė sumokėti PVM solidariai, vykdytų šias mokėjimo prievoles.

208 straipsnis

Kai valstybės narės nustato, kad investicinį auksą įsigyjančiam asmeniui tenka prievolė sumokėti PVM pagal 198 straipsnio 1 dalį, arba jeigu aukso žaliavos, pusfabrikačių ar 344 straipsnio 1 dalyje apibrėžto investicinio aukso atveju jos naudojasi 198 straipsnio 2 dalyje numatyta galimybe nustatyti, kad prievolė sumokėti PVM tenka prekes įsigyjančiam asmeniui, jos imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad tas asmuo vykdytų šiame skirsnyje nurodytas mokėjimo prievoles.

209 straipsnis

Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad neapmokestinamieji juridiniai asmenys, kuriems tenka prievolė

sumokėti PVM, mokėtiną už prekių įsigijimus Bendrijos viduje pagal 3 straipsnio 1 dalies b punkto i papunktį, vykdytų šiame skirsnyje nurodytas mokėjimo prievoles.

210 straipsnis

Valstybės narės patvirtina procedūras, pagal kurias mokamas PVM už 2 straipsnio 1 dalies b punkto ii papunktyje nurodytą naujų transporto priemonių įsigijimą Bendrijos viduje ir už 2 straipsnio 1 dalies b punkto iii papunktyje nurodytą akcizais apmokestinamų produktų įsigijimą Bendrijos viduje.

211 straipsnis

Valstybės narės nustato išsamias PVM mokėjimo už prekių importą taisykles.

Visų pirma, valstybės narės gali numatyti, kad apmokestinamiesiems asmenims ar tam tikrų kategorijų apmokestinamiesiems asmenims arba asmenims, kuriems tenka prievolė sumokėti PVM, ar tokiems asmenims, priklausantiems tam tikroms kategorijoms, importuojant prekes mokėtinas PVM neturi būti mokamas importo momentu, jei jis, kaip toks, nurodomas PVM deklaracijoje, kuri turi būti pateikta pagal 250 straipsnį.

212 straipsnis

Valstybės narės gali atleisti apmokestinamuosius asmenis nuo mokėtino PVM, kai jo suma yra nedidelė.

2 SKYRIUS

Registravimas

213 straipsnis

1. Kiekvienas apmokestinamasis asmuo praneša, kada jo, kaip apmokestinamojo apmokestinamojo asmens, veikla prasideda, pasikeičia ar baigiasi.

Valstybės narės leidžia ir gali reikalauti, kad pranešimai būtų teikiami elektroninėmis priemonėmis jų nustatytais sąlygomis.

2. Nepažeidžiant 1 dalies pirmos pastraipos, kiekvienas apmokestinamasis asmuo arba neapmokestinamasis juridinis asmuo, Bendrijos viduje įsigyjantis prekių, kurios nėra PVM objektas pagal 3 straipsnio 1 dalį, privalo pranešti, kad jis jas įsigyja, jei nebetenkinamos tame straipsnyje nurodytos sąlygos, kuriomis tokie sandoriai nėra PVM objektas.

214 straipsnis

1. Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad atskiru kodu būtų registruojami šie asmenys:

a) kiekvienas apmokestinamasis asmuo, išskyrus 10 straipsnio 2 dalyje nurodytus apmokestinamuosius asmenis, kuris jų

⁽¹⁾ 2003 m. spalio 7 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1798/2003 dėl administracinio bendradarbiavimo pridėtinės vertės mokesčio srityje (OL L 264, 2003 10 15, p. 1). Reglamentas su pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 885/2004 (OL L 168, 2004 5 1, p. 1).

atitinkamoje teritorijoje tiekia prekes ar teikia paslaugas, už kurias PVM yra atskaitomas, išskyrus prekių tiekimą ir paslaugų teikimą, už kuriuos PVM moka tik prekes ar paslaugas įsigyjantis asmuo arba asmuo, kuriam tos prekės ar paslaugos yra skirtos, laikantis 194–197 ir 199 straipsnių;

- b) kiekvienam apmokestinamajam asmeniui arba neapmokestinamajam juridiniam asmeniui, kurio prekių įsigijimai Bendrijos viduje yra PVM objektas pagal 2 straipsnio 1 dalies b punktą, ir kiekvienam apmokestinamajam asmeniui arba neapmokestinamajam juridiniam asmeniui, kuris naudojasi 3 straipsnio 3 dalyje numatyta galimybe PVM apmokestinamas prekes įsigyti Bendrijos viduje;
- c) kiekvienas apmokestinamasis asmuo, jų atitinkamoje teritorijoje įsigyjantis prekes Bendrijos viduje, skirtas vykdyti sandorius, susijusius su 9 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje nurodyta veikla, ir vykdomus už tos teritorijos ribų.

2. Valstybės narės neturi registruoti tam tikrų apmokestinamųjų asmenų, vykdančių atsitiktinius sandorius, kaip nustatyta 12 straipsnyje.

215 straipsnis

Kiekvienas atskiras PVM mokėtojo kodas prasideda priešdėliu pagal ISO kodą 3166 – *alpha 2*, pagal kurį nustatoma kodą suteikusi valstybė narė.

Nepaisant to, Graikija gali naudoti priešdėlį „EL“.

216 straipsnis

Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad naudojant jų registravimo sistemas būtų galima nustatyti 214 straipsnyje nurodytus apmokestinamuosius asmenis, ir taip užtikrinti, kad būtų tinkamai taikomos sandorių Bendrijos viduje apmokestinimo pereinamojo laikotarpio procedūros, kaip nurodyta 402 straipsnyje.

3 SKYRIUS

Sąskaita-faktūra

1 skirsnis

Sąvokų apibrėžimai

217 straipsnis

Taikant šį skyrių, „perdavimas ar pateikimas elektroninėmis priemonėmis“ – duomenų perdavimas ar pateikimas adresatui naudojant elektroninę įrangą, kuri skirta duomenims apdoroti (įskaitant skaitmeninį tankinimą), bei laidines, radijo, optines arba kitas elektromagnetines priemones.

2 skirsnis

Sąskaitos-faktūros sąvoka

218 straipsnis

Taikydamos šią direktyvą, valstybės narės sąskaitomis-faktūromis laiko rašytines ar elektronines formos dokumentus ar pranešimus, jeigu jie tenkina šiame skyriuje nustatytas sąlygas.

219 straipsnis

Bet kuris dokumentas ar pranešimas, kuris iš dalies pakeičia arba kuriame konkrečiai ir vienareikšmiškai nurodoma pirminė sąskaita-faktūra, laikomas sąskaita-faktūra.

3 skirsnis

Sąskaitų-faktūrų išrašymas

220 straipsnis

Kiekvienas apmokestinamasis asmuo užtikrina, kad jis pats, prekes ar paslaugas įsigyjantis asmuo, arba trečioji šalis jo vardu ir jo naudai, išrašytų sąskaitą-faktūrą, kai:

- 1) jis tiekė prekes ar teikė paslaugas kitam apmokestinamajam asmeniui arba neapmokestinamajam juridiniam asmeniui;
- 2) buvo tiekiamos prekės, kaip nurodyta 33 straipsnyje;
- 3) buvo tiekiamos prekės 138 straipsnyje nustatytais sąlygomis;
- 4) buvo atliktas išankstinis mokėjimas į jo sąskaitą prieš atliekant 1, 2 ir 3 punktuose nurodytą prekių tiekimą;
- 5) kitas apmokestinamasis asmuo arba neapmokestinamasis juridinis asmuo sumokėjo jam avansą nepasibaigus paslaugų teikimui.

221 straipsnis

1. Valstybės narės apmokestinamiesiems asmenis gali nustatyti prievolę įforminti prekių tiekimą ar paslaugų teikimą jų teritorijoje sąskaita-faktūra kitais nei 220 straipsnyje nurodytais atvejais.

Valstybės narės gali nustatyti mažiau prievolių, susijusių su pirmoje pastraipoje nurodytomis sąskaitomis-faktūromis, negu nustatyta 226, 230, 233, 244 ir 246 straipsniuose.

2. Valstybės narės gali atleisti apmokestinamuosius asmenis nuo 220 straipsnyje nustatytos prievolės įforminti neapmokestinamą prekių tiekimą ar paslaugų teikimą jų teritorijoje sąskaita-faktūra, suteikiant teisę atskaityti sumokėtą PVM arba jos nesuteikiant, pagal 110 ir 111 straipsnius, 125 straipsnio 1 dalį, 127 straipsnį, 128 straipsnio 1 dalį, 132, 135, 133, 371, 375, 376 ir 377 straipsnius, 378 straipsnio 2 dalį, 379 straipsnio 2 dalį ir 380–390 straipsnius.

222 straipsnis

Valstybės narės gali nustatyti laikotarpį, per kurį apmokestinamieji asmenys, tiekiantys prekes ar teikiantys paslaugas jų teritorijoje, privalo išrašyti sąskaitas-faktūras.

223 straipsnis

Valstybių narių, kurių teritorijoje tiekiamos prekės ar teikiamos paslaugos, nustatytais sąlygomis kelis atskirus prekių tiekimo ar paslaugų teikimo atvejus galima įforminti viena sąskaita-faktūra.

224 straipsnis

1. Sąskaitas-faktūras gali išrašyti prekės ar paslaugas išsigyjantis asmuo, kai prekės jam tiekia ar paslaugas teikia apmokestinamasis asmuo, jei abi šalys yra sudariusios išankstinį susitarimą ir jei yra nustatyta tvarka, pagal kurią tiekiantis prekės arba teikiantis paslaugas apmokestinamasis asmuo pripažįsta kiekvieną sąskaitą-faktūrą.

2. Valstybės narės, kurių teritorijoje tiekiamos prekės ar teikiamos paslaugos, nustato tokių apmokestinamojo asmens ir prekes ar paslaugas išsigyjancio asmens sudarytų išankstinių susitarimų ir sąskaitų-faktūrų pripažinimo tvarkos nuostatas ir sąlygas.

3. Valstybės narės gali nustatyti jų teritorijoje tiekiantiems prekes ar teikiantiems paslaugas apmokestinamiesiems asmenims ir kitas sąlygas, kuriomis prekės ar paslaugas išsigyjantis asmuo išrašo sąskaitas-faktūras. Pavyzdžiui, jos gali reikalauti, kad tokios sąskaitos-faktūros būtų išrašomos apmokestinamojo asmens vardu ir jo naudai.

Pirmoje pastraipoje nurodytos sąlygos visada turi būti vienodos, nepaisant to, kur prekės ar paslaugas išsigyjantis asmuo yra įsisteigęs.

225 straipsnis

Valstybės narės gali nustatyti specialias sąlygas tiekiantiems prekes arba teikiantiems paslaugas jų teritorijoje apmokestinamiesiems asmenims, kai išrašanti sąskaitas-faktūras trečioji šalis arba prekės ar paslaugas išsigyjantis asmuo yra įsisteigęs šalyje, su kuria nėra pasirašyta teisinių dokumentų dėl savitarpio pagalbos, kurios taikymo sritis būtų panaši į numatytąją Direktyvoje 76/308/EEB ir Reglamente (EB) Nr. 1798/2003.

4 skirsnis**Sąskaitų-faktūrų turinys***226 straipsnis*

Nepažeidžiant šioje direktyvoje nustatytų specialių nuostatų, pagal 220 ir 221 straipsnius išrašomose sąskaitose-faktūrose PVM tikslais privalomai nurodyti turi būti tik šie rekvizitai:

- 1) išrašymo data;
- 2) unikalūs sąskaitos-faktūros vienos ar kelių serijų eilės numeris;
- 3) 214 straipsnyje nurodytas PVM mokėtojo kodas, kurį naudojamas apmokestinamasis asmuo tiekė prekes ar teikė paslaugas;
- 4) 214 straipsnyje nurodytas prekės ar paslaugas išsigyjancio asmens PVM mokėtojo kodas, kurį naudojamas prekes ar

paslaugas išsigyjantis asmuo gavo tiekiamas prekes ar teikiamas paslaugas, už kurias jam tenka prievolė sumokėti PVM, arba gavo tiekiamas prekes kaip nurodyta 138 straipsnyje;

- 5) apmokestinamojo asmens ir prekes ar paslaugas išsigyjancio asmens vardas, pavardė (visas pavadinimas) ir adresas;
- 6) tiekiamų prekių kiekis ir pobūdis arba teikiamų paslaugų apimtis ir pobūdis;
- 7) data, kada buvo patiektos prekės ar suteiktos paslaugos, arba užbaigtas prekių tiekimas ar paslaugų teikimas, arba 220 straipsnio 4 ir 5 punktuose nurodyto avanso data, jei tą datą galima nustatyti ir ji skiriasi nuo sąskaitos-faktūros išrašymo datos;
- 8) apmokestinamoji vertė pagal kiekvieną tarifą ar kiekvienu neapmokestinimo atveju, vieneto kaina be PVM ir įvairios nuolaidos, jei jos neįskaičiuotos į vieneto kainą;
- 9) taikomas PVM tarifas;
- 10) mokėtina PVM suma, išskyrus atvejus, kai taikoma speciali procedūra ir pagal ją laikantis šios direktyvos nuostatų toks rekvizitas nenurodomas;
- 11) neapmokestinimo atveju arba kai prekės ar paslaugas išsigyjanciam asmeniui tenka prievolė sumokėti PVM, nuoroda į taikomą šios direktyvos nuostatą arba atitinkamą nacionalinę nuostatą, arba bet kokia kita nuoroda, kad prekių tiekimas ar paslaugų teikimas yra neapmokestinamas arba kad taikoma atvirkštinio apmokestinimo tvarka;
- 12) 2 straipsnio 2 dalies b punkte nustatyti naujų transporto priemonių duomenys, jei jos tiekiamos 138 straipsnio 1 dalyje ir 2 dalies a punkte nurodytomis sąlygomis;
- 13) kai taikoma kelionių agentūros maržos apmokestinimo schema, nuoroda į 306 straipsnį arba atitinkamas nacionalines nuostatas, arba bet kokia kita nuoroda, kad taikoma maržos apmokestinimo schema;
- 14) kai taikoma kuri nors iš specialių naudotoms prekėms, meno kūriniams, kolekcionavimo objektams ir antikvariniams daiktams skirtų procedūrų, nuoroda į 313–326 ar 333 straipsnius arba atitinkamas nacionalines nuostatas, arba bet kokia kita nuoroda, kad taikoma viena iš tų procedūrų;
- 15) kai asmuo, kuriam tenka prievolė sumokėti PVM, yra fiskalinis agentas, kaip nurodyta 204 straipsnyje, to fiskalinio agento PVM mokėtojo kodas, nurodytas 214 straipsnyje, taip pat jo vardas, pavardė (visas pavadinimas) ir adresas.

227 straipsnis

Valstybės narės gali reikalauti, kad apmokestinamieji asmenys, įsisteigę ir tiekiantys prekes ar teikiantys paslaugas jų teritorijoje, nurodytų prekes ar paslaugas išsigyjancio asmens PVM mokėtojo

kodą, nurodytą 214 straipsnyje, išskyrus 226 straipsnio 4 punkte nurodytais atvejais.

228 straipsnis

Valstybės narės, kurių teritorijoje tiekiamos prekės ar teikiamos paslaugos, gali leisti neįrašyti tam tikrų privalomų rekvizitų į dokumentus ar pranešimus, kurie laikomi sąskaitomis-faktūromis pagal 219 straipsnį.

229 straipsnis

Valstybės narės nereikalauja, kad sąskaitos-faktūros būtų pasirašytos.

230 straipsnis

Sąskaitoje-faktūroje nurodytos sumos gali būti išreikštos bet kuria valiuta, jei mokėtino PVM suma yra išreikšta nacionaline valstybės narės, kurioje tiekiamos prekės ar teikiamos paslaugos, valiuta, vadovaujantis 88 straipsnyje nustatyta valiutos perskaičiavimo tvarka.

231 straipsnis

Kontrolės tikslais valstybės narės gali reikalauti, kad sąskaitos-faktūros, skirtos informuoti apie prekių tiekimą ar paslaugų teikimą jų teritorijoje, arba jų teritorijoje įsisteigusių apmokestinamųjų asmenų gautos sąskaitos-faktūros būtų išverstos į nacionalines jų kalbas.

5 skirsnis

Sąskaitų-faktūrų siuntimas elektroninėmis priemonėmis

232 straipsnis

Pagal 2 skirsnį išrašytos sąskaitos-faktūros gali būti siunčiamos rašytine forma arba, jei gavėjas sutinka, jas galima siųsti arba pateikti elektroninėmis priemonėmis.

233 straipsnis

1. Valstybės narės priima elektroninėmis priemonėmis siunčiamas arba pateikiamas sąskaitas-faktūras, jei jų kilmės autentiškumas ir turinio vientisumas užtikrinami naudojant vieną iš šių priemonių:

- a) saugų elektroninį parašą, kaip apibrėžta 1999 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 1999/93/EB dėl Bendrijos elektroninių parašų reguliavimo sistemos ⁽¹⁾ 2 straipsnio 2 dalyje;

- b) elektroninių duomenų apsikeitimo (EDI) priemonės, kaip apibrėžta 1994 m. spalio 19 d. Komisijos rekomendacijos 1994/820/EB dėl pasikeitimo elektroniniais duomenimis teisinių aspektų ⁽²⁾ 2 straipsnyje, jei susitarime dėl apsikeitimo duomenimis numatyta naudoti procedūras, garantuojančias duomenų kilmės autentiškumą ir vientisumą.

Tačiau sąskaitos faktūros gali būti siunčiamos ar pateikiamos kitomis elektroninėmis priemonėmis, atsižvelgiant į tai, ar jos priimtinos atitinkamoms valstybėms narėms.

2. Taikant 1 dalies pirmos pastraipos a punktą, valstybės narės taip pat gali prašyti, kad saugus elektroninis parašas būtų pagrįstas kvalifikuotu sertifikatu ir sukurtas saugia parašo formavimo įranga, kaip apibrėžta Direktyvos 1999/93/EB 2 straipsnio 6 ir 10 punktuose.

3. Taikant 1 dalies pirmos pastraipos b punktą, valstybės narės, vadovaudamosi savo nustatytomis sąlygomis, taip pat gali reikalauti atsiųsti rašytinės formos papildomą suvestinį dokumentą.

234 straipsnis

Valstybės narės negali apmokestinamiesiems asmenims, tiekiantiems prekes ar teikiantiems paslaugas jų teritorijoje, nustatyti kitų prievolių ar formalumų, susijusių su sąskaitų-faktūrų siuntimu ar pateikimu elektroninėmis priemonėmis.

235 straipsnis

Valstybės narės gali nustatyti specialias sąlygas elektroninėmis priemonėmis išrašomoms sąskaitoms-faktūroms, skirtoms informuoti apie prekių tiekimą ar paslaugų teikimą į jų teritoriją iš šalies, su kuria nėra pasirašyta teisinių dokumentų dėl savitarpio pagalbos, kurios taikymo sritis būtų panaši į numatytąją Direktyvoje 76/308/EEB ir Reglamente (EB) Nr. 1798/2003.

236 straipsnis

Kai elektroninėmis priemonėmis tam pačiam gavėjui vienu kartu siunčiama arba pateikiama keletas sąskaitų-faktūrų, atskiroms sąskaitoms-faktūroms bendri rekvizitai gali būti paminėti tik kartą, jei galima susipažinti su visa kiekvienoje sąskaitoje-faktūroje esančia informacija.

237 straipsnis

Ne vėliau kaip iki 2008 m. gruodžio 31 d. Komisija pateikia pranešimą ir prireikus pasiūlymą, iš dalies keičiantį sąskaitų-faktūrų pateikimo elektroniniu būdu sąlygas, kad būtų atsižvelgta į būsimus technologijų pokyčius šioje srityje.

⁽¹⁾ OL L 13, 2000 1 19, p. 12.

⁽²⁾ OL L 338, 1994 12 28, p. 98.

6 skirsnis**Supaprastinimo priemonės***238 straipsnis*

1. Pasikonsultavusios su PVM komitetu ir laikydamosi savo nustatytų sąlygų, valstybės narės gali numatyti, kad toliau nurodytais atvejais sąskaitose-faktūrose, skirtose prekių tiekimui ar paslaugų teikimui įforminti jų teritorijoje, nereikia įrašyti 226 ir 230 straipsniuose reikalaujamos informacijos, atsižvelgiant į valstybės narės suteikiamas galimybes pagal 227, 228 ir 231 straipsnius:

- a) kai sąskaitoje-faktūroje nurodyta suma yra nedidelė;
- b) kai dėl komercinės ar administracinės praktikos atitinkamame veiklos sektoriuje arba dėl techninių sąskaitos-faktūros išrašymo sąlygų yra sunku įvykdyti visus 226 ir 230 straipsniuose nustatytus reikalavimus.

2. Bet kuriuo atveju sąskaitose-faktūrose privalo būti nurodyta ši informacija:

- a) išrašymo data;
- b) apmokestinamojo asmens identifikavimo duomenys;
- c) tiekiamų prekių ar teikiamų paslaugų rūšies identifikavimo duomenys;
- d) mokėtina PVM suma arba jai apskaičiuoti reikalinga informacija.

3. 1 dalyje nustatytos supaprastintos procedūros negali būti taikomos 20, 21, 22, 33, 36, 138 ir 141 straipsniuose nurodytiems sandoriams.

239 straipsnis

Kai valstybės narės naudojasi 272 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos b punkte nustatyta galimybe PVM mokėtojo kodo nesuteikti apmokestinamiesiems asmenims, kurie nevykdo 20, 21, 22, 33, 36, 138 ir 141 straipsniuose nurodytų sandorių, ir kai tiekėjui arba prekes ar paslaugas įsigyjančiam asmeniui nesuteiktas šios rūšies registracijos kodas, sąskaitoje-faktūroje vietoj jo nurodomas kitas kodas, vadinamas mokesčių mokėtojo kodu pagal atitinkamos valstybės narės apibrėžimą.

240 straipsnis

Kai apmokestinamajam asmeniui yra suteiktas PVM mokėtojo kodas, 272 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos b punkte nurodyta galimybe pasinaudojusios valstybės narės gali reikalauti, kad sąskaitoje-faktūroje taip pat būtų nurodyta:

- 1) tiekėjo PVM mokėtojo kodas ir mokesčių mokėtojo registracijos kodas, kai teikiamos paslaugos, kaip nurodyta 44, 47, 50, 53, 54 ir 55 straipsniuose, ir tiekiamos prekės, kaip nurodyta 138 ir 141 straipsniuose;

- 2) tik tiekėjui suteiktas mokesčių mokėtojo registracijos kodas arba tik PVM mokėtojo kodas kitais paslaugų teikimo ir prekių tiekimo atvejais.

4 SKYRIUS

Apskaita**1 skirsnis****Sąvokų apibrėžimai***241 straipsnis*

Taikant šį skyrių, „sąskaitos-faktūros saugojimas naudojant elektronines priemones“ – duomenų saugojimas naudojant elektroninę įrangą, kuri skirta duomenims apdoroti (įskaitant skaitmeninį tankinimą), ir laidines, radijo, optines arba kitas elektromagnetines priemones.

2 skirsnis**Bendrosios prievolės***242 straipsnis*

Kiekvienas apmokestinamasis asmuo tvarko detalią apskaitą tokiu būdu, kad būtų galima nustatyti prievolės, susijusias su PVM, o mokesčių institucijos galėtų patikrinti, kaip jos vykdomos.

243 straipsnis

1. Kiekvienas apmokestinamasis asmuo registruoja, kokios prekės to asmens arba jo vardu buvo siunčiamos ar gabenamos į paskirties vietą už išgabenimo valstybės narės teritorijos ribų, bet Bendrijos viduje tam, kad jos būtų panaudotos sandoriams – atliekant su šiomis prekėmis susijusį darbą arba laikinai jas panaudojant, kaip nurodyta 17 straipsnio 2 dalies f, g ir h punktuose.

2. Kiekvienas apmokestinamasis asmuo tvarko išsamią apskaitą tokiu būdu, kad būtų galima nustatyti, kokios prekės jam iš kitos valstybės narės buvo išsiųstos toje kitoje valstybėje narėje PVM mokėtoju įregistruoto apmokestinamojo asmens arba jo vardu ir panaudotos teikiant paslaugas vertinant šias prekes arba atliekant su jomis susijusį darbą, kaip nurodyta 52 straipsnio c punkte.

3 skirsnis**Specialios prievolės, susijusios su visų sąskaitų-faktūrų saugojimu***244 straipsnis*

Kiekvienas apmokestinamasis asmuo užtikrina, kad būtų saugomos jo paties, prekes ar paslaugas įsigyjančio asmens arba trečiosios šalies jo vardu ir jo naudai išrašytų sąskaitų-faktūrų kopijos ir visos jo gautos sąskaitos-faktūros.

245 straipsnis

1. Taikant šią direktyvą, apmokestinamasis asmuo gali pasirinkti, kur saugoti visas sąskaitas-faktūras, jei jis, kompetentingoms institucijoms paprašius, gali nedelsdamas pateikti pagal 2344 straipsnį saugomas visas sąskaitas-faktūras ar informaciją.

2. Valstybės narės gali reikalauti, kad jų teritorijoje įsisteigę apmokestinamieji asmenys praneštų joms, kur saugomos sąskaitos-faktūros, jeigu tai daroma už jų teritorijos ribų.

Be to, valstybės narės gali reikalauti, kad jų teritorijoje įsisteigę apmokestinamieji asmenys toje teritorijoje saugotų jų pačių, prekes ar paslaugas išigyjančio asmens arba trečiosios šalies jų vardu ir naudai išrašytas sąskaitas-faktūras bei visas jų gautas sąskaitas-faktūras, kai jos saugomos ne elektroninėmis priemonėmis, garantuojančiomis galimybę su atitinkamais duomenimis susipažinti internetu.

246 straipsnis

Visą sąskaitų-faktūrų saugojimo laikotarpį privalo būti garantuotas jų kilmės autentiškumas ir turinio vientisumas bei jų išskaitomumas.

Visą saugojimo laikotarpį 233 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje nurodytose sąskaitose-faktūrose įrašyti rekvizitai negali būti keičiami ir privalo būti išskaitomi.

247 straipsnis

1. Kiekviena valstybė narė nustato, kiek laiko apmokestinamieji asmenys privalo saugoti sąskaitas-faktūras, išrašytas informantų prekių tiekimo ir paslaugų teikimo jos teritorijoje, ir sąskaitas-faktūras, kurias gavo apmokestinamieji asmenys, įsisteigę jos teritorijoje.

2. Siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi 246 straipsnyje nustatytų sąlygų, 1 dalyje nurodyta valstybė narė gali reikalauti, kad sąskaitos-faktūros būtų saugomos tokia forma, kuria jos buvo atsiųstos ar pateiktos – rašytine arba elektronine forma. Be to, kai sąskaitos-faktūros saugomos elektroninėmis priemonėmis, valstybė narė gali reikalauti, kad taip pat būtų saugomi sąskaitų-faktūrų kilmės autentiškumą ir turinio vientisumą garantuojantys duomenys, kaip nurodyta 246 straipsnio pirmoje pastraipoje.

3. 1 dalyje nurodyta valstybė narė gali nustatyti specialias sąlygas, kuriomis uždraustų arba apribotų sąskaitų-faktūrų saugojimą šalyje, su kuria nėra pasirašyta teisinių dokumentų dėl savitarpio pagalbos, kurios taikymo sritis būtų panaši į numatytąją Direktyvoje 76/308/EEB ir Reglamente (EB) Nr. 1798/2003, arba specialias sąlygas, kaip naudotis 249 straipsnyje nurodyta teise susipažinti su sąskaitomis-faktūromis elektroninėmis priemonėmis, jas atsisąsinti ir naudoti.

248 straipsnis

Valstybės narės, laikydamosi jų pačių nustatytų sąlygų, gali reikalauti, kad neapmokestinamieji asmenys saugotų gaunamas sąskaitas-faktūras.

4 skirsnis

Teisė susipažinti su kitoje valstybėje narėje elektroninėmis priemonėmis saugomomis sąskaitomis-faktūromis

249 straipsnis

Kai apmokestinamasis asmuo saugo sąskaitas-faktūras, kurias jis išrašo arba gauna elektroninėmis priemonėmis, garantuojančiomis galimybę internetu susipažinti su duomenimis, ir kai jos saugomos valstybėje narėje, kurioje jis nėra įsisteigęs, valstybės narės, kurioje jis įsisteigęs, kompetentingos institucijos turi teisę, taikydamos šią direktyvą, susipažinti su tomis sąskaitomis-faktūromis elektroninėmis priemonėmis, jas parsisiųsti ir naudoti pagal valstybės narės, kurioje apmokestinamasis asmuo yra įsisteigęs, taisyklėse nustatytus apribojimus ir jeigu šioms institucijoms tai reikalinga kontrolės tikslais.

5 SKYRIUS

Deklaracijos

250 straipsnis

1. Kiekvienas apmokestinamasis asmuo pateikia PVM deklaraciją, nurodydamas visą informaciją, reikalingą nustatyti mokesčio dydį ir atskaitytinas sumas, kiek tai reikalinga nustatyti apmokestinimo bazę, su šiuo mokesčiu ir atskaita susijusių sandorių bendrą vertę bei neapmokestinamų sandorių vertę.

2. Valstybės narės leidžia ir gali reikalauti, kad 1 dalyje nurodyta PVM deklaracija būtų pateikiama elektroninėmis priemonėmis laikantis jų nustatytų sąlygų.

251 straipsnis

Be 250 straipsnyje nurodytos informacijos PVM deklaracijoje už atitinkamą mokesčių laikotarpį nurodoma:

- a) 138 straipsnyje nurodyto prekių tiekimo, už kurį prievolė apskaičiuoti PVM atsirado tuo mokesčiniu laikotarpiu, bendra vertė be PVM;
- b) 33 ir 36 straipsniuose nurodyto prekių tiekimo, atlikto kitos valstybės narės teritorijoje, už kurį prievolė apskaičiuoti PVM atsirado tuo mokesčiniu laikotarpiu, jeigu prekės buvo išsiųstos ar pradėtos gabenti valstybėje narėje, kurioje privalo būti pateikta deklaracija, bendra vertė be PVM;
- c) prekių įsigijimo Bendrijos viduje ir tokiu įsigijimu laikomų sandorių, sudarytų pagal 21 ar 22 straipsnius valstybėje narėje, kurioje privalo būti pateikta deklaracija, ir už kuriuos tuo mokesčiniu laikotarpiu atsirado prievolė apskaičiuoti PVM, bendra vertė be PVM;
- d) 33 ir 36 straipsniuose nurodyto prekių tiekimo valstybėje narėje, kurioje privalo būti pateikta deklaracija, už kurį

prievolė apskaičiuoti PVM atsirado tuo mokestiniu laikotarpiu, kai prekės buvo išsiųstos ar pradėtos gabenti kitos valstybės narės teritorijoje, bendra vertė be PVM;

- e) prekių tiekimo valstybėje narėje, kurioje privalo būti pateikta deklaracija, už kurią apmokestinamajam asmeniui prievolė sumokėti PVM atsirado pagal 197 straipsnį tuo mokestiniu laikotarpiu, bendra vertė be PVM.

252 straipsnis

1. PVM deklaracijos pateikimo terminą nustato valstybės narės. Šis terminas negali būti ilgesnis nei du mėnesiai nuo kiekvieno mokestinio laikotarpio pabaigos.

2. Valstybės narės nustato vieno, dviejų ar trijų mėnesių mokestinius laikotarpius.

Tačiau valstybės narės gali nustatyti ir kitokius mokestinius laikotarpius, jei jie nėra ilgesni nei vieneri metai.

253 straipsnis

Švedija gali taikyti supaprastintą procedūrą mažoms ir vidutinėms įmonėms, pagal kurią apmokestinamieji asmenys, apmokestinamus sandorius vykdantys tik nacionaliniu lygiu, gali pateikti PVM deklaracijas per tris mėnesius, pasibaigus metiniam tiesioginio mokesčio taikymo laikotarpiui.

254 straipsnis

Kai naujas transporto priemonės 138 straipsnio 2 dalies a punkte nurodytomis sąlygomis tiekia PVM mokėtoju įregistruotas apmokestinamasis asmuo PVM mokėtoju neįregistruotam prekes įsigyjančiam asmeniui arba 9 straipsnio 2 dalyje apibrėžtas apmokestinamasis asmuo, valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad pardavėjas perduotų visą informaciją, reikalingą taikant PVM ir mokesčių institucijos tikrinant, kaip taikomas PVM.

255 straipsnis

Kai valstybės narės nustato, kad investicinį aukšą įsigyjančiam asmeniui tenka prievolė sumokėti PVM pagal 198 straipsnio 1 dalį, arba jeigu aukso žaliavos, pusfabrikačių ar 344 straipsnio 1 dalyje apibrėžto investicinio aukso atveju jos naudojasi 198 straipsnio 2 dalyje numatyta galimybe nustatyti, kad prievolė sumokėti PVM tenka prekes įsigyjančiam asmeniui, jos imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad tas asmuo vykdytų šiame skirsnyje nurodytas su PVM deklaracijos pateikimu susijusias prievoles.

256 straipsnis

Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad asmenys, kuriems pagal 194–197 straipsnius ir 204 straipsnį tenka prievolė sumokėti PVM vietoj apmokestinamojo asmens, kuris nėra įsisteigęs jų teritorijoje, įvykdytų šiame skyriuje nurodytas prievoles, susijusias su PVM deklaracijos pateikimu.

257 straipsnis

Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad neapmokestinamieji juridiniai asmenys, kuriems tenka prievolė sumokėti PVM, mokėtiną už prekių įsigijimus Bendrijos viduje pagal 3 straipsnio 1 dalies b punkto i papunktį, įvykdytų šiame skyriuje nurodytas prievoles, susijusias su PVM deklaracijos pateikimu.

258 straipsnis

Valstybės narės nustato išsamias taisykles, kaip pateikiamos PVM deklaracijos už naujų transporto priemonių įsigijimą Bendrijos viduje, kaip nurodyta 2 straipsnio 1 dalies b punkto ii papunktyje, ir už akcizais apmokestinamų produktų įsigijimą Bendrijos viduje, kaip nurodyta 2 straipsnio 1 dalies b punkto iii papunktyje.

259 straipsnis

Valstybės narės gali reikalauti, kad asmenys, įsigyjantys naujas transporto priemones Bendrijos viduje, kaip nurodyta 2 straipsnio 1 dalies b punkto ii papunktyje, su PVM deklaracija pateiktų visą informaciją, reikalingą taikant PVM ir mokesčių institucijoms tikrinant, kaip taikomas PVM.

260 straipsnis

Valstybės narės nustato išsamias taisykles, kaip pateikiamos PVM deklaracijos už prekių importą.

261 straipsnis

1. Valstybės narės gali reikalauti, kad apmokestinamasis asmuo pateiktų deklaraciją, kurioje nurodytų visus 250 ir 251 straipsniuose minėtus duomenis dėl visų praėjusiais metais atliktų sandorių. Šioje deklaracijoje turi būti visa informacija, reikalinga bet kokiam tikslinimui atlikti.

2. Valstybės narės leidžia ir gali reikalauti, kad 1 dalyje nurodyta deklaracija būtų pateikiama elektroninėmis priemonėmis laikantis jų nustatytų sąlygų.

6 SKYRIUS

Sumuojančios ataskaitos

262 straipsnis

Kiekvienas PVM mokėtoju įregistruotas apmokestinamasis asmuo pateikia sumuojančią ataskaitą, kurioje nurodo PVM mokėtojais įregistruotus prekes įsigyjančius asmenis, kuriems jis tiekė prekes 138 straipsnio 1 dalyje ir 2 dalies c punkte nurodytomis sąlygomis, ir PVM mokėtojais įregistruotus asmenis, kuriems jis tiekė Bendrijos viduje įsigytas prekes, kaip nurodyta 42 straipsnyje.

263 straipsnis

1. Kiekvieno kalendorinio ketvirčio sumuojančios ataskaitos parengiamos laikantis terminų ir tvarkos, kuriuos nustatys valstybės narės.

Tačiau valstybės narės gali nustatyti, kad sumuojančios ataskaitos turi būti pateikiamos kiekvieną mėnesį.

2. Valstybės narės leidžia ir gali reikalauti, kad 1 dalyje nurodytos sumuojančios ataskaitos būtų pateikiamos elektroninėmis priemonėmis laikantis jų nustatytų sąlygų.

264 straipsnis

1. Sumuojančioje ataskaitoje nurodoma ši informacija:

- a) kodas, kuriuo apmokestinamasis asmuo yra įregistruotas PVM mokėtoju valstybėje narėje, kurioje turi būti pateikta sumuojanti ataskaita ir kurį jis nurodė tiekdamas prekes 138 straipsnio 1 dalyje nurodytomis sąlygomis;
- b) kodas, kuriuo prekes išsigyjantis asmuo yra įregistruotas PVM mokėtoju kitoje valstybėje narėje nei ta, kurioje turi būti pateikta sumuojanti ataskaita, ir kuris buvo nurodytas jam tiekiant prekes;
- c) kodas, kuriuo apmokestinamasis asmuo yra įregistruotas PVM mokėtoju valstybėje narėje, kurioje turi būti pateikta sumuojanti ataskaita, ir kurį jis nurodė atlikdamas pervežimą į kitą valstybę narę, kaip nustatyta 138 straipsnio 2 dalies c punkte, bei kodas, kuriuo jis įregistruotas valstybėje narėje, kurioje baigėsi siuntimas arba gabenimas;
- d) kiekvieno prekes išgijusio asmens atžvilgiu – apmokestinamojo asmens atlikto prekių tiekimo bendra vertė;
- e) kai tiekiamos prekės buvo pervežtos į kitą valstybę narę, kaip nurodyta 138 straipsnio 2 dalies c punkte – bendra tiekimo vertė, apibrėžta pagal 76 straipsnį;
- f) pagal 90 straipsnį atliktų patikslinimų sumos.

2. 1 dalies d punkte nurodyta vertė deklaruojama remiantis to kalendorinio ketvirčio, kuriuo atsirado prievolė sumokėti PVM, duomenimis.

1 dalies f punkte nurodytos sumos deklaruojamos remiantis to kalendorinio ketvirčio, kuriuo prekes išsigyjantis asmuo buvo informuotas apie patikslinimą, duomenimis.

265 straipsnis

1. Kai prekės išsigyjamos Bendrijos viduje, kaip nurodyta 42 straipsnyje, PVM mokėtoju įregistruotas apmokestinamasis asmuo valstybėje narėje, kurioje jam suteiktas PVM mokėtojo kodas, kurį jis nurodė išsigydamas tas prekes, sumuojančioje ataskaitoje aiškiai nurodo šią informaciją:

- a) kodą, kuriuo jis įregistruotas PVM mokėtoju toje valstybėje narėje ir kurį jis nurodė išsigydamas prekes ir vėliau jas tiekdamas;
- b) kodą, kuriuo asmuo, kuriam apmokestinamasis asmuo vėliau tiekė prekes, įregistruotas valstybėje narėje, kurioje baigėsi prekių siuntimas ar gabenimas;

- c) kiekvieno asmens, kuriam vėliau buvo tiekiamos prekės, atžvilgiu – apmokestinamojo asmens atlikto tiekimo valstybėje narėje, kurioje baigėsi prekių siuntimas ar gabenimas, bendrą vertę be PVM;

2. 1 dalies c punkte nurodyta vertė deklaruojama remiantis to kalendorinio ketvirčio, kuriuo atsirado prievolė mokėti PVM, duomenimis.

266 straipsnis

Nukrypstant nuo 264 ir 265 straipsnių, valstybės narės gali numatyti, kad sumuojančioje ataskaitoje turi būti pateikta papildoma informacija.

267 straipsnis

Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad tie asmenys, kuriems pagal 194 ir 204 straipsnius tenka prievolė sumokėti PVM, vietoj apmokestinamojo asmens, kuris nėra įsisteigęs jų teritorijoje, įvykdytų šiame skyriuje numatytą prievolę pateikti sumuojančią ataskaitą.

268 straipsnis

Valstybės narės gali reikalauti, kad apmokestinamieji asmenys, kurie jų teritorijoje išsigyja prekes Bendrijos viduje arba sudaro sandorius, laikomus išgijimu Bendrijos viduje, kaip nurodyta 21 ir 22 straipsniuose, pateiktų ataskaitas, kuriose būtų nurodyti duomenys apie tokius išgijimus, bet negali reikalauti pateikti ataskaitų, apimančių trumpesnę nei vieno mėnesio laikotarpį.

269 straipsnis

Remdamasi Komisijos pasiūlymu, Taryba gali vieningai nuspręsti, kad bet kuri valstybė narė gali imtis 270 ir 271 straipsniuose nurodytų specialių priemonių, kad būtų supaprastinta šiame skyriuje nustatyta prievolė pateikti sumuojančią ataskaitą. Tokios priemonės negali trukdyti tinkamai kontroliuoti sandorius Bendrijos viduje.

270 straipsnis

Remdamasi 269 straipsnyje nurodytu sprendimu valstybės narės gali leisti apmokestinamiesiems asmenims pateikti metines sumuojančias ataskaitas, kuriose būtų nurodyti PVM mokėtojo kodai, kuriais kitoje valstybėje narėje įregistruoti asmenys, kuriems tie apmokestinamieji asmenys tiekė prekes 138 straipsnio 1 dalyje ir 2 dalies c punkte nurodytomis sąlygomis, kai apmokestinamieji asmenys tenkina šias tris sąlygas:

- a) jų prekių tiekimo ir paslaugų teikimo bendra metinė vertė be PVM daugiau kaip 35 000 EUR arba lygiaverte suma jų nacionaline valiuta neviršija metinės apyvartos sumos, kuria remiantis nustatoma, ar atleisti nuo PVM smulkaus verslo įmonės, kaip numatyta 282-292 straipsniuose;

- b) jų prekių tiekimo 138 straipsnyje numatytais sąlygomis bendra metinė vertė be PVM neviršija 15 000 EUR arba lygiavertės sumos nacionaline valiuta;
- c) tiekdami prekes 138 straipsnyje nurodytomis sąlygomis jie netiekė naujų transporto priemonių.

271 straipsnis

Remdamosi 269 straipsnyje nurodytu sprendimu, valstybės narės, kurios nustato ilgesnį nei trys mėnesiai mokestinį laikotarpį, už kurį apmokestinamieji asmenys privalo pateikti 250 straipsnyje numatytą PVM deklaraciją, gali leisti tokiems asmenims pateikti to paties laikotarpio sumuojančias ataskaitas, kai tie apmokestinamieji asmenys atitinka šias tris sąlygas:

- a) jų prekių tiekimo ir paslaugų teikimo bendra metinė vertė be PVM neviršija 200 000 EUR arba lygiavertės sumos nacionaline valiuta;
- b) jų prekių tiekimo 138 straipsnyje numatytais sąlygomis bendra metinė vertė be PVM neviršija 15 000 EUR arba lygiavertės sumos nacionaline valiuta;
- c) tiekdami prekes 138 straipsnyje nurodytomis sąlygomis jie netiekė naujų transporto priemonių.

7 SKYRIUS

Įvairios nuostatos

272 straipsnis

1. Valstybės narės nuo tam tikrų ar visų 2–6 skyriuose nurodytų prievolių gali atleisti šiuos apmokestinamuosius asmenis:

- a) apmokestinamuosius asmenis, kurių prekių įsigijimas Bendrijos viduje nėra PVM objektas pagal 3 straipsnio 1 dalį;
- b) apmokestinamuosius asmenis, kurie nevykdo 20, 21, 22, 33, 36, 138 ir 141 straipsniuose nurodytų sandorių;
- c) apmokestinamuosius asmenis, kurie tiekia tik tas prekes ar teikia tik tas paslaugas, kurios neapmokestinamos pagal 132, 135 ir 136 straipsnius, 146–149 straipsnius ir 151, 152 ar 153 straipsnius;
- d) apmokestinamuosius asmenis, kuriems taikomas 282–292 straipsniuose numatytas smulkaus verslo įmonių atleidimas nuo PVM;
- e) apmokestinamuosius asmenis, kuriems taikoma ūkininkams skirta bendra vienodo tarifo schema.

Valstybės narės negali pirmos pastraipos b punkte nurodytų apmokestinamųjų asmenų atleisti nuo su sąskaitų-faktūrų išrašymu susijusių prievolių, nustatytų 220–236, 238, 239 ir 240 straipsniuose.

2. Jei valstybės narės naudojami galimybė pagal 1 dalies pirmos pastraipos e punktą, jos imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad būtų tinkamai taikomos sandorių Bendrijos viduje apmokestinimui skirtos perinamojo laikotarpio procedūros.

3. Valstybės narės gali atleisti 1 dalyje nenurodytus apmokestinamuosius asmenis nuo tam tikrų 242 straipsnyje nurodytų apskaitos tvarkymo prievolių.

273 straipsnis

Valstybės narės gali nustatyti kitas prievoles, kurias jos laiko būtinomis siekiant užtikrinti, kad būtų tinkamai renkamas PVM ir užkertamas kelias sukčiavimui, atsižvelgdamos į reikalavimą vienodai traktuoti apmokestinamųjų asmenų vykdomus nacionalinius sandorius ir sandorius tarp valstybių narių, tačiau dėl šių prievolių prekyboje tarp valstybių narių neturi atsirasti su sienų kirtimu susijusių formalumų.

Pirmoje pastraipoje nustatyta galimybė negali būti naudojama nustatant papildomas su sąskaitų-faktūrų išrašymu susijusias prievoles be tų, kurios nustatytos 3 skyriuje.

8 SKYRIUS

Su tam tikrais importo ir eksporto atvejais susijusios prievolės

1 skirsnis

Importas

274 straipsnis

275, 276 ir 277 straipsniai taikomi importuojant į laisvą apyvartą išleistas prekes, įvežtas į Bendriją iš trečiosios teritorijos, kuri yra Bendrijos muitų teritorijos dalis.

275 straipsnis

Su 274 straipsnyje nurodytu prekių importu susiję formalumai yra tokie patys, kaip nurodytieji galiojančiose Bendrijos muitų nuostatose, reglamentuojančiose prekių įvežimą į Bendrijos muitų teritoriją.

276 straipsnis

Kai 274 straipsnyje nurodytų prekių siuntimas ar gabenimas baigiasi ne toje valstybėje narėje, į kurią jos buvo įvežtos į Bendriją, Bendrijoje jos cirkuliuoja pagal vidinio Bendrijos tranzito procedūrą, nustatytą galiojančiose Bendrijos muitų nuostatose, kuri taikoma, jei įvežant jas į Bendriją jos buvo deklaruotos tai procedūrai.

277 straipsnis

Kai įvežant į Bendriją 274 straipsnyje nurodytas prekes egzistuoja kuri nors iš aplinkybių, kuri suteiktų teisę, jei jos būtų importuojamos kaip nurodyta 30 straipsnio pirmoje pastraipoje, joms taikyti vieną iš 156 straipsnyje nurodytų procedūrų ar aplinkybių arba laikinojo įvežimo visiškai atleidžiant nuo importo muitų procedūrą, valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad prekės galėtų likti Bendrijoje tomis pačiomis sąlygomis, kurios yra nustatytos tų procedūrų ar aplinkybių taikymui.

2 skirsnis**Eksportas**

278 straipsnis

279 ir 280 straipsniai taikomi eksportuojant į laisvą apyvertą išleistas prekes, siunčiamas arba gabenamas iš valstybės narės į trečiąją teritoriją, kuri yra Bendrijos muitų teritorijos dalis.

279 straipsnis

Su 278 straipsnyje nurodytų prekių eksportu iš Bendrijos teritorijos susiję formalumai yra tokie patys, kaip nurodytieji galiojančiose Bendrijos muitų nuostatose, reglamentuojančiose prekių eksportą iš Bendrijos muitų teritorijos.

280 straipsnis

Kai prekės yra laikinai eksportuojamos iš Bendrijos su tikslu jas reimportuoti, valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad reimportuojant į Bendriją tokias prekes joms būtų galima taikyti tas pačias nuostatas, kurios būtų taikytos, jei prekės būtų buvusios laikinai eksportuotos iš Bendrijos muitų teritorijos.

XII ANTRAŠTINĖ DALIS

SPECIALIOS SCHEMOS

1 SKYRIUS

Speciali smulkaus verslo įmonėms skirta schema**1 skirsnis****Supaprastintos PVM apskaičiavimo ir rinkimo procedūros**

281 straipsnis

Valstybės narės, kurios dėl smulkaus verslo įmonių veiklos ar struktūros ypatumų gali susidurti su sunkumais taikydamos įprastas PVM procedūras šioms įmonėms, apskaičiuodamos ir rinkdamos PVM gali, laikydamosi savo nustatytų sąlygų ir apribojimų, bei pasikonsultavusios su PVM komitetu, taikyti supaprastintas procedūras, pavyzdžiui, vienodo tarifo schemas, jei tai nesąlygos mokesčio sumažėjimo.

2 skirsnis**Neapmokestinimas PVM arba laipsniškos lengvatos**

282 straipsnis

Šiame skirsnyje numatyti neapmokestinimo atvejai ir laipsniškos mokesčio lengvatos taikomos, kai prekes tiekia ir paslaugas teikia smulkaus verslo įmonės.

283 straipsnis

1. Šiame skirsnyje numatytos procedūros netaikomos šiems sandoriams:

- a) atsitiktiniams sandoriams, kaip nurodyta 12 straipsnyje;
- b) naujų transporto priemonių tiekimui 138 straipsnio 1 dalyje ir 2 dalies a punkte nustatytais sąlygomis;
- c) prekių tiekimui ar paslaugų teikimui, kai prekes tiekia ar paslaugas teikia apmokestinamasis asmuo, kuris nėra įsisteigęs valstybėje narėje, kurioje jis turi prievolę sumokėti PVM.

2. Valstybės narės gali netaikyti šiame skirsnyje numatytų procedūrų kitiems nei 1 dalyje nurodytiems sandoriams.

284 straipsnis

1. Valstybės narės, kurios pasinaudojo galimybe pagal 1967 m. balandžio 11 d. Tarybos direktyvos 67/228/EEB dėl valstybių narių apyvartos mokesčių įstatymų derinimo – Bendra pridėtinės vertės mokesčio sistema: vienodas vertinimo pagrindas⁽¹⁾ 14 straipsnį neapmokestinti PVM ar įvesti laipsnišką mokesčio lengvatą, gali ir toliau taikyti šias lengvatas ir jų taikymo procedūras, jei šios procedūros atitinka PVM taisyklės.

2. Valstybės narės, kurios 1977 m. gegužės 17 d. nuo mokesčio atleido apmokestinamuosius asmenis, kurių metinė apyvarta yra mažesnė negu 5 000 Europos apskaitos vienetų nacionaline valiuta pagal tos dienos valiutų kursą, gali šią viršutinę ribą padidinti iki 5 000 EUR.

Valstybės narės, kurios taikė laipsnišką mokesčio lengvatą, negali nei padidinti laipsniško mokesčio lengvatos viršutinės ribos, nei nustatyti palankesnių jos taikymo sąlygų;

285 straipsnis

Valstybės narės, kurios nepasinaudojo galimybe pagal Direktyvos 67/228/EEB 14 straipsnį, gali atleisti nuo PVM apmokestinamuosius asmenis, kurių metinė apyvarta neviršija 5 000 EUR arba lygiavertės sumos nacionaline valiuta.

⁽¹⁾ OL 71, 1967 4 14, p. 1303/67. Direktyva, panaikinta Direktyva 77/388/EEB.

Pirmoje pastraipoje nurodytos valstybės narės gali suteikti laipsnišką mokesčio lengvatą apmokestinamiesiems asmenims, kurių metinė apyvarta viršija lengvatos taikymui jų nustatytą viršutinę ribą.

286 straipsnis

Valstybės narės, kurios 1977 m. gegužės 17 d. nuo PVM atleido apmokestinamuosius asmenis, kurių metinė apyvarta buvo ne mažesnė kaip 5 000 Europos apskaitos vienetų nacionaline valiuta pagal tos dienos valiutų kursą, gali šią viršutinę ribą padidinti, kad būtų išlaikytas realus neapmokestinimo lygis.

287 straipsnis

Valstybės narės, kurios į ES įstojo po 1978 m. sausio 1 d., gali nuo mokesčio atleisti apmokestinamuosius asmenis, kurių metinė apyvarta yra ne didesnė kaip toliau pateiktoms sumoms lygiavertė suma nacionaline valiuta pagal jų įstojimo dienos valiutų perskaičiavimo kursą:

- 1) Graikija: 10 000 Europos apskaitos vienetų;
- 2) Ispanija: 10 000 ekiu;
- 3) Portugalija: 10 000 ekiu;
- 4) Austrija: 35 000 ekiu;
- 5) Suomija: 10 000 ekiu;
- 6) Švedija: 10 000 ekiu;
- 7) Čekija: 35 000 EUR;
- 8) Estija: 16 000 EUR;
- 9) Kipras: 15 600 EUR;
- 10) Latvija: 17 200 EUR;
- 11) Lietuva: 29 000 EUR;
- 12) Vengrija: 35 000 EUR;
- 13) Malta: 37 000 EUR, jei didžiąją ekonominės veiklos dalį sudaro prekių tiekimas, 24 300 EUR, jei didžiąją ekonominės veiklos dalį sudaro paslaugų, kurių pridėtinė vertė yra nedidelė (didelės sąnaudos), teikimas ir 14 600 EUR kitais atvejais, t.y. teikiant didelės pridėtinės vertės (nedidelių sąnaudų) paslaugas;
- 14) Lenkija: 10 000 EUR;

15) Slovėnija: 25 000 EUR;

16) Slovakija: 35 000 EUR.

288 straipsnis

Apyvartą, kuria remiantis taikomos šiame skirsnyje numatytos procedūros, sudaro šios sumos be PVM:

- 1) prekių tiekimo ir paslaugų teikimo vertė, jeigu tiekimas ir teikimas yra apmokestinami;
- 2) sandorių, kurie neapmokestinami suteikiant teisę atskaityti anksčiau sumokėtą PVM pagal 110 ar 111 straipsnius, 125 straipsnio 1 dalį, 127 straipsnį ar 128 straipsnio 1 dalį, vertė;
- 3) pagal 146–149 straipsnius ir 151, 152 ar 153 straipsnius neapmokestinamų sandorių vertė;
- 4) nekilnojamojo turto sandorių, 135 straipsnio 1 dalies b–g punktuose nurodytų finansinių sandorių ir draudimo paslaugų, jei šie sandoriai nėra pagalbiniai, vertė.

Tačiau apskaičiuojant apyvartą neatsižvelgiama į įmonės materialaus ir nematerialaus ilgalaikio turto perleidimus.

289 straipsnis

Nuo PVM atleisti apmokestinamieji asmenys neturi teisės atskaityti PVM pagal 167–171 ir 173–177 straipsnius ir negali nurodyti PVM savo sąskaitose-faktūrose.

290 straipsnis

Apmokestinamieji asmenys, kurie turi teisę būti atleisti nuo PVM, gali pasirinkti taikyti įprastines PVM procedūras arba 281 straipsnyje numatytas supaprastintas procedūras. Šiuo atveju jie turi teisę į bet kurią nacionalinės teisės aktuose numatytą laipsnišką mokesčio lengvatą.

291 straipsnis

Taikant 281 straipsnį, apmokestinamieji asmenys, kuriems suteiktos laipsniškos lengvatos, laikomi apmokestinamaisiais asmenimis, kuriems taikomos įprastinės PVM procedūros.

292 straipsnis

Šiame skirsnyje numatytos procedūros taikomos iki datos, kurią pagal Sutarties 93 straipsnį nustato Taryba ir kuri negali būti vėlesnė už 402 straipsnyje nurodytų galutinių procedūrų įsigaliojimo datą.

3 skirsnis**Pranešimai ir peržiūra***293 straipsnis*

Kas ketverius metus nuo šios direktyvos priėmimo datos Komisija, remdamasi iš valstybių narių gauta informacija, pateikia Tarybai pranešimą, kaip taikomas šis skyrius, o prireikus ir atsižvelgiant į poreikį užtikrinti ilgalaikį nacionalinių nuostatų suvienodinimą, pasiūlymus šiais klausimais:

- 1) smulkaus verslo įmonėms skirtos specialios schemos tobulinimas;
- 2) nacionalinių sistemų suderinimas neapmokestinimo PVM ir laipsniškų PVM lengvatų srityje;
- 3) 2 skirsnyje numatytų viršutinių ribų suderinimas.

294 straipsnis

Pagal Sutarties 93 straipsnį Taryba nusprendžia, ar taikant galutinės procedūras smulkaus verslo įmonėms yra reikalinga speciali schema, ir prireikus nustato bendrus šios schemos įgyvendinimo apribojimus ir sąlygas.

2 SKYRIUS**Ūkininkams skirta bendra vienodo tarifo schema***295 straipsnis*

1. Taikant šį skyrių naudojamos šios sąvokos:
  - 1) „ūkininkas“ – apmokestinamasis asmuo, kuris vykdo veiklą žemės, miškininkystės ar žuvininkystės ūkyje;
  - 2) „žemės, miškininkystės ar žuvininkystės ūkis“ – ūkis, kurį tokiu laiku kiekviena valstybė narė pagal VII priede išvardytas gamybinės veiklos sritis;
  - 3) „ūkininkas, kuriam taikomas vienodas tarifas“ – ūkininkas, kuriam taikoma šiame skyriuje numatyta vienodo tarifo schema;
  - 4) „žemės ūkio produktai“ – kiekvienoje valstybėje narėje žemės, miškininkystės ir žuvininkystės ūkiuose pagamintos prekės, kurios yra jų VII priede išvardintos veiklos rezultatas;
  - 5) „žemės ūkio paslaugos“ – paslaugos, ypač išvardintosios VII I priede, kurias teikia ūkininkas, naudodamas savo darbo jėgą ar įrangą, kurią jis paprastai naudoja savo žemės, miškininkystės ar žuvininkystės ūkyje ir kuri paprastai naudojama žemės ūkio gamyboje;
  - 6) „apskaičiuotas pirkimo PVM“ – bendra PVM suma, tenkanti prekėms ir paslaugoms, kurias įsigyja visi kiekvienos valstybės narės žemės ūkio, miškininkystės ir žuvininkystės ūkiai, kuriems taikoma vienodo tarifo sistema, kai tokį

mokestį ūkininkas, kuriam taikomos įprastinės PVM procedūros, galėtų atskaityti pagal 1167, 168, 169 ir 173–177 straipsnius;

- 7) „vienodo tarifo kompensacinis procentinis dydis“ – valstybių narių pagal 297, 298 ir 299 straipsnius nustatytas procentinis dydis ir jų taikomas 300 straipsnyje nurodytais atvejais, kad ūkininkai, kuriems taikomas vienodas tarifas, galėtų būti fiksuotu tarifu kompensuojamas pirkimo PVM;
- 8) „vienodo tarifo kompensacija“ – suma, gauta taikant vienodo tarifo kompensacinį procentinį dydį ūkininko, kuriam taikomas vienodas tarifas, apyvartai 300 straipsnyje nurodytais atvejais.

2. Kai žemės, miškininkystės ar žuvininkystės ūkiuose įprastomis priemonėmis ūkininkas perdirba savo žemės ūkio gamybos produktus, tokia perdirbimo veikla laikoma žemės ūkio gamybos veikla, kaip nurodyta VII priede.

296 straipsnis

1. Kai ūkininkams taikomos įprastinės PVM procedūros ar 1 skyriuje nurodyta speciali schema gali sudaryti sunkumų, valstybės narės gali šiame skyriuje nustatyta tvarka ūkininkams taikyti vienodo tarifo schemą, skirtą kompensuoti PVM, kurį įsigydami prekes ar paslaugas sumokėjo ūkininkai, kuriems taikomas vienodas tarifas.

2. Kiekviena valstybė narė gali į vienodo tarifo schemą neįtraukti tam tikrų kategorijų ūkininkų ir tų ūkininkų, kuriems taikant įprastines PVM procedūras arba 281 straipsnyje numatytas supaprastintas procedūras, nekiltų jokių administracinių sunkumų.

3. Visi ūkininkai, kuriems taikomas vienodas tarifas, laikydami kiekvienos valstybės narės nustatytą taisyklių ir sąlygų, gali pasirinkti, ar taikyti įprastinę PVM procedūrą, ar atitinkamai 281 straipsnyje numatytą supaprastintą procedūrą.

297 straipsnis

Prireikus valstybės narės nustato vienodo tarifo kompensacinius procentinius dydžius. Jos gali nustatyti skirtingus procentinius dydžius, skirtus miškininkystei, įvairiems žemės ūkio sektoriams ir žuvininkystei.

Prieš pradėdamos taikyti pagal pirmą pastraipą nustatytus vienodo tarifo kompensacinius procentinius dydžius, valstybės narės praneša apie juos Komisijai.

298 straipsnis

Vienodo tarifo kompensaciniai procentiniai dydžiai apskaičiuojami remiantis trejų praėjusių metų makroekonominiais statistiniais duomenimis tik apie ūkininkus, kuriems taikomas vienodas tarifas.

Procentinius dydžius galima suapvalinti iki artimiausio didesnio ar mažesnio pusės procento dydžio. Valstybės narės taip pat gali sumažinti tokius procentinius dydžius iki nulio.

299 straipsnis

Vienodo tarifo kompensaciniai procentiniai dydžiai negali turėti tokio poveikio, kad ūkininkams, kuriems taikomas vienodas tarifas, grąžinamas PVM būtų didesnis už priklausantį sumokėti pirkimo PVM.

300 straipsnis

Vienodo tarifo kompensaciniai procentiniai dydžiai taikomi šių prekių ir paslaugų kainoms be PVM:

- 1) žemės ūkio produktų, kuriuos ūkininkai, kuriems taikomas vienodas tarifas, tiekia apmokestinamiesiems asmenims, kuriems atitinkamoje valstybėje narėje, kurioje šie produktai buvo tiekiami, netaikoma ši vienodo tarifo schema;
- 2) žemės ūkio produktų, kuriuos ūkininkai, kuriems taikomas vienodas tarifas, tiekia 138 straipsnyje nurodytomis sąlygomis neapmokestinamiesiems juridiniams asmenims, kurių prekių įsigijimai Bendrijos viduje yra PVM objektas pagal 2 straipsnio 1 dalies b punktą, valstybėje narėje, kurioje baigiasi tokių žemės ūkio produktų siuntimas arba gabenimas;
- 3) žemės ūkio paslaugų, kurias ūkininkai, kuriems taikomas vienodas tarifas, tiekia apmokestinamiesiems asmenims, kuriems atitinkamoje valstybėje narėje, kurioje šios paslaugos buvo teiktos, netaikoma ši vienodo tarifo schema;

301 straipsnis

1. Valstybės narės numato, kad tiekiant 300 straipsnyje nurodytus žemės ūkio produktus ar teikiant žemės ūkio paslaugas vienodo tarifo kompensaciją turi sumokėti prekes ar paslaugas įsigyjantis asmuo arba valstybės valdžios institucijos.

2. Tiekiant 300 straipsnyje nenurodytus žemės ūkio produktus ar teikiant tame straipsnyje nenurodytas žemės ūkio paslaugas, laikoma, kad vienodo tarifo kompensaciją turi sumokėti prekes ar paslaugas įsigyjantis asmuo.

302 straipsnis

Jei ūkininkas, kuriam taikomas vienodas tarifas, turi teisę į vienodo tarifo kompensaciją, jis neturi teisės atskaityti PVM už veiklą, kuriai taikoma ši vienodo tarifo schema.

303 straipsnis

1. Kai prekes ar paslaugas įsigyjantis apmokestinamasis asmuo moka vienodo tarifo kompensaciją pagal 301 straipsnio 1 punktą, jis turi teisę 167, 168, 169 ir 173–177 straipsniuose nustatytais sąlygomis ir laikydamasis valstybių narių nustatytų procedūrų, atskaityti kompensacijos sumą iš PVM, kurį jis privalo sumokėti atitinkamoje valstybėje narėje, kurioje jis vykdo apmokestinamus sandorius.

2. Valstybės narės grąžina prekes ar paslaugas įsigyjančiam asmeniui vienodo tarifo kompensacijos sumą, kurią jis sumokėjo už šiuos sandorius:

- a) žemės ūkio produktų tiekimą 138 straipsnyje nurodytomis sąlygomis prekes įsigyjantiems asmenims, kurie yra apmokestinamieji asmenys arba neapmokestinamieji juridiniai asmenys, veikiantys kaip tokie kitoje valstybėje narėje, teritorijoje, kurioje jų vykdomas prekių įsigijimas Bendrijos viduje yra PVM objektas pagal 2 straipsnio 1 dalies b punktą;
  - b) žemės ūkio produktų tiekimą 146, 147, 148 ir 156 straipsniuose, 157 straipsnio 1 dalies b punkte bei 158, 160 ir 161 straipsniuose nurodytomis sąlygomis už Bendrijos ribų įsisteigusiam apmokestinamajam prekes įsigyjančiam asmeniui, jei šis asmuo produktus naudoja 169 straipsnio a ir b punktuose nurodytiems sandoriams arba teikti paslaugas valstybės narės, kurioje paslaugas įsigyjantis asmuo yra įsisteigęs, teritorijoje ir už kurios PVM moka tik paslaugas įsigyjantis asmuo pagal 196 straipsnį;
  - c) žemės ūkio paslaugų teikimą paslaugas įsigyjančiam apmokestinamajam asmeniui, įsisteigusiam Bendrijoje, tačiau kitoje valstybėje narėje, arba paslaugas įsigyjančiam apmokestinamajam asmeniui, įsisteigusiam už Bendrijos ribų, jei paslaugas įsigyjantis asmuo naudojami paslaugomis 169 straipsnio a ir b punktuose nurodytiems sandoriams atlikti arba teikti paslaugas valstybės narės, kurioje yra įsisteigęs paslaugas įsigyjantis asmuo, teritorijoje ir už kurios PVM moka tik paslaugas įsigyjantis asmuo pagal 196 straipsnį.
3. Valstybės narės apibrėžia, koku būdu grąžinamas 2 dalyje nurodytas PVM. Visų pirma jos gali taikyti Direktyvų 79/1072/EEB ir 86/560/EEB nuostatas.

304 straipsnis

Valstybės narės imasi visų būtinų priemonių patikrinti, kaip vienodo tarifo kompensacija mokama ūkininkams, kuriems taikomas vienodas tarifas.

305 straipsnis

Taikydamos šią vienodo tarifo schemą, valstybės narės imasi visų būtinų priemonių užtikrinti, jog žemės ūkio produktų tiekimas iš vienos valstybės narės į kitą 33 straipsnyje nurodytomis sąlygomis būtų visada apmokestinamas tokiu pačiu būdu, neatsižvelgiant į tai, ar produktus tiekia ūkininkas, kuriam taikomas vienodas tarifas, ar kitas apmokestinamasis asmuo.

3 SKYRIUS

Speciali kelionių agentūroms skirta schema

306 straipsnis

1. Pagal šį skyrių valstybės narės taiko specialią PVM schemą kelionių agentūrų sandoriams, kai jos sandorius su keleiviais sudaro savo vardu ir teikdamos kelionių paslaugas naudojami kitų apmokestinamųjų asmenų tiekiamomis prekėmis ir teikiamomis paslaugomis.

Ši speciali schema netaikoma kelionių agentūroms, kai jos užsiima vien tarpininkavimo veikla ir kurioms taikomas 79 straipsnio pirmos pastraipos c punktas siekiant apskaičiuoti apmokestinamąją vertę.

2. Taikant šį skyrių kelionių organizatoriai laikomi kelionių agentūromis.

307 straipsnis

Kelionių agentūrų 306 straipsnyje nustatytais sąlygomis vykdomi su kelione susiję sandoriai laikomi viena paslauga, kurią keleiviui suteikia kelionių agentūra.

Viena paslauga apmokestinama valstybėje narėje, kurioje kelionių agentūra yra įsteigusi savo verslą ar turi nuolatinį padalinį, iš kurio ji teikia paslaugas.

308 straipsnis

Kelionių agentūros suteiktos atskiros paslaugos apmokestinamoji vertė ir kaina be PVM, kaip nustatyta 226 straipsnio 8 punkte, yra kelionių agentūros marža, t.y. visos sumos be PVM, kurią turi sumokėti keleivis, ir kelionės agentūros patirtų faktinių išlaidų įsigyjant kitų apmokestinamųjų asmenų tiekiamas prekes ir teikiamas paslaugas, kai tokie sandoriai sudaromi tiesioginei keleivio naudai, skirtumas.

309 straipsnis

Jei kelionių agentūros kitiems apmokestinamiesiems asmenims pavesti atlikti sandoriai vykdomi už Bendrijos ribų, kelionių agentūros atliekamas paslaugų teikimas laikomas tarpininkavimo veikla, kuri neapmokestinama pagal 153 straipsnį.

Jei sandoriai vykdomi ir Bendrijos viduje, ir už jos ribų, neapmokestinama gali būti tik tą kelionių agentūros paslaugos dalis, kuri yra susijusi su sandoriais už Bendrijos ribų.

310 straipsnis

PVM, kurį kelionių agentūrai apskaičiuoja kiti apmokestinamieji asmenys už 307 straipsnyje nurodytus sandorius, sudaromus tiesioginei keleivio naudai, nėra atskaitomas ir negrąžinamas nei vienoje valstybėje narėje.

4 SKYRIUS

Naudotoms prekėms, meno kūriniams, kolekcionavimo objektams ir antikvariniams daiktams skirtos specialios procedūros

1 skirsnis

Sąvokų apibrėžimai

311 straipsnis

1. Taikant šį skyrių ir nepažeidžiant kitų Bendrijos nuostatų, naudojamos šios sąvokos:

- 1) „naudotos prekės“ – kilnojamas materialusis turtas, kuris yra tinkamas toliau naudoti tokios būklės, kokios jis yra, arba tampa tinkamu naudoti po remonto darbų, išskyrus meno kūrinius, kolekcionavimo objektus ar antikvarinius daiktus, taip pat tauriuosius metalus ar brangakmenius, kaip apibrėžia valstybės narės;
- 2) „meno kūriniai“ – IX priedo A dalyje išvardinti daiktai;
- 3) „kolekcionavimo objektai“ – IX priedo B dalyje išvardinti daiktai;
- 4) „antikvariniai daiktai“ – IX priedo C dalyje išvardinti daiktai;
- 5) „apmokestinamasis prekybininkas“ – bet kuris apmokestinamasis asmuo, kuris vykdydamas savo ekonominę veiklą ir perpardavimo tikslu perka ar savo verslo tikslais naudoja, ar importuoja naudotas prekes, meno kūrinius, kolekcionavimo objektus ar antikvarinius daiktus, nepaisant to, ar tas apmokestinamasis asmuo veikia savo, ar kito asmens vardu pagal sutartį, kuria numatoma už pirkimą ar pardavimą mokėti komisinį atlyginimą;
- 6) „pardavimo aukcione organizatorius“ – bet kuris apmokestinamasis asmuo, kuris vykdydamas savo ekonominę veiklą siūlo prekes parduoti aukcione tam, kad jos būtų perduotos pirkėjui, pasiūliusiam didžiausią kainą;
- 7) „pardavimo aukcione organizatoriaus atstovaujamas asmuo“ – bet kuris asmuo, kuris perduoda prekes pardavimo aukcione organizatoriui pagal sutartį, kuria numatoma už pardavimą mokėti komisinį atlyginimą.

2. Valstybės narės meno kūriniams gali nelaikyti IX priedo A dalies 5, 6 ar 7 punktuose išvardintų daiktų.

3. 1 dalies 7 punkte nurodytoje sutartyje, kuria numatoma už pardavimą mokėti komisinį atlyginimą, turi būti numatyta, kad pardavimo organizatorius turi siūlyti prekes aukcione savo vardu, tačiau jo atstovaujamo asmens naudai, ir turi perduoti prekes savo vardu, bet jo atstovaujamo asmens naudai, pirkėjui, pasiūliusiam didžiausią kainą.

2 skirsnis

315 straipsnis

Apmokestinamiesiems prekybininkams taikomos specialios procedūros**1 poskirsnis****Maržos apmokestinimo schema**

312 straipsnis

Taikant šį poskirsnį naudojamos šios sąvokos:

- 1) „pardavimo kaina“ – viskas, kas sudaro atlygį, kurį apmokestinamasis prekybininkas gauna arba turi gauti iš prekes įsigyjancio asmens ar trečiosios šalies, įskaitant tiesiogiai su sandoriu susijusias subsidijas, mokesčius, muitus, rinkliavas ir įmokas bei atsitiktines išlaidas, pavyzdžiui, apmokestinamojo prekybininko iš prekes įsigyjancio asmens imamus komisinius mokesčius, pakavimo, gabenimo ir draudimo išlaidas, išskyrus 79 straipsnyje nurodytas sumas;
- 2) „pirkimo kaina“ – viskas, kas sudaro atlygį pagal 1 punktą, kurį iš apmokestinamojo prekybininko gauna arba turi gauti jo tiekėjas.

313 straipsnis

1. Naudotas prekes, meno kūrinius, kolekcionavimo objektus ar antikvarinius daiktus tiekiantiems apmokestinamiesiems prekybininkams valstybės narės pagal šio poskirsnio nuostatas taiko specialią schemą, skirtą apmokestinamojo prekybininko pelno maržai apmokestinti.

2. Kol bus įvestos 402 straipsnyje nurodytos galutinės procedūros, šio straipsnio 1 dalyje nurodyta schema netaikoma naujų transporto priemonių teikimui 138 straipsnio 1 dalyje ir 2 dalies a punkte nustatytais sąlygomis.

314 straipsnis

Maržos apmokestinimo schema taikoma naudotų prekių, meno kūrinių, kolekcionavimo objektų ar antikvarinių daiktų tiekimui, kurį atlieka apmokestinamasis prekybininkas, kai tas prekes jam Bendrijos viduje tiekė vienas iš šių asmenų:

- a) neapmokestinamasis asmuo;
- b) kitas apmokestinamasis asmuo, jei to kito apmokestinamojo asmens atliekamas prekių tiekimas neapmokestinamas pagal 136 straipsnį;
- c) kitas apmokestinamasis asmuo, jei to kito apmokestinamojo asmens atliekamam prekių tiekimui taikomas 282–292 straipsniuose numatytas smulkaus verslo įmonių atleidimas nuo PVM ir yra tiekiamas ilgalaikis turtas;
- d) kitas apmokestinamasis prekybininkas, jei to kito apmokestinamojo prekybininko atliekamas prekių tiekimas apmokestinamas PVM pagal šią maržos apmokestinimo schemą.

314 straipsnyje nurodyto prekių tiekimo apmokestinamoji vertė yra apmokestinamojo prekybininko pelno marža, atėmus pelno maržai tenkantį PVM.

Apmokestinamojo prekybininko pelno marža yra lygi apmokestinamojo prekybininko nustatytos prekių pardavimo kainos ir pirkimo kainos skirtumui.

316 straipsnis

1. Valstybės narės apmokestinamiesiems prekybininkams suteikia teisę pasirinktinai taikyti maržos apmokestinimo schemą šiems sandoriams:

- a) meno kūrinių, kolekcionavimo objektų ir antikvarinių daiktų, kuriuos apmokestinamasis prekybininkas pats importavo, tiekimui;
- b) meno kūrinių, kuriuos apmokestinamajam prekybininkui tiekė jų autoriai arba jų teisių perėmėjai, tiekimui;
- c) meno kūrinių, kuriuos apmokestinamajam prekybininkui tiekė apmokestinamasis asmuo, kuris nėra apmokestinamasis prekybininkas, tiekimui, kai šiam tiekimui taikomas lengvatinis tarifas pagal 103 straipsnį.

2. Valstybės narės nustato išsamias taisykles, kaip naudotis 1 dalyje nurodyta galimybe, kuri bet kuriuo atveju taikoma ne trumpiau kaip dvejus kalendorinius metus.

317 straipsnis

Jei apmokestinamasis prekybininkas naudojami 316 straipsnyje nurodyta galimybe, apmokestinamoji vertė nustatoma pagal 315 straipsnį.

Apmokestinamojo prekybininko importuotų meno kūrinių, kolekcionavimo objektų arba antikvarinių daiktų tiekimo atveju pirkimo kaina, kuri naudojama apskaičiuojant pelno maržą, turi būti lygi importo apmokestinamajai vertei, nustatoma pagal 85–89 straipsnius, pridėjus mokėtiną arba sumokėtą importo PVM.

318 straipsnis

1. Siekdamas supaprastinti mokesčio rinkimo procedūrą ir pasikonsultavusios su PVM komitetu, valstybės narės gali numatyti, kad tam tikriems sandoriams arba tam tikrų kategorijų apmokestinamiesiems prekybininkams tenkanti prekių tiekimo, kuriam taikoma maržos apmokestinimo schema, apmokestinamoji vertė turi būti nustatoma kiekvienam mokesčiniam laikotarpiui, per kurį apmokestinamasis prekybininkas privalo pateikti 250 straipsnyje nurodytą PVM deklaraciją.

Pirmoje pastraipoje nurodytu atveju prekių tiekimo, kuriam taikomas vienodas PVM tarifas, apmokestinamoji vertė yra visa apmokestinamojo prekybininko pelno marža, atėmus pelno

maržai tenkantį PVM.

2. Bendra pelno marža yra lygi šių dviejų sumų skirtumui:

- a) prekių tiekimo, kuriam taikoma maržos apmokestinimo schema ir kurį apmokestinamasis prekybininkas atlieka mokestiniu laikotarpiu, už kurį pateikiama deklaracija, bendroji vertė, t.y. pardavimo kainų suma;
- b) 314 straipsnyje nurodyto prekių pirkimo, kurį apmokestinamasis prekybininkas atlieka mokestiniu laikotarpiu, už kurį pateikiama deklaracija, bendroji vertė, t.y. pirkimo kainų suma.

3. Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad 1 dalyje nurodyti apmokestinamieji prekybininkai neįgytų nepagrįsto pranašumo ar nepatirtų nepagrįstos žalos.

319 straipsnis

Apmokestinamasis prekybininkas gali taikyti įprastas PVM procedūras tiekimui, kuriam taikoma maržos apmokestinimo schema.

320 straipsnis

1. Kai apmokestinamasis prekybininkas taiko įprastas PVM procedūras meno kūrinio, kolekcionavimo objekto ar antikvarinio daikto, kurį pats ir importavo, tiekimui, jis turi teisę iš PVM, kurį privalo sumokėti, atskaityti už importą mokėtiną arba sumokėtą PVM.

Kai apmokestinamasis prekybininkas taiko įprastas PVM procedūras meno kūrinio, kurį jam tiekė autorius arba jo teisių perėmėjas arba apmokestinamasis asmuo, kuris nėra apmokestinamasis prekiautojas, tiekimui, jis turi teisę iš PVM, kurį privalo sumokėti, atskaityti už jam tiekiamą meno kūrinį priklausantį sumokėti arba sumokėtą PVM.

2. Teisė į atskaitą atsiranda, kai atsiranda prievolė apskaičiuoti mokėtiną PVM už tiekimą, kuriam apmokestinamasis prekybininkas pasirenka taikyti įprastines PVM procedūras.

321 straipsnis

Naudotų prekių, meno kūrinų, kolekcionavimo objektų ar antikvarinių daiktų tiekimas, kuriam taikoma maržos apmokestinimo schema ir kuris atliekamas 146, 147, 148 ir 151 straipsniuose nurodytomis sąlygomis, neapmokestinamas.

322 straipsnis

Jei prekes apmokestinamasis prekybininkas naudoja savo sandoriams, kuriems taikoma maržos apmokestinimo schema, jis neturi teisės iš PVM, kurį jis privalo sumokėti, atskaityti:

- a) mokėtiną ar sumokėtą PVM už meno kūrinis, kolekcionavimo objektus ir antikvarinius daiktus, kuriuos jis pats importavo;

- b) mokėtiną ar sumokėtą PVM už meno kūrinis, kuriuos jam tiekė arba turi tiekti jų autorius arba jo teisių perėmėjas;

- c) mokėtiną ar sumokėtą PVM už meno kūrinis, kuriuos jam tiekė arba turi tiekti apmokestinamasis asmuo, kuris nėra apmokestinamasis prekybininkas;

323 straipsnis

Apmokestinamieji asmenys neturi teisės iš PVM, kurį jie privalo sumokėti, atskaityti mokėtiną ar sumokėtą PVM už prekes, kurias jiems tiekė arba turi tiekti apmokestinamasis prekybininkas, jei apmokestinamojo prekybininko atliekamam šių prekių tiekimui taikoma maržos apmokestinimo schema.

324 straipsnis

Kai apmokestinamasis prekybininkas taiko tiek įprastines PVM procedūras, tiek maržos apmokestinimo schemą, savo apskaitoje jis privalo atskirai parodyti sandorius, kuriems taikoma kiekviena iš šių procedūrų, laikydamasis valstybės narės nustatytų taisyklių.

325 straipsnis

Išrašydamas sąskaitas-faktūras apmokestinamasis prekybininkas negali jose atskirai nurodyti PVM, tenkančio prekių tiekimui, kuriam taikoma maržos apmokestinimo schema.

2 poskirsnis

Naudotoms transporto priemonėms taikomos pereinamojo laikotarpio procedūros

326 straipsnis

Valstybės narės, kurios 1992 m. gruodžio 31 d. kitas specialias apmokestinimo procedūras nei maržos apmokestinimo schema, taikė apmokestinamųjų prekybininkų atliekamam naudotų transporto priemonių tiekimui, kol bus įvestos 402 straipsnyje nurodytos galutinės procedūros gali toliau taikyti tas procedūras, jei jos atitinka arba yra pataisytos taip, kad atitiktų šiame poskirsnyje nustatytas sąlygas.

Danija gali įvesti pirmoje pastraipoje nurodytas specialias apmokestinimo procedūras.

327 straipsnis

1. Šios pereinamojo laikotarpio procedūros taikomos apmokestinamųjų prekybininkų atliekamam naudotų transporto priemonių tiekimui, kuriam taikoma maržos apmokestinimo schema.

2. Šios pereinamojo laikotarpio procedūros netaikomos naujų transporto priemonių tiekimui 138 straipsnio 1 dalyje ir 2 dalies a punkte nurodytomis sąlygomis.

3. Taikant 1 dalį, 2 straipsnio 2 dalies a punkte nurodytos sausumos transporto priemonės, laivai ir orlaiviai laikomi „naudotomis transporto priemonėmis“, kai jie yra naudotos prekės, kurios netenkina būtinų sąlygų, kuriomis nustatomos naujos transporto priemonės.

328 straipsnis

Kiekvienu 327 straipsnyje nurodyto tiekimo atveju mokėtinas PVM yra lygus PVM sumai, kurią priklausytų sumokėti, jei tokiam tiekimui būtų taikytos įprastinės PVM procedūros, neįskaitant PVM sumos, laikant, kad apmokestinamasis prekybininkas ją įtraukė į transporto priemonės pirkimo kainą.

329 straipsnis

PVM, kuris laikomas apmokestinamojo prekybininko įtrauktu į transporto priemonės pirkimo kainą, apskaičiuojamas taikant šį metodą:

- a) pirkimo kaina, į kurią reikia atsižvelgti, yra pirkimo kaina, kaip apibrėžta 312 straipsnio 2 punkte;
- b) laikoma, kad į apmokestinamojo prekybininko sumokėtą pirkimo kainą įtrauktas PVM, kurį jis būtų turėjęs sumokėti, jei apmokestinamojo prekybininko tiekėjas tiekimui būtų taikęs įprastines PVM procedūras;
- c) tarifas, į kurį reikia atsižvelgti, yra tarifas, pagal 93 straipsnį taikomas valstybėje narėje, kurios teritorijoje, laikoma esanti tiekimo apmokestinamajam prekybininkui vieta, nustatyta pagal 31 ir 32 straipsnius.

330 straipsnis

Kiekvienu 327 straipsnio 1 dalyje nurodytu transporto priemonių tiekimo atveju mokėtinas PVM, nustatytas pagal 328 straipsnį, negali būti mažesnis už PVM sumą, kuri turėtų būti mokama, jei tam tiekimui būtų taikoma maržos apmokestinimo schema.

Valstybės narės gali numatyti, kad tiekimui taikant maržos apmokestinimo schemą, marža negali būti mažesnė negu 10 % pardavimo kainos, kaip apibrėžta 312 straipsnio 1 punkte.

331 straipsnis

Apmokestinamieji asmenys neturi teisės iš PVM, kurį jie privalo sumokėti, atskaityti mokėtiną ar sumokėtą PVM, išsigyjant naudotas transporto priemones, kurias jiems tiekė apmokestinamasis prekybininkas, jei apmokestinamojo prekybininko atliekamas tų prekių tiekimas apmokestinamas PVM pagal šias pereinamojo laikotarpio procedūras.

332 straipsnis

Apmokestinamasis prekybininkas, išrašydamas sąskaitas-faktūras, negali jose atskirai nurodyti PVM, apskaičiuotą už tiekimą, kuriam jis taiko šias pereinamojo laikotarpio procedūras.

3 skirsnis

Pardavimui aukcione skirtos specialios procedūros

333 straipsnis

1. Remdamosi šio skirsnio nuostatomis valstybės narės gali taikyti specialias procedūras, skirtas apmokestinti pardavimo aukcione organizatoriaus pelno maržą, gautą tam organizatoriui tiekiant naudotas prekes, meno kūrinius, kolekcionavimo objektus ar antikvarinius daiktus, jam veikiant savo vardu ir 334 straipsnyje nurodytų asmenų naudai pagal sutartį, kuria numatoma už šių prekių pardavimą aukcione mokėti komisinį atlyginimą.

2. 1 dalyje nurodytos procedūros netaikomos naujų transporto priemonių tiekimui 138 straipsnio 1 dalyje ir 2 dalies a punkte nustatytais sąlygomis.

334 straipsnis

Šios specialios procedūros taikomos tiekimui, kurį atlieka pardavimo aukcione organizatorius savo vardu vieno iš šių asmenų naudai:

- a) neapmokestinamojo asmens;
- b) kito apmokestinamojo asmens, jei to apmokestinamojo asmens atliekamas prekių tiekimas pagal sutartį, kuria numatoma už pardavimą mokėti komisinį atlyginimą, neapmokestinamas pagal 136 straipsnį;
- c) kito apmokestinamojo asmens, jei to apmokestinamojo asmens atliekamam prekių tiekimui pagal sutartį, kuria numatoma už pardavimą mokėti komisinį atlyginimą, taikomas 282–292 straipsniuose numatytas smulkaus verslo įmonių atleidimas nuo PVM ir yra tiekiamas ilgalaikis turtas;
- d) apmokestinamojo prekybininko, jei to apmokestinamojo prekybininko atliekamas prekių tiekimas pagal sutartį, kuria numatoma už pardavimą mokėti komisinį atlyginimą, apmokestinamas PVM pagal maržos apmokestinimo schemą;

335 straipsnis

Laikoma, kad prekių tiekimas apmokestinamajam asmeniui, kuris yra pardavimo aukcione organizatorius, įvyksta tuo momentu, kai tos prekės parduodamos aukcione.

336 straipsnis

Apmokestinamoji vertė, tenkanti kiekvienam šiame skirsnyje nurodyto prekių tiekimo atvejui, yra pardavimo aukcione organizatoriaus pagal 339 straipsnį prekes įsigyjančiam asmeniui išrašytoje sąskaitoje nurodyta bendra suma, atėmus:

- a) grynąją sumą, kurią pardavimo aukcione organizatorius sumokėjo arba turi sumokėti savo atstovaujama asmeniui, kaip apibrėžta pagal 337 straipsnį;
- b) pardavimo aukcione organizatoriaus už jo atliktą tiekimą mokėtiną PVM sumą.

337 straipsnis

Grynoji suma, kurią pardavimo aukcione organizatorius sumokėjo arba turi sumokėti savo atstovaujama asmeniui, yra lygi prekių aukciono kainos ir komisinio atlyginimo, kurį pardavimo aukcione organizatorius gavo ar turi gauti iš savo atstovaujama asmens pagal sutartį, kuria numatoma už pardavimą mokėti komisinį atlyginimą, skirtumui.

338 straipsnis

Pardavimo aukcione organizatoriai, tiekiantys prekes 333 ir 334 straipsniuose nustatytais sąlygomis savo apskaitoje į tarpinę sąskaitą privalo įrašyti:

- a) sumas, kurios yra arba turi būti gautos iš prekes įsigyjancio asmens;
- b) sumas, kurios yra arba turi būti sumokėtos prekių pardavėjui.

Pirmoje pastraipoje nurodytos sumos privalo būti deramai pagrįstos.

339 straipsnis

Pardavimo aukcione organizatorius prekes įsigyjančiam asmeniui privalo išrašyti sąskaitą-faktūrą, kurioje nurodo:

- a) prekių kainą aukcione;
- b) mokesčius, muitus ir rinkliavas;
- c) atsitiktines išlaidas, pavyzdžiui, komisinius mokesčius, pakavimo, gabenimo ir draudimo išlaidas, kurias prekes įsigyjantis asmuo apmoka organizatoriui.

Pardavimo aukcione organizatoriaus išrašytoje sąskaitoje-faktūroje PVM atskirai nenurodomas.

340 straipsnis

1. Pardavimo aukcione organizatorius, kuriam buvo perduotos prekės pagal sutartį, kuria numatoma už pardavimą aukcione mokėti komisinį atlyginimą, privalo parengti ataskaitą savo atstovaujama asmeniui.

Pardavimo aukcione organizatorius savo ataskaitoje privalo atskirai nurodyti sandorio vertę, t.y. prekių kainą aukcione, atėmus komisinio atlyginimo sumą, kurią jis gavo arba turi gauti iš atstovaujama asmens.

2. Pagal 1 dalį parengta ataskaita laikoma sąskaita-faktūra, kurią atstovaujamas asmuo, jei jis yra apmokestinamasis asmuo, privalo išrašyti pardavimo aukcione organizatoriui pagal 220 straipsnį.

341 straipsnis

Šiame skirsnyje numatytas procedūras taikančios valstybės narės jas taip pat taiko pardavimo aukcione organizatoriaus atliekamam naudotų transporto priemonių teikimui, kaip apibrėžta 327 straipsnio 3 dalyje, jam veikiant savo vardu pagal sutartį, kuria numatoma už šių prekių pardavimą aukcione mokėti komisinį atlyginimą, apmokestinamojo prekybininko naudai, jei to apmokestinamojo prekybininko atliekamas tiekimas būtų apmokestinamas PVM pagal naudotoms transporto priemonėms taikomas perinamojo laikotarpio procedūras.

4 skirsnis

Konkurencijos iškraipymo ir mokesčių vengimo prevencijos priemonės

342 straipsnis

Valstybės narės gali imtis su teise į atskaita susijusių priemonių siekdamos užtikrinti, kad apmokestinamieji prekybininkai, kuriems taikomos 2 skirsnyje nurodytos specialios procedūros, neįgytų nepagrįsto pranašumo ar nepatirtų nepagrįstos žalos.

343 straipsnis

Remdamasi Komisijos pasiūlymu, Taryba gali vieningai nuspręsti, kad bet kuri valstybė narė gali įvesti specialias kovos su mokesčių vengimu priemones, kuriomis numatoma, kad pagal maržos apmokestinimo schemą mokėtinas PVM negali būti mažesnis negu PVM suma, kuri turėtų būti mokama, jei pelno marža būtų lygi tam tikrai pardavimo kainos procentinei daliai.

Pardavimo kainos procentinė dalis nustatoma, atsižvelgiant į ūkio subjektų įprastines pelno maržas atitinkamame sektoriuje.

5 SKYRIUS

Investiciniam auksui skirta speciali schema

1 skirsnis

Bendrosios nuostatos

344 straipsnis

1. Taikant šią direktyvą ir nepažeidžiant kitų Bendrijos nuostatų, „investicinis auksas“ yra:

- 1) ne mažesnio kaip 995/1000 grynumo aukso luitai arba plytelės, tokio svorio, kuris pripažįstamas tauriųjų metalų rinkose, nepaisant to, ar jis išreikštas vertybiniais popieriais;

2) ne mažesnio kaip 900/1000 grynumo ir nukaldintos po 1800 metų aukso monetos, kurios jų kilmės valstybėje yra arba buvo atsiskaitymo priemonė ir paprastai yra parduodamos už kainą, neviršijančią monetose esančio aukso atviros rinkos vertės daugiau kaip 80 %.

2. Valstybės narės šios specialios schemos gali netaikyti mažiems luitams ar plytelėms, kurių svoris neviršija 1 g.

3. Taikant šią direktyvą 1 dalies 2 punkte nurodytos monetos nelaikomos numizmatiniais tikslais parduodamomis monetomis.

345 straipsnis

Pradedant 1999 m. kiekviena valstybė narė iki kiekvienų metų liepos 1 d. informuoja Komisiją apie 344 straipsnio 1 dalies 2 punkte nustatytus kriterijus atitinkančias monetas, kuriomis prekiaujama toje valstybėje narėje. Iki kiekvienų metų gruodžio 1 d. Komisija paskelbia išsamų tų monetų sąrašą *Europos Sąjungos oficialiojo leidinio* „C“ serijoje. Laikoma, kad paskelbtame sąrašė išvardintos monetos atitinka tuos kriterijus visus metus, kuriuos apima paskelbtas sąrašas.

2 skirsnis

Neapmokestinimas PVM

346 straipsnis

Valstybės narės neapmokestina PVM investicinio aukso tiekimo, įsigijimo Bendrijos viduje ir importo, įskaitant investicinį auksą, išreikštą paskirstyto ar nepaskirstyto aukso sertifikatais arba kuriuo prekiaujama aukso sąskaitose ir kuris visų pirma apima paskolas aukso ir aukso apskaitos sandorius, numatančius nuosavybės teisę arba reikalavimo teisę į investicinį auksą, taip pat su investiciniu aukso susijusių sandorių, apimančių būsimus ir išankstinius sandorius, kuriais perduodama nuosavybės teisė arba reikalavimo teisė į investicinį auksą.

347 straipsnis

Valstybės narės neapmokestina paslaugų, kurias teikia agentas kito asmens vardu ir naudai, dalyvaudamas investicinio aukso tiekime atstovaujamo asmens pavedimu.

3 skirsnis

Apmokestinimo galimybė

348 straipsnis

Investicinį auksą gaminantiems ar auksą į investicinį auksą perdirbantiems apmokestinamiesiems asmenims valstybės narės gali suteikti teisę pasirinkti apmokestinti investicinio aukso tiekimą kitam apmokestinamajam asmeniui, kuris kitu atveju būtų neapmokestinamas pagal 346 straipsnį.

349 straipsnis

1. Apmokestinamiesiems asmenims, kurie vykdydami savo ekonominę veiklą paprastai tiekia pramoniniam naudojimui skirtą auksą, valstybės narės gali suteikti teisę pasirinkti

apmokestinti 344 straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytų aukso luitų ir plytelių tiekimą kitam apmokestinamajam asmeniui, kuris kitu atveju būtų neapmokestinamas pagal 346 straipsnį.

2. Valstybės narės gali apriboti 1 dalyje numatytos galimybės taikymo sritį.

350 straipsnis

Tiekėjui pasinaudojus 348 ir 349 straipsniuose numatyta teise, valstybės narės leidžia agentui pasirinkti apmokestinti 347 straipsnyje nurodytas paslaugas.

351 straipsnis

Valstybės narės nustato išsamias taisykles, kaip naudotis šiame skirsnyje numatytais galimybėmis, ir atitinkamai informuoja Komisiją.

4 skirsnis

Sandoriai reguliuojamoje aukso rinkoje

352 straipsnis

Kiekviena valstybė narė, pasikonsultavusi su PVM komitetu, gali taikyti PVM konkrečioms su investiciniu aukso susijusiems sandoriams, kuriuos toje valstybėje narėje sudaro apmokestinamieji asmenys, atitinkamos valstybės narės reguliuojamos aukso rinkos nariai, arba toks apmokestinamasis asmuo sudaro su kitu apmokestinamuoju asmeniu, kuris nėra tos rinkos narys. Tačiau valstybė narė negali taikyti PVM 138 straipsnyje nustatytais sąlygomis atliktam tiekimui arba investicinio aukso eksportui.

353 straipsnis

Valstybės narės, pagal 352 straipsnį apmokestinančios sandorius, kuriuos sudaro apmokestinamieji asmenys, reguliuojamos aukso rinkos nariai, supaprastinimo tikslais leidžia sustabdyti mokesčio rinkimą ir atleisti apmokestinamuosius asmenis nuo su PVM susijusių apskaitos reikalavimų.

5 skirsnis

Specialios prekybininkų investiciniu aukso teisės ir prievolės

354 straipsnis

Kai pagal šį skyrių neapmokestinamas apmokestinamojo asmens atliekamas paskesnis investicinio aukso tiekimas, šis asmuo turi teisę atskaityti:

- mokėtiną arba sumokėtą PVM už investicinį auksą, kurį jam patiekė asmuo, pasinaudojęs 348 ir 349 straipsniuose numatyta pasirinkimo teise, arba kuris jam buvo tiekiamas pagal 4 skirsnį;
- mokėtiną arba sumokėtą PVM, kai jam buvo tiekiamas auksas, išskyrus investicinį auksą, arba kai jis įsigijo Bendrijos viduje arba importavo tokį auksą, kurį vėliau jis

perdirbo į investicinį auksą arba kuris buvo perdirbtas į investicinį auksą jo vardu;

- c) mokėtiną arba sumokėtą PVM, kai jam buvo teikiamas aukso, įskaitant investicinį auksą, formos, svorio ar grynumo pakeitimo paslaugas.

355 straipsnis

Apmokestinamieji asmenys, gaminantys investicinį auksą arba perdirbantys auksą į investicinį auksą, turi teisę atskaityti už prekių ar paslaugų, susijusių su to aukso gamyba ar perdirbimu, tiekiamą ar teikiamą, įgijimą Bendrijos viduje arba importą mokėtiną arba sumokėtą PVM, laikydami, kad paskesnis pagal 346 straipsnį neapmokestinamas aukso tiekimas būtų apmokestinamas.

356 straipsnis

1. Valstybės narės užtikrina, kad prekybininkai investiciniu auksu bet kuriuo atveju tvarkytų visų svarbių sandorių, susijusių su investiciniu auksu, apskaitą ir saugotų dokumentus, pagal kuriuos būtų galima nustatyti tokiuose sandoriuose dalyvaujančius pirkėjus.

Prekybininkai pirmoje pastraipoje nurodytą informaciją saugo ne trumpiau kaip penkerius metus.

2. Valstybės narės gali pripažinti lygiavertes prievoles pagal kitais Bendrijos teisės aktais, pavyzdžiui, 2005 m. spalio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/60/EB 91/308/EEB dėl finansų sistemos apsaugos nuo jos panaudojimo pinigų plovimui ir teroristų finansavimui⁽¹⁾, patvirtintas priemones tam, kad įvykdytų 1 dalyje numatytus reikalavimus.

3. Valstybės narės gali nustatyti griežtesnes prievoles, susijusias visų pirma su specialių duomenų tvarkymu ar specialiais apskaitos reikalavimais.

6 SKYRIUS

Speciali schema, skirta neįsisteigusiems apmokestinamiesiems asmenims, teikiantiems elektronines paslaugas neapmokestinamiesiems asmenims

1 skirsnis

Bendrosios nuostatos

357 straipsnis

Šis skyrius taikomas iki 2006 m. gruodžio 31 d.

358 straipsnis

Taikant šį skyrių ir nepažeidžiant kitų nuostatų, naudojamos šios sąvokos:

- 1) „neįsisteigęs apmokestinamasis asmuo“ – apmokestinamasis asmuo, kuris nėra įsteigęs savo verslo ir neturi nuolatinio

padalinio Bendrijos teritorijoje bei kuris neprivalo registruotis pagal 214 straipsnį;

- 2) „elektroninės paslaugos“ ir „elektroniniu būdu teikiamos paslaugos“ – 56 straipsnio 1 dalies k punkte nurodytos paslaugos;
- 3) „registravimosi valstybė narė“ – valstybė narė, į kurią neįsisteigęs apmokestinamasis asmuo pasirenka kreiptis, kad pagal šio skyriaus nuostatas praneštų, kada prasideda jo, kaip apmokestinamojo asmens, veikla Bendrijos teritorijoje;
- 4) „vartojimo valstybė narė“ – valstybė narė, kuri laikoma elektroninių paslaugų teikimo vieta pagal 57 straipsnį;
- 5) „PVM deklaracija“ – ataskaita, kurioje pateikiama būtina informacija, pagal kurią galima nustatyti kiekvienoje valstybėje narėje mokėtino PVM sumą.

2 skirsnis

Speciali schema, skirta elektroniniu būdu teikiamoms paslaugoms

359 straipsnis

Valstybės narės leidžia šia specialia schema naudotis bet kuriam neįsisteigusiam apmokestinamajam asmeniui ir teikiančiam elektronines paslaugas neapmokestinamajam asmeniui, kuris yra įsisteigęs ar turi nuolatinę gyvenamąją vietą, arba paprastai gyvena valstybėje narėje. Ši schema taikoma visoms Bendrijoje teikiamoms elektroninėms paslaugoms.

360 straipsnis

Neįsisteigęs apmokestinamasis asmuo praneša registravimosi valstybei narei, kada jis pradeda ar baigia vykdyti veiklą kaip apmokestinamasis asmuo, arba pakeičia tą veiklą taip, kad jis nebeatitinka sąlygų, būtinų norint naudotis šia specialia schema. Šią informaciją jis perduoda elektroniniu būdu.

361 straipsnis

1. Neįsisteigęs apmokestinamasis asmuo pradėdamas apmokestinamąją veiklą, registravimosi valstybei narei privalo pateikti šią informaciją:

- a) vardą, pavardę (pavadinimą);
- b) pašto adresą;
- c) elektroninius adresus, įskaitant tinklaviečių adresus;
- d) nacionalinį mokesčio mokėtojo kodą, jei toks yra;
- e) pranešimą, kad asmuo nėra registruotas PVM mokėtoju Bendrijoje.

⁽¹⁾ OL L 309, 2005 11 25, p. 15.

2. Neįsisteigęs apmokestinamasis asmuo praneša registravimosi valstybei narei, jei pasikeičia pateikta informacija.

362 straipsnis

Registravimosi valstybė narė suteikia neįsisteigusiam apmokestinamajam asmeniui atskirą PVM registracijos numerį ir praneša jam šį numerį elektroninėmis priemonėmis. Remdamosi šiam registravimui naudojama informacija, vartojimo valstybės narės gali naudoti savo registravimo sistemas.

363 straipsnis

Registravimo valstybė narė pašalina neįsisteigusį apmokestinamąjį asmenį iš registravimo registro šiais atvejais:

- a) jis praneša tai valstybei narei, kad nebeteikia elektroninių paslaugų;
- b) galima manyti, kad jo apmokestinama veikla yra nutraukta;
- c) jis nebeatitinka sąlygų, būtinų norint naudotis šia specialia schema;
- d) jis sistemingai nesilaiko su šia specialia schema susijusių taisyklių.

364 straipsnis

Neįsisteigęs apmokestinamasis asmuo registravimosi valstybei narei elektroninėmis priemonėmis pateikia kiekvieno kalendorinio ketvirčio PVM deklaraciją, nepaisant to, ar buvo teikiamos elektroninės paslaugos. PVM deklaracija pateikiama per 20 dienų pasibaigus mokestiniam laikotarpiui, už kurį pateikiama deklaracija.

365 straipsnis

PVM deklaracijoje nurodomas PVM mokėtojo kodas ir, pagal kiekvieną vartojimo valstybę narę, kurioje priklauso sumokėti PVM, elektroninių paslaugų teikimo mokestiniu laikotarpiu bendra vertė be PVM ir bendra atitinkamo PVM suma. Be to, deklaracijoje privalo būti nurodyti taikomi PVM tarifai ir bendra mokėtino PVM suma.

366 straipsnis

1. PVM deklaracijoje sumos nurodomos eurais.

Valstybės narės, kurios neįsivedė euro, gali reikalauti, kad sumos PVM deklaracijoje būtų nurodomos jų nacionaline valiuta. Jei už tiekimus buvo atsiskaityta kitomis valiutomis, neįsisteigęs apmokestinamasis asmuo pildo PVM deklaraciją atsižvelgdamas į paskutinę mokestinio laikotarpio dieną galiojusį valiutų keitimo kursą.

2. Valiutos perskaičiuojamos pagal tos dienos Europos centrinio banko paskelbtus valiutų keitimo kursus arba, jei tą dieną kursai neskelbiami, pagal kitą dieną paskelbtus valiutų keitimo kursus.

367 straipsnis

Neįsisteigęs apmokestinamasis asmuo PVM moka pateikdamas PVM deklaraciją.

Mokestis pervedamas į registravimosi valstybės narės nurodytą banko sąskaitą eurais. Valstybės narės, kurios neįsivedė euro, gali reikalauti, kad mokestis būtų pervestas į banko sąskaitą jų nacionaline valiuta.

368 straipsnis

Neįsisteigusiam apmokestinamajam asmeniui, kuris naudojami šia specialia schema, negali būti taikoma PVM atskaita pagal šios direktyvos 168 straipsnį. Nukrypstant nuo Direktyvos 86/560/EEB 1 straipsnio 1 dalies, šiam apmokestinamajam asmeniui PVM grąžinamas pagal minėtą direktyvą. Direktyvos 86/560/EEB 2 straipsnio 2 ir 3 dalys bei 4 straipsnio 2 dalis netaikomos grąžinant PVM, susijusį su elektroninėmis paslaugomis, kurioms taikoma ši speciali schema.

369 straipsnis

1. Neįsisteigęs apmokestinamasis asmuo tvarko apskaitos registrus sandorius, kuriems taikoma ši speciali schema. Šie apskaitos registrai privalo būti pakankamai išsamūs, kad vartojimo valstybės narės mokesčių institucijos galėtų patikrinti, ar PVM deklaracija yra teisinga.

2. Registravimosi valstybei narei ir vartojimo valstybei narei turi būti sudaryta galimybė elektroniniu būdu susipažinti su 1 dalyje nurodytais apskaitos registrais, joms to pareikalavus.

Šie apskaitos registrai privalo būti saugomi dešimt metų, pasibaigus metams, kuriais atliktas sandoris.

XIII ANTRAŠTINĖ DALIS

NUKRYPTI LEIDŽIANČIOS NUOSTATOS

1 SKYRIUS

Iki galutinių procedūrų priėmimo taikomos nukrypti leidžiančios nuostatos

1 skirsnis

Nukrypti leidžiančios nuostatos valstybėms, kurios 1978 m. sausio 1 d. buvo Bendrijos narės

370 straipsnis

Valstybės narės, kurios 1978 m. sausio 1 d. apmokestino X priedo A dalyje išvardintus sandorius, tuos sandorius gali ir toliau apmokestinti.

371 straipsnis

Valstybės narės, kurios 1978 m. sausio 1 d. neapmokestino X priedo B dalyje išvardintų sandorių, tų sandorių gali ir toliau neapmokestinti laikydamosi tą dieną atitinkamoje valstybėje narėje taikytų sąlygų.

372 straipsnis

Valstybės narės, kurios 1978 m. sausio 1 d. taikė nuo 179 straipsnio pirmoje pastraipoje nustatyto principo, kai PVM atskaitomas iš karto, nukrypti leidžiančias nuostatas, gali ir toliau taikyti šias nuostatas.

373 straipsnis

Valstybės narės, kurios 1978 m. sausio 1 d. taikė nuo 28 straipsnio arba nuo 79 straipsnio pirmos pastraipos c punkto nukrypti leidžiančias nuostatas, gali ir toliau taikyti šias nuostatas.

374 straipsnis

Nukrypstant nuo 169 ir 309 straipsnių, valstybės narės, kuriose 1978 m. sausio 1 d. kelionių agentūrų paslaugos, nurodytos 309 straipsnyje, buvo neapmokestinamos PVM nesuteikiant teisės atskaityti ankstesniame etape sumokėtą PVM, gali ir toliau neapmokestinti šių paslaugų. Ši nukrypti leidžianti nuostata taikoma ir toms kelionių agentūroms, kurios veikia keleivio vardu ir jo naudai.

2 skirsnis

**Nukrypti leidžiančios nuostatos valstybėms,
kurios įstojo į Bendriją po
1978 m. sausio 1 d.**

375 straipsnis

Graikija gali toliau neapmokestinti X priedo B dalies 2, 8, 9, 11 ir 12 punktuose išvardintų sandorių laikydamasi 1987 m. sausio 1 d. toje valstybėje narėje taikytų sąlygų.

376 straipsnis

Ispanija gali toliau neapmokestinti autorių paslaugų, išvardintų X priedo B dalies 2 punkte, teikimo ir X priedo B dalies 11 ir 12 punktuose išvardintų sandorių laikydamasi 1993 m. sausio 1 d. šioje valstybėje narėje taikytų sąlygų.

377 straipsnis

Portugalija gali toliau neapmokestinti X priedo B dalies 2, 4, 7, 9, 10 ir 13 punktuose išvardintų sandorių laikydamasi 1989 m. sausio 1 d. šioje valstybėje narėje taikytų sąlygų.

378 straipsnis

1. Austrija gali toliau apmokestinti X priedo A dalies 2 punkte išvardintus sandorius.

2. Tol, kol nors vienoje iš valstybių narių, kurios 1994 m. gruodžio 31 d. buvo Bendrijos narės, tokie patys sandoriai neapmokestinami, Austrija, laikydamasi jos įstojimo dieną toje valstybėje narėje taikytų sąlygų, gali ir toliau neapmokestinti šių sandorių:

a) X priedo B dalies 5 ir 9 punktuose išvardintų sandorių;

b) suteikiant teisę atskaityti ankstesniame etape sumokėtą PVM – gabenant keleivius oru, jūra ar vidaus vandenimis visais tarptautiniais maršrutais, išskyrus keleivių vežimą Konstanco ežeru.

379 straipsnis

1. Tol, kol nors vienoje iš valstybių narių, kurios 1994 m. gruodžio 31 d. buvo Bendrijos narės, tokie patys sandoriai apmokestinami, Suomija gali ir toliau apmokestinti X priedo A dalies 2 punkte išvardintus sandorius.

2. Tol, kol nors vienoje iš valstybių narių, kurios 1994 m. gruodžio 31 d. buvo Bendrijos narės, tokie patys sandoriai neapmokestinami, Suomija, laikydamasi jos įstojimo dieną joje taikytų sąlygų, gali ir toliau neapmokestinti X priedo B dalies 2 punkte išvardintų autorių, menininkų ir atlikėjų paslaugų teikimo ir X priedo B dalies 5, 9 ir 10 punktuose išvardintų sandorių.

380 straipsnis

Tol, kol nors vienoje iš valstybių narių, kurios 1994 m. gruodžio 31 d. buvo Bendrijos narės, tokie patys sandoriai neapmokestinami, Švedija, laikydamasi jos įstojimo dieną joje taikytų sąlygų, gali ir toliau neapmokestinti X priedo B dalies 2 punkte išvardintų autorių, menininkų ir atlikėjų paslaugų teikimo ir X priedo B dalies 1, 9 ir 10 punktuose išvardintų sandorių.

381 straipsnis

Tol, kol nors vienoje iš valstybių narių, kurios 2004 m. balandžio 30 d. buvo Bendrijos narės, tokie patys sandoriai neapmokestinami, Čekija, laikydamasi jos įstojimo dieną joje taikytų sąlygų, gali ir toliau neapmokestinti X priedo B dalies 10 punkte nurodyto tarptautinio keleivių gabenimo.

382 straipsnis

Tol, kol nors vienoje iš valstybių narių, kurios 2004 m. balandžio 30 d. buvo Bendrijos narės, tokie patys sandoriai neapmokestinami, Estija, laikydamasi jos įstojimo dieną joje taikytų sąlygų, gali ir toliau neapmokestinti X priedo B dalies 10 punkte nurodyto tarptautinio keleivių vežimo.

383 straipsnis

Kipras, laikydamasi jo įstojimo dieną Kipre taikytų sąlygų, gali ir toliau neapmokestinti šių sandorių:

a) X priedo B dalies 9 punkte nurodyto žemės statybai tiekimo iki 2007 m. gruodžio 31 d.

b) X priedo B dalies 10 punkte nurodyto tarptautinio keleivių vežimo tol, kol nors vienoje iš valstybių narių, kurios 2004 m. balandžio 30 d. buvo Bendrijos narės, tokie patys sandoriai neapmokestinami.

384 straipsnis

Tol, kol nors vienoje iš valstybių narių, kurios 2004 m. balandžio 30 d. buvo Bendrijos narės, tokie patys sandoriai neapmokestinami, Latvija, laikydamosi jos įstojimo dieną joje taikytų sąlygų, gali ir toliau neapmokestinti šių sandorių:

- a) X priedo B dalies 2 punkte nurodytų autorių, menininkų ir atlikėjų paslaugų teikimo;
- b) X priedo B dalies 10 punkte nurodyto tarptautinio keleivių vežimo.

385 straipsnis

Tol, kol nors vienoje iš valstybių narių, kurios 2004 m. balandžio 30 d. buvo Bendrijos narės, tokie patys sandoriai neapmokestinami, Lietuva, laikydamosi jos įstojimo dieną joje taikytų sąlygų, gali ir toliau neapmokestinti X priedo B dalies 10 punkte nurodyto tarptautinio keleivių vežimo.

386 straipsnis

Tol, kol nors vienoje iš valstybių narių, kurios 2004 m. balandžio 30 d. buvo Bendrijos narės, tokie patys sandoriai neapmokestinami, Vengrija, laikydamosi jos įstojimo dieną joje taikytų sąlygų, gali ir toliau neapmokestinti X priedo B dalies 10 punkte nurodyto tarptautinio keleivių vežimo.

387 straipsnis

Tol, kol nors vienoje iš valstybių narių, kurios 2004 m. balandžio 30 d. buvo Bendrijos narės, tokie patys sandoriai neapmokestinami, Malta, laikydamosi jos įstojimo dieną joje taikytų sąlygų, gali ir toliau neapmokestinti šių sandorių:

- a) nesuteikiant teisės atskaityti ankstesniame etape sumokėto PVM, X priedo B dalies 8 punkte nurodyto vandens tiekimo, kurį atlieka viešosios teisės reglamentuojamos įstaigos;
- b) nesuteikiant teisės atskaityti ankstesniame etape sumokėto PVM, X priedo B dalies 9 punkte nurodyto pastatų ir žemės statybai tiekimo;
- c) suteikiant teisę atskaityti ankstesniame etape sumokėtą PVM, X priedo B dalies 10 punkte nurodyto keleivių vežimo vidaus vandenų keliais, tarptautinio keleivių vežimo ir keleivių vežimo jūra tarp salų.

388 straipsnis

Tol, kol nors vienoje iš valstybių narių, kurios 2004 m. balandžio 30 d. buvo Bendrijos narės, tokie patys sandoriai neapmokestinami, Lenkija, laikydamosi jos įstojimo dieną joje taikytų sąlygų, gali ir toliau neapmokestinti X priedo B dalies 10 punkte nurodyto tarptautinio keleivių vežimo.

389 straipsnis

Tol, kol nors vienoje iš valstybių narių, kurios 2004 m. balandžio 30 d. buvo Bendrijos narės, tokie patys sandoriai neapmokestinami, Slovėnija, laikydamosi jos įstojimo dieną joje

taikytų sąlygų, gali ir toliau neapmokestinti nurodyta X priedo B dalies 10 punkte nurodyto tarptautinio keleivių vežimo.

390 straipsnis

Tol, kol nors vienoje iš valstybių narių, kurios 2004 m. balandžio 30 d. buvo Bendrijos narės, tokie patys sandoriai neapmokestinami, Slovakija, laikydamosi jos įstojimo dieną joje taikytų sąlygų, gali ir toliau neapmokestinti X priedo B dalies 10 punkte nurodyto tarptautinio keleivių vežimo.

3 skirsnis**1 ir 2 skirsniams bendros nuostatos***391 straipsnis*

Valstybės narės, kurios neapmokestina 371, 375, 376 ir 377 straipsniuose, 378 straipsnio 2 dalyje, 379 straipsnio 2 dalyje ar 380–390 straipsniuose nurodytų sandorių, gali suteikti apmokestinamiesiems asmenims teisę pasirinkti apmokestinti šiuos sandorius.

392 straipsnis

Valstybės narės gali numatyti, kad tiekiant pastatus ir žemę statybai, kuriuos apmokestinamasis asmuo įsigijo perpardavimo tikslais ir kuriuos įsigyjant pirkimo PVM nebuvo atskaitytas, apmokestinamoji vertė yra pardavimo ir pirkimo kainų skirtumas.

393 straipsnis

1. Siekiant sudaryti palankesnes perėjimo prie 402 straipsnyje nurodytų galutinių procedūrų sąlygas, Taryba, remdamasi Komisijos pranešimu, peržiūri 1 ir 2 skirsniuose numatytų nukrypti leidžiančių nuostatų taikymą ir pagal Sutarties 93 straipsnį nusprendžia, ar panaikinti kai kurias arba visas minėtas nukrypti leidžiančias nuostatas.

2. Taikant galutines procedūras, keleivių vežimas apmokestinamas išvykimo valstybėje narėje už tą kelionės dalį, kurios maršrutas – Bendrijoje, pagal išsamias taisykles, kurias turi nustatyti Taryba pagal Sutarties 93 straipsnį.

2 SKYRIUS

Nukrypti leidžiančios nuostatos, kurias taikyti reikalingas leidimas**1 skirsnis****Supaprastinimo priemonės ir mokesčių vengimo ar sukčiavimo prevencijos priemonės***394 straipsnis*

Valstybės narės, kurios 1977 m. sausio 1 d. taikė specialias priemones, kad supaprastintų PVM surinkimo procedūrą arba užkirstų kelią tam tikrų formų mokesčių vengimui ar sukčiavimui, gali šias priemones toliau taikyti, jei jos atitinkamai pranešė apie tai Komisijai iki 1978 m. sausio 1 d. ir jei tokios

supaprastinimo priemonės atitinka 395 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje nustatytą kriterijų.

395 straipsnis

1. Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu, gali vieningai leisti bet kuriai valstybei narei imtis specialių priemonių, nukrypstant nuo šios direktyvos nuostatų, kad būtų supaprastinta PVM surinkimo procedūra arba užkirstas kelias tam tikrų formų mokesčių vengimui ar sukčiavimui.

PVM surinkimo procedūros supaprastinimo priemonės negali įtakoti, nebent labai nežymiai, valstybės narės mokesčių pajamų, surenkamų galutinio vartojimo etape, bendros sumos.

2. Valstybė narė, pageidaujanti imtis 1 dalyje nurodytų priemonių, siunčia prašymą Komisijai ir pateikia jai visą būtina informaciją. Jei Komisija mano, kad ji neturi visos būtinos informacijos, ji kreipiasi į atitinkamą valstybę narę per du mėnesius nuo prašymo gavimo ir nurodo, kokios informacijos jai trūksta.

Komisija, gavusi visą informaciją, kuri jos manymu yra būtina prašymui įvertinti, per vieną mėnesį atitinkamai informuoja prašymą pateikusią valstybę narę ir perduoda prašymą jo originalia kalba kitoms valstybėms narėms.

3. Per tris mėnesius nuo 2 dalies antroje pastraipoje nurodyto informavimo Komisija pateikia Tarybai atitinkamą pasiūlymą arba, jei ji nepitaria prašomai nukrypti leidžiančiai nuostatai, komunikatą, kuriame išdėsto savo nepritarimo priežastis.

4. 2 ir 3 dalyse nurodyta procedūra bet kuriuo atveju užbaigiama per aštuonis mėnesius nuo dienos, kada Komisija gauna prašymą.

2 skirsnis

Tarptautiniai susitarimai

396 straipsnis

1. Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu, gali vieningai leisti bet kuriai valstybei narei su trečiąja šalimi arba tarptautine organizacija sudaryti susitarimą, kuriame būtų įtrauktos nuo šios direktyvos nukrypti leidžiančios nuostatos.

2. Valstybė narė, pageidaujanti sudaryti susitarimą, kaip nurodyta 1 dalyje, siunčia prašymą Komisijai ir pateikia jai visą būtina informaciją. Jei Komisija mano, kad ji neturi visos būtinos informacijos, ji kreipiasi į atitinkamą valstybę narę per du mėnesius nuo prašymo gavimo ir nurodo, kokios informacijos jai trūksta.

Komisija, gavusi visą informaciją, kuri jos manymu yra būtina prašymui įvertinti, per vieną mėnesį atitinkamai informuoja

prašymą pateikusią valstybę narę ir perduoda prašymą jo originalia kalba kitoms valstybėms narėms.

3. Per tris mėnesius nuo 2 dalies antroje pastraipoje nurodyto informavimo Komisija pateikia Tarybai arba atitinkamą pasiūlymą, arba, jei ji nepitaria prašomai nukrypti leidžiančiai nuostatai, komunikatą, kuriame išdėsto savo nepritarimo priežastis.

4. 2 ir 3 dalyse nurodyta procedūra bet kuriuo atveju užbaigiama per aštuonis mėnesius nuo dienos, kada Komisija gauna prašymą.

XIV ANTRAŠTINĖ DALIS

KITOS NUOSTATOS

1 SKYRIUS

Igyvendinimo priemonės

397 straipsnis

Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu, vieningai patvirtina šiai direktyvai įgyvendinti būtinas priemones.

2 SKYRIUS

PVM komitetas

398 straipsnis

1. Įsteigiamas patariamasis pridėtinės vertės mokesčio komitetas, kuris vadinamas „PVM komitetu“.

2. PVM komitetą sudaro valstybių narių ir Komisijos atstovai.

Komiteto pirmininkas yra Komisijos atstovas.

Sekretoriavimo paslaugas komitetui teikia Komisija.

3. PVM komitetas priima savo darbo tvarkos taisykles.

4. PVM komitetas nagrinėja ne tik klausimus, dėl kurių konsultuojamasi pagal šią direktyvą, bet ir komiteto pirmininko savo iniciatyva arba valstybės narės atstovo prašymu iškeltus klausimus, susijusius su Bendrijos nuostatų dėl PVM taikymu.

3 SKYRIUS

Valiutų perskaičiavimo kursai

399 straipsnis

Nepažeidžiant kitų specialių nuostatų, šioje direktyvoje nurodytoms sumoms eurais lygiavertės sumos nacionaline valiuta nustatomos pagal 1999 m. sausio 1 d. euro perskaičiavimo kursą. Po šios datos į Bendriją įstojusios valstybės narės, kurios neįsivedė euro kaip bendros valiutos, naudoja euro perskaičiavimo kursą, taikytą jų įstojimo dieną.

400 straipsnis

392 straipsnyje nurodytas sumas perskaičiuodamos į sumas nacionalinėmis valiutomis valstybės narės gali pakoreguoti perskaičiuotą valiutą gautas sumas iki 10 % didėjančia arba mažėjančia tvarka.

4 SKYRIUS

Kiti mokesčiai ir rinkliavos

401 straipsnis

Nepažeidžiant kitų Bendrijos teisės nuostatų, ši direktyva nedraudžia valstybėms narėms toliau taikyti ar įvesti mokesčius draudimo sutartims, lažyboms ir azartiniam žaidimams, akcizo mokesčius, žyminius mokesčius arba, platesne prasme, bet kokius mokesčius ar rinkliavas, kurie negali būti laikomi apyvartos mokesčiais, tačiau surenkant tuos mokesčius ar rinkliavas prekyboje tarp valstybių narių neturi atsirasti su sienų kirtimu susijusių formalumų.

XV ANTRAŠTINĖ DALIS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

1 SKYRIUS

Valstybių narių tarpusavio prekybos apmokestinimo pereinamojo laikotarpio procedūros

402 straipsnis

1. Šioje direktyvoje numatytos procedūros valstybių narių tarpusavio prekybai apmokestinti yra pereinamojo laikotarpio procedūros, kurias pakeis galutinės procedūros, grindžiamos principu, kad apmokestinama prekių tiekimo ar paslaugų teikimo kilmės valstybėje narėje.

2. Išnagrinėjusi 404 straipsnyje nurodytą pranešimą ir nusprendusi, kad perėjimo prie galutinių procedūrų sąlygos yra įvykdytos, pagal Sutarties 93 straipsnį Taryba patvirtina būtinus nuostatus, kad įsigaliotų ir veiktų galutinės procedūros.

403 straipsnis

Pagal Sutarties 93 straipsnį Taryba priima direktyvas, kurios yra reikalingos, kad papildytų bendrą PVM sistemą ir ypač laipsniškai apribotų arba panaikintų nuo šios sistemos nukrypti leidžiančias nuostatas.

404 straipsnis

Remdamasi iš valstybių narių gauta informacija, kas ketverius metus nuo šios direktyvos priėmimo Europos Parlamentui ir Tarybai Komisija teikia pranešimą, kaip veikia bendra PVM sistema valstybėse narėse ir visų pirma kaip veikia pereinamojo laikotarpio procedūros, skirtos valstybių narių tarpusavio prekybai apmokestinti. Prireikus, prieš šio pranešimo pridedami pasiūlymai dėl galutinių priemonių.

2 SKYRIUS

Pereinamojo laikotarpio priemonės, taikomos dėl įstojimo į Europos Sąjungą

405 straipsnis

Taikant šį skyrių naudojamos šios sąvokos:

- 1) „Bendrija“ – 5 straipsnio 1 punkte apibrėžta Bendrijos teritorija iki naujų valstybių narių įstojimo;
- 2) „naujosios valstybės narės“ – valstybių narių, kurios įstojo į Europos Sąjungą po 1995 m. sausio 1 d., teritorija, kaip ji apibrėžta kiekvienai iš tų valstybių narių 5 straipsnio 2 punkte;
- 3) „išsiplėtusi Bendrija“ – 5 straipsnio 1 punkte apibrėžta Bendrijos teritorija po naujų valstybių narių įstojimo;

406 straipsnis

Nuostatos, galiojusios tuo metu, kai prekės buvo taikytos laikinojo įvežimo procedūros visiškai neapmokestinant importo muitais, arba joms taikyta viena iš 156 straipsnyje nurodytų procedūrų ar aplinkybių, arba panašios procedūros ar aplinkybės vienoje iš naujų valstybių narių, taikomos toliau tol, kol prekės nebebus taikomos tos procedūros ar aplinkybės po įstojimo datos, jei tenkinamos šios sąlygos:

- a) prekės į Bendriją arba į vieną iš naujų valstybių narių įvežtos iki įstojimo datos;
- b) į Bendriją arba vieną iš naujų valstybių narių įvežtos prekės buvo taikytos tos procedūros ar aplinkybės;
- c) tos procedūros ar aplinkybės prekėms buvo tebetaikomos iki įstojimo datos.

407 straipsnis

Nuostatos, galiojusios tuo metu, kai prekės buvo taikytos muitinės tranzito procedūros, taikomos toliau tol, kol prekės nebebus taikomos šios procedūros po įstojimo datos, jei tenkinamos šios sąlygos:

- a) muitinės tranzito procedūros prekėms buvo pradėtos taikyti iki įstojimo datos;
- b) tos procedūros prekėms buvo tebetaikomos iki įstojimo datos.

408 straipsnis

1. Jei įrodoma, kad prekės buvo laisvojoje apyvartoje vienoje iš naujų valstybių narių arba Bendrijoje, prekių importu laikomi šie atvejai, kai:

- a) prekėms nebetaikomos, įskaitant – neteisėtą, laikinos importo procedūros, kurios šioms prekėms buvo taikytos iki įstojimo datos 406 straipsnyje numatytomis sąlygo-

mis;

- b) prekėms nebetaikoma, įskaitant – neteisėtą, viena iš 156 straipsnyje nurodytų procedūrų ar aplinkybių arba panašios procedūros ar aplinkybės, kurios šioms prekėms buvo taikytos iki įstojimo datos 406 straipsnyje numatytais sąlygomis;
- c) nustojama taikyti vieną iš 407 straipsnyje nurodytų procedūrų, pradėtą taikyti iki įstojimo datos vienos iš naujųjų valstybių narių teritorijoje, kai apmokestinamasis asmuo, veikiantis kaip toks, siekė šias prekes patiekti už atlygį iki šios datos tos valstybės narės teritorijoje;
- d) c punkte nurodytomis sąlygomis pradėtos taikyti muitinės tranzito procedūros metu padaromas pažeidimas ar nusikaltimas.
2. Be 1 dalyje nurodyto atvejo, jei apmokestinamasis asmuo arba neapmokestinamasis asmuo prekes, kurios jam buvo patiekto Bendrijos ar vienos iš naujųjų valstybių narių teritorijoje iki įstojimo datos, naudoja po įstojimo datos valstybės narės teritorijoje, toks naudojimas laikomas prekių importu, jei tenkinamos šios sąlygos:

- a) šių prekių tiekimas buvo neapmokestintas arba, tikėtina, turėjo būti neapmokestintas pagal 146 straipsnio 1 dalies a ir b punktus arba pagal panašias nuostatas naujosiose valstybėse narėse;
- b) prekės nebuvo importuotos į vieną iš naujųjų valstybių narių arba į Bendriją iki įstojimo datos.

409 straipsnis

408 straipsnio 1 dalyje nurodytais atvejais importo vieta pagal 61 straipsnį yra valstybėje narėje, kurios teritorijoje prekės nebetaikomos procedūros ar aplinkybės, kurios buvo pradėtos joms taikyti iki įstojimo datos.

410 straipsnis

1. Nukrypstant nuo 71 straipsnio, prekių importas pagal 408 straipsnį užbaigiamas neatsiradus apmokestinimo momentui, jei tenkinama viena iš šių sąlygų:

- a) importuotos prekės yra išsiunčiamos ar išgabenamos už išsiplėtusios Bendrijos ribų;
- b) pagal 408 straipsnio 1 dalies a punktą importuotos prekės nėra transporto priemonės ir yra išsiunčiamos ar išgabenamos į valstybę narę, iš kurios jos buvo eksportuotos, asmeniui, kuris jas eksportavo;
- c) pagal 408 straipsnio 1 dalies a punktą importuotos prekės yra transporto priemonės, kurios buvo įsigytos ar importuotos iki įstojimo datos vienos iš naujųjų valstybių narių arba vienos iš Bendrijos valstybių narių vidaus rinkoje

galiojusiomis bendromis apmokestinimo sąlygomis arba kurios buvo apmokestintos PVM, ar už kurias nebuvo grąžintas PVM dėl jų eksporto.

2. Laikoma, kad 1 dalies c punkte nurodyta sąlyga tenkinama, šiais atvejais, kai:
- a) kai laikotarpis tarp transporto priemonės panaudojimo pirmą kartą ir įstojimo į Europos Sąjungą datos yra ilgesnis nei aštuoni metai;
- b) mokėtino dėl importo mokesčio suma yra nedidelė.

3 SKYRIUS

Perkėlimas į nacionalinę teisę ir įsigaliojimas

411 straipsnis

1. Direktyva 67/227/EEB ir Direktyva 77/388/EEB panaikinamos, nepažeidžiant valstybių narių prievolių perkelti šių direktyvų nuostatas į nacionalinę teisę ir įgyvendinti tas direktyvas XI priedo B dalyje išvardintais terminais.

2. Nuorodos į panaikintas direktyvas laikomos nuorodomis į šią direktyvą ir suprantamos pagal XII priede pateiktą koreliacijos lentelę.

412 straipsnis

1. Valstybes narės priima įstatymus ir kitus teisės aktus, kurie, įsigalioję 2008 m. sausio 1 d., įgyvendina 2 straipsnio 3 dalį, 44 straipsnį, 59 straipsnio 1 dalį, 196 straipsnio 1 dalies pirmą pastraipą, 206 straipsnio 1 dalies a punktą, 399 straipsnį ir III priedo 18 punktą. Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų nuostatų tekstus ir tų nuostatų bei šios direktyvos koreliacijos lentelę.

Priimdamos šias nuostatas, valstybės narės daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Valstybės narės nustato nuorodos darymo tvarką.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.

413 straipsnis

Ši direktyva įsigalioja 2007 m. sausio 1 d..

414 straipsnis

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje, 2006 m. lapkričio 28 d.

Tarybos vardu

Pirmininkas

E. HEINÄLUOMA

I PRIEDAS

13 STRAIPSNIO 1 DALIES TREČIOJE PASTRAIPOJE NURODYTŲ VEIKLOS RŪŠIŲ SĄRAŠAS

- 1) Telekomunikacijų paslaugos;
  - 2) vandens, dujų, elektros energijos ir šiluminės energijos tiekimas;
  - 3) prekių gabenimas;
  - 4) jūros ir oro uostų paslaugos;
  - 5) keleivių vežimas;
  - 6) pardavimui pagamintų naujų prekių tiekimas;
  - 7) žemės ūkio intervencinių agentūrų sandoriai dėl žemės ūkio produktų, vykdomi laikantis reglamentų dėl bendro šių produktų rinkos organizavimo;
  - 8) prekybos mugių ir parodų organizavimas;
  - 9) sandėliavimas;
  - 10) komercinių visuomenės informavimo įstaigų veikla;
  - 11) kelionių agentūrų veikla;
  - 12) darbuotojams skirtų parduotuvių, kooperatyvų, pramonės įmonių valgyklų ir panašių įstaigų administravimas;
  - 13) radijo ir televizijos įstaigų veikla, jei šios įstaigos nėra atleistos nuo PVM pagal 132 straipsnio 1 dalies q punktą.
-

*II PRIEDAS***56 STRAIPSNIO 1 DALIES K PUNKTE NURODYTŲ ELEKTRONINIŲ BŪDU TEIKIAMŲ PASLAUGŲ
ORIENTACINIS SĄRAŠAS**

- 1) Tinklaviečių kūrimas ir priegloba, nuotolinė programų ir įrangos priežiūra;
  - 2) programinės įrangos tiekimas ir jos atnaujinimas;
  - 3) vaizdų, teksto ir informacijos tiekimas ir galimybės naudotis duomenų bazėmis sudarymas;
  - 4) muzikos, filmų ir žaidimų, įskaitant atsitiktinio laimėjimo ir lošimo žaidimus, bei politinių, kultūrinių, meno, sporto, mokslo ir pramoginių radijo ar televizijos transliacijų bei renginių tiekimas;
  - 5) nuotolinio mokymo paslaugų teikimas.
-

III PRIEDAS

**PREKIŲ IR PASLAUGŲ, KURIAS TIEKIANT IR TEIKIANT GALI BŪTI TAIKOMI 98 STRAIPSNYJE NURODYTI
LENGVATINIAI TARIFAI, SĄRAŠAS**

- 1) Maisto produktai (įskaitant gėrimus, išskyrus alkoholinius gėrimus), skirtų žmonių ir gyvūnų maistui, gyvi gyvūnai, sėklos, augalai ir sudedamosios dalys, paprastai naudojamos maisto produktams paruošti, bei produktai, paprastai skirti naudoti kaip maisto produktų papildai arba pakaitalai;
- 2) vandens tiekimas;
- 3) farmacijos gaminiai, paprastai naudojami sveikatos priežiūrai, ligų profilaktikai ir medicininiam bei veterinariniam gydymui, įskaitant kontraceptines ir sanitarinės apsaugos priemones;
- 4) medicinos įranga, priemonės ir kiti reikmenys, paprastai skirti naudoti tik neįgaliesiems jų negaliai palengvinti ar gydyti, įskaitant tokių prekių taisymą, bei vaikams skirtos automobilių sėdynės;
- 5) keleivių ir jų bagažo gabenimas;
- 6) knygų (įskaitant brošiūras, skrajutes ir panašius spaudinius, vaikams skirtas iliustruotas, piešimo ar spalvinimo knygeles, spausdintas ar rankraštines natas, žemėlapius ir hidrografines ar panašias schemas), laikraščių ir periodinių leidinių, išskyrus visiškai ar iš esmės reklaminius leidinius, tiekimas, įskaitant jų išdavimą bibliotekose;
- 7) teisė įeiti į pramoginius renginius, teatrus, cirkus, muges, pramogų parkus, koncertus, muziejus, zoologijos sodus, kino teatrus, parodas ir į panašius kultūrinius renginius bei įstaigas;
- 8) naudojimasis radijo ir televizijos transliavimo paslaugomis;
- 9) rašytojų, kompozitorių ir atlikėjų teikiamos paslaugos arba jiems priklausančių honorarų už autorines teises mokėjimas;
- 10) būsto teikimas, statyba, renovacija ir rekonstrukcija, kai tai vykdoma kaip socialinės politikos dalis;
- 11) prekių ir paslaugų, paprastai skirtų naudoti žemės ūkio gamyboje, išskyrus ilgalaikį turtą, pvz., įrengimus ar pastatus, tiekimas ir teikimas;
- 12) viešbučių ir panašių įstaigų teikiamos apgyvendinimo paslaugos, įskaitant apgyvendinimą per atostogas ir stovyklaviečių ar namelių-autopriekabų stovėjimo vietų nuomą;
- 13) teisė įeiti į sporto renginius;
- 14) teisė naudotis sporto infrastruktūra;
- 15) prekių tiekimas ir paslaugų teikimas, kai prekes tiekia ir paslaugas teikia organizacijos, kurias valstybės narės pripažįsta socialine gerove besirūpinančiomis organizacijomis ir kurios dalyvauja globos ir rūpybos arba socialinės apsaugos darbe, jeigu šie sandoriai nėra neapmokestinami pagal 132, 135 ir 136 straipsnius;
- 16) laidojimo ir kremacijos tarnybų paslaugų teikimas ir su tuo susijusių prekių tiekimas;
- 17) medicininės ir dantų priežiūros bei gydymo šiluma paslaugų teikimas, jeigu šios paslaugos nėra neapmokestinamos pagal 132 straipsnio 1 dalies b–e punktus;
- 18) paslaugų, susijusių su gatvių valymu, šiukšlių surinkimu ir atliekų apdorojimu, teikimas, išskyrus paslaugas, kurias teikia 13 straipsnyje nurodytos institucijos.

IV PRIEDAS

106 STRAIPSNYJE NURODYTŲ PASLAUGŲ SĄRAŠAS

- 1) Smulkios taisymo paslaugos, kai taisomi:
    - a) dviračiai;
    - b) batai ir odos gaminiai;
    - c) drabužiai ir buitinės tekstilės gaminiai (įskaitant jų taisymą ir persiuvimą);
  - 2) privačių namų renovavimas ir remontas, išskyrus medžiagas, kurios sudaro didelę suteiktos paslaugos vertės dalį;
  - 3) langų ir patalpų valymas privačiuose namų ūkiuose;
  - 4) priežiūros paslaugos namuose, pvz., pagalba namuose ir vaikų, pagyvenusių, ligotų ar neįgalių žmonių priežiūra;
  - 5) kirpimo paslaugos.
-

V PRIEDAS

PREKIŲ KATEGORIJOS, KURIOMS TAIKOMOS KITOS SANDĖLIAVIMO PROCEDŪROS NEI MUTINĖS SANDĖLIAVIMAS, KAIP NUMATYTA 160 STRAIPSNIO 2 DALYJE

KN kodas	Prekių aprašymas
1) 0701	Bulvės
2) 0711 20	Alyvuogės
3) 0801	Kokosai, braziliniai riešutai (bertoletijos) ir anakardžių (<i>cashew</i>) riešutai
4) 0802	Kiti riešutai
5) 0901 11 00	Neskrudinta kava
0901 12 00	
6) 0902	Arbata
7) 1001–1005	Javai
1007–1008	
8) 1006	Lukštenti ryžiai
9) 1201–1207	Grūdai, aliejinių kultūrų sėklos (įskaitant sojos pupeles) ir vaisiai
10) 1507–1515	Augalinis aliejus ir riebalai bei jų frakcijos, rafinuoti arba nerafinuoti, bet chemiškai nemodifikuoti
11) 1701 11	Žaliavinis cukrus
1701 12	
12) 1801	Kakavos pupelės, sveikos arba skaldytos, žalios arba skrudintos
13) 2709	Mineralinės alyvos (įskaitant propaną ir butaną; taip pat įskaitant neapdorotas naftos alyvas (žalią naftą)
2710	
2711 12	
2711 13	
14) 28 ir 29 skirsniai	Neįpakautos cheminės medžiagos
15) 4001	Kaučiukas, turintis pirminių formų arba plokščių, lakštų ar juostelių pavidalą
4002	
16) 5101	Vilna
17) 7106	Sidabras
18) 7110 11 00	Platina (paladis, rodis)
7110 21 00	
7110 31 00	
19) 7402	Varis
7403	
7405	
7408	
20) 7502	Nikelis
21) 7601	Aliuminis

KN kodas	Prekių aprašymas
22) 7801	Švinas
23) 7901	Cinkas
24) 8001	Alavas
25) ex 8112 92	Indis
ex 8112 99	

VI PRIEDAS

**199 STRAIPSNIO 1 DALIES D PUNKTE NURODYTŲ PREKIŲ TIEKIMO IR PASLAUGŲ TEIKIMO RŪŠIŲ
SĄRAŠAS**

- 1) juodųjų metalų ir spalvotųjų metalų atliekų, laužo ir panaudotų medžiagų, įskaitant pusgaminių atliekas, atsiradusias perdirbant, gaminant ar lydant juoduosius ir spalvotuosius metalus ir jų lydinius, tiekimas;
- 2) juodųjų metalų ir spalvotųjų metalų pusgaminių tiekimas ir tam tikrų susijusių perdirbimo paslaugų teikimas;
- 3) atliekų ir kitų perdirbamų medžiagų, kurias sudaro juodieji metalai ir spalvotieji metalai, jų lydiniai, šlako, pelenų, nuodegų ir gamybinių atliekų, kurių sudėtyje yra metalų arba jų lydinių, tiekimas ir šių prekių atrankos, išpjaušimo, suskirstymo ir presavimo paslaugų teikimas;
- 4) juodųjų ir spalvotųjų metalų atliekų, atraižų, laužo, atliekų ir panaudotos bei perdirbamos medžiagos, sudarytos iš duženų, stiklo, popieriaus, statybinio kartono ir kartono, skudurų, kaulų, odos, dirbtinės odos, pergamento, neišdirbtų kailių ir odų, sausgyslių ir gyslų, virvės, lyno, trosų, kabelių, gumos ir plastiko tiekimas ir su šiomis atliekomis susijusių tam tikrų perdirbimo paslaugų teikimas;
- 5) šiame priede nurodytų perdirbtų medžiagų tiekimas jas išvalius, išpoliravus, atrinkus, iškarpius, suskirsčius, supresavus ar išliejus į luitus;
- 6) laužo ir atliekų, gautų apdorojus pagrindines medžiagas, tiekimas.

VII PRIEDAS

295 STRAIPSNIO 1 DALIES 4 PUNKTE NURODYTŲ ŽEMĖS ŪKIO GAMYBOS VEIKLOS RŪŠIŲ SĄRAŠAS

- 1) Augalininkystė:
    - a) bendroji žemdirbystė, įskaitant vynuogių auginimą;
    - b) vaisių (įskaitant alyvuoges), daržovių, gėlių, dekoratyvinių augalų auginimas, įskaitant auginimą šiltnamiuose;
    - c) grybų, prieskoninių augalų auginimas; sėklininkystė ir dauginamosios medžiagos gamyba;
    - d) daigynų eksploatavimas;
  - 2) gyvulininkystė, įskaitant žemės apdirbimą:
    - a) bendroji gyvulininkystė;
    - b) paukštininkystė;
    - c) triušių auginimas;
    - d) bitininkystė;
    - e) šilkverpių auginimas;
    - f) sraigčių auginimas;
  - 3) miškininkystė;
  - 4) žuvininkystė:
    - a) žvejyba gėluose vandenyse;
    - b) žuvų auginimas;
    - c) midijų, austrių ir kitų moliuskų bei vėžiagyvių veisimas;
    - d) varlių auginimas.
-

VIII PRIEDAS

295 STRAIPSNIO 1 DALIES 5 PUNKTE NURODYTŲ ŽEMĖS ŪKIO PASLAUGŲ ORIENTACINIS SĄRAŠAS

- 1) Lauko darbai, javų ir žolės pjovimas, kūlimas, ryšulių formavimas, rinkimas, derliaus nuėmimas, sėjimas ir sodinimas;
  - 2) žemės ūkio produktų pakavimas ir ruošimas rinkai, pavyzdžiui, džiovinimas, valymas, smulkinimas, dezinfekavimas ir silosavimas;
  - 3) žemės ūkio produktų sandėliavimas;
  - 4) gyvulių priežiūra, auginimas ir šėrimas;
  - 5) įrenginių, paprastai naudojamų žemės ūkyje, miškininkystės ar žuvininkystės ūkiuose, nuoma žemės ūkio tikslams;
  - 6) techninė pagalba;
  - 7) piktžolių ir kenkėjų naikinimas, augalų ir dirvos barstymas ir purškimas;
  - 8) drėkinimo ir nusausinimo įrangos eksploatavimas;
  - 9) medžių genėjimas ir kirtimas bei kitos miškininkystės paslaugos.
-

IX PRIEDAS

311 STRAIPSNIO 1 DALIES 2, 3 IR 4 PUNKTUOSE NURODYTI MENO KŪRINIAI, KOLEKCIONAVIMO OBJEKTAI IR ANTIKVARINIAI DAIKTAI

A DALIS

Meno kūriniai

- 1) Piešiniai, koliažai ir panašios dekoratyvinės plaketės, paveikslai ir piešiniai, nupiešti ar padaryti tik menininko ranka, išskyrus architektūrinius, inžinierinius, pramoninius, komercinius, topografinius ar panašius planus bei brėžinius, pramonės gaminius, dekoruotus rankomis, teatro dekoracijas, audeklinius studijų fonus arba panašius dirbinius iš tapybos drobės (KN kodas 9701);
- 2) graviūrų, estampų ir litografijų originalai, t.y. nedideliu kiekiu gaminami baltai juodi arba spalvoti atspaudai, tiesiogiai atspausinti nuo vienos ar kelių plokščių, išraižytų tik dailininko ranka, nepriklausomai nuo jo naudotų medžiagų ir jų apdorojimo proceso, tačiau nenaudojant jokių mechaninių ar fotomechaninių procesų (KN kodas 9702 00 00);
- 3) skulptūrų ir statulų originalai iš bet kurių medžiagų, jeigu jie sukurti paties menininko; skulptūrų pavyzdžiai, kurių gali būti pagaminta ne daugiau kaip aštuonios kopijos, kurių gamybą kontroliuoja menininkas arba jo teisių perėmėjai (KN kodas 9703 00 00); išimtiniais valstybių narių nustatytais atvejais iki 1989 m. sausio 1 d. pagamintų skulptūrų pavyzdžių gali būti daugiau nei aštuoni;
- 4) rankomis austi gobelenai (KN kodas 5805 00 00) ir tekstilės dirbiniai sienoms dekoruoti (KN kodas 6304 00 00), pagaminti pagal originalius menininkų sukurtus eskizus, jeigu kiekvieno jų pagaminta ne daugiau kaip aštuonios kopijos;
- 5) atskiri paties menininko pagaminti ir pasirašyti keramikos gaminiai;
- 6) rankų darbo emaliuoti vario dirbiniai, kurių pagaminta ne daugiau kaip aštuonios numeruotos kopijos, pažymėtos menininko arba dirbtuvių parašu, išskyrus juvelyrinius, auksakalių ir sidabrakalių dirbinius;
- 7) menininko darytos, jo paties arba jam prižiūrint pagamintos, pasirašytos ir sunumeruotos nuotraukos, kurių kopijų turi būti ne daugiau kaip 30 vienetų, įskaitant visus dydžius ir pagrindus.

B DALIS

Kolekcionavimo objektai

- 1) Pašto arba žyminiai (rinkliavos) ženklai, siuntmenos, pažymėtos pašto rinkliavos antspaudais, pirmosios dienos vokai, markiruoti pašto reikmenys ir panašūs spaudiniai, naudoti, arba, jei nenaudoti, nesantys apyvartoje ar neskirti išleisti į apyvartą (KN kodas 9704 00 00);
- 2) zoologijos, botanikos, mineralogijos, anatomijos, istorijos, archeologijos, paleontologijos, etnografijos arba numizmatikos kolekcijos ir kolekcionavimo objektai (KN kodas 9705 00 00).

C DALIS

Antikvariniai daiktai

Senesnės nei 100 metų prekės, išskyrus meno kūrinius arba kolekcionavimo objektus (KN kodas 9706 00 00).

X PRIEDAS

SANDORIŲ, KURIEMS TAIKOMOS 370 IR 371 STRAIPSNIUOSE BEI 375–390 STRAIPSNIUOSE NURODYTOS LEIDŽIANČIOS NUKRYPTI NUOSTATOS, SĄRAŠAS

A DALIS

Sandoriai, kuriuos valstybės narės gali ir toliau apmokestinti PVM

- 1) Paslaugų, kurias teikia dantų technikai profesinės veiklos metu, teikimas ir dantų gydytojų bei dantų technikų atliekamas dantų protezų tiekimas;
- 2) viešųjų radijo ir televizijos įstaigų veikla, išskyrus komercinio pobūdžio veiklą;
- 3) pastatų ar jų dalių arba žemės, ant kurios jie pastatyti, tiekimas, išskyrus tai, kas nurodyta 12 straipsnio 1 dalies a punkte, jei juos tiekia apmokestinamieji asmenys, kurie turėjo teisę atskaityti už atitinkamą pastatą anksčiau sumokėtą PVM;
- 4) 306 straipsnyje nurodytų kelionių agentūrų paslaugų ir kelionių agentūrų, kurios veikia keleivių vardu ir jų naudai, paslaugų, susijusių su kelionėmis už Bendrijos ribų, teikimas.

B DALIS

Sandoriai, kurių valstybės narės gali ir toliau neapmokestinti PVM

- 1) Teisės įeiti į sporto renginius suteikimas;
- 2) autorių, menininkų, atlikėjų, teisininkų ir kitų laisvųjų profesijų atstovų, išskyrus gydytojus ir vidurinių mediciną personalą, paslaugų teikimas, išskyrus:
  - a) patentų, prekių ženklų ir kitų panašių teisių perleidimą ir licencijų tokioms teisėms suteikimą;
  - b) apmokestinamajam asmeniui teikiamą kilnojamojo materialaus turto aptarnavimą, išskyrus darbo paslaugų pagal sutartį teikimą;
  - c) paslaugas, susijusias su pasirengimu vykdyti statybos darbus ar jų vykdymo koordinavimu, pvz., architektų ir firmų, prižiūrinių darbus statybos vietoje, teikiamos paslaugos;
  - d) komercinės reklamos paslaugas;
  - e) prekių gabenimą ir saugojimą bei pagalbines paslaugas;
  - f) kilnojamo materialaus turto nuomą apmokestinamajam asmeniui;
  - g) apmokestinamojo asmens aprūpinimą personalu;
  - h) konsultantų, inžinierių, planavimo tarnybų paslaugų ir panašių paslaugų teikimą mokslo, ekonomikos ar technikos srityse;
  - i) įpareigojimo visiškai ar iš dalies susilaikyti nuo kurios nors a–h punktuose ar j punkte nurodytos komercinės veiklos vykdymo arba naudojimosi kuria nors minėtuose punktuose nurodyta teise laikymąsi;
  - j) ekspeditorių, brokerių, verslo agentų ir kitų nepriklausomų tarpininkų paslaugas, kiek jos susijusios su prekių tiekimu ar importu arba a–i punktuose nurodytų paslaugų teikimu;
- 3) telekomunikacijų paslaugų, kurias teikia valstybinės pašto tarnybos, teikimas ir su jomis susijusių prekių tiekimas;
- 4) laidavimo ir kremacijos tarnybų paslaugų teikimas ir su šiomis paslaugomis susijusių prekių tiekimas;

- 5) aklyjū ar aklyjū dirbtuvių sandoriai, jei taip neapmokestinant nebus labai iškreipta konkurencija;
  - 6) prekių tiekimas ir paslaugų teikimas oficialioms institucijoms, kurios yra atsakingos už kapinių, kapų ir paminklų kare žuvusiesiems statybą, pastatymą ir priežiūrą;
  - 7) ligoninių, kurioms netaikomas 132 straipsnio 1 dalies b punktas, vykdomi sandoriai;
  - 8) vandens tiekimas, kai jį tiekia viešosios teisės reguliuojama institucija;
  - 9) pastato ar pastato dalių arba žemės, ant kurios jis pastatytas, tiekimas iki pirmojo pastato panaudojimo ir žemės statybai tiekimas, kaip nurodyta 12 straipsnyje;
  - 10) keleivių vežimas ir, jeigu šis vežimas yra neapmokestinamas, keleivių prekių, pvz., bagažo ar automobilių, vežimas arba paslaugų, susijusių su keleivių vežimu, teikimas;
  - 11) valstybės institucijų naudojamų orlaivių, įskaitant juose įrengtą ar naudoją įrangą, tiekimas, modifikavimas, remontas, priežiūra, užsakymas ir nuoma;
  - 12) karo laivų tiekimas, modifikavimas, remontas, priežiūra, užsakymas ir nuoma;
  - 13) 306 straipsnyje nurodytų kelionių agentūrų paslaugų ir kelionių agentūrų, kurios veikia keleivių vardu ir jų naudai, paslaugų, susijusių su kelionėmis Bendrijoje, teikimas.
-

XI PRIEDAS

A DALIS

Panaikinamos direktyvos su jų vėlesniais pakeitimais

- 1) Direktyva 67/227/EEB (OL 71, 1967 4 14, p. 1301)
Direktyva 77/388/EEB
- 2) Direktyva 77/388/EEB (OL L 145, 1977 6 13, p. 1)
Direktyva 78/583/EEB (OL L 194, 1978 7 19, p. 16)
Direktyva 80/368/EEB (OL L 90, 1980 4 3, p. 41)
Direktyva 84/386/EEB (OL L 208, 1984 8 3, p. 58)
Direktyva 89/465/EEB (OL L 226, 1989 8 3, p. 21)
Direktyva 91/680/EEB (OL L 376, 1991 12 31, p. 1) – (išskyrus 2 straipsnį)
Direktyva 92/77/EEB (OL L 316, 1992 10 31, p. 1)
Direktyva 92/111/EEB (OL L 384, 1992 12 30, p. 47)
Direktyva 94/4/EB (OL L 60, 1994 3 3, p. 14) – (tik 2 straipsnis)
Direktyva 94/5/EB (OL L 60, 1994 3 3, p. 16)
Direktyva 94/76/EB (OL L 365, 1994 12 31, p. 53)
Direktyva 95/7/EB (OL L 102, 1995 5 5, p. 18)
Direktyva 96/42/EB (OL L 170, 1996 7 9, p. 34)
Direktyva 96/95/EB (OL L 338, 1996 12 28, p. 89)
Direktyva 98/80/EB (OL L 281, 1998 10 17, p. 31)
Direktyva 1999/49/EB (OL L 139, 1999 6 2, p. 27)
Direktyva 1999/59/EB (OL L 162, 1999 6 26, p. 63)
Direktyva 1999/85/EB (OL L 277, 1999 10 28, p. 34)
Direktyva 2000/17/EB (OL L 84, 2000 4 5, p. 24)
Direktyva 2000/65/EB (OL L 269, 2000 10 21, p. 44)
Direktyva 2001/4/EB (OL L 22, 2001 1 24, p. 17)
Direktyva 2001/115/EB (OL L 15, 2002 1 17, p. 24)
Direktyva 2002/38/EB (OL L 128, 2002 5 15, p. 41)
Direktyva 2002/93/EB (OL L 331, 2002 12 7, p. 27)
Direktyva 2003/92/EB (OL L 260, 2003 10 11, p. 8)

- Direktyva 2004/7/EB (OL L 27, 2004 1 30, p. 44)
- Direktyva 2004/15/EB (OL L 52, 2004 2 21, p. 61)
- Direktyva 2004/66/EB (OL L 168, 2004 5 1, p. 35) – (tik priedo V dalis)
- Direktyva 2005/92/EB (OL L 345, 2005 12 28, p. 19)
- Direktyva 2006/18/EB (OL L 51, 2006 2 22, p. 12)
- Direktyva 2006/58/EB (OL L 174, 2006 6 28, p. 5)
- Direktyva 2006/69/EB (OL L 221, 2006 8 12, p. 9) – (tik 1 straipsnis)
- Direktyva 2006/98/EB (OL L ..., ..., p. ... (*)) – (tik priedo 2 punktas)

B DALIS

Perkėlimo į nacionalinės teisės aktus terminai**(nurodyti 399 straipsnyje)**

Direktyva	Perkėlimo terminas
Direktyva 67/227/EEB	1970 m. sausio 1 d.
Direktyva 77/388/EEB	1978 m. sausio 1 d.
Direktyva 78/583/EEB	1979 m. sausio 1 d.
Direktyva 80/368/EEB	1979 m. sausio 1 d.
Direktyva 84/386/EEB	1985 m. liepos 1 d.
Direktyva 89/465/EEB	1990 m. sausio 1 d.
	1991 m. sausio 1 d.
	1992 m. sausio 1 d.
	1993 m. sausio 1 d.
	1994 m. sausio 1 d. Portugalijai
Direktyva 91/680/EEB	1993 m. sausio 1 d.
Direktyva 92/77/EEB	1992 m. gruodžio 31 d.
Direktyva 92/111/EEB	1993 m. sausio 1 d.
	1994 m. sausio 1 d.
	1993 m. spalio 1 d. Vokietijai
Direktyva 94/4/EB	1994 m. balandžio 1 d.
Direktyva 94/5/EB	1995 m. sausio 1 d.
Direktyva 94/76/EB	1995 m. sausio 1 d.
Direktyva 95/7/EB	1996 m. sausio 1 d.
	1997 m. sausio 1 d. Vokietijai ir Liuksemburgui
Direktyva 96/42/EB	1995 m. sausio 1 d.
Direktyva 96/95/EB	1997 m. sausio 1 d.
Direktyva 98/80/EB	2000 m. sausio 1 d.
Direktyva 1999/49/EB	1999 m. sausio 1 d.
Direktyva 1999/59/EB	2000 m. sausio 1 d.
Direktyva 1999/85/EB	—
Direktyva 2000/17/EB	—
Direktyva 2000/65/EB	2001 m. gruodžio 31 d.
Direktyva 2001/4/EB	2001 m. sausio 1 d.
Direktyva 2001/115/EB	2004 m. sausio 1 d.
Direktyva 2002/38/EB	2003 m. liepos 1 d.
Direktyva 2002/93/EB	—
Direktyva 2003/92/EB	2005 m. sausio 1 d.
Direktyva 2004/7/EB	2004 m. sausio 30 d.
Direktyva 2004/15/EB	—
Direktyva 2004/66/EB	2004 m. gegužės 1 d.
Direktyva 2005/92/EB	2006 m. sausio 1 d.

(*) Pastaba OL: įrašyti paskelbimo nuorodą.

Direktyva	Perkėlimo terminas
Direktyva 2006/18/EB	—
Direktyva 2006/58/EB	2006 m. liepos 1 d.
Direktyva 2006/69/EB	2008 m. sausio 1 d.
Direktyva 2006/98/EB	2007 m. sausio 1 d.

XII PRIEDAS

KORELIACIJOS LENTELE

Direktyva 67/227/EEB	Direktyva 77/388/EEB	Iš dalies keičiančios direktyvos	Kiti teisės aktai	Ši direktyva
1 straipsnio pirma pastraipa				1 straipsnio 1 dalis
1 straipsnio antra ir trečia pastraipos				—
2 straipsnio pirma, antra ir trečia pastraipos				2 straipsnio 2 dalies pirma, antra ir trečia pastraipos
3, 4 ir 6 straipsniai				—
	1 straipsnis			—
	2 straipsnio 1 punktas			2 straipsnio 1 dalies a ir c punktai
	2 straipsnio 2 punktas			2 straipsnio 1 dalies d punktas
	3 straipsnio 1 dalies pirma įtrauka			5 straipsnio 2 punktas
	3 straipsnio 1 dalies antra įtrauka			5 straipsnio 1 punktas
	3 straipsnio 1 dalies trečia įtrauka			5 straipsnio 3 ir 4 punktai
	3 straipsnio 2 dalis			—
	3 straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos pirma įtrauka			6 straipsnio 2 dalies a ir b punktai
	3 straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos antra įtrauka			6 straipsnio 2 dalies c ir d punktai
	3 straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos trečia įtrauka			6 straipsnio 2 dalies e, f ir g punktai
	3 straipsnio 3 dalies antros pastraipos pirma įtrauka			6 straipsnio 1 dalies b punktas
	3 straipsnio 3 dalies antros pastraipos antra įtrauka			6 straipsnio 1 dalies c punktas
	3 straipsnio 3 dalies antros pastraipos trečia įtrauka			6 straipsnio 1 dalies a punktas
	3 straipsnio 4 dalies pirmos pastraipos pirma ir antra įtraukos			7 straipsnio 1 dalis
	3 straipsnio 4 dalies antros pastraipos pirma, antra ir trečia įtraukos			7 straipsnio 2 dalis

Direktyva 67/227/EEB	Direktyva 77/388/EEB	Iš dalies keičiančios direktyvos	Kiti teisės aktai	Ši direktyva
	3 straipsnio 5 dalis			8 straipsnis
	4 straipsnio 1 ir 2 dalys			9 straipsnio 1 dalies pirmą ir antrą pastraipą
	4 straipsnio 3 dalies a punkto pirmos pastraipos pirmas sakinytis			12 straipsnio 1 dalies a punktas
	4 straipsnio 3 dalies a punkto pirmos pastraipos antras sakinytis			12 straipsnio 2 dalies antra pastraipa
	4 straipsnio 3 dalies a punkto antra pastraipa			12 straipsnio 2 dalies trečia pastraipa
	4 straipsnio 3 dalies a punkto trečia pastraipa			12 straipsnio 2 dalies pirmą pastraipą
	4 straipsnio 3 dalies b punkto pirmą pastraipą			12 straipsnio 1 dalies b punktas
	4 straipsnio 3 dalies b punkto antra pastraipa			12 straipsnio 3 dalis
	4 straipsnio 4 dalies pirmą pastraipą			10 straipsnis
	4 straipsnio 4 dalies antra ir trečia pastraipos			11 straipsnio pirmą ir antrą pastraipą
	4 straipsnio 5 dalies pirmą, antra ir trečia pastraipos			13 straipsnio 1 dalies pirmą, antra ir trečia pastraipą
	4 straipsnio 5 dalies ketvirtą pastraipą			13 straipsnio 2 dalis
	5 straipsnio 1 dalis			14 straipsnio 1 dalis
	5 straipsnio 2 dalis			15 straipsnio 1 dalis
	5 straipsnio 3 dalies a, b ir c punktai			15 straipsnio 2 dalies a, b ir c punktai
	5 straipsnio 4 dalies a, b ir c punktai			14 straipsnio 2 dalies a, b ir c punktai
	5 straipsnio 5 dalis			14 straipsnio 3 dalis
	5 straipsnio 6 dalies pirmas ir antras sakiniai			16 straipsnio pirmą ir antrą pastraipą
	5 straipsnio 7 dalies a, b ir c punktai			18 straipsnio a, b ir c punktai
	5 straipsnio 8 dalies pirmas sakinytis			19 straipsnio pirmą pastraipą
	5 straipsnio 8 dalies antras ir trečias sakiniai			19 straipsnio antra pastraipa
	6 straipsnio 1 dalies pirmą pastraipą			24 straipsnio 1 dalis
	6 straipsnio 1 dalies antros pastraipos pirmą, antra ir trečia įtraukos			25 straipsnio a, b ir c punktai
	6 straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos a ir b punktai			26 straipsnio 1 dalies a ir b punktai

Direktyva 67/227/EEB	Direktyva 77/388/EEB	Iš dalies keičiančios direktyvos	Kiti teisės aktai	Ši direktyva
	6 straipsnio 2 dalies antra pastraipa			26 straipsnio 2 dalis
	6 straipsnio 3 dalis			27 straipsnis
	6 straipsnio 4 dalis			28 straipsnis
	6 straipsnio 5 dalis			29 straipsnis
	7 straipsnio 1 dalies a ir b punktai			30 straipsnio pirma ir antra pastraipos
	7 straipsnio 2 dalis			60 straipsnis
	7 straipsnio 3 dalies pirma ir antra pastraipos			61 straipsnio pirma ir antra pastraipos
	8 straipsnio 1 dalies a punkto pirmas sakiny			32 straipsnio pirma pastraipa
	8 straipsnio 1 dalies a punkto antras ir trečias sakiniai			36 straipsnio pirma ir antra pastraipos
	8 straipsnio 1 dalies b punktas			31 straipsnis
	8 straipsnio 1 dalies c punkto pirma pastraipa			37 straipsnio 1 dalis
	8 straipsnio 1 dalies c punkto antros pastraipos pirma įtrauka			37 straipsnio 2 dalies pirma pastraipa
	8 straipsnio 1 dalies c punkto antros pastraipos antra ir trečia įtraukos			37 straipsnio 2 dalies antra ir trečia pastraipos
	8 straipsnio 1 dalies c punkto trečia pastraipa			37 straipsnio 2 dalies ketvirta pastraipa
	8 straipsnio 1 dalies c punkto ketvirta pastraipa			37 straipsnio 3 dalies pirma pastraipa
	8 straipsnio 1 dalies c punkto penkta pastraipa			—
	8 straipsnio 1 dalies c punkto šešta pastraipa			37 straipsnio 3 dalies antra pastraipa
	8 straipsnio 1 dalies d punkto pirma ir antra pastraipos			38 straipsnio 1 ir 2 dalys
	8 straipsnio 1 dalies e punkto pirmas sakiny			39 straipsnio pirma pastraipa
	8 straipsnio 1 dalies e punkto antras ir trečias sakiniai			39 straipsnio antra pastraipa
	8 straipsnio 2 dalis			32 straipsnio antra pastraipa
	9 straipsnio 1 dalis			43 straipsnis
	9 straipsnio 2 dalies įvadinis sakiny			—
	9 straipsnio 2 dalies a punktas			45 straipsnis

Direktyva 67/227/EEB	Direktyva 77/388/EEB	Iš dalies keičiančios direktyvos	Kiti teisės aktai	Ši direktyva
	9 straipsnio 2 dalies b punktas			46 straipsnis
	9 straipsnio 2 dalies c punkto pirma ir antra įtraukos			52 straipsnio a ir b punktai
	9 straipsnio 2 dalies c punkto trečia ir ketvirta įtraukos			52 straipsnio c punktas
	9 straipsnio 2 dalies e punkto pirma ir šešta įtraukos			56 straipsnio 1 dalies a–f punktai
	9 straipsnio 2 dalies e punkto septinta įtrauka			56 straipsnio 1 dalies l punktas
	9 straipsnio 2 dalies e punkto aštunta įtrauka			56 straipsnio 1 dalies g punktas
	9 straipsnio 2 dalies e punkto devinta įtrauka			56 straipsnio 1 dalies h punktas
	9 straipsnio 2 dalies e punkto dešimtos įtraukos pirmas sakiny			56 straipsnio 1 dalies i punktas
	9 straipsnio 2 dalies e punkto dešimtos įtraukos antras sakiny			24 straipsnio 2 dalis
	9 straipsnio 2 dalies e punkto dešimtos įtraukos trečias sakiny			56 straipsnio 1 dalies i punktas
	9 straipsnio 2 dalies e punkto vienuolikta ir dvylikta įtraukos			56 straipsnio 1 dalies j ir k punktai
	9 straipsnio 2 dalies f punktas			57 straipsnio 1 dalis
	9 straipsnio 3 dalis			58 straipsnio pirma ir antra pastraipos
	9 straipsnio 3 dalies a ir b punktai			58 straipsnio pirmos pastraipos a ir b punktai
	9 straipsnio 4 dalis			59 straipsnio 1 ir 2 dalys
	10 straipsnio 1 dalies a ir b punktai			62 straipsnio 1 ir 2 punktai
	10 straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos pirmas sakiny			63 straipsnis
	10 straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos pirmas, antras ir trečias sakiniai			64 straipsnio 1 ir 2 dalys
	10 straipsnio 2 dalies antra pastraipa			65 straipsnis
	10 straipsnio 2 dalies trečios pastraipos pirma, antra ir trečia įtraukos			66 straipsnio a, b ir c punktai

Direktyva 67/227/EEB	Direktyva 77/388/EEB	Iš dalies keičiančios direktyvos	Kiti teisės aktai	Ši direktyva
	10 straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos pirmas sakiny			70 straipsnis
	10 straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos antras sakiny			71 straipsnio 1 dalies pirma pastraipa
	10 straipsnio 3 dalies antra pastraipa			71 straipsnio 1 dalies antra pastraipa
	10 straipsnio 3 dalies trečia pastraipa			71 straipsnio 2 dalis
	11 straipsnio A antraštinės dalies 1 dalies a punktas			73 straipsnis
	11 straipsnio A antraštinės dalies 1 dalies b punktas			74 straipsnis
	11 straipsnio A antraštinės dalies 1 dalies c punktas			75 straipsnis
	11 straipsnio A antraštinės dalies 1 dalies d punktas			77 straipsnis
	11 straipsnio A antraštinės dalies 2 dalies a punktas			78 straipsnio pirmos pastraipos a punktas
	11 straipsnio A antraštinės dalies 2 dalies b punkto pirmas sakiny			78 straipsnio pirmos pastraipos b punktas
	11 straipsnio A antraštinės dalies 2 dalies b punkto antras sakiny			78 straipsnio antra pastraipa
	11 straipsnio A antraštinės dalies 3 dalies a ir b punktai			79 straipsnio pirmos pastraipos a ir b punktai
	11 straipsnio A antraštinės dalies 3 dalies c punkto pirmas sakiny			79 straipsnio pirmos pastraipos c punktas
	11 straipsnio A antraštinės dalies 3 dalies c punkto antras sakiny			79 straipsnio antra pastraipa
	11 straipsnio A antraštinės dalies 4 dalies pirma ir antra pastraipos			81 straipsnio pirma ir antra pastraipos
	11 straipsnio A antraštinės dalies 5 dalis			82 straipsnis
	11 straipsnio A antraštinės dalies 6 dalies pirmas ir antras sakiniai			80 straipsnio 1 dalies pirma pastraipa
	11 straipsnio A antraštinės dalies 6 dalies pirmos pastraipos trečias sakiny			80 straipsnio 1 dalies antra pastraipa
	11 straipsnio A antraštinės dalies antra pastraipa			80 straipsnio 1 dalies pirma pastraipa
	11 straipsnio A antraštinės dalies 6 dalies trečia pastraipa			80 straipsnio 2 dalis
	11 straipsnio A antraštinės dalies 6 dalies ketvirta pastraipa			80 straipsnio 3 dalis

Direktyva 67/227/EEB	Direktyva 77/388/EEB	Iš dalies keičiančios direktyvos	Kiti teisės aktai	Ši direktyva
	11 straipsnio A antraštinės dalies 7 dalies pirmą ir antrą pastraipą			72 straipsnio pirmą ir antrą pastraipą
	11 straipsnio B antraštinės dalies 1 dalis			85 straipsnis
	11 straipsnio B antraštinės dalies 3 dalies a punktas			86 straipsnio 1 dalies a punktas
	11 straipsnio B antraštinės dalies 3 dalies b punkto pirmą pastraipą			86 straipsnio 1 dalies b punktas
	11 straipsnio B antraštinės dalies 3 dalies b punkto antrą pastraipą			86 straipsnio 2 dalis
	11 straipsnio B antraštinės dalies 3 dalies b punkto trečią pastraipą			86 straipsnio 1 dalies b punktas
	11 straipsnio B antraštinės dalies 4 dalis			87 straipsnis
	11 straipsnio B antraštinės dalies 5 dalis			88 straipsnis
	11 straipsnio B antraštinės dalies 6 dalies pirmą ir antrą pastraipą			89 straipsnio pirmą ir antrą pastraipą
	11 straipsnio C antraštinės dalies 1 dalies pirmą ir antrą pastraipą			90 straipsnio 1 ir 2 dalys
	11 straipsnio C antraštinės dalies 2 dalies pirmą pastraipą			91 straipsnio 1 dalis
	11 straipsnio C antraštinės dalies 2 dalies antros pastraipos pirmą ir antrą sakinius			91 straipsnio 2 dalies pirmą ir antrą pastraipą
	11 straipsnio C antraštinės dalies 3 dalies pirmą ir antrą įtraukos			92 straipsnio a ir b punktai
	12 straipsnio 1 dalis			93 straipsnio pirmą pastraipą
	12 straipsnio 1 dalies a punktas			93 straipsnio antros pastraipos a punktas
	12 straipsnio 1 dalies b punktas			93 straipsnio antros pastraipos c punktas
	12 straipsnio 2 dalies pirmą ir antrą įtraukos			95 straipsnio pirmą ir antrą pastraipą
	12 straipsnio 3 dalies a punkto pirmos pastraipos pirmą sakiny			96 straipsnis
	12 straipsnio 3 dalies a punkto pirmos pastraipos antrą sakiny			97 straipsnio 1 dalis
	12 straipsnio 3 dalies a punkto antrą pastraipą			97 straipsnio 2 dalis
	12 straipsnio 3 dalies a punkto trečios pastraipos pirmą sakiny			98 straipsnio 1 dalis

Direktyva 67/227/EEB	Direktyva 77/388/EEB	Iš dalies keičiančios direktyvos	Kiti teisės aktai	Ši direktyva
	12 straipsnio 3 dalies a punkto trečios pastraipos antras sakinyš			98 straipsnio 2 dalies pirmą pastraipą 99 straipsnio 1 dalis
	12 straipsnio 3 dalies a punkto ketvirta pastraipa			98 straipsnio 2 dalies antra pastraipa
	12 straipsnio 3 dalies b punkto pirmas sakinyš			102 straipsnio pirmą pastraipą
	12 straipsnio 3 dalies b punkto antras, trečias ir ketvirtas sakiniai			102 straipsnio antra pastraipa
	12 straipsnio 3 dalies c punkto pirmą pastraipą			103 straipsnio 1 dalis
	12 straipsnio 3 dalies c punkto antros pastraipos pirmą ir antrą įtraukos			103 straipsnio 2 dalies a ir b punktai
	12 straipsnio 4 dalies pirmą pastraipą			99 straipsnio 2 dalis
	12 straipsnio 4 dalies antros pastraipos pirmas ir antras sakiniai			100 straipsnio pirmą ir antrą pastraipos
	12 straipsnio 4 dalies trečia pastraipa			101 straipsnis
	12 straipsnio 5 dalis			94 straipsnio 2 dalis
	12 straipsnio 6 dalis			105 straipsnis
	13 straipsnio A antraštinės dalies 1 dalies įvadinis sakinyš			131 straipsnis
	13 straipsnio A antraštinės dalies 1 dalies a–n punktai			132 straipsnio 1 dalies a–n punktai
	13 straipsnio A antraštinės dalies 1 dalies o punkto pirmas sakinyš			132 straipsnio 1 dalies o punktas
	13 straipsnio A antraštinės dalies 1 dalies o punkto antras sakinyš			132 straipsnio 2 dalis
	13 straipsnio A antraštinės dalies 1 dalies p ir q punktai			132 straipsnio 1 dalies p ir q punktai
	13 straipsnio A antraštinės dalies 2 dalies a punkto pirmą ir ketvirtą įtraukos			133 straipsnio pirmos pastraipos a–d punktai
	13 straipsnio A antraštinės dalies 2 dalies b punkto pirmą ir antrą įtraukos			134 straipsnio a ir b punktai
	13 straipsnio B antraštinės dalies įvadinis sakinyš			131 straipsnis
	13 straipsnio B antraštinės dalies a punktas			135 straipsnio 1 dalies a punktas
	13 straipsnio B antraštinės dalies b punkto pirmą pastraipą			135 straipsnio 1 dalies l punktas

Direktyva 67/227/EEB	Direktyva 77/388/EEB	Iš dalies keičiančios direktyvos	Kiti teisės aktai	Ši direktyva
	13 straipsnio B antraštinės dalies b punkto pirmos pastraipos 1–4 punktai			135 straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos a–d punktai
	13 straipsnio B antraštinės dalies antra pastraipa			135 straipsnio 2 dalies antra pastraipa
	13 straipsnio B antraštinės dalies c punktas			136 straipsnio a ir b punktai
	13 straipsnio B antraštinės dalies d punktas			—
	13 straipsnio B antraštinės dalies d punkto 1–5 papunkčiai			135 straipsnio 1 dalies b–f punktai
	13 straipsnio B antraštinės dalies d punkto (1–5 papunkčiai) pirma ir antra įtraukos			135 straipsnio 1 dalies f punktas
	13 straipsnio B antraštinės dalies d punkto 6 papunktis			135 straipsnio 1 dalies g punktas
	13 straipsnio B antraštinės dalies e–h punktai			135 straipsnio 1 dalies h–k punktai
	13 straipsnio C antraštinės dalies pirmos pastraipos a punktas			137 straipsnio 1 dalies d punktas
	13 straipsnio C antraštinės dalies pirmos pastraipos b punktas			137 straipsnio 1 dalies a, b ir c punktai
	13 straipsnio C antraštinės dalies antra pastraipa			137 straipsnio 2 dalies pirma ir antra pastraipos
	14 straipsnio 1 dalies įvadinis sakiny			131 straipsnis
	14 straipsnio 1 dalies a punktas			140 straipsnio a punktas
	14 straipsnio 1 dalies d punkto pirma ir antra pastraipos			143 straipsnio b ir c punktai
	14 straipsnio 1 dalies e punktas			143 straipsnio e punktas
	14 straipsnio 1 dalies g punkto pirma ir ketvirta įtraukos			143 straipsnio f–i punktai
	14 straipsnio 1 dalies h punktas			143 straipsnio j punktas
	14 straipsnio 1 dalies i punktas			144 straipsnis
	14 straipsnio 1 dalies j punktas			143 straipsnio k punktas
	14 straipsnio 1 dalies k punktas			143 straipsnio 1 punktas
	14 straipsnio 2 dalies pirma pastraipa			145 straipsnio 1 dalis
	14 straipsnio 2 dalies antros pastraipos pirma, antra ir trečia įtraukos			145 straipsnio 2 dalies pirma, antra ir trečia pastraipos
	14 straipsnio 2 dalies trečia pastraipa			145 straipsnio 3 dalis
	15 straipsnio įvadinis sakiny			131 straipsnis

Direktyva 67/227/EEB	Direktyva 77/388/EEB	Iš dalies keičiančios direktyvos	Kiti teisės aktai	Ši direktyva
	15 straipsnio 1 punktą			146 straipsnio 1 dalies a punktas
	15 straipsnio 2 punkto pirma pastraipa			146 straipsnio 1 dalies b punktas
	15 straipsnio 2 punkto antros pastraipos pirma ir antra įtraukos			147 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a ir b punktai
	15 straipsnio 2 punkto antros pastraipos trečios įtraukos pirmoji sakinių dalis			147 straipsnio 1 dalies pirmo pastraipos c punktas
	15 straipsnio 2 punkto antros pastraipos trečios įtraukos antroji sakinių dalis			147 straipsnio 1 dalies antra pastraipa
	15 straipsnio 2 punkto trečios pastraipos pirma ir antra įtraukos			147 straipsnio 2 dalies pirma ir antra pastraipos
	15 straipsnio 2 punkto ketvirta pastraipa			147 straipsnio 2 dalies trečia pastraipa
	15 straipsnio 3 punktą			146 straipsnio 1 dalies d punktas
	15 straipsnio 4 punkto pirmos pastraipos a ir b punktai			148 straipsnio a punktas
	15 straipsnio 4 punkto pirmos pastraipos c punktas			148 straipsnio b punktas
	15 straipsnio 4 punkto antros pastraipos pirmas ir antras sakiniai			150 straipsnio 1 ir 2 dalys
	15 straipsnio 5 punktą			148 straipsnio c punktas
	15 straipsnio 6 punktą			148 straipsnio f punktas
	15 straipsnio 7 punktą			148 straipsnio e punktas
	15 straipsnio 8 punktą			148 straipsnio d punktas
	15 straipsnio 9 punktą			148 straipsnio g punktas
	15 straipsnio 10 punkto pirmos pastraipos pirma ir ketvirta įtraukos			151 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a–d punktai
	15 straipsnio 10 punkto antra pastraipa			151 straipsnio 1 dalies antra pastraipa
	15 straipsnio 10 punkto trečia pastraipa			151 straipsnio 2 dalis
	15 straipsnio 11 punktą			152 straipsnis
	15 straipsnio 12 punkto pirmas sakiny			146 straipsnio 1 dalies c punktas
	15 straipsnio 12 punkto antras sakiny			146 straipsnio 2 dalis

Direktyva 67/227/EEB	Direktyva 77/388/EEB	Iš dalies keičiančios direktyvos	Kiti teisės aktai	Ši direktyva
	15 straipsnio 13 punktas			146 straipsnio 1 dalies e punktas
	15 straipsnio 14 punkto pirma ir antra pastraipos			153 straipsnio pirma ir antra pastraipos
	15 straipsnio 15 punktas			149 straipsnis
	16 straipsnio 1 dalis			—
	16 straipsnio 2 dalis			164 straipsnio 1 dalis
	16 straipsnio 3 dalis			166 straipsnis
	17 straipsnio 1 dalis			167 straipsnis
	17 straipsnio 2, 3 ir 4 dalys			—
	17 straipsnio 5 dalies pirma ir antra pastraipos			173 straipsnio 1 dalies pirma ir antra pastraipos
	17 straipsnio 5 dalies trečios pastraipos a–e punktai			173 straipsnio 2 dalies a–e punktai
	17 straipsnio 6 dalis			176 straipsnis
	17 straipsnio 7 dalies pirmas ir antras sakiniai			177 straipsnio pirma ir antra pastraipos
	18 straipsnio 1 dalis			—
	18 straipsnio 2 dalies pirma ir antra pastraipos			179 straipsnio pirma ir antra pastraipos
	18 straipsnio 3 dalis			180 straipsnis
	18 straipsnio 4 dalies pirma ir antra pastraipos			183 straipsnio pirma ir antra pastraipos
	19 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos pirma įtrauka			174 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a punktas
	19 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos antros įtraukos pirmas sakiny			174 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos b punktas
	19 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos antros įtraukos antras sakiny			174 straipsnio 1 dalies antra pastraipa
	19 straipsnio 1 dalies antra pastraipa			175 straipsnio 1 dalis
	19 straipsnio 2 dalies pirmas sakiny			174 straipsnio 2 dalies a punktas
	19 straipsnio 2 dalies antras sakiny			174 straipsnio 2 dalies b ir c punktai
	19 straipsnio 2 dalies trečias sakiny			174 straipsnio 3 dalis

Direktyva 67/227/EEB	Direktyva 77/388/EEB	Iš dalies keičiančios direktyvos	Kiti teisės aktai	Ši direktyva
	19 straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos pirmas ir antras sakiniai			175 straipsnio 2 dalies pirma pastraipa
	19 straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos trečias sakiny			175 straipsnio 2 dalies antra pastraipa
	19 straipsnio 3 dalies antra pastraipa			175 straipsnio 3 dalis
	20 straipsnio 1 dalies įvadinis sakiny			186 straipsnis
	20 straipsnio 1 dalies a punktas			184 straipsnis
	20 straipsnio 1 dalies b punkto pirmo sakinio pirma dalis			185 straipsnio 1 dalis
	20 straipsnio 1 dalies b punkto pirmo sakinio antra dalis			185 straipsnio 2 dalies pirma pastraipa
	20 straipsnio 1 dalies b punkto antras sakiny			185 straipsnio 2 dalies antra pastraipa
	20 straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos pirmas sakiny			187 straipsnio 1 dalies pirma pastraipa
	20 straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos pirmas, antras ir trečias sakiniai			187 straipsnio 2 dalies pirma ir antra pastraipos
	20 straipsnio 2 dalies antra ir trečia pastraipos			187 straipsnio 1 dalies antra ir trečia pastraipos
	20 straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos pirmas sakiny			188 straipsnio 1 dalies pirma pastraipa
	20 straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos antras sakiny			188 straipsnio 1 dalies antra ir trečia pastraipos
	20 straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos trečias sakiny			188 straipsnio 2 dalis
	20 straipsnio 3 dalies antra pastraipa			188 straipsnio 2 dalis
	20 straipsnio 4 dalies pirmos pastraipos pirma ir ketvirta įtraukos			189 straipsnio a–d punktai
	20 straipsnio 4 dalies antra pastraipa			190 straipsnis
	20 straipsnio 5 dalis			191 straipsnis
	20 straipsnio 6 dalis			192 straipsnis
	21 straipsnis			—
	22 straipsnis			—
	22a straipsnis			249 straipsnis

Direktyva 67/227/EEB	Direktyva 77/388/EEB	Iš dalies keičiančios direktyvos	Kiti teisės aktai	Ši direktyva
	23 straipsnio pirma pastraipa			211 straipsnio pirma pastraipa 260 straipsnis
	23 straipsnio antra pastraipa			211 straipsnio antra pastraipa
	24 straipsnio 1 dalis			281 straipsnis
	24 straipsnio 2 dalies įvadinis sakiny			292 straipsnis
	24 straipsnio 2 dalies a punkto pirma pastraipa			284 straipsnio 1 dalis
	24 straipsnio 2 dalies a punkto antra ir trečia pastraipa			284 straipsnio 2 dalies pirma ir antra pastraipos
	24 straipsnio 2 dalies b punkto pirmas ir antras sakiniai			285 straipsnio pirma ir antra pastraipos
	24 straipsnio 2 dalies c punktas			286 straipsnis
	24 straipsnio 3 dalies pirma pastraipa			282 straipsnis
	24 straipsnio 3 dalies antros pastraipos pirmas sakiny			283 straipsnio 2 dalis
	24 straipsnio 3 dalies antros pastraipos antras sakiny			283 straipsnio 1 dalies a punktas
	24 straipsnio 4 dalies pirma pastraipa			288 straipsnio pirmos pastraipos 1–4 punktai
	24 straipsnio 4 dalies antra pastraipa			288 straipsnio antra pastraipa
	24 straipsnio 5 dalis			289 straipsnis
	24 straipsnio 6 dalis			290 straipsnis
	24 straipsnio 7 dalis			291 straipsnis
	24 straipsnio 8 dalies a, b ir c punktai			293 straipsnio 1, 2 ir 3 punktai
	24 straipsnio 9 dalis			294 straipsnis
	24a straipsnio pirmos pastraipos 1–12 įtraukos			287 straipsnio 7–16 punktai
	25 straipsnio 1 dalis			296 straipsnio 1 dalis
	25 straipsnio 2 dalies 1–8 įtraukos			295 straipsnio 1 dalies 1–8 punktai
	25 straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos pirmas sakiny			297 straipsnio pirmos pastraipos pirmas sakiny ir antra pastraipa

Direktyva 67/227/EEB	Direktyva 77/388/EEB	Iš dalies keičiančios direktyvos	Kiti teisės aktai	Ši direktyva
	25 straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos antras sakiny			298 straipsnio pirma pastraipa
	25 straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos trečias sakiny			299 straipsnis
	25 straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos ketvirtas ir penktas sakiniai			298 straipsnio antra pastraipa
	25 straipsnio 3 dalies antra pastraipa			297 straipsnio pirmos pastraipos antras sakiny
	25 straipsnio 4 dalies pirma pastraipa			272 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos e punktas
	25 straipsnio 5 ir 6 dalys			—
	25 straipsnio 7 dalis			304 straipsnis
	25 straipsnio 8 dalis			301 straipsnio 2 dalis
	25 straipsnio 9 dalis			296 straipsnio 2 dalis
	25 straipsnio 10 dalis			296 straipsnio 3 dalis
	25 straipsnio 11 ir 12 dalys			—
	26 straipsnio 1 dalies pirmas ir antras sakiniai			306 straipsnio 1 dalies pirma ir antra pastraipos
	26 straipsnio 1 dalies trečias sakiny			306 straipsnio 2 dalis
	26 straipsnio 2 dalies pirmas ir antras sakiniai			307 straipsnio pirma ir antra pastraipos
	26 straipsnio 2 dalies trečias sakiny			308 straipsnis
	26 straipsnio 3 dalies pirmas ir antras sakiniai			309 straipsnio pirma ir antra pastraipos
	26 straipsnio 4 dalis			310 straipsnis
	26a straipsnio A antraštinės dalies a punkto pirma pastraipa			311 straipsnio 1 dalies 2 punktas
	26a straipsnio A antraštinės dalies a punkto antra pastraipa			311 straipsnio 2 dalis
	26a straipsnio A antraštinės dalies b ir c punktai			311 straipsnio 1 dalies 3 ir 4 punktai
	26a straipsnio A antraštinės dalies d punktas			311 straipsnio 1 dalies 1 punktas
	26a straipsnio A antraštinės dalies e ir f punktai			311 straipsnio 1 dalies 5 ir 6 punktai
	26a straipsnio A antraštinės dalies g punkto įvadinis sakiny			311 straipsnio 1 dalies 7 punktas

Direktyva 67/227/EEB	Direktyva 77/388/EEB	Iš dalies keičiančios direktyvos	Kiti teisės aktai	Ši direktyva
	26a straipsnio A antraštinės dalies g punkto pirma ir antra įtraukos			311 straipsnio 3 dalis
	26a straipsnio B antraštinės dalies 1 dalis			313 straipsnio 1 dalis
	26a straipsnio B antraštinės dalies 2 dalis			314 straipsnis
	26a straipsnio B antraštinės dalies 2 dalies 1–4 įtraukos			314 straipsnio a–d punktai
	26a straipsnio B antraštinės dalies 3 dalies pirmas ir antras sakiniai			315 straipsnio pirma ir antra pastraipos
	26a straipsnio B antraštinės dalies 3 dalies antra pastraipa			312 straipsnis
	26a straipsnio B antraštinės dalies 3 dalies antros pastraipos pirma ir antra įtraukos			312 straipsnio 1 ir 2 punktai
	26a straipsnio B antraštinės dalies 4 dalies pirma pastraipa			316 straipsnio 1 dalis
	26a straipsnio B antraštinės dalies 4 dalies pirmos pastraipos a, b ir c punktai			316 straipsnio 1 dalies a, b ir c punktai
	26a straipsnio B antraštinės dalies 4 dalies antra pastraipa			316 straipsnio 2 dalis
	26a straipsnio B antraštinės dalies 4 dalies trečios pastraipos pirmas ir antras sakiniai			317 straipsnio pirma ir antra pastraipos
	26a straipsnio B antraštinės dalies 5 dalis			321 straipsnis
	26a straipsnio B antraštinės dalies 6 dalis			323 straipsnis
	26a straipsnio B antraštinės dalies 7 dalis			322 straipsnis
	26a straipsnio B antraštinės dalies 7 dalies a, b ir c punktai			322 straipsnio a, b ir c punktai
	26a straipsnio B antraštinės dalies 8 dalis			324 straipsnis
	26a straipsnio B antraštinės dalies 9 dalis			325 straipsnis
	26a straipsnio B antraštinės dalies 10 dalies pirma ir antra pastraipos			318 straipsnio 1 dalies pirma ir antra pastraipos
	26a straipsnio B antraštinės dalies 10 dalies trečios pastraipos pirma ir antra įtraukos			318 straipsnio 2 dalies a ir b punktai
	26a straipsnio B antraštinės dalies 10 dalies ketvirta pastraipa			318 straipsnio 3 dalis
	26a straipsnio B antraštinės dalies 11 dalies pirma pastraipa			319 straipsnis
	26a straipsnio B antraštinės dalies 11 dalies antros pastraipos a punktas			320 straipsnio 1 dalies pirma pastraipa

Direktyva 67/227/EEB	Direktyva 77/388/EEB	Iš dalies keičiančios direktyvos	Kiti teisės aktai	Ši direktyva
	26a straipsnio B antraštinės dalies 11 dalies antros pastraipos b ir c punktai			320 straipsnio 1 dalies antra pastraipa
	26a straipsnio B antraštinės dalies 11 dalies trečia pastraipa			320 straipsnio 2 dalis
	26a straipsnio C antraštinės dalies 1 dalies įvadinis sakiny			333 straipsnio 1 dalis 334 straipsnis
	26a straipsnio C antraštinės dalies 1 dalies 1–4 įtraukos			334 straipsnio a–d punktai
	26a straipsnio C antraštinės dalies 2 dalies pirma ir antra įtraukos			336 straipsnio a ir b punktai
	26a straipsnio C antraštinės dalies 3 dalis			337 straipsnis
	26a straipsnio C antraštinės dalies 4 dalies pirmos pastraipos pirma, antra ir trečia įtraukos			339 straipsnio pirmos pastraipos a, b ir c punktai
	26a straipsnio C antraštinės dalies 4 dalies antra pastraipa			339 straipsnio antra pastraipa
	26a straipsnio C antraštinės dalies 5 dalies pirma ir antra įtraukos			340 straipsnio 1 dalies pirma ir antra pastraipos
	26a straipsnio C antraštinės dalies 5 dalies trečia pastraipa			340 straipsnio 2 dalis
	26a straipsnio C antraštinės dalies 6 dalies pirmos pastraipos pirma ir antra įtraukos			338 straipsnio pirmos pastraipos a ir b punktai
	26a straipsnio C antraštinės dalies 6 dalies antra pastraipa			338 straipsnio antra pastraipa
	26a straipsnio C antraštinės dalies 7 dalis			335 straipsnis
	26a straipsnio D antraštinės dalies įvadinis sakiny			—
	26a straipsnio D antraštinės dalies a punktas			313 straipsnio 2 dalis 333 straipsnio 2 dalis
	26a straipsnio D antraštinės dalies b punktas			4 straipsnio a ir c punktai
	26a straipsnio D antraštinės dalies c punktas			35 straipsnis 139 straipsnio 3 dalies pirma pastraipa
	26b straipsnio A antraštinės dalies pirmos pastraipos i punkto pirmas sakiny			344 straipsnio 1 dalies 1 punktas
	26b straipsnio A antraštinės dalies pirmos pastraipos i punkto antras sakiny			344 straipsnio 2 dalis
	26b straipsnio A antraštinės dalies pirmos pastraipos ii punkto pirma ir ketvirta įtraukos			344 straipsnio 1 dalies 2 punktas

Direktyva 67/227/EEB	Direktyva 77/388/EEB	Iš dalies keičiančios direktyvos	Kiti teisės aktai	Ši direktyva
	26b straipsnio A antraštinės dalies antra pastraipa			344 straipsnio 3 dalis
	26b straipsnio A antraštinės dalies trečia pastraipa			345 straipsnis
	26b straipsnio B antraštinės dalies pirma pastraipa			346 straipsnis
	26b straipsnio B antraštinės dalies antra pastraipa			347 straipsnis
	26b straipsnio C antraštinės dalies pirma pastraipa			348 straipsnis
	26b straipsnio C antraštinės dalies antros pastraipos pirmas ir antras sakiniai			349 straipsnio 1 ir 2 dalys
	26b straipsnio C antraštinės dalies trečia pastraipa			350 straipsnis
	26b straipsnio C antraštinės dalies ketvirta pastraipa			351 straipsnis
	26b straipsnio D antraštinės dalies 1 dalies a, b ir c punktai			354 straipsnio a, b ir c punktai
	26b straipsnio D antraštinės dalies 2 dalis			355 straipsnis
	26b straipsnio E antraštinės dalies pirma ir antra pastraipos			356 straipsnio 1 dalies pirma ir antra pastraipos
	26b straipsnio E antraštinės dalies trečia ir ketvirta pastraipos			356 straipsnio 2 ir 3 dalys
	26b straipsnio F antraštinės dalies pirmas sakiny			198 straipsnio 2 ir 3 dalys
	26b straipsnio F antraštinės dalies antras sakiny			208 ir 255 straipsniai
	26b straipsnio G antraštinės dalies 1 dalies pirma pastraipa			352 straipsnis
	26b straipsnio G antraštinės dalies 1 dalies antra pastraipa			—
	26b straipsnio G antraštinės dalies 2 dalies a punktas			353 straipsnis
	26b straipsnio G antraštinės dalies 2 dalies b punkto pirmas ir antras sakiniai			198 straipsnio 1 ir 2 dalys
	26c straipsnio A antraštinės dalies a–e punktai			358 straipsnio 1–5 punktai
	26c straipsnio B antraštinės dalies 1 dalis			359 straipsnis
	26c straipsnio B antraštinės dalies 2 dalies pirma pastraipa			360 straipsnis
	26c straipsnio B antraštinės dalies 2 dalies antros pastraipos pirmo sakinio pirma dalis			361 straipsnio 1 dalis
	26c straipsnio B antraštinės dalies 2 dalies antros pastraipos pirmo sakinio antra dalis			361 straipsnio 1 dalies a–e punktai

Direktyva 67/227/EEB	Direktyva 77/388/EEB	Iš dalies keičiančios direktyvos	Kiti teisės aktai	Ši direktyva
	26c straipsnio B antraštinės dalies 2 dalies antros pastraipos antras sakiny			361 straipsnio 2 dalis
	26c straipsnio B antraštinės dalies 3 dalies pirma ir antra pastraipos			362 straipsnis
	26c straipsnio B antraštinės dalies 4 dalies a–d punktai			363 straipsnio a–d punktai
	26c straipsnio B antraštinės dalies 5 dalies pirma pastraipa			364 straipsnis
	26c straipsnio B antraštinės dalies 5 dalies antra pastraipa			365 straipsnis
	26c straipsnio B antraštinės dalies 6 dalies pirmas sakiny			366 straipsnio 1 dalies pirma pastraipa
	26c straipsnio B antraštinės dalies 6 dalies antras ir trečias sakiniai			366 straipsnio 1 dalies antra pastraipa
	26c straipsnio B antraštinės dalies 6 dalies ketvirtas sakiny			366 straipsnio 2 dalis
	26c straipsnio B antraštinės dalies 7 dalies pirmas sakiny			367 straipsnio pirma pastraipa
	26c straipsnio B antraštinės dalies 7 dalies antras ir trečias sakiniai			367 straipsnio antra pastraipa
	26c straipsnio B antraštinės dalies 8 dalis			368 straipsnis
	26c straipsnio B antraštinės dalies 9 dalies pirmas sakiny			369 straipsnio 1 dalis
	26c straipsnio B antraštinės dalies 9 dalies antras ir trečias sakiniai			369 straipsnio 2 dalies pirma ir antra pastraipos
	26c straipsnio B antraštinės dalies 10 dalis			204 straipsnio 1 dalies trečia pastraipa
	27 straipsnio 1 dalies pirmas ir antras sakiniai			395 straipsnio 1 dalies pirma ir antra pastraipos
	27 straipsnio 2 dalies pirmas ir antras sakiniai			395 straipsnio 2 dalies pirma pastraipa
	27 straipsnio 2 dalies trečias sakiny			395 straipsnio 2 dalies antra pastraipa
	27 straipsnio 3 ir 4 dalys			395 straipsnio 3 ir 4 dalys
	27 straipsnio 5 dalis			394 straipsnis
	28 straipsnio 1 ir 1a dalys			—
	28 straipsnio 2 dalies įvadinis sakiny			109 straipsnis
	28 straipsnio 2 dalies a punkto pirma pastraipa			110 straipsnio pirma ir antra pastraipos
	28 straipsnio 2 dalies a punkto antra pastraipa			—

Direktyva 67/227/EEB	Direktyva 77/388/EEB	Iš dalies keičiančios direktyvos	Kiti teisės aktai	Ši direktyva
	28 straipsnio 2 dalies a punkto trečios pastraipos pirmas sakinyš			112 straipsnio pirma pastraipa
	28 straipsnio 2 dalies a punkto trečios pastraipos antras ir trečias sakiniai			112 straipsnio antra pastraipa
	28 straipsnio 2 dalies b punktas			113 straipsnis
	28 straipsnio 2 dalies c punkto pirmas ir antras sakiniai			114 straipsnio 1 dalies pirma ir antra pastraipos
	28 straipsnio 2 dalies c punkto trečias sakinyš			114 straipsnio 2 dalis
	28 straipsnio 2 dalies d punktas			115 straipsnis
	28 straipsnio 2 dalies e punkto pirma ir antra pastraipos			118 straipsnio pirma ir antra pastraipos
	28 straipsnio 2 dalies f punktas			120 straipsnis
	28 straipsnio 2 dalies g punktas			—
	28 straipsnio 2 dalies h punkto pirma ir antra pastraipos			121 straipsnio pirma ir antra pastraipos
	28 straipsnio 2 dalies i punktas			122 straipsnis
	28 straipsnio 2 dalies j punktas			117 straipsnio 2 dalis
	28 straipsnio 2 dalies k punktas			116 straipsnis
	28 straipsnio 3 dalies a punktas			370 straipsnis
	28 straipsnio 3 dalies b punktas			371 straipsnis
	28 straipsnio 3 dalies c punktas			391 straipsnis
	28 straipsnio 3 dalies d punktas			372 straipsnis
	28 straipsnio 3 dalies e punktas			373 straipsnis
	28 straipsnio 3 dalies f punktas			392 straipsnis
	28 straipsnio 3 dalies g punktas			374 straipsnis
	28 straipsnio 3a dalis			376 straipsnis
	28 straipsnio 4 ir 5 dalys			393 straipsnio 1 ir 2 dalys
	28 straipsnio 6 dalies pirmos pastraipos pirmas sakinyš			106 straipsnio pirma ir antra pastraipos

Direktyva 67/227/EEB	Direktyva 77/388/EEB	Iš dalies keičiančios direktyvos	Kiti teisės aktai	Ši direktyva
	28 straipsnio 6 dalies pirmos pastraipos antras sakiny			106 straipsnio trečia pastraipa
	28 straipsnio 6 dalies antros pastraipos a, b ir c punktai			107 straipsnio pirmos pastraipos a, b ir c punktai
	28 straipsnio 6 dalies antros pastraipos d punktas			107 straipsnio antra pastraipa
	28 straipsnio 6 dalies trečia pastraipa			107 straipsnio antra pastraipa
	28 straipsnio 6 dalies ketvirtos pastraipos a, b ir c punktai			108 straipsnio a, b ir c punktai
	28 straipsnio 6 dalies penkta ir šešta pastraipos			—
	28a straipsnio 1 dalies įvadinis sakiny			2 straipsnio 1 dalis
	28a straipsnio 1 dalies a punkto pirma pastraipa			2 straipsnio 1 dalies b punkto i papunktis
	28a straipsnio 1 dalies a punkto antra pastraipa			3 straipsnio 1 dalis
	28a straipsnio 1 dalies a punkto trečia pastraipa			3 straipsnio 3 dalis
	28a straipsnio 1 dalies b punktas			2 straipsnio 1 dalies b punkto ii papunktis
	28a straipsnio 1 dalies c punktas			2 straipsnio 1 dalies b punkto iii papunktis
	28a straipsnio 1a dalies a punktas			3 straipsnio 1 dalies a punktas
	28a straipsnio 1a dalies b punkto pirmos pastraipos pirma įtrauka			3 straipsnio 1 dalies b punktas
	28a straipsnio 1a dalies b punkto pirmos pastraipos antra ir trečia įtraukos			3 straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos a ir b punktai
	28a straipsnio 1a dalies b punkto antra pastraipa			3 straipsnio 2 dalies antra pastraipa
	28a straipsnio 2 dalies įvadinis sakiny			—
	28a straipsnio 2 dalies a punktas			2 straipsnio 2 dalies a punkto i, ii ir iii papunkčiai
	28a straipsnio 2 dalies b punkto pirma pastraipa			2 straipsnio 2 dalies b punktas
	28a straipsnio 2 dalies b punkto pirmos pastraipos pirma ir antra įtraukos			2 straipsnio 2 dalies b punkto i, ii ir iii papunkčiai

Direktyva 67/227/EEB	Direktyva 77/388/EEB	Iš dalies keičiančios direktyvos	Kiti teisės aktai	Ši direktyva
	28a straipsnio 2 dalies b punkto antra pastraipa			2 straipsnio 2 dalies c punktas
	28a straipsnio 3 dalies pirmą ir antrą pastraipą			20 straipsnio pirmą ir antrą pastraipą
	28a straipsnio 4 dalies pirmą pastraipą			9 straipsnio 2 dalis
	28a straipsnio 4 dalies antros pastraipos pirmą įtrauką			172 straipsnio 1 dalies antrą pastraipą
	28a straipsnio 4 dalies antros pastraipos antrą įtrauką			172 straipsnio 1 dalies pirmą pastraipą
	28a straipsnio 4 dalies trečią pastraipą			172 straipsnio 2 dalis
	28a straipsnio 5 dalies b punkto pirmą pastraipą			17 straipsnio 1 dalies pirmą pastraipą
	28a straipsnio 5 dalies b punkto antrą pastraipą			17 straipsnio 1 dalies antrą pastraipą ir 2 dalies įvadinis sakiny
	28a straipsnio 5 dalies b punkto antros pastraipos pirmą įtrauką			17 straipsnio 2 dalies a ir b punktai
	28a straipsnio 5 dalies b punkto antros pastraipos antrą įtrauką			17 straipsnio 2 dalies c punktas
	28a straipsnio 5 dalies b punkto antros pastraipos trečią įtrauką			17 straipsnio 2 dalies e punktas
	28a straipsnio 5 dalies b punkto antros pastraipos penktą, šeštą ir septintą įtraukas			17 straipsnio 2 dalies f, g ir h punktai
	28a straipsnio 5 dalies b punkto antros pastraipos aštuntą įtrauką			17 straipsnio 2 dalies d punktas
	28a straipsnio 5 dalies b punkto trečią pastraipą			17 straipsnio 3 dalis
	28a straipsnio 6 dalies pirmą pastraipą			21 straipsnis
	28a straipsnio 6 dalies antrą pastraipą			22 straipsnis
	28a straipsnio 7 dalis			23 straipsnis
	28b straipsnio A antraštinės dalies 1 dalis			40 straipsnis
	28b straipsnio A antraštinės dalies 2 dalies pirmą ir antrą pastraipą			41 straipsnio pirmą ir antrą pastraipą
	28b straipsnio A antraštinės dalies 2 dalies trečios pastraipos pirmą ir antrą įtraukas			42 straipsnio a ir b punktai

Direktyva 67/227/EEB	Direktyva 77/388/EEB	Iš dalies keičiančios direktyvos	Kiti teisės aktai	Ši direktyva
	28b straipsnio B antraštinės dalies 1 dalies pirmos pastraipos pirma ir antra įtraukos			33 straipsnio 1 dalies a ir b punktai
	28b straipsnio B antraštinės dalies 1 dalies antra pastraipa			33 straipsnio 2 dalis
	26b straipsnio B antraštinės dalies 2 dalies pirma pastraipa			34 straipsnio 1 dalies a punktas
	28b straipsnio B antraštinės dalies 2 dalies pirmos pastraipos pirma ir antra įtraukos			34 straipsnio 1 dalies b ir c punktai
	28b straipsnio B antraštinės dalies 2 dalies antros pastraipos pirmas ir antras sakiniai			34 straipsnio 2 dalies pirma ir antra pastraipos
	28b straipsnio B antraštinės dalies 2 dalies trečios pastraipos pirmas sakiny			34 straipsnio 3 dalis
	28b straipsnio B antraštinės dalies 2 dalies trečios pastraipos antras ir trečias sakiniai			—
	28b straipsnio B antraštinės dalies 3 dalies pirma ir antra pastraipos			34 straipsnio 4 dalies pirma ir antra pastraipos
	28b straipsnio C antraštinės dalies 1 dalies pirmos įtraukos pirma pastraipa			48 straipsnio pirma pastraipa
	28b straipsnio C antraštinės dalies 1 dalies pirmos įtraukos antra pastraipa			49 straipsnis
	28b straipsnio C antraštinės dalies 1 dalies antra ir trečia įtraukos			48 straipsnio antra ir trečia pastraipos
	28b straipsnio C antraštinės dalies 2 ir 3 dalys			47 straipsnio pirma ir antra pastraipos
	28b straipsnio C antraštinės dalies 4 dalis			51 straipsnis
	28b straipsnio D antraštinė dalis			53 straipsnis
	28b straipsnio E antraštinės dalies 1 dalies pirma ir antra pastraipos			50 straipsnio pirma ir antra pastraipos
	28b straipsnio E antraštinės dalies 2 dalies pirma ir antra pastraipos			54 straipsnio pirma ir antra pastraipos
	28b straipsnio E antraštinės dalies 3 dalies pirma ir antra pastraipos			44 straipsnio pirma ir antra pastraipos
	28b straipsnio F antraštinės dalies pirma ir antra pastraipos			55 straipsnio pirma ir antra pastraipos
	28c straipsnio A antraštinės dalies įvadinis sakiny			131 straipsnis
	28c straipsnio A antraštinės dalies a punkto pirma pastraipa			138 straipsnio 1 dalis

Direktyva 67/227/EEB	Direktyva 77/388/EEB	Iš dalies keičiančios direktyvos	Kiti teisės aktai	Ši direktyva
	28c straipsnio A antraštinės dalies a punkto antra pastraipa			139 straipsnio 1 dalies pirma ir antra pastraipos
	28c straipsnio A antraštinės dalies b punktas			138 straipsnio 2 dalies a punktas
	28c straipsnio A antraštinės dalies c punkto pirma pastraipa			138 straipsnio 2 dalies b punktas
	28c straipsnio A antraštinės dalies c punkto antra pastraipa			139 straipsnio 2 dalis
	28c straipsnio A antraštinės dalies d punktas			138 straipsnio 2 dalies c punktas
	28c straipsnio B antraštinės dalies įvadinis sakiny			131 straipsnis
	28c straipsnio B antraštinės dalies a, b ir c punktai			140 straipsnio a, b ir c punktai
	28c straipsnio C antraštinė dalis			142 straipsnis
	28c straipsnio D antraštinės dalies pirma pastraipa			143 straipsnio d punktas
	28c straipsnio D antraštinės dalies antra pastraipa			131 straipsnis
	28c straipsnio E antraštinės dalies l punkto pirma įtrauka, pakeičianti 16 straipsnio 1 dalį			
	— 1 dalies pirma pastraipa			155 straipsnis
	— 1 dalies pirmos pastraipos A punktas			157 straipsnio 1 dalies a punktas
	— 1 dalies pirmos pastraipos B punkto pirmos pastraipos a, b ir c punktai			156 straipsnio 1 dalies a, b ir c punktai
	— 1 dalies pirmos pastraipos B punkto pirmos pastraipos d punkto pirma ir antra įtraukos			156 straipsnio 1 dalies d ir e punktai
	— 1 dalies pirmos pastraipos B punkto pirmos pastraipos e punkto pirma pastraipa			157 straipsnio 1 dalies b punktas
	— 1 dalies pirmos pastraipos B punkto pirmos pastraipos e punkto antros pastraipos pirma įtrauka			154 straipsnis
	— 1 dalies pirmos pastraipos B punkto pirmos pastraipos e punkto antros pastraipos antros įtraukos pirmas sakiny			154 straipsnis
	— 1 dalies pirmos pastraipos B punkto pirmos pastraipos e punkto antros pastraipos antros įtraukos antras sakiny			157 straipsnio 2 dalis

Direktyva 67/227/EEB	Direktyva 77/388/EEB	Iš dalies keičiančios direktyvos	Kiti teisės aktai	Ši direktyva
	— 1 dalies pirmos pastraipos B punkto pirmos pastraipos e punkto trečios pastraipos pirma įtrauka			—
	— 1 dalies pirmos pastraipos B punkto pirmos pastraipos e punkto trečios pastraipos antra, trečia ir ketvirta įtraukos			158 straipsnio 1 dalies a, b ir c punktai
	— 1 dalies pirmos pastraipos B punkto antra pastraipa			156 straipsnio 2 dalis
	— 1 dalies pirmos pastraipos C punktas			159 straipsnis
	— 1 dalies pirmos pastraipos D punkto pirmos pastraipos a ir b punktai			160 straipsnio 1 dalies a ir b punktai
	— 1 dalies pirmos pastraipos D punkto antra pastraipa			160 straipsnio 2 dalis
	— 1 dalies antros pastraipos E punkto pirma ir antra įtraukos			161 straipsnio a ir b punktai
	— 1 dalies antra pastraipa			202 straipsnis
	— 1 dalies trečia pastraipa			163 straipsnis
	28c straipsnio E antraštinės dalies 1 punkto antra įtrauka, įterpanti 16 straipsnio 1a dalį			
	— 1a dalis			162 straipsnis
	28c straipsnio E antraštinės dalies 2 punkto pirma įtrauka, papildanti 16 straipsnio 2 dalį			
	— 2 dalies pirma pastraipa			164 straipsnio 1 dalis
	28c straipsnio E antraštinės dalies 2 punkto antra įtrauka, įterpanti antrą ir trečią pastraipas į 16 straipsnio 2 dalį			
	— 2 dalies antra pastraipa			164 straipsnio 2 dalis
	— 2 dalies trečia pastraipa			165 straipsnis
	28c straipsnio E antraštinės dalies 3 punkto 1–5 įtraukos			141 straipsnio a–e punktai
	28d straipsnio 1 dalies pirmas ir antras sakiniai			68 straipsnio pirma ir antra pastraipos
	28d straipsnio 2 ir 3 dalys			69 straipsnio 1 ir 2 dalys

Direktyva 67/227/EEB	Direktyva 77/388/EEB	Iš dalies keičiančios direktyvos	Kiti teisės aktai	Ši direktyva
	28d straipsnio 4 dalies pirma ir antra pastraipos			67 straipsnio 1 ir 2 dalys
	28e straipsnio 1 dalies pirma pastraipa			83 straipsnis
	28e straipsnio 1 dalies antros pastraipos pirmas ir antras sakiniai			84 straipsnio 1 ir 2 dalys
	28e straipsnio 2 dalis			76 straipsnis
	28e straipsnio 3 dalis			93 straipsnio antros pastraipos b punktas
	28e straipsnio 4 dalis			94 straipsnio 1 dalis
	28f straipsnio 1 punktas, pakeičiantis 17 straipsnio 2, 3 ir 4 dalis			
	— 2 dalies a punktas			168 straipsnio a punktas
	— 2 dalies b punktas			168 straipsnio e punktas
	— 2 dalies c punktas			168 straipsnio b ir d punktai
	— 2 dalies d punktas			168 straipsnio c punktas
	— 3 dalies a, b ir c punktai			169 straipsnio a, b ir c punktai 170 straipsnio a ir b punktai
	— 4 dalies pirmos pastraipos pirma įtrauka			171 straipsnio 1 dalies pirma pastraipa
	— 4 dalies pirmos pastraipos antra įtrauka			171 straipsnio 2 dalies pirma pastraipa
	— 4 dalies antros pastraipos a punktas			171 straipsnio 1 dalies antra pastraipa
	— 4 dalies antros pastraipos b punktas			171 straipsnio 2 dalies antra pastraipa
	— 4 dalies antros pastraipos c punktas			171 straipsnio 3 dalis
	28f straipsnio 2 punktas, pakeičiantis 18 straipsnio 1 dalį			
	— 1 dalies a punktas			178 straipsnio a punktas
	— 1 dalies b punktas			178 straipsnio e punktas
	— 1 dalies c punktas			178 straipsnio b ir d punktai
	— 1 dalies d punktas			178 straipsnio f punktas
	— 1 dalies e punktas			178 straipsnio c punktas

Direktyva 67/227/EEB	Direktyva 77/388/EEB	Iš dalies keičiančios direktyvos	Kiti teisės aktai	Ši direktyva
	28f straipsnio 3 punktas, įterpiantis 3a dalį į 18 straipsnį			
	— 3a dalies sakinio pirma dalis			181 straipsnis
	— 3a dalies sakinio antra dalis			182 straipsnis
	28g straipsnis, pakeičiantis 21 straipsnį			
	— 1 dalies a punkto pirma pastraipa			193 straipsnis
	— 1 dalies a punkto antra pastraipa			194 straipsnio 1 ir 2 dalys
	— 1 dalies b punktas			196 straipsnis
	— 1 dalies c punkto pirmos pastraipos pirma, antra ir trečia įtraukos			197 straipsnio 1 dalies a, b ir c punktai
	— 1 dalies c punkto antra pastraipa			197 straipsnio 2 dalis
	— 1 dalies d punktas			203 straipsnis
	— 1 dalies e punktas			200 straipsnis
	— 1 dalies f punktas			195 straipsnis
	— 2 dalis			—
	— 2 dalies a punkto pirmas sakiny			204 straipsnio 1 dalies pirma pastraipa
	— 2 dalies a punkto antras sakiny			204 straipsnio 2 dalis
	— 2 dalies b punktas			204 straipsnio 1 dalies antra pastraipa
	— 2 dalies c punkto pirma pastraipa			199 straipsnio 1 dalies a–g punktai
	— 2 dalies c punkto antra, trečia ir ketvirta pastraipos			199 straipsnio 2, 3 ir 4 dalys
	— 3 dalis			205 straipsnis
	— 4 dalis			201 straipsnis
	28h straipsnis, pakeičiantis 22 straipsnį			
	— 1 dalies a punkto pirmas ir antras sakiniai			213 straipsnio 1 dalies pirma ir antra pastraipos
	— 1 dalies b punktas			213 straipsnio 2 dalis

Direktyva 67/227/EEB	Direktyva 77/388/EEB	Iš dalies keičiančios direktyvos	Kiti teisės aktai	Ši direktyva
	— 1 dalies c punkto pirmos įtraukos pirmas sakiny			214 straipsnio 1 dalies a punktas
	— 1 dalies c punkto pirmos įtraukos antras sakiny			214 straipsnio 2 dalis
	— 1 dalies c punkto antra ir trečia įtraukos			214 straipsnio 1 dalies b ir c punktai
	— 1 dalies d punkto pirmas ir antras sakiniai			215 straipsnio pirma ir antra pastraipos
	— 1 dalies e punktas			216 straipsnis
	— 2 dalies a punktas			242 straipsnis
	— 2 dalies b punkto pirma ir antra pastraipos			243 straipsnio 1 ir 2 dalys
	— 3 dalies a punkto pirmos pastraipos pirmas sakiny			220 straipsnio 1 punktas
	— 3 dalies a punkto pirmos pastraipos antras sakiny			220 straipsnio 2 ir 3 punktai
	— 3 dalies a punkto antra pastraipa			220 straipsnio 4 ir 5 punktai
	— 3 dalies a punkto trečios pastraipos pirmas ir antras sakiniai			221 straipsnio 1 dalies pirma ir antra pastraipos
	— 3 dalies a punkto ketvirta pastraipa			221 straipsnio 2 dalis
	— 3 dalies a punkto penktos pastraipos pirmas sakiny			219 straipsnis
	— 3 dalies a punkto penktos pastraipos antras sakiny			228 straipsnis
	— 3 dalies a punkto šešta pastraipa			222 straipsnis
	— 3 dalies a punkto septinta pastraipa			223 straipsnis
	— 3 dalies a punkto aštuntos pastraipos pirmas ir antras sakiniai			224 straipsnio 1 ir 2 dalys
	— 3 dalies a punkto devintos pastraipos pirmas ir antras sakiniai			224 straipsnio 3 dalies pirma pastraipa
	— 3 dalies a punkto devintos pastraipos trečias sakiny			224 straipsnio 3 dalies antra pastraipa
	— 3 dalies a punkto dešimta pastraipa			225 straipsnis

Direktyva 67/227/EEB	Direktyva 77/388/EEB	Iš dalies keičiančios direktyvos	Kiti teisės aktai	Ši direktyva
	— 3 dalies b punkto pirmos pastraipos pirma ir dvylikta įtraukos			226 straipsnio 1–12 punktai
	— 3 dalies b punkto pirmos pastraipos trylikta įtrauka			226 straipsnio 13 ir 14 punktai
	— 3 dalies b punkto pirmos pastraipos keturiolika įtrauka			226 straipsnio 15 punktas
	— 3 dalies b punkto antra pastraipa			227 straipsnis
	— 3 dalies b punkto trečia pastraipa			229 straipsnis
	— 3 dalies b punkto ketvirta pastraipa			230 straipsnis
	— 3 dalies b punkto penkta pastraipa			231 straipsnis
	— 3 dalies c punkto pirma pastraipa			232 straipsnis
	— 3 dalies c punkto antros pastraipos įvadinis sakiny			233 straipsnio 1 dalies pirma pastraipa
	— 3 dalies c punkto antros pastraipos pirmos įtraukos pirmas sakiny			233 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a punktas
	— 3 dalies c punkto antros pastraipos pirmos įtraukos antras sakiny			233 straipsnio 2 dalis
	— 3 dalies c punkto antros pastraipos antros įtraukos pirmas sakiny			233 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos b punktas
	— 3 dalies c punkto antros pastraipos antros įtraukos antras sakiny			233 straipsnio 3 dalis
	— 3 dalies c punkto trečios pastraipos pirmas sakiny			233 straipsnio 1 dalies antra pastraipa
	— 3 dalies c punkto trečios pastraipos antras sakiny			237 straipsnis
	— 3 dalies c punkto ketvirtos pastraipos pirmas ir antras sakiniai			234 straipsnis
	— 3 dalies c punkto penkta pastraipa			235 straipsnis
	— 3 dalies c punkto šešta pastraipa			236 straipsnis
	— 3 dalies d punkto pirma pastraipa			244 straipsnis
	— 3 dalies d punkto antros pastraipos pirmas sakiny			245 straipsnio 1 dalis

Direktyva 67/227/EEB	Direktyva 77/388/EEB	Iš dalies keičiančios direktyvos	Kiti teisės aktai	Ši direktyva
	— 3 dalies d punkto antros pastraipos antras ir trečias sakiniai			245 straipsnio 2 dalies pirma ir antra pastraipos
	— 3 dalies d punkto trečios pastraipos pirmas ir antras sakiniai			246 straipsnio pirma ir antra pastraipos
	— 3 dalies d punkto ketvirta, penkta ir šešta pastraipos			247 straipsnio 1, 2 ir 3 dalys
	— 3 dalies d punkto septinta pastraipa			248 straipsnis
	— 3 dalies e punkto pirma pastraipa			217 ir 241 straipsniai
	— 3 dalies e punkto antra pastraipa			218 straipsnis
	— 4 dalies a punkto pirmas ir antras sakiniai			252 straipsnio 1 dalis
	— 4 dalies a punkto trečias ir ketvirtas sakiniai			252 straipsnio 2 dalies pirma ir antra pastraipos
	— 4 dalies a punkto penktas sakiny			250 straipsnio 2 dalis
	— 4 dalies b punktas			250 straipsnio 1 dalis
	— 4 dalies c punkto pirmos įtraukos pirma ir antra pastraipos			251 straipsnio a ir b punktai
	— 4 dalies c punkto antros įtraukos pirma pastraipa			251 straipsnio c punktas
	— 4 dalies c punkto antros įtraukos antra pastraipa			251 straipsnio d ir e punktai
	— 5 dalis			206 straipsnis
	— 6 dalies a punkto pirmas ir antras sakiniai			261 straipsnio 1 dalis
	— 6 dalies a punkto trečias sakiny			261 straipsnio 2 dalis
	— 6 dalies b punkto pirma pastraipa			262 straipsnis
	— 6 dalies b punkto antros pastraipos pirmas sakiny			263 straipsnio 1 dalies pirma pastraipa
	— 6 dalies b punkto antros pastraipos antras sakiny			263 straipsnio 2 dalis
	— 6 dalies b punkto trečios pastraipos pirma ir antra įtraukos			264 straipsnio 1 dalies a ir b punktai

Direktyva 67/227/EEB	Direktyva 77/388/EEB	Iš dalies keičiančios direktyvos	Kiti teisės aktai	Ši direktyva
	— 6 dalies b punkto trečios pastraipos trečios įtraukos pirmas sakiny			264 straipsnio 1 dalies d punktas
	— 6 dalies b punkto trečios pastraipos trečios įtraukos antras sakiny			264 straipsnio 2 dalies pirma pastraipa
	— 6 dalies b punkto ketvirtos pastraipos pirma įtrauka			264 straipsnio 1 dalies c ir e punktai
	— 6 dalies b punkto ketvirtos pastraipos antros įtraukos pirmas sakiny			264 straipsnio 1 dalies f punktas
	— 6 dalies b punkto ketvirtos pastraipos antros įtraukos antras sakiny			264 straipsnio 2 dalies antra pastraipa
	— 6 dalies b punkto penktos pastraipos pirma ir antra įtraukos			265 straipsnio 1 dalies a ir b punktai
	— 6 dalies b punkto penktos pastraipos trečios įtraukos pirmas sakiny			265 straipsnio 1 dalies c punktas
	— 6 dalies b punkto penktos pastraipos trečios įtraukos antras sakiny			265 straipsnio 2 dalis
	— 6 dalies c punkto pirma įtrauka			263 straipsnio 1 dalies antra pastraipa
	— 6 dalies c punkto antra įtrauka			266 straipsnis
	— 6 dalies d punktas			254 straipsnis
	— 6 dalies e punkto pirma pastraipa			268 straipsnis
	— 6 dalies e punkto antra pastraipa			259 straipsnis
	— 7 dalies sakinio pirma dalis			207 straipsnio pirma pastraipa 256 straipsnis 267 straipsnis
	— 7 dalies sakinio antra dalis			207 straipsnio antra pastraipa
	— 8 dalies pirma ir antra pastraipos			273 straipsnio pirma ir antra pastraipos
	— 9 dalies a punkto pirmos pastraipos pirma įtrauka			272 straipsnio 1 dalies pirmo pastraipos c punktas
	— 9 dalies a punkto pirmos pastraipos antra įtrauka			272 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a ir d punktai
	— 9 dalies a punkto pirmos pastraipos trečia įtrauka			272 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos b punktas
	— 9 dalies a punkto antra pastraipa			272 straipsnio 1 dalies antra pastraipa

Direktyva 67/227/EEB	Direktyva 77/388/EEB	Iš dalies keičiančios direktyvos	Kiti teisės aktai	Ši direktyva
	— 9 dalies b punktas			272 straipsnio 3 dalis
	— 9 dalies c punktas			212 straipsnis
	— 9 dalies d punkto pirmos pastraipos pirma ir antra įtraukos			238 straipsnio 1 dalies a ir b punktai
	— 9 dalies d punkto antros pastraipos pirma ir ketvirta įtraukos			238 straipsnio 2 dalies a–d punktai
	— 9 dalies d punkto trečia pastraipa			238 straipsnio 3 dalis
	— 9 dalies e punkto pirma pastraipa			239 straipsnis
	— 9 dalies e punkto antros pastraipos pirma ir antra įtraukos			240 straipsnio 1 ir 2 punktai
	— 10 dalis			209 ir 257 straipsniai
	— 11 dalis			210 ir 258 straipsniai
	— 12 dalies įvadinis sakinyss			269 straipsnis
	— 12 dalies a punkto pirma, antra ir trečia įtraukos			270 straipsnio a, b ir c punktai
	— 12 dalies b punkto pirma, antra ir trečia įtraukos			271 straipsnio a, b ir c punktai
	28i straipsnis, įterpiantis trečią pastraipą į 24 straipsnio 3 dalį			
	— 3 dalies trečia pastraipa			283 straipsnio 1 dalies b ir c punktai
	28j straipsnio 1 punktas, įterpiantis antrą pastraipą į 25 straipsnio 4 dalį			
	— 4 dalies antra pastraipa			272 straipsnio 2 dalis
	28j straipsnio 2 punktas, pakeičiantis 25 straipsnio 5 ir 6 dalis			
	— 5 dalies pirmos pastraipos a, b ir c punktai			300 straipsnio 1, 2 ir 3 punktai
	— 5 dalies antra pastraipa			302 straipsnis
	— 6 dalies a punkto pirmos pastraipos pirmas sakinyss			301 straipsnio 1 dalis
	— 6 dalies a punkto pirmos pastraipos antras sakinyss			303 straipsnio 1 dalis

Direktyva 67/227/EEB	Direktyva 77/388/EEB	Iš dalies keičiančios direktyvos	Kiti teisės aktai	Ši direktyva
	— 6 dalies a punkto antros pastraipos pirma, antra ir trečia įtraukos			303 straipsnio 2 dalies a, b ir c punktai
	— 6 dalies a punkto trečia pastraipa			303 straipsnio 3 dalis
	— 6 dalies b punktas			301 straipsnio 1 dalis
	28j straipsnio 3 punktas, įterpiantis antrą pastraipą į 25 straipsnio 9 dalį			
	— 9 dalies antra pastraipa			305 straipsnis
	28k straipsnio 1 punkto pirma pastraipa			—
	28k straipsnio 1 punkto antros pastraipos a punktas			158 straipsnio 3 dalis
	28k straipsnio 1 dalies antros pastraipos b ir c punktai			—
	28k straipsnio 2, 3 ir 4 punktai			—
	28k straipsnio 5 punktas			158 straipsnio 2 dalis
	28l straipsnio pirma pastraipa			—
	28l straipsnio antra ir trečia pastraipos			402 straipsnio 1 ir 2 dalys
	28l straipsnio ketvirta pastraipa			—
	28m straipsnis			399 straipsnio pirma pastraipa
	28n straipsnis			—
	28o straipsnio 1 dalies įvadinis sakinyš			326 straipsnio pirma pastraipa
	28o straipsnio 1 dalies a punkto pirmas sakinyš			327 straipsnio 1 ir 3 dalys
	28o straipsnio 1 dalies a punkto antras sakinyš			327 straipsnio 2 dalis
	28o straipsnio 1 dalies b punktas			328 straipsnis
	28o straipsnio 1 dalies c punkto pirma, antra ir trečia įtraukos			329 straipsnio a, b ir c punktai
	28o straipsnio 1 dalies d punkto pirma ir antra pastraipos			330 straipsnio pirma ir antra pastraipos

Direktyva 67/227/EEB	Direktyva 77/388/EEB	Iš dalies keičiančios direktyvos	Kiti teisės aktai	Ši direktyva
	28o straipsnio 1 dalies e punktas			332 straipsnis
	28o straipsnio 1 dalies f punktas			331 straipsnis
	28o straipsnio 1 dalies g punktas			4 straipsnio b punktas
	28o straipsnio 1 dalies h punktas			35 straipsnis 139 straipsnio 3 dalies antra pastraipa
	28o straipsnio 2 dalis			326 straipsnio antra pastraipa
	28o straipsnio 3 dalis			341 straipsnis
	28o straipsnio 4 dalis			—
	28p straipsnio 1 dalies pirma, antra ir trečia įtraukos			405 straipsnio 1, 2 ir 3 punktai
	28p straipsnio 2 dalis			406 straipsnis
	28p straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos pirma ir antra įtraukos			407 straipsnio a ir b punktai
	28p straipsnio 3 dalies antra pastraipa			—
	28p straipsnio 4 dalies a–d punktai			408 straipsnio 1 dalies a–d punktai
	28p straipsnio 5 dalies pirma ir antra įtraukos			408 straipsnio 2 dalies a ir b punktai
	28p straipsnio 6 dalis			409 straipsnis
	28p straipsnio 7 dalies pirmos pastraipos a, b ir c punktai			410 straipsnio 1 dalies a, b ir c punktai
	28p straipsnio 7 dalies antros pastraipos pirma įtrauka			—
	28p straipsnio 7 dalies antros pastraipos antra ir trečia įtraukos			410 straipsnio 2 dalies a ir b punktai
	29 straipsnio 1–4 dalys			398 straipsnio 1–4 dalys
	29a straipsnis			397 straipsnis
	30 straipsnio 1 dalis			396 straipsnio 1 dalis
	30 straipsnio 2 dalies pirmas ir antras sakiniai			396 straipsnio 2 dalies pirma pastraipa
	30 straipsnio 2 dalies trečias sakiny			396 straipsnio 2 dalies antra pastraipa

Direktyva 67/227/EEB	Direktyva 77/388/EEB	Iš dalies keičiančios direktyvos	Kiti teisės aktai	Ši direktyva
	30 straipsnio 3 ir 4 dalys			396 straipsnio 3 ir 4 dalys
	31 straipsnio 1 dalis			—
	31 straipsnio 2 dalis			400 straipsnis
	33 straipsnio 1 dalis			401 straipsnis
	33 straipsnio 2 dalis			2 straipsnio 3 dalis
	33a straipsnio 1 dalies įvadinis sakiny			274 straipsnis
	33a straipsnio 1 dalies a punktas			275 straipsnis
	33a straipsnio 1 dalies b punktas			276 straipsnis
	33a straipsnio 1 dalies c punktas			277 straipsnis
	33a straipsnio 2 dalies įvadinis sakiny			278 straipsnis
	33a straipsnio 2 dalies a punktas			279 straipsnis
	33a straipsnio 2 dalies b punktas			280 straipsnis
	34 straipsnis			404 straipsnis
	35 straipsnis			403 straipsnis
	36 ir 37 straipsniai			—
	38 straipsnis			414 straipsnis
	A priedo I punkto 1 ir 2 papunkčiai			VII priedo 1 punkto a ir b papunkčiai
	A priedo I punkto 3 papunktis			VII priedo 1 punkto c ir d papunkčiai
	A priedo II punkto 1–6 papunkčiai			VII priedo 2 punkto a–f papunkčiai
	A priedo III ir IV punktai			VII priedo 3 ir 4 punktai
	A priedo IV punkto 1–4 papunkčiai			VII priedo 4 punkto a–d papunkčiai
	A priedo V punktas			295 straipsnio 2 dalis
	B priedo įvadinis sakiny			295 straipsnio 1 dalies 5 punktas
	B priedo 1–9 įtraukos			VIII priedo 1–9 punktai
	C priedas			—

Direktyva 67/227/EEB	Direktyva 77/388/EEB	Iš dalies keičiančios direktyvos	Kiti teisės aktai	Ši direktyva
	D priedo 1–13 punktai			I priedo 1–13 punktai
	E priedo 2 punktas			X priedo A dalies 1 punktas
	E priedo 7 punktas			X priedo A dalies 2 punktas
	E priedo 11 punktas			X priedo A dalies 3 punktas
	E priedo 15 punktas			X priedo A dalies 4 punktas
	F priedo 1 punktas			X priedo B dalies 1 punktas
	F priedo 2 punktas			X priedo B dalies 2 punkto a–j papunkčiai
	F priedo 5–8 punktai			X priedo B dalies 3–6 punktai
	F priedo 10 punktas			X priedo B dalies 7 punktas
	F priedo 12 punktas			X priedo B dalies 8 punktas
	F priedo 16 punktas			X priedo B dalies 9 punktas
	F priedo 17 punkto pirma ir antra pastraipos			X priedo B dalies 10 punktas
	F priedo 23 punktas			X priedo B dalies 11 punktas
	F priedo 25 punktas			X priedo B dalies 12 punktas
	F priedo 27 punktas			X priedo B dalies 13 punktas
	G priedo 1 ir 2 dalys			391 straipsnis
	H priedo pirma pastraipa			98 straipsnio 3 dalis
	H priedo antros pastraipos įvadinis sakinyš			—
	H priedo antros pastraipos 1–6 punktai			III priedo 1–6 punktai
	H priedo antros pastraipos 7 punkto pirma ir antra pastraipos			III priedo 7 ir 8 punktai
	H priedo antros pastraipos 8–17 punktai			III priedo 9–18 punktai
	I priedo įvadinis sakinyš			—
	I priedo a punkto 1–7 įtraukos			IX priedo A dalies 1–7 punktai

Direktyva 67/227/EEB	Direktyva 77/388/EEB	Iš dalies keičiančios direktyvos	Kiti teisės aktai	Ši direktyva
	I priedo b punkto 1 ir 2 įtraukos			IX priedo B dalies 1 ir 2 punktai
	I priedo c punktas			IX priedo C dalis
	J priedo įvadinis sakiny			V priedo įvadinis sakiny
	J priedas			V priedo 1–25 punktai
	K priedo 1 punkto pirma, antra ir trečia įtraukos			IV priedo 1 punkto a, b ir c papunkčiai
	K priedo 2–5 punktai			IV priedo 2–5 punktai
	L priedo pirmos pastraipos 1–5 punktai			II priedo 1–5 punktai
	L priedo antra pastraipa			56 straipsnio 2 dalis
	M priedo a–f punktai			VI priedo 1–6 punktai
		Direktyvos 89/465/EB 1 straipsnio 1 punkto antra pastraipa		133 straipsnio antra pastraipa
		Direktyvos 94/5/EB 2 straipsnis		342 straipsnis
		Direktyvos 94/5/EB 3 straipsnio pirmas ir antras sakiniai		343 straipsnio pirma ir antra pastraipos
		Direktyvos 2002/38/EB 4 straipsnis		56 straipsnio 3 dalis 57 straipsnio 2 dalis 357 straipsnis
		Direktyvos 2002/38/EB 5 straipsnis		—
			Graikijos stojimo akto VIII priedo II dalies 2 punkto a papunktis	287 straipsnio 1 punktas
			Graikijos stojimo akto VIII priedo II dalies 2 punkto b papunktis	375 straipsnis
			Ispanijos ir Portugalijos stojimo akto XXXII priedo IV dalies 3 punkto a papunkčio pirma ir antra įtraukos	287 straipsnio 2 ir 3 punktai
			Ispanijos ir Portugalijos stojimo akto XXXII priedo IV dalies 3 punkto b papunkčio pirma pastraipa	377 straipsnis
			Austrijos, Suomijos ir Švedijos stojimo akto XV priedo IX dalies 2 punkto b papunkčio pirma pastraipa	104 straipsnis

Direktyva 67/227/EEB	Direktyva 77/388/EEB	Iš dalies keičiančios direktyvos	Kiti teisės aktai	Ši direktyva
			Austrijos, Suomijos ir Švedijos stojimo akto XV priedo IX dalies 2 punkto c papunkčio pirma pastraipa	287 straipsnio 4 punktas
			Austrijos, Suomijos ir Švedijos stojimo akto XV priedo IX dalies 2 punkto f papunkčio pirma pastraipa	117 straipsnio 1 dalis
			Austrijos, Suomijos ir Švedijos stojimo akto XV priedo IX dalies 2 punkto g papunkčio pirma pastraipa	119 straipsnis
			Austrijos, Suomijos ir Švedijos stojimo akto XV priedo IX dalies 2 punkto h papunkčio pirmos pastraipos pirma ir antra įtraukos	378 straipsnio 1 dalis
			Austrijos, Suomijos ir Švedijos stojimo akto XV priedo IX dalies 2 punkto i papunkčio pirmos pastraipos pirma įtrauka	—
			Austrijos, Suomijos ir Švedijos stojimo akto XV priedo IX dalies 2 punkto i papunkčio pirmos pastraipos antra ir trečia įtraukos	378 straipsnio 2 dalies a ir b punktai
			Austrijos, Suomijos ir Švedijos stojimo akto XV priedo IX dalies 2 punkto j papunktis	287 straipsnio 5 punktas
			Austrijos, Suomijos ir Švedijos stojimo akto XV priedo IX dalies 2 punkto 1 papunkčio pirma pastraipa	111 straipsnio a punktas
			Austrijos, Suomijos ir Švedijos stojimo akto XV priedo IX dalies 2 punkto m papunkčio pirma pastraipa	379 straipsnio 1 dalis
			Austrijos, Suomijos ir Švedijos stojimo akto XV priedo IX dalies 2 punkto n papunkčio pirmos pastraipos pirma ir antra įtraukos	379 straipsnio 2 dalis
			Austrijos, Suomijos ir Švedijos stojimo akto XV priedo IX dalies 2 punkto x papunkčio pirma įtrauka	253 straipsnis
			Austrijos, Suomijos ir Švedijos stojimo akto XV priedo IX dalies 2 punkto x papunkčio antra įtrauka	287 straipsnio 6 punktas

Direktyva 67/227/EEB	Direktyva 77/388/EEB	Iš dalies keičiančios direktyvos	Kiti teisės aktai	Ši direktyva
			Austrijos, Suomijos ir Švedijos stojimo akto XV priedo IX dalies 2 punkto z papunkčio pirma pastraipa	111 straipsnio b punktas
			Austrijos, Suomijos ir Švedijos stojimo akto XV priedo IX dalies 2 punkto aa papunkčio pirmos pastraipos pirma ir antra įtraukos	380 straipsnis
			Austrijos, Suomijos ir Švedijos stojimo akto protokolais Nr. 2 dėl Alandų salų	6 straipsnio 1 dalies d punktas
			2003 m. Čekijos, Estijos, Kipro, Latvijos, Lietuvos, Vengrijos, Maltos, Lenkijos, Slovėnijos ir Slovakijos stojimo akto V priedo 5 dalies 1 punkto a papunktis	123 straipsnis
			2003 m. stojimo akto V priedo 5 dalies 1 punkto b papunktis	381 straipsnis
			2003 m. stojimo akto VI priedo 7 dalies 1 punkto a papunktis	124 straipsnis
			2003 m. stojimo akto VI priedo 7 dalies 1 punkto b papunktis	382 straipsnis
			2003 m. stojimo akto VII priedo 7 dalies 1 punkto pirma ir antra pastraipos	125 straipsnio 1 ir 2 dalys
			2003 m. stojimo akto VII priedo 7 dalies 1 punkto trečia pastraipa	—
			2003 m. stojimo akto VII priedo 7 dalies 1 punkto ketvirta pastraipa	383 straipsnio a punktas
			2003 m. stojimo akto VII priedo 7 dalies 1 punkto penkta pastraipa	—
			2003 m. stojimo akto VII priedo 7 dalies 1 punkto šešta pastraipa	383 straipsnio b punktas
			2003 m. stojimo akto VIII priedo 7 dalies 1 punkto a papunktis	—
			2003 m. stojimo akto VIII priedo 7 dalies 1 punkto b papunkčio antra pastraipa	384 straipsnio a punktas
			2003 m. stojimo akto VIII priedo 7 dalies 1 punkto trečia pastraipa	384 straipsnio b punktas
			2003 m. stojimo akto IX priedo 8 dalies 1 punktas	385 straipsnis

Direktyva 67/227/EEB	Direktyva 77/388/EEB	Iš dalies keičiančios direktyvos	Kiti teisės aktai	Ši direktyva
			2003 m. stojimo akto X priedo 7 dalies 1 punkto a papunkčio i ir ii dalys	126 straipsnio a ir b punktai
			2003 m. stojimo akto X priedo 7 dalies 1 punkto c papunktis	386 straipsnis
			2003 m. stojimo akto XI priedo 7 dalies 1 punktas	127 straipsnis
			2003 m. stojimo akto XI priedo 7 dalies 2 punkto a papunktis	387 straipsnio c punktas
			2003 m. stojimo akto XI priedo 7 dalies 2 punkto b papunktis	387 straipsnio a punktas
			2003 m. stojimo akto XI priedo 7 dalies 2 punkto c papunktis	387 straipsnio b punktas
			2003 m. stojimo akto XII priedo 9 dalies 1 punkto a papunktis	128 straipsnio 1 ir 2 dalys
			2003 m. stojimo akto XII priedo 9 dalies 1 punkto b papunktis	128 straipsnio 3, 4 ir 5 dalys
			2003 m. stojimo akto XII priedo 9 dalies 2 punktas	388 straipsnis
			2003 m. stojimo akto XIII priedo 9 dalies 1 punkto a papunktis	129 straipsnio 1 ir 2 dalys
			2003 m. stojimo akto XIII priedo 9 dalies 1 punkto b papunktis	389 straipsnis
			2003 m. stojimo akto XIV priedo 7 dalies pirma pastraipa	130 straipsnio a ir b punktai
			2003 m. stojimo akto XIV priedo 7 dalies antra pastraipa	—
			2003 m. stojimo akto XIV priedo 7 dalies trečia pastraipa	390 straipsnis